illud. Non diuersitatē fortune. q: pauperes ⁊ diuites: nobiles ⁊ ignobiles. ex de pbēn. venerabilis. xxiij. q. iiij. ficut. Non diuersitatē animorū. q: doctos ⁊ indoctos: sapiētes et simplices: philosophos ⁊ idiotas: oratores ⁊ plebeios ¶ ad Cor. j. Et vniuersalit nulla diuersitatē hoīm respuit. oēs recipit. q: non accipit personas: vt dictū est. sed ipe est qui est omniū factor. est oīm saluator ⁊ suscep tor. qui vult oēs hoies saluos fieri. ¶ Timo. ij. Unde Mar. vlti. Eūtes (inquit) in mundū vniuersum: predicate euangeliū omni creature. i. omni homini. ⁊ ad Titū. ij. Apparuit enim grā dei ⁊ saluatoris nostri oibus hoibus. Nā quū sit ipe summa iustitia: negare seipsum non pōt. ij. ad Tim. ij. Hiero. Non rex apud illū nobilior: non pauper infirmior: non diues potētior: nō dns potior: nō seruus deterior: sed oibus equalis: oibus iudex oibus deus: omnibus dns est. Job xxxvj. Deus potētes non abiicit: quum ⁊ ipse sit potēs. sed nō saluat impios: ⁊ iudiciū pauperibus tribuit. Sap. vj. Pusillū ⁊ magnū ipse fecit: ⁊ equaliter cura ei est de oib⁹.

¶ Tertio ecclesia dicit vniuersalis quātū ad tēpus. quia incepit ab initio mundi: ⁊ vsq; in finē duratura est. Unde dicitur incepisse ab Abel iusto. vnde Gregorius in homilia super Mat. xx. Simile est regnū celorū homini patrifamilias qui erūt ⁊c. Qui habet vineā scz vniuersam ecclesiā: que est ab Abel iusto vsq; ad vltimū electū/qui in fine mundi nascitur⁹ est: quot sanctos ꝓtulit/quasi tot palmites misit. Isido. ūn dicit q; ecclesia inchoauit a loco vbi venit de celo spūsanctus: ⁊ impleuit vno loco sedētes. Act. ij. Ꝓd verū est q; ibi inchoauit quantū ad ei⁹ plenitudinē in ploris ⁊ gratiis: q: iam venerat plenitudo temporis in quo misit deus filiū suū. Gal. iiij. Tunc etiā inchoauit quantū ad ei⁹ dilatationē ⁊ quantū ad fidē explicitā ⁊ reuelatā. Similiter aūt ab exordio humani generis cepit. ab Abel aūt cepisse dicit propter eius innocentiā. De hoc tractaui latius. ¶. in pn. isti⁹ operis in illo ar. Q ante fuit ecclesia q; imperiū in. xxxvj. ar. Unū aūt ecclesie corpus cōstituūt/ qui ante christū ⁊ post christum fuerūt. quorū oīm ipse est caput. ad Col. j. ex de sacra vnc. c. j. q: ⁊ qui preibāt ⁊ q; sequebātur clamabāt. Osanna benedict⁹ qui venit in noie dni. Matth. xxj. Mar. xi. Luce. xix. ⁊ Joā. xij. Unde magister Hugo de sancto victore. Verbū incarnatū rex noster est: qui in hūc mundū venit cum diabolo pugnaturus. ⁊ oēs sancti qui ante aduentū eius fuerunt/quasi milites sunt: ante regis faciē precedentes. ⁊ qui postea veniunt vsq; in finē mundi milites sunt regē suū subsequentes. Ipse rex medius est in exercitu suo hincinde vallatus incedens ⁊ stipatus agminibus suis. Quod quidē hodie signatū est in hoc q; q; precedebāt ⁊ qui sequebant clamabāt Osanna in excelsis. vnde ⁊ glos. super predictū locū Mat. ait. Primitiui patres ⁊ eorū sequaces cū magno affectu fatebātur q; salus adscribenda est homini a verbo dei assumpto. Eadē quoq; fides est precedentiū ⁊ sequentiū: q: credebāt futurū qd nos credimus iā factum. In hoc autē q; ecclesia dicit vniuersalis quantū ad tēpus/ intelligit illa duplex cōditio regni ecclesiastici q; est antiquitas ⁊ perpetuitas. ¶ Quarto eccl'ia dicit vniuersalis quantū ad status. q: cōprehendit tam illos qui sunt in statu cōprehensorū/q; illos q; sunt in statu viatorū. vt. ¶. dictū est. Nec solū hoies: sed etiā angelos. Unde ecclesia sic sumpta dicit cōgregatio oīm illorū qui sunt christi mēbra qualiter cūq; sic sumitur de peni. dist. j. ecclesia. Ecclesia vero pro hoc statu presenti dicit congregatio fideliū. sic sumitur de cōse. di. j. ecclesia. Pro futuro aūt statu dicitur ecclesia etiā congregatio cōprehensorū. sic sumitur in ps. cxlix. In ecclesia sanctorū. ¶ Quinto dicitur ecclesia vniuersalis quantū ad doctrinā. q: in ea est vna doctrina vniuersalis de omnib⁹ necessariis ad salutē: ⁊ omni generi hominū conueniens. iij. di. erit aūt. xxv. q. j. que ad perpetuā. ficut enim est vnū regnū ecclesie ita oportet q; sit vna scientia ⁊ lex. alias diuisio legis vel scientie/diuisio esset regni ⁊ desolatio. quia hoc est ex his q; spectant ad salutē. supra. ¶. pri. n. est tū confiderandū. vt est expressum. xxv. q. j. si ea. ¶ Sexto ecclesia dicit vniuersalis quantū ad remediū. q: curat vniuersaliter oia hoīm peccata: ⁊ omnia hoīm cōtinet sufficientia remedia ⁊ vniuersalia septē. scz sacramēta: que ab vno remedio salutari per qd omnes liberant efficaciā sortiuntur: scz a christo. ex in clemen. fidei. ¶. fi. Et ideo ecclesia d̄r vniuersalis: q: vniuersalem continet viā anime liberāde/ scz christū: qui de se ait Jo. xiiij. Ego sum via veritas ⁊ vita. Unde dicit Augu. x. de ciui. dei de christiana religione loquens. Hec est religio que vniuersalē continet viam anime liberande. hec enim est quodāmodo regalis via: que ducit ad regnum nō tēporali fastigio mutabundū: sed eternitatis securitate securum. Nam que alia est vniuersalis anime liberande: nisi qua vniuerse anime liberantur? Ac per hoc fine illa nulla aia liberatur. Hec est inquā liberādorum credentiū vniuersalis via: de qua fidelis Abraam diuinū accepit oraculū. In semine tuo benedicentur oēs gentes. Gen. xxij. Gal. iij. Hec est vniuersalis via: de qua in sancto ꝓpheta dictum est. ps. lxvj. Ut cognoscamus in terra viā tuam: in oibus gentibus salutare tuū. Omnib⁹ ergo modis dicitur ecclesia vniuersalis. De cuius vniuersalitate quantū ad aliquos predictorū modorū/dicit Isido. in lib. de origine officiorū. Ecclesia vocatur ꝓpie q; oēs ad se vocet: atq; in vnum congreget. Catholica aūt ideo dicitur: q: per vniuersum mundū est cōstituta. Vel qm̄ catholica. i. generalis in ea doctrina est ad instructionē hominū de visibilibus atq; inuisibilib⁹ rebus celestiū ⁊ terrestriū. Vel ꝓpter omne hominū genus ad pietatis subiectionē tam principū q; qui principātur oratorū ⁊ idiotarum. Ex omni enim genere hominū colligenda est ecclesia: etiā ab his qui fastu ⁊ superbia seculari/a fide ⁊ humilitate videntur aberrare. Vel d̄: vniuersalis propterea q; generaliter curat oīm peccata q; per corpus ⁊ animā perficiūtur. de peni. di. iij. sunt plures. De vniuersalitate etiam ecclesie dicit Boe. in li. de trinitate. Christiane religionis reuerentiā plures vsurpant: sed ea fides pollet maxime ac solitarie: que tum ꝓpter vniuersaliū precepta regularū/quibus eiusdē religionis integratur authoritas: tum ꝓpterea q; eius cultus per oēs pene mūdi terminos emanauit: catholica vel vniuersalis vocatur. ¶ Dicūtur autē regule vniuersales preceptorū in religione christiana: q: nō vni populo/sicut lex filijs israel: nec vni seruo/sicut circūcisio masculis. ex de bap. maiores. sed omni populo/omni seruo/omni denique etati atq; cōditioni/indicunt. Una enim fides: vnus baptisma: vnus sacrificij ritus: vna charitas: vna spes oibus predicatur. ¶ Vel dicuntur vniuersales regule: q: eis nihil falsitatis/nihil iniquitatis admiscetur in quocūq; ar. vel casu. ix. dis. si ad scripturas. cum. ij. c. seq. Vel dicūtur vniuersales regule: quia totā vitā hominis ⁊ omne quod ad ipsum quolibet modo pertinet/cōtinent et ordinant. iij. di. regula. In lib. etiam de fide christiana/ de vniuersalitate ecclesie dicit idē Boetius. Dat christus forma discipulis suis baptizandi ⁊ docendi salutaria: efficaciā quoq; miraculorū: atq; vniuersum mundū ad vitā precipit introire. vt predicatio salutaris/non iam in vna tantū gēte/sed orbi terrarū predicaretur. Diffundit ergo per mundū celestis illa doctrina: adunantur populi. instituūtur ecclesie. fit vnū corpus q; mundi latitudinē occuparet. Quam vero mirabiliter sit ecclesia dilatata ⁊ diffusa per mundū/vt merito ex hoc vniuersalis dicat: hinc patet: q: non armis aut ciuili potētia creuit ecclesia: neq; magicis artibus: vt quidam heretici garrientes dixerūt quos pulchre improbat Aug. xviij. lib. de ciui. dei. sed euāgelij predicatione: diuine potentie miraculis: virtutū exemplis: sanctorum patientia: periculis ⁊ laboribus: ⁊ sanguinis effusione: et varijs passionum et tribulationum generibus. xij. q. j. futuram. in pin. vnde Maximus. Nouerimus itaq; quia nō sine magno discrimine/de religionis veritate dispuramus: quam tantorū sanguine confirmatā videmus. Deinde q̄les fuerint ipsi primi predicato-

Ecclesie initium.

Preceptorum christianorū regule cur vniuersales.

Christiane religionis incremēta qualia fuere.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

res per quos mūdus credidit:⁊ ecclesia creuit per totum orbem:notū est.quia nō potētes ſm seculū: sed pauperes. non sapiētes mundi sapiētia:sed idiote.Act.iiij.ibi. Uidētes aūt Petri constantiā.⁊ Jo.ix.per totū.q̄ hoies essent sine literis ⁊ idiote ⁊c.non nobiles:nō diuites: sed hoies infirmi ⁊ illiterati: ignobiles et pauperes piscatores. de hoc.j.ad Cor.j.et de pben. venerabilis. vñ Damasce. li.iij. Euangeliū cognitionis dei prædicatū est:non bellis ⁊ armis:⁊ exercitū aduersariorū deuincens: sed pauci/nudi/pauperes/idiote/persecuti/verberati/mortificati/crucifixi in carne ⁊ mortuū ⁊ resurgentē prædicantes/sapientibus preualuerūt. Jrē Chry. sup Matth. homilia. xxj. Si aūt hoies duodecim orbem terrarū conuerterunt:excogita quāta est nostra malitia:quū tanti existentes/eos qui regūtur non possumus corrigere:quos decē milibus mūdis oportebat sufficere. Sed signa eius habebāt: sed nō signa eos mirabiles fecerūt. Multi enim etiā demones proiciētes/quia iniquitatē operati sunt/non sunt facti mirabiles:sed puniti.j.q.j.teneamus. Sed quid inquā est qd eos ostendit magnos? Pecuniarū contēptus: gloriē despectus:ab oibus huius vite negotijs ereptio:que si nō habuissent/etsi decē milia mortuorū suscitassent:nō solū nulli profecissent/sed ⁊ seductores existimati essent. Est igitur ecclesia catholica.i. vniuersalis.a cinde qui ab vniuersalitate recedūt:nō catholici/sed heretici quasi diuisi recte vocātur.vt colligit.j.q.j.catholicā.c.hi qui.c. si quis confugerit.c.arrianos.ibi.qm̄ cū a catholica eorū actores discederent ⁊c.xxiij.q.iij.prohēbis.ibi. seruientes principibus nostris aduersus ecclesiā catholicā ⁊c. xxiiij. q.iij. cū quibus.in pn.⁊.c.inter schisma. ¶ Et hoc autē q̄ ecclesia vniuersalis dicit:potest accipi/alia cōditio eius: scz q̄ sit copiosa ⁊ sibi sufficiens.quanto em̄ multitudine est vniuersaliorum:tanto sufficiētior: propter mutuū adiutoriū eorū qui sub hac vniuersalitate continent.vel q: ecclesia pōt alio modo dici vniuersalis:propter spiritualiū bonorū multitudinē/que in ea est:de christi fonte pcedens: q: de plenitudine eius accipit ecclesia suā plenitudinem. Joā.j.ideo et eo q̄ vniuersalis dicit/eius copiositas insinuat. ¶ Illud etiā pretereundū non est. q̄ sicut ecclesie vniuersalitas nō tollit eiꝰ vnitatē: vt ex dictis in precedēti.§.ptz:sic nec ecclie vnitas tollit eiꝰ vniuersalitatē. Immo in ipsa vniuersalitate datur intelligi vnitas. Unde dicit Isid. viij.lib.etymol.q̄ vniuersalitas ab vno cognominata est:ꝓpter qd in vnitatē colligitur. Nā in logica vniuersale dicitur qd multa in vnū colligit: q: est vnū in multis ⁊ de multis.accipitur em̄ ab intellectu et conuenientia ⁊ cōformitate multorū. omnis aūt conuenientia vnitas est. Est igit ecclesia ita vna/q̄ vniuersalis: ⁊ ita vniuersalis/q̄ vna. Unde propter vnitatē ⁊ vniuersalitatē pariter vere potest dici respublica:vñ ⁊ ei cōparatur.C. de sacro.eccle. vt inter diuinū. Nā respublica est res populi. Populꝰ aūt est multitudinis cetus iuris cōsensu ⁊ vtilitatis cōmunione sociatus. vt ptz ex definitione Tullij. quam Aug. sepe inducit. Immo ſm hanc definitionē nulla cōitas d: vere respublica/nisi ecclesiastica:q: in ea sola est ꝛa iustitia/⁊ vera vtilitas/⁊ vera cōmunio.ar.xij.q.j.dilectissimis. ¶ Et

Scitas quid sit.

Si sup hec vlteriꝰ demonstrandū q̄ ecclesie regnū est sancti:⁊ quō. Circa qd primo videndū qd est sanctitas. Definitionē aūtem sanctitatis ponit Dionysius.c.xj.de diuinis noibus/dicēs. q̄ Sanctitas est ab omni immūditia libera ⁊ perfecta et oino immaculata mūditia. Tamen ſm Cassiod.in lib.collationū. collatione theone de nocturnis illusionibus. in plus se habet immaculatꝰ q̄ sanctus. Secūdum hoc igit dicitur ecclesia sancta q̄ ab omni immunditia munda est in se.xxi.dist.quāuis.in fi.de peni.dis.j.ecclesia.⁊ in qua est munditia prædicras tres cōditiones habens. Est enim in ea mūditia libera:q: a cuiuslibet immunditie seruitute libera existit.q: qui facit peccatum:seruus est peccati. Joā. viij.ij. Per.ij.⁊ Roma.vj.Et in ea mūditia perfecta: quia nihil ei mūditie deficit. Perfectū enim est cui nihil deest. Est in ea mūditia immaculata: quia nullo extrinseco vel intrinseco inquinari valet.arg. xv.q. vlti. sciscitantibus. ¶ Et vt specialius aliud dicat de sanctitate ecclesie in se: Sciendū q̄ ad sanctitatem requiritur carentia immūditie. vt ptz ex definitione sup:a posita. Est aūt duplex immūditia creature rationalis. Una quidē culpe:alia vero erroris/aut ignorantie.⁊ vtraq̄ harū distinguitur ſm diuersitatem culparū ⁊ errorum. Ab immūditia culpe liberatur ⁊ mūdatur creatura rationalis per gratiam:per quā fit remissio peccatorū. de peni.dist.j. nemo potest.⁊.c. quantūliber.de cōse.dist.iiij.fine penitētia. Ab immūditia vero erroris ignorantie mundatur per sacram doctrinam.xxxvij.dist.§.fi.cuius principiū est fides cuius est purificare corda.vnde Act.xv. Fide purificās corda eorum. Et q: ad bene operādum sacra scriptura dirigit: ⁊ gratia adiuuat:ideo ecclesia sancta dicitur ꝓpter opera bona ⁊ virtutes.Et quia gratia cōfertur in sacramētis.j.q.j. multi.⁊.c.quicquid.⁊ et de sacra vnc.c.j.ideo ecclesia sancta dicitur:quia per gratiā sanctificatur ⁊ mūdatur. Sunt em̄ sacramenta remedia sanctificationis cōtra immūditiam ois peccati.ar.xv.q.vlti.sciscitantibus.Et quia per gratiā deus nobis inhabitat ipse:ideo ecclesia sancta dicit.quia per diuinam presentiā ⁊ inhabitationem sanctificatur.vñ in ps.xlv.dicitur.Sanctificauit tabernaculū suum altissimus. Deus in medio eius non cōmouebitur.⁊ iterum in ps.xcij.Domū tuam decet sanctitudo dñe. et de immu.ec. decet.lib.vj.⁊.j.ad Cor.iij.Templū dei sanctū est:qd estis vos.vide etiam.j.Cor.vj.⁊.ij.Cor.vj. Huius tēpli signū est materiale templū:quod propter hoc ecclesia vocatur: cuius cōsecratio per episcopū/sanctificationē fideliū demōstrat per christū/qui est sanctus sanctorū.vt dicit Dan. ix.c.sicut ⁊.j.Joā.ij.d: Unctionē accepistis a sancto.id est a christo.vnctionē scz interiorem:qua ⁊ ipe vnctus est pre cōsortibus suis.ps.xliiij.De cuius vnctionis plenitudine nos omes accipimus. et de sacra vnc.c.j. Hec aūt ecclesie sanctitas ⁊ sanctificatio cōmuniter est a tota trinitate.de qua d: Esa.vj. Sanctus sanctꝰ sanctus dñs deꝰ exercituū. vbi glos. In vtroq̄ testamēto trinitas pater ⁊ filiꝰ ⁊ spūs ostendit. Tamen aliquādo tribuitur sanctitas patri propter authoritatē principij.vnde Jo.xvij. Pater sanctifica eos in veritate. Quādoq̄ attribuit filio:maxime propter humanitatē assumptam:ſm quā passus est. cuiꝰ passione sanctificamur. Unde.j.ad Cor.j.de ipso d:: Factus est nobis a deo sapiētia ⁊ iustitia,⁊ sanctificatio/⁊ redemptio. vbi Bern. Sapientia in prædicatione. iustitia in peccatorum ablatione.sanctificatio in cōuersatione.redēptio in passione.⁊ Epb.v.dicit apls. Christus dilexit ecclesiam:⁊ tradidit semetipsum ꝓ ea:vt eam sanctificaret.f.iustitia sancte vite/pius Mūdās eam a peccatis.⁊ hoc Lauacro aque sanctificate: In verbo vite.i.quo datur vita.quo accedente ad elementū fit sacramētū.j.q.j.detrahe. Quo sanctificatus hō/accipit vitā eternā. Ut exhiberet sibi ecclesiam gloriosam:nō habētem maculā:alicuius peccati criminalis: Neq̄ rugā:duplicitatis.ita quasi mundā ⁊ simplicem. Nec aliquid hmōi.id est nullum peccatū pro quo fit damnabilis. Sed vt sit sancta/per opera bona:⁊ immaculata in abstinentia mali. Hec verba transferūtur ⁊ exponūtur xxi.dist.quāuis.de peni.di.j.ecclesia. Quādoq̄ vero attribuitur sanctospiritui.vnde Rom.i.dicitur. Spiritus sanctificationis.ipse enim purificator: est omnis immūditie: qui est amor: sanctus:⁊ donum primū:in quo donātur nobis omnia dona:per que tollūtur queq̄ immūda. Est igitur ecclesia sancta:q: ab omni peccato ⁊ iniquitate mundata.⁊ virtutibus ac bonis operibꝰ ornata. vnde ad Titum.ij. Dedit semetipsum pro nobis:vt nos redimeret ab iniquitate:⁊ mundaret sibi populum acceptabilem:sectatorem bonorum operū. ¶ Est etiam ecclesia sancta.quia ab omni errore purgata.xxiiij.q.j.a recta.cum.ij.c.seq.per sacram doctrinam:que munda est ⁊ emundans. Joā.xv.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

Iam vos mundi estis ꝓpter sermonem quē locutus sum vobis. De qua etiam doctrina dicitur ps. xviij. Lex dñi immaculata cōuertens animas. In qua quicquid est ad salutē vtile inuenitur. xxxvij. dist. binc etiā. ⁊. c. si quis grammaticā. Et quicquid est noriū ⁊ saluti contrariū dānatur. ex in pr. ol. c. decre. rex pacificus. Cui quicquid resistit non dubiū est esse falsissimū. Que de se dicit in Prouer. viij. c. Iusti sunt oēs sermones mei: non est in eis prauū qd nec peruersum: nihil prauū in fide: nihil ꝓuersum in moribꝰ.

¶ In eo igit ꝙ ecclesia dicitur sancta: intelligūtur ritus sacramentorū q̄bus a pctō mūdamur: ⁊ plenitudo gre ⁊ virtutū quibus bona operamur: ⁊ veritas ⁊ bonitas doctrine qua erudimur ⁊ instruimur: q̄ nihil falsum nihil dānabile continet: sed totū verū ⁊ saluteferū. Omnes q̄ppe doctrinales institutiones ecclesie sancte sunt: q̄ vel ex scripturis vtriusq̄ testamēti sumpte sunt. l. di. si q̄s diaconus et de accusa. qualiter. ij. in pn. Vel ex apostolica traditione. Vel patrū ⁊ sanctorū conciliorū ordinatione. Vel approbate ex rationali cōsuetudine. de hoc. xj. dist. ecclesiasticarū. ⁊. c. catholica. xvj. di. per totū. ⁊. xv. xij. di. illa. xx. di. de quibus per totū. ¶ Sancta est ergo ecclesia in p̄ceptis: ⁊ sancta in sacramētis ⁊ ministerijs. sancta in operibꝰ. sancta in obseruationibꝰ. In ipsa est religio munda ⁊ immaculata apud deū ⁊ patrem. que est visitare pupillos ⁊ viduas in tribulatione eorū: ⁊ immaculatū se custodire ab hoc seculo. Iaco. j. lxxxj. di. ad reatū. ⁊. c. vidue. lxxxviij. dist. episcopus gubernationē. Unde de ipsa ecclesia d: Apoc. xxi. Ipsa ciuitas aurū mundū simile vitro mūdo. ⁊ iterū ibi. Vidi ciuitatē sanctā hierusalem nouā descendentē de celo. Hec ciuitas: vt glos. dicit. est iustorū collectio vniuersa: que dicitur Sancta per iustitiā: Hierusalē per visionē pacis eterne. Noua q: a vetustate scilz peccati. sm illud. j. ad Cor. v. expurgate veterem fermentum purgata: Descendens de celo: q: ꝙ iuste viuit in tempore: ꝙ beate viuit in eternitate: se totū cognoscit habere a deo. ¶ Sancta q̄ dicit ecclesia: q: a terrenis eleuata. Sanctus em in greco dicit agios. i. sine terra. Vere sine terra de se est ecclesia: quia que sursum sunt sapit: nō q̄ sunt super terrā. Col. iij. Cuius cōuersatio est in celis. Phil. iij. nūc mēte ⁊ affectu: vbi futura est in loco. Sāctū est igitur ecclesie regnū pre omnibus regnis: ⁊ nullū aliud regnum sanctū est. Nam regnū Romanorū pre omnibus laudatum legitur in iustitia ⁊ veritate: quod tamen immundū fuisse non dubiū est: in quo erat cultus demonū: ⁊ omnis spiritus immundi custodia. Unde ꝓpie Roma Babylō. j. Pet. vlti. in fi. ibi. Salutat vos ecclesia que est in Babylone. per Babylonem Roma figurabatur. sm Hiero. i. confusio. figurabatur. Apoca. xviij. in pn. Nam ipsa fuit mater fornicationum: maxime idolorū ⁊ abominationū terre. Apoc. xvij. et multarū iniq̄tas legū. ⁊ plurima spurcitia morū post ea vt Aug. narrat in lib. de ciui. dei. ¶ D

Sanctū q̄d multariā dicitur.

D explicandā vero adhuc amplius ecclesie sanctitatē distinguēdum est de sancto: sicut distinguit Isid. in lib. etymol. Dicitur enim sanctum tripliciter. Uno modo dicitur sanctū quod est asperſione sanguinis emūdatum. Hoc modo sanctū dicitur a sanguine. vñ dicit Isidorus. xv. lib. etymol. Sanctū a sanguine hostie nuncupatū est. nihil enim sanctū apud veteres dicebatur: nisi qd̄ sanguine hostie esset consecratū atq̄ conspersum. Unde ñ q̄ purificari volebāt: sanguine hostie tangebātur. vt dicit. x. lib. Hoc autem modo ecclesia dicitur sancta: quātum ad homines pertinet: qui sanguine vere hostie que christus est sunt emūdati. vt patet ex authoritatibꝰ apostoli super. a. §. precedēti. d. ⁊ Epb. inductis. Huiꝰ hostie memoria quotidie agitur in sacramento altaris. de conse. di. ij. q̄d fit sanguis. ⁊. c. q: corpus. ¶ Secundo modo dicitur idem qd firmū. vnde dicit Isid. xv. lib. etymol. Sanctū dicitur: qd constat esse sancitū. Sancire aūt est confirmare: ⁊ irrogatione pene ab iniuria defendere. Sic leges sancte. C. de legi. leges sacratissime. Et muri sancti esse dicūtur. Hoc autem modo ecclesia dicit sancta: q: diuina sanctione ⁊ eterna lege firmata est: nec eā violare fas est. xxij. di. c. j. xix. dist. enimuero. xxi. dist. quāuis. Nā vt apostolus ait. j. ad Cor. iij. Si quis templū dei violauerit: disperdet illū deus. Cōfirmata quidē ecclesia est in bono: ⁊ contra malum: ⁊ hoc per gratiā. de qua dicitur ad Heb. xiij. c. Optimū est gratia stabilire cor. Cōfirmata est etiā in coniūctione ad deū q: firmiter deo adheret. ita ꝙ nec mors nec vita ipsam separant a charitate dei. Rom. viij. Sed in hac vita imperfecta habet infirmitatē: in futura aūt firma erit. ar. de pe. di. ij. §. ꝙ vero reprobi. a d fi. Confirmatur autē principaliter a deo. j. ad Cor. j. Confirmabit vos vsq̄ ad finem sine crimine. ⁊. j. Pet. v. Ipse confirmabit solidabitq̄. ⁊ in ps. lxxiiij. Ego confirmaui colūnas eius. i. apostolos eorūq̄ successores: qui vt colūne sustinent edificū ecclesiasticum. ij. q. vij. accusatio. et de accusa. qualiter. ij. §. licet. et in clem. de penis. si q̄s suadente. Quor est alios qui sunt in ecclesia cōfirmare: ⁊ hoc maxime ad summū pastorē pertinet: christi dico vicariū ⁊ successorem Petri: cui a dño dictum est Luc. xxij. ⁊. xxi. di. §. j. in fi. Tu aliquādo cōuersus cōfirma fratres tuos. vbi glos. Sicut ego te orādo protexi: ne deficeres: sic tu infirmiores fratres exemplo tue penitentie cōforta: ne de venia desperent. ad hoc. l. di. cōsiderandum. Et in Exo. d. xv. c. Sanctuarium tuū dñe quod firmauerūt manus tue: ecclesiam scz que sm apl'm. j. ad Timo. iij. xxiij. di. in noie dñi. ibi. colūna dei viuentis. i. ecclesia. iā pene videt nutare. Est colūna ⁊ firmamētum veritatis. firma em est in sacramentis: firma in documētis. licet enim statuta variētur ꝓ varietate locorū ⁊ temporū ⁊ personarum: ea tamē que sunt ad salutē necessaria: stabilia sunt ⁊ firma. xij. dist. scit sancta. ⁊. c. illa. xxix. di. per totū. xxv. q. j. per totum. et de cōsang. non debet. ¶ N Tertio modo dicitur sanctū quod est diuinis obsequijs ⁊ diuino cultui applicatū. sm quē modū vestes sancte ecclesie ⁊ vasa sancta ⁊ loca sancta ⁊ dies sancti dicunt. ad hoc. xij. q. ij. nulli licet. et de re. per. mācipia. ad hec de cōse. di. j. in sancta. ⁊. c. vestimenta. xl. dist. multi. xxj. q. j. placet. xvij. q. iij. attendū. ⁊. c. si forte. Unde sanctitas sic sumpta: est virtus que deo exhibet debitū cultum. quā definit Andronicus: dicens ꝙ Sanctitas est virtus faciens fideles: ⁊ seruātes que ad deū iusta sunt. ⁊ hoc modo ecclesia sancta est: quia vniꝰ veri dei cultui dedicata est. immo in ea sola est verus dei cultꝰ. j. q. j. extra catholicā. Colere siquidē deū: est exhibere ei debitū honorem: ⁊ debitū famulatū: siue interius siue exterius. Uñ duplex est cultus dei: scz interior: ⁊ exterior. Interius em colitur deus: fide: spe: ⁊ charitate. Exterius aūt: per exterior: a obsequia. ¶ O Et vt summarie dicatur de ijs in quibus dei cultus cōsistit. Sciendū ꝙ ad dei cultū pertinet mentis deuotio: per quā voluntate deo subdimur: ⁊ promptā volūtatem ad ei famulandū habemus. nil em deo offertur dignius bona volūtate ⁊ cor. de. ps. lv. In me sunt deus vota tua. que reddā laudationes tibi. vnde Greg. Ante dei oculos nū q̄ est vacua manus a munere: vbi arca cordis est plena bona volūtate. ad hoc. iij. q. viij. in grauibus. xiiij. q. v. scriptum. xxiiij. q. j. odi. ⁊ tali bone voluntati vera par datur. Luce. ij. ¶ Ad dei cultū pertinet oratio: per quam in deum mente ascendimus: et decentia ⁊ salubria ab ipso petimus. ¶ Ad dei cultū pertinet adoratio: tam spiritualis ⁊ interior: que fit in spiritu Ioan. iiij. Veri adoratores adorant in spiritu ⁊ veritate. ꝙ corporalis ⁊ exterior: que consistit in humiliatione corporis per genuflexiones prostrationes ⁊ alia huiusmodi corporalia signa. ¶ Ad dei cultum pertinet oblatio sacrificiorum: que soli deo vni ⁊ vero sunt offerenda. de his legitur ⁊ no. de con. di. iij. venerabiles. Offertur autē in ecclesia vnū precipuū ⁊ verissimū sacrificiū: scz sacramentū corporis ⁊ sanguinis christi. in quo sacramēto ille veraciter continet et sumitur: q̄ seipsum obtulit sacrificiū ⁊ hostiā deo in odorem suauitatis. Epb. v. Idē ipse sacerdos

Cultꝰ diuinꝰ hec complectitur.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

et sacrificium:cuius vnius ⁊ veri sacrificij vniuersa anti/quorum sacrificia figura fuerunt. Hoc sacrificium quidē semel est oblatum in p:ecīū:sed recolitur iugiter in eccle/sia per mysterium quod quidē consecratur ⁊ offertur my/sterio (al's ministerio) sacerdotū ꝓ salute populi ⁊ ipsorū ad hoc ēt de sum. trini. c. j. §. vna. j. q. j. multi. de cōse. dist. ij. nec moyses. c. accesserunt. c. verum. c. in calice. c. q̄d fit san/guis. c. quia corpus. c. re vera. per totum. ¶ Sunt ⁊ alia sacrificia spiritualia:que fideles deo offerunt ⁊ offerre te nentur. Sacrificium quidē spirituale est: contritio/et hu/miliatio cordis. pſ. l. Sacrificium deo spiritus contribu/latus:cor contritum ⁊ humiliatum deus non ⁊c. de peni. dist. j. nō sufficit. ⁊. c. in actione. Sacrificium spirituale est castigatio ⁊ maceratio carnis. vñ apostolus ad Rom̄. xij. Obsecro vos ꝑ misericordiā dei/vt exhibeatis corda ve/stra hostiā viuentem ⁊c. Hoc sacrificium offerebat Pau/lus:quū dicebat. Castigo corpus meum ⁊c. j. ad Cor. ix. xxxij. q. v. si paulus. Huius sacrificij sacerdos/est ratio. al/tare/cor. hostia/corpus. ignis/charitas. de quib⁹ dñs ait Leuit. vj. Ignis in altari meo semper ardebit:quē nutriet sacerdos subijciens ligna mane per singulos dies. quia ne feruor charitatis deficiat: meditatione dominice pas/sionis in corde ratio aggregare ꝓcuret. ¶ Qualiter au/tem hec hostia immolāda fit:notatur quū dicitur Leuit. j. Detracta pelle hostie/artus in frusta cōcident. i. Hostie pel lem detrahimus:quū in exterioribus non gloriamur:nec sumus herodes. i. in pellibus gloriātes. pſ. xlviij. In mul tudine diuitiarum suarum gloriantur. Artus in frusta concidimus:quū singulorum membrorū vitia referamus. al's dicetur illud Eccli. xxxiij. Vnus edificans ⁊ vn⁹ de/struens:q̄d prodest illis nisi labor? vnde. j. ad Cor. v. Do dicum ferměti totam massam corrumpit. ⁊ illud. Deflent peccatores: quia offendens in vno/factus est omniū reus. Jaco. ij. ēt de reg. iur. deflent. qō qualiter intelligatur ex/ponit Aug. de peni. dist. v. consideret. vnde Sauli precipi/tur. j. Regū. xv. percute Amalech:qui interpretatur gens bruta. i. carnis vitia. ⁊ demolire vniuersa eius. quod quia nō obseruauit:regnū amisit. Sed quia multi hoc faciunt rātū propter captandam famā/ecclesiam/vel prebendā: sequitur in authoritate. Et subijcient in altari ignem: scz charitatem: Struе ligna:ū ante cōposita. i. sanctarum co gitationū congerie subministrata. Et membra que cesa sunt/desuper ordinantes. i. ordinatione congrua compo/nentes. quia sicut ait glos. super Rom̄. ij. c. Cōpositio cor/poris indicat qualitatem mentis. xlj. dist. §. si. ⁊ Eccli. xix. de concess. prebē. c. quia diuersitate indecisa. Amictus cor/poris/⁊ risus dentiū/⁊ incessus hominis/enuntiant de il lo. Et quia cōpositio exterior ab interiori consurgit. iuxta illud Pſ. xliij. Omnis gloria eius filie regis ab intus. se/quitur. Caput. i. intentionē. ēt de sacra vnc. c. j. ⁊ cuncta q̄ adherent ie cor. i. i. affect⁹. Intestinis/a stercoribus immū darū cogitationū. Et pedibus/a puluere affectionum et actionum. Lotis aqua. i. lachrymis emundatis. pſ. cxviij. Exitus aquarū deduxerunt oculi mei. Jo. xiij. Sacrificiū spūale est quodlibet iustitie ⁊ misericordie opus. Pſ. iiij. Sacrificate sacrificiū iustitie. Sacrificiū spirituale est de/fensio veritatis. vnitas charitatis. de peni. dist. iij. §. si. c. si quis autē. Sacrificiū spirituale/sacrificiū laudis. de quo pſ. xlix. Sacrificiū laudis honorificabit me. Heb. vl. Per ipsum offeramus hostiā laudis semper deo. Sacrificium spūale a malo omni cauere: ⁊ mādata seruare Eccli. xxxv. Sacrificiū salutare est attendere mandatis: ⁊ discedere ab omni iniquitate. Et generaliter sacrificiū complerum est deo perfecte corpus ⁊ animā offerre. vnde Ber. Chri/stus pro nobis obtulit hostiā preciosiorem q̄ habuit: se to tū: qua nimirū preciosior esse nō potuit. ⁊ nos ergo facia/mus qō possumus: offerētes illi optimū quod habemus: scilz nosmetipsos. corpus in sacrificiū. spiritū in holocau/stum. Unde Judicū. v. Qui proprio voluntate obtulistis vos discrimini: benedicite dño. ¶ Duo autem sunt actus perfecti sacrificij. operatio/⁊ oratio. primus significat per altare holocaustorū in quo macrabantur animalia. i. mo tus carnales ⁊ alia vitia. vtpote Superbia mactatur per humilitatē. Auaritia per eleemosynarū largitatem. Luxu ria per castitatē. Secundus significatur per altare incēsi vbi adolebantur thymiamata. i. deuotio/suspiria/⁊ san/cta desideria. Primū erat in atrio:⁊ opertum erat et ere/q: operatio fit in exterioribus:⁊ semper eā sequi debet so nus confessionis: quia multipliciter cōtingit peccare in operabilibus. vñ Job. ix. Verebar oia opera mea. de pe. dist. ij. si enim inquit. Alterū erat in sanctuario ⁊ opertum erat auro purissimo. quia oratio fit in intimis cordis:⁊ se pe comitatur eam dulcedo contēplationis. pſ. lxxvi. Me/mor fui dei:⁊ delectatus sum. Et ex vtroq̄ odor suauissi/mus surgit ad deū. vnde Pſ. lxv. Holocausta medullata offeram tibi. i. opera pinguedine charitatis referta: cum incenso arietū. i. cum orātione quam apostoli nobis tradi derunt: sicut ipsi a deo acceperunt. Vocātur apostoli arie tes:quia ducatū gregi dominico prebuerūt. vij. q. j. scisci/tatis. de vtroq̄ altari legitur Leuit. xv. Sacrificiū postre/mo spirituale omniū completiuum/quilibet actus virtu/tis:⁊ quodlibet opus bonū in deum relatum:⁊ ad veram beatitudinem ordinatū. sicut per Aug. patet. ꝑ. lib. de ciui. dei. c. vj. vbi agit de multiplici sacrificio. ¶ Ad dei cultū pertinent oblationes:decime:et primitie:que cedunt in vsum illorū qui sunt ministri diuini cultus. etsi ēm omnes fideles deū colant: specialiter tamen quidā sunt ad mini/steria diuini cultus perficiēda deputati. ad hoc ēt de deci. c. j. ⁊. c. tua nobis. ibi. quibus eas ipse ꝑ suo cultu cōcessit. xvj. q. j. reuertimini. de cōse. dist. j. omnis. ēt de ꝓbo. signi. causa. Ad dei cultū pertinent edificatio/⁊ dedicatio tem/ploū ⁊ altariū: vnctiones quoq̄ ⁊ ablutiones: turnifica tiones ⁊ asperiones: cōsecrationes ⁊ benedictiones: que in ecclesia fiunt: siue locorū/siue ministrorū/siue vasorū. siue vestiū/vel aliarum quarūcūq̄ rerum/que ad dei cul/tum qualitercūq̄ applicantur. ad hoc de cōse. dist. j. c. j. ⁊ per totū. ēt de sacra vnc. c. j. ēt de cōse. eccle. vel al. per to/tum. de cōse. dist. iij. aquam. xxj. dist. cleros. xxv. dist. perle/ctis. ¶ Ad sanctitatē quoq̄ ecclesie pertinet non solū cul tus qui exhibetur deo: sed etiā ille qui exhibetur angelis ⁊ hoibus sanctis. qui tamen cultus est alterius rationis/ q̄ ille q̄ exhibetur deo. ⁊ vocat talis cultus Dulia a theo/logis: quod est reuerētia facta creature. de hoc no. de con se. di. iij. perlatū. ⁊. c. venerabiles. Versus. Dulia fit seruo: dño sed latria detur. Hyperdulia. i. maior dulia debetur christi carni: inquātum est creatura. ⁊ cruci. merito igitur ecclesie regnū dicitur ⁊ est sanctum. ¶ Ad hanc con ditionē pertinet illa conditio ecclesiastici regni: qua dicit iustum ⁊ bonū: quia optimis legibus ⁊ sanctis moribus viuit. Ad hāc conditionē pertinet eius perpetuitas. nam sanctū dicitur vno modo idē quod firmū. Ipsa vero per/petuitas firmitas ⁊ permanentia essendi est. Ad hoc etiā pertinet ecclesie firmitas: q̄ vinci ⁊ expugnari non potest. ¶ Ad sanctitatē etiā ecclesie pertinet illa cōditio/qua dicit copiosum. dicit ēm ecclesia sancta ꝓpter copiam bonorū spūaliū ⁊ charismatū. immo nullū est spūale bonū: qō in ecclesie sanctitate nō cōprehendat. hec aūt spūalia bona sunt vere diuitie per quas reddit ecclesia copiosa. vñ pſ. cxj. Gloria ⁊ diuitie in domo eius scz ecclesie. Hec sunt scri pture canonice: ⁊ earū multiplices expositiones gre gra/tis date: virtutes: dona: ⁊ varia multorum opera: quibus oibus abūdat ecclesia: per illū qui est omnium dñs diues in omnes qui inuocant eū. ad Rom̄. x. in quo sunt omnes thesauri gratie ⁊ sapientie. ⁊ Col. ij. Et de istis diuitiis dicit apls. j. ad Cor. j. Quia in omnibus diuites facti estis in illo. Est ergo ecclesie regnum sanctū: ⁊ ab illo sanctifica tum qui ait Leuit. xix. ⁊. j. Pet. j. Sāti estote: quoniā ego sanct⁹ sum. lxxxj. dist. oportet. Quicūq̄ igitur criminosus est: de isto regno quantū ad deū non est. Nā si sit in nume ro: nō est in merito. de pe. di. j. ecclesia. ibi. qui ergo pecca/

Sacrificia spūalia deo offerēda

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

to: est aliqua sorde maculatus:non potest de ecclesia christi appellari. Sanctitas hominis incipit in statu penitentie.proficit in statu iustitie.sed perficitur in statu glorie. Unde ait dñs Moysi.Exod.xix. Vade:et sanctifica populum hodie et cras:lauentque vestimenta sua: et sint parati usque in diem tertium.i.ad statum glorie que parata est eis. vnde Matth.xxv. Percipite regnum quod vobis paratum est. vnde Ber. Si proposueris in corde tuo declinare a malo et facere bonum:tene quod accepisti: et profice in melius semper.sed si aliquid min? iuste egeris (vt est humana fragilitas) nõ in eo persiste:sed penitere et corrigere:et eris sine dubio sanct?:sed cui interim clamare necesse sit.ps.lxxxv. Custodi aiam meã qm sanctus sum.vnde Apocal.vltimo.qui sanctus est:sanctificetur adhuc.xlviij.dis. quantũlibet. Tales sancti in conspectu dei manducant et bibunt.de peni.dist.j.et venit.vbi hoc exponitur. Et hec est dei voluntas sanctificatio vestra.j.ad Thessal.iiij. Unde et omnis sanctus sacerdos est:qui se totum deo immolat xl.dist.multi. Sed non est sanctus/vt est dñs.j.Reg.ij.qui est sanctus sanctorum.Danie.ix. Episcopi etiam precipue sancti erunt.C.de epis.et cleri.si quis in hoc genus.ibi.cui sanctitas ignoscendi gloriam dereliquit.et in aur. de sanctis.epi.et in rubro et nigro.et precipue peramplius papa. Quis enim sanctum esse dubiter:quem aperte rante dignitatis attollit:xl.dist.c.j.et omnes corpus christi offerẽtes. j.q.j.neqꝫ enim.xxviij.dist.decernimus. ¶ Sanctum facit affectio sancta:sanctus timor domini:et sanctus amor.ijs affecta anima quasi brachijs tribus dominũ comprehendit:amplectitur:stringit:et tenet/dicens. Tenui eum: nec dimittam eum.Cañ.iij.Bern.de consideratione li.j. item Ber.Tria faciunt hominẽ sanctum.victus sobrius.actus iustus.sensus pius. Vis apparere sanctus? circa vitã tuã esto austerus.circa alios benignus.audiant te homines parua mandantem:et grandia facientem. Chrys. super Matth. ¶ Q Ultimo restat considerare qꝫ ecclesie regimen est et dicitur apostolicum. Ecclesia quidem dicitur apostolica. Primo quia in apostolis inchoata et initiata. ipsi enim fuerunt primitie populi christiani quantum ad tempus gratie reuelare.xxxv.q.j.§.hactenus.ibi. vnde de plebe iudaica primum apostolos elegit:quos quasi fundamentum ecclesie instituit. Sicut autem primi fuerunt fm tempus:ita fuerũt precipui fm spiritualem perfectionem.et lib.vj. de elec fundamenta.xxiiij.q.ij. legatur. ibi. siue ab apostolis ipsis quos pontifices merito fuisse non dubium est.vnde Greg. in moral.lib.xix. Prophetas prospiciens cũcta carnis desideria/apostolos spirituali amore transcendere admirans.ait Esa.lx. Qui sunt hi qui vt nubes volant:ac si aperte dicat. Nos per terram gradimur/qui adhuc coniugijs implicamur et propagande soboli operam carnis impendimus. Isti vero non ambulãt in terra:sed vt nubes volant:qui dum celestia appetunt de terrenis desiderijs nihil tangunt. ¶ Item idem in homilia.Ambulabat iesus.Qui sunt isti q vt nubes volant? Esa.lx. Apostolos terrena contemnentes: mente celestibus appropinquantes:verbis pluentes:miraculis coruscantes:et quos a terrenis contagijs sancta predicatio et vita sublimis suspenderat:hos volantes pariter et nubes appellat. Unde et apostolus de se.et de his apostolis loquens/ait.Rom.viij. Nos ipsi primitias spiritus habentes.glos.id est spiritum sanctum habentes:et tẽpore prius: et ceteris abundantius.et.ij.Thessal.ij. Elegit nos deus primitias in salutem:scilicet nostram et omnium gẽtium. Et quia primum et perfectũ in quolibet genere/causa est omnium que sunt post: Ideo secũdo dicitur ecclesia apostoli ca:quia per alios propagata:et vsqꝫ ad mundi termi nos/verbo predicationum extẽsa. Ps.xviij. Quia in omnem terram exiuit sonus eorum:et in fines orbis terre verba eorum et c. Rom.x.xix.dist.in memoriã.et lib.vj.de elec. fundamenta. Ipsi ergo patres et progenitores fidelium. Ipsi edificatores et fundatores ecclesie:quam doctrinis/miraculis/exemplis/et effusione sanguinis plantauerũt. vt pre.capi.fundamenta. et.lxviij.distin.quorum vices. et xxij.dist.c.ij. Unde Luce.vj.simile Marci.iij. et Matth.x. dicitur qꝫ christus elegit duodecim: quos apostolos nominauit.vt dicit glos. quos ad propagandum auxilium salutis humane per terrarũ orbem satores fidei destinaret. Item ibi glos.super verbo. Elegit duodecim. vt quadratum orbem fide trinitatis insignirent. Et quia eiusdẽ est producere aliquid:et gubernare illud: Ideo tertio dicitur ecclesia apostolica:quia per apostolos gubernata et administrata. Ipsi enim ecclesie ordinatores.xi.distin. palam. Ipsi dispensatores.xliij.dist.dispensatio. Ipsi administratores.j.Cor.iiij. Ipsi pastores. et lib.vj. fundamenta.§.j. Ipsi doctores.ij.q.vij.sentẽtia. Ipsi principes. Ps. xliiij. Constitues eos principes super omnem terram et c. lxviij.dist.quorum. Ipsi pontifices. quid sit. vide.xxj.dist. c.j.iv.pontifices. Ipsi reges a regendo ecclesiam.ij.q.j.scelus. Ipsi duces.qꝫ ducatum gregi dominico prebuerunt. vij.q.j.scisciteris. ¶ Ipsi sunt duodecim porte ciuitatis: de quibus dicitur Apocal.xxj.ca.qꝫ ciuitas habebat murum magnum et altum:habens portas duodecim. vbi dicit glos.qꝫ per portas/sanctos intelligimus apostolos:per quorum fidem et doctrinam in sanctam ciuitatem introimus. Et quotquot hominum ad christum conuertũtur: per ipsorum eruditionem sanctam ciuitatem ingrediuntur. ¶ Ipsi sunt duodecim fundamenta eiusdem ciuitatis: sicut in eodem capitulo scribitur: qꝫ murus ciuitatis habebat fundamenta duodecim. Licet enim christus sit ecclesie fundamẽtum primarium et principale.j. ad Cor. iij.et de bap.c.iij.§.porro.et in demen.de sum.trini. fidei. Tamen apostoli sunt fundamenta secundaria.et de elec. fundamenta.lib.vj. Unde illud ad Ephe.ij. Superedificati supra fundamentum apostolorum et prophetarum. Sed christus est primum et maximum fundamentum: supra quod tãquam petram firmam/est fundata ecclesia. Matth.xvj.et.xix.dis.in memoriam.et pre.capi.fundamenta. Sicut enim dicitur sanctus sanctorum.Daniel.ix.et pastor pastorum.j.Pet.vltimo.et.xcv.dist.esto.sic dicitur fundamentum fundamentorum. De his secũdarijs fundamentis/scilicet apostolis dicitur.j.ad Cor.xij. Quosdam quidem posuit deus in ecclesia primum apostolos.glos. Primum dignitate et tempore vite christi predicantes: et omnium ordinatores et iudices.et Heb.xij. Accessistis ad ecclesiam primitiuorum:id est apostolorum. Qui primi credidерunt: et quorum fidei alij adiuncti sunt. His beatis apostolis succedũt in ecclesia episcopi.lxviij.dist. quorum vices.xxj.dist.in nouo.et de sacra vnc.c.j.§.ft. Quorũ precipuo et primo scilicet Petro succedit primus prelatus et summus pontifex/vniuersalis ecclesie pastor et rector:qui et papa dicitur: id est pater patrum: vel pastor pastorum vel admirabilis. Dicitur etiam papa summus: non consummatione/sed capacitate.non comparatione meritorum sed ministerio:ũ. Est enim summus inter ministros. Bern.de consideratione lib.iij. Apostolicus etiam nominatur:quia vertici apostolorum succedit/scilicet Petro. et quia toti ecclesie que apostolica dicitur/presider. lxxix. dist.c.j.c.oportebat.c.si quis ex episcopis. ¶ R Sed illud queritur quare magis dicatur apostolica:quam prophetica:Ad quod dicendum/qꝫ propter amplioꝛem gratiam que fuit in apostolis: et lucidioꝛem doctrinam atqꝫ diffusioꝛem: que per totum mundum est dilatata. vnde xix.dist.ita dñs. Ita dñs noster iesus christus humani generis saluator instituit: vt veritas que antea legis et prophetarum preconio continebatur: per apostolicam tubã in salutem vniuersitatis exiret. Adhuc apostoli filij sunt prophetarum et antiquorum patrum. vnde in Ps. xliiij. Pro patribus tuis nati sunt tibi filij.constitues eos principes super omnem terram.lxviij.distin.quorum. Et ideo in hoc qꝫ ecclesia dicitur apostolica ab apostolis: intelliguntur patriarche et prophete:quorũ apostoli sunt filij et

Sãctus ꝗs quõ futurus.

Ecclesia cur apostolica vocatur.

Cur nõ ppheticа dicit ecclesia.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

per propagationem carnis ⁊ per imitationem operis. qui cui⁹ opera quis facit eius appellatur filius. Joan. viij.de peniten.distin.i.§.hoc idem.ⁿ.item (vt christus ait) omnis qui odit. Item non dicitur ecclesia prophetica. quia prophete de ea prediserunt/quod in ea cōpletum est.non ipsa de alia prophetizat ecclesia. ¶ S Itē queritur cur ecclesia non dicitur christiana a christo:qui est caput ecclesie:sicut dicitur apostolica ab apostolis:qui sunt membra christi:licet nobilia ⁊ precipua. Ad quod dicēdum ꝙ ecclesia indubitanter ⁊ christi dicit:⁊ christiana vocatur. sicut dicitur populus christian⁹. Sed in symbolo magis dicta est apostolica:quia per hoc intelligitur vtrūq;.scilicet ⁊ cetus apostolorum christi:⁊ etiam ipse christus. Nam apostoli interpretantur missi.xxj.dist. in nouo.ibi.a quo missi sunt. Unde Aug.ad Orosium ca.xl. apostolus interpretatur missus. Apostolorum ergo tria sunt genera. quidam mittūtur a deo/vt Moyses ⁊ apostoli.a deo ⁊ per hominem/vt Josue.per hominem tantum.sicut meis temporibus multi fauore vulgi in sacerdotium subrogantur. Itē ad Romā i.glos.Apostolus latine missus dicitur:vel legatus.missus autem dat intelligere mittentem.vnde quum apostoli a christo fuerint missi:in eo ꝙ ecclesia dicitur apostolica/insinuatur etiam christus ipse. ¶ Adhuc ipse christus vere apostolus dicitur:quia missus a patre.sm illud. Sicut misit me pater:⁊ ego mitto vos. Joan.xx. Unde ad Heb.iij.dicitur de christo.Considerate apostolum ⁊ pontificem confessionis vestre.id est quem cōfitemur. Ubi dicit glos.Cur negamus eum apostolum quem nobis deus misit:propter quod non solū ab apostolis christi/sed etiā ab ipso christo summo apostolo ecclesia denominat apostolica. ¶ T Per hoc autem ꝙ ecclesie regnum dicitur apostolicum:datur intelligi alia conditio huius regni:scz ꝙ rite fit institutum. Nam instituto: huius regni christus est principaliter:⁊ consequenter apostoli.ipsi enim institutores eius qui ⁊ fundatores ⁊ propagatores. Non potest autem ecclesiastici regni institutio esse nisi recta atq; legitima.que tam sanctos/tam perfectos habet institutores/apostolos dico populorum principes/deos terre quodāmodo/fortes fidei testes/vicarios christi/amicos dei/domesticos eius/vasa spiritussancti/luminaria mundi/sal terre/bases ecclesie militantis/milites christi/iudices seculi/adsessores christi/duodecim lapides preciosi/claues celi. ¶ U Apostoli autem sunt duodecim filij iacob. Gen.xxxv.Apoc.xij.Duodecim fontes deserti:quos israel reperit in Elym.Exod.xv. Duodecim lapides altaris.iij. Reg.xviij. Duodecim virge. Nume.xvij. Duodecim lapides in Jordane leuati. Josue.iiij.Duodecim boues in mari.Et duodecim in holocaustū. Nume.vij.ad finem. Duodecim stelle in corona sponse.Apoc.xij.Duodecim fundamenta ciuitatis.Apoca.xxj.Duodecim hore diei. Joan.xj. Duodecim porte ciuitatis Hierusalem.Apocal.xxj. Duodecim menses anni.Apoca.vlti.Fructus duodecim ligni vite.Apoc.vlti.glos.Actuū.xiij. Qui vt ecclesiam instituerent atq; propagarent:acceperunt plenitudinē charisma tum:locutionem omniū linguarum:ad omnium nationū eruditionem. Actuū.ij.de conse.dist.iij.ca.ii. Potestatē miraculorum ad confirmationem doctrine: ⁊ cōuersionem non credentium. Actuū.iij.Luc.x.Authoritatem dimittēdi peccata.introducēdi ad vitam. Joā.vlti.de peni.dist.j. quem peniret.Ligandi homines atq; soluendi.fortitudinem animi contra tyrannos.Heb.x.⁊ contra quecq; mundi aduersa vel prospera. Sapientiam spiritualem.contra mundi sapientes/⁊ legisperitos/⁊ demonum fallacias.j. ad Cor.ij.¶ X Per hoc etiam ꝙ regnum dicitur apostolicum:intelligitur ⁊ alia eius cōditio:scilicet firmitas. Ipsi enim apostoli/qui sunt ecclesie duces ⁊ principes: ipsi sunt ei⁹ patroni ⁊ intercessores: custodes ⁊ defensores: ipsi ⁊ fundamenta.vt dictum est. Et ideo firmum ⁊ forte et bene fundatum est ecclesie regnum:qd talibus gubernaculis regitur:talibus fundamentis innititur; talibus patronis protegitur. ¶ Y

Ecclesia cur christiana non dr.

Apostolorū tria genera.

Ecclesia vñ apostolica.

Apstorū laudes memorantur digne

Aliud autem non est omittendum ꝙ licet ab omnibus apostolis ecclesia denominetur apostolica:specialiter tamen a vertice apostolorum Petro scilicet: quia etsi fundata sit supra omnes apostolos:tamen precipue supra Petrum: qui post christum.immo ⁊ vice christi est ecclesie caput ⁊ fundamentum.xxij.dist.ca.ij.xix.distin.ita dominus.⁊.xxj.dist.in nouo.xxiiij.q.j.loquitur. vñ Matt. xvj. ei a christo dictum est. Tu es Petrus: ⁊ super hāc petram edificabo ecclesiam meā.id est super te.vt Augu. exponit sm vnū modum.licet aliter exponatur super hanc petram:id est super hunc quem confessus es. Hanc expositionem innuit Leo papa in preal.cap.ita ⁊ Nicolaus. et de elec.fundamenta.li.vj.quia petra erat christus.j. Cor. x.de conse.dist.ij.re vera.Vel super hāc fidem ⁊ confessionem quam de me fecisti.Et in quodam sermone de cathedra beati Petri ait Aug. pertractās verbum predictum/Petrum itaq; fundamentū ecclesie dominus nominauit: et ideo digne hoc fundamentū colit ecclesia/supra quod ecclesiastici edificij altitudo consurgit. Item Aug. de verbis domini sermone septimo. Hoc nomen Petrus a domino impositum est.⁊ hoc in ea figura vt figuraret ecclesiam.quia enim christus petra: petrus populus christianus vocatur. Tu es (inquit) petrus: ⁊ super hāc petram edificabo ecclesiam meam:quam confessus es:⁊ quā cognouisti:dicens. Tu es christus filius dei viui.id est super meipsum filium edificabo te:non me super te. Item glos. super predicto loco Matth.xvj. Tu es petrus. Non dico vocaberis.sed tu es Petrus ob fortitudinem fidei:⁊ confessionis constantiā. Et ibi.ego dico tibi.glos. qui credis in me.Et ibi.hanc petram.glos.interli.christum quem credis. Item glos.ibi.Tu es petrus.a me petra.ita tamen vt mihi retineam fundamenti dignitatem.Tu super me ordinabis lapides mūdos.⁊ insuper omnia abiicies leprosos.Et ibi.Et tibi dabo claues.i.tribuam presentis iudicij potestatem regni ecclesie. Itē glos.⁊ tibi.vt omnibus constaret ꝙ absq; ea confessione ac fide petri/nullus regnum celorum posset intrare. Item alia glos.qui pre ceteris confessus est:illi pre ceteris donantur claues. Claues sunt discernendi scientia:⁊ potentia.xx.distin.§.j. quia dignos recipere:⁊ indignos debet excludere a regno. Unde subdit.Et quodcūq; ligaueris:id est quem in peccatis persistentem/eternis penis adiudicaueris:vel quem humilem ⁊ vere penitentem/absolueris: sic erit in celis. ¶ Item ibi glos.alia interlinearis. Quēcumq; indignū remissione iudicaueris/dum viuit:apud deum indignus iudicabitur.⁊ quemcūq; soluendum iudicaueris/dum viuit:remissionem peccatorum consequetur a deo. Item ibi glos.Hiero.Et quemcūq; ⁊c. habent quidem eādem iudiciariam potestatem alij apostoli:quibus post resurrectionem ait Joan.vlti. Accipite spiritumsanctum:quorum remiseritis ⁊c. Habet etiam omnis ecclesia in presbyteris et episcopis.sed ideo Petrus eam specialiter accepit:vt omnes intelligant ꝙ quicumq; ab vnitate fidei ⁊ societate eius se separauerit:nec a peccatis solui/nec celū potest ingredi. Hunc locum quidam non intelligentes/aliquid sibi adsumunt de supercilio phariseorum:vt dānare innocuos:vel soluere noxios se putent.quum apud deum non sententia sacerdotum/sed reorum vita queratur. Unde etiam vt dicitur in Leuitico/ostēdere se sacerdotibus iubentur leprosi:quos illi non faciunt leprosos: sed discernunt qui mundi vel immundi sint.xj.q.iij.quomodo ita.⁊ de ista materia.xj.q.iij.§.de his inquam. cum oibus duodecim capitulis vsq; ad.§. hoc etiam.⁊ ab illo.§.vsq; ad §.et his. ¶ Item predicto loco. et porte inferi ⁊c. De his portis supra eodem articulo. §.j.ⁿ. de fortitudine. Porte inferi sunt peccata mine blanditie hereses quibus infirmi ruunt in mortem:qui non vere supra petram/sed super arenam domum professionis sue credendi sunt edi

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

ſtauiſſe.i.non ſimplici ⁊ vera intentione chriſtum ſequi: ſed ob terrenam quálibet cauſam habitum pretendiſſe.q̃ enim in intimo cordis amore fidē chriſti percipit: quicqd ingruit/facile vincit. Item ſupra pre.locum Matth.xvj. Quem dicunt homines eſſe filium hominis? ſubiecit. Vos autē quē me eſſe dicitis? Hiero. Quaſi diceret illis/ quia hoies ſunt/humana opinātibus:vos q̃ dij eſtis quē me eſſe exiſtimatis? Rabanus. Non aūt quaſi neſciēs ſentiā de ſe diſcipulorū vel extraneorū inquirit. Sed ideo diſcipulos quid de ſe ſentiāt interrogat:vt confeſſionē recte fidei digna mercede remuneret. Ideo q̃d alij de ſe ſentiant interrogat ſeu inquirit:vt expoſitis primo ſentētijs errantiū:diſcipuli probarentur veritatē ſue confeſſionis non de opinione vulgata ſed de ipſo percepiſſe dominice reuelationis arcano. ¶ Item Chryſ. Quando vero dñs de plebis opinione interrogat:oēs reſpondent.ſed oibus diſcipulis interrogatis: Petrus tamq̃ os apoſtolorum ⁊ caput/pro omnibus reſpondet. Unde ſequit. Reſpondēs Simon Petrus.dixit. Tu es chriſtus filij dei viui. Origi. Denegauit quidē Petrus aliquē eorū eſſe ieſum/quē arbitrantur iudei. Confeſſus eſt aūt. Tu es chriſtus. q̃d neſciebant iudei.ſed etiā(quod maius eſt) filius dei viui.q̃ et per prophetas dixerat. Viuo ego dicit dñs. Et ideo dicebatur viuus ſecundū ſupereminentiam qua ſupereminet oibus habentibus vitā:quoniā ſolus habet immortalitatem.j.ad Timo.vj. Et eſt fons vite.quod ꝓpie dicitur deus pater. Vita aūt eſt quaſi de fonte procedēs.qui dixit Jo.xiiij. Ego ſum vita ⁊c. Unde Joā.j. Quod factū eſt in ipſo/vita erat:⁊ vita erat lux hominū:⁊ lux in tenebris lucet:⁊ tenebre eā non cōprehenderūt. Fuit homo miſſus a deo cui nomen erat Joānes.hic venit in teſtimoniū:vt teſtimonium perhiberet de lumine:vt omnes crederent per illum. Non erat ille lux:ſed vt teſtimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera que illuminat omnem hominē venientem in hunc mundum. In mundo erat:⁊ mūdus per ipſum factus eſt:et mundus eum non cognouit. In propria venit:et ſui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum: dedit eis poteſtatem filios dei fieri: ijs qui credūt in nomine eius. Qui nō ex ſanguinibus/neq̃ ex volūtate carnis/neq̃ ex voluntate viri/ſed ex deo nati ſunt. Et verbū caro factū eſt:⁊ habitauit in nobis. Et vidimus gloriā eius:gloriā quaſi vnigeniti a patre: plenū gratie ⁊ veritatis. ¶ Hiero. Etiam deū viuum appellat ad cōparationem eorū deorum/qui putantur dij:ſed mortui ſunt. Saturnū dico: Jouē: Venerem: Herculem:⁊ cetera idolorum portenta. ¶ Hilarius. Eſt autē hec vera ⁊ inuiolabilis fides.ex deo deum filiū perfectū fuiſſe:cui ſit ex eternitate parētis eternitas. Hunc igit assumpſiſſe corpus:⁊ hominē factum eſſe:perfecta cōfeſſione cognouit. Complexus eſt igitur omnia/q̃ ⁊ virū ⁊ nomen expreſſit: in quo ſumma virtutū eſt. ¶ Rabanus. Mira autem diſtinctione factū eſt/vt dñs ipſe humilitatem aſſumpte humanitatis profitetur:vocās ſe filiū hominis.quū dixerit ibi. Quem dicūt homines eſſe filiū hominis? diſcipulus vero Petrus excellentiā diuine eternitatis oſtendit. Hilarius. Dignū autem cōfeſſio Petri premiū conſecuta eſt: quia dei filiū in homine vidiſſet. Unde ſequitur. Reſpondens autē Jeſus dixit ei. Beatus es Simon bariona:quia caro ⁊ ſanguis nō reuelauit tibi:ſed pater meus:qui eſt in celis. ¶ Hiero. Reddit enim chriſtus apoſtolo vicem pro teſtimonio de ſe. Petrus dixerat. Tu es chriſtus filij dei viui. Dñs aūt dixit ei. Beatus es Simon bariona.quare? quia non reuelauit tibi caro ⁊ ſanguis:ſed reuelauit pater.q̃d caro ⁊ ſanguis reuelare non potuit:ſpūſſancti gratia reuelatū eſt. Ergo ex confeſſione ſortitur vocabulum. q̃ reuelationē ex ſpirituſancto habebat.cuius ⁊ filius appellandus fit. Siquidem bariona in lingua noſtra ſonat filius colūbe:id eſt ſpirituſancti. ¶ Chryſ. Vanum autē eſſet. Jo.j. Tu es filius iohanna.niſi vt oſtendat/quomā ita naturaliter eſt chriſtus filius dei:ſicut Petrus filij iohanna:eiuſdem ſubſtantie cum eo qui genuit. ¶ Hiero. Illud autē quod ait.quia caro ⁊ ſanguis nō reuelauit tibi.apoſtolice narrationi cōpara: in qua ait.ad Gal.j. Cōtinuo non acquieui carni ⁊ ſanguini:neq̃ veni hieroſolymā ad anteceſſores meos apoſtolos:ſed abij in arabiā:⁊ iterū reuerſus ſum damaſcū. Deinde post ānos tres veni hieroſolymā videre Petrū.⁊ manſi apud eū diebus q̃ndecim.aliū aūt apoſtolorū vidi neminē.niſi Jacobū fratrē dñi. Que autem ſcribo vobis/ecce coram deo quia nō mentior. Deinde veni in partes Syrie ⁊ Cilicie. Eram autem ignotus facie eccleſijs iudee que erant in chriſto.tantum autē auditum habebant: quoniā qui perſequebatur nos aliquādo:nunc euāgelizat fidem:quam aliquando expugnabat:⁊ in me clarificabāt deum. Carnem ibi ⁊ ſanguinem iudeos ſignans.vt hic quoq̃ ſub alio ſenſu demoſtretur/q̃ ei nō per doctrinā phariſeorum: ſed per dei gratiā: chriſtus dei filius reuelatus ſit ⁊c. ¶ Hilarius. Uel aliter beatus Petrus hic vltra humanos oculos ⁊ intendiſſe ⁊ vidiſſe laudatus eſt:nō id q̃d ex carne ⁊ ſanguine eſt contuens:ſed dei filiū celeſtis patris reuelatione cōſpiciens. dignuſq̃ iudicatur eſt/vt primus agnoſceret q̃ diuinitas eſſet in chriſto. ¶ Item ſuper predicto verbo. Filius dei viui. Chryſ. Nimirū autem ſi non cōfeſſus eſſet Petrus chriſtū proprie ex patre natum:non eſſet hoc reuelationis opus.nec exiſtimare chriſtū vnum ex multis filijs adoptiuis:beatitudine dignum eſſet. Nam ⁊ ante hoc illi q̃ erāt in naui dixerunt. Vere filius dei es. Et quū tranſfretaſſent: venerunt in terram geneſar.⁊ quū cognouiſſent eum viri loci illius:miſerunt in vniuerſam regionem illā:⁊ obtulerunt ei omnes male habētes.⁊ rogabant eū vt vel fimbriam veſtimenti eius tangerent. Et quicūq̃ tetigerunt: ſalui facti ſunt. Matth.xiiij.ſed ⁊ Nathanael Joā.j. dixit. Rabi tu es filius dei. Non tamen beati dicti ſunt. quia non talem confeſſionem qualem Petrus. Sed vnū ex multis eum exiſtimabant:non vere dei filium:vel etſi precipuum quidē pre multis:non tamen ex ſubſtantia patris. Uides autem qualiter ⁊ filiū reuelat pater:⁊ patrem filius. non enim ab alio eſt dicere filium q̃ a patre:nec ab alio patrē q̃ a filio. Matth.xj. Et nemo nouit filium:niſi pater.neq̃ patrem quis nouit:niſi filius:⁊ cui voluerit filius reuelare. Uenite ad me omnes qui laboratis ⁊ onerati eſtis: ego reficiam vos.tollite iugum meū ſuper vos:⁊ diſcite a me quia mitis ſum ⁊ humilis corde:⁊ inuenietis requiē animabus veſtris. Jugū enim meum ſuaue eſt:⁊ onus meū leue ⁊c. Quare ⁊ hinc manifeſtum eſt/q̃ filius eſt cōſubſtantialis ⁊ coadorandus patri. ¶ Oſtendit autem chriſtus ex hinc iam multos credituros quod fuerat Petrus confeſſus.vnde ⁊ ſubdit. Et ego dico tibi. quia tu es Petrus:⁊ ſuper hanc petram edificabo eccleſiā meam.id eſt in hac fide ⁊ confeſſione eccleſiam meam. Hinc dicit iam multos credituros quod Petrus confeſſus fuerat:⁊ erigit eius ſenſum:⁊ paſtorem ipſum facit. Adde hic quod ſcriptū de Petro ⁊ eius prerogatiua ſupra.liiij.⁊.lv.articulis. ¶ Uere igitur eſt eccleſie regnum glorioſe magnificum: et magnifice gloriosum. Quod ⁊ vnum/⁊ catholicū/ſanctum/⁊ apoſtolicum/rectiſſime nuncupatur ⁊c.

¶ Articulus.lxiiij. A

HAbuit inſuper regnum eccleſie triplicem ſtatū. ¶ Primo in lege nature: i quo nullū ſignum diſtinctiū fidelium ab infidelibus habuit:licet habuit primitias/oblationes/decimas/⁊ ſacrificia de munerib⁹ et oblationibus. Ben.iiij.xiiij.q.v.ſcriptum.de ſacrificijs. Ben.viij.⁊.xiiij.de conſe.diſt.iiij.quod apud. de decimis. Ben.xxviij.⁊.xiiij. ¶ Secundo habuit ſtatum in tempore legis ſcripte: in quo habuit circūciſionem datam ipſi Abrae. Geneſ.xvij.de cōſecra.diſtin.iiij.quod apud nos. per quam diſtinguebantur qui non erant de lege dei ab alijs. ¶ Habuit etiam ſtatum in lege vel tempore

Tripler eccleſie ſtatus.

pet⁹ os ſpl⁹.

Viu⁹ cur di deus.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

gratie:in quo habuit baptisma ⁊ alia sacramēta.vt p:e.c. qd̄ apud.⁊ ex̄ de bap.maio:es.in q̄bus confertur grā ⁊ remissio pcto:z.i.q.j.multi.⁊.c.q̄cq̄d.ex̄ in clemē.de fi.catho. sacrosancte.§.fi. Sacrificia aūt legis nature ⁊ legis scripte iustificabāt ratione fidei:cui⁹ ꝓfessio in illis fiebat.vt p:e.c.qd̄ apud. ¶ Habuit ergo eccl̄ia initiū ab ipso Abel post Adā:in quo primo cepit ecclesia.vt.s.in ꝓncipio ꝓbaui.xxxvi.ar.⁊ hic adde qd̄ ibi notaui:sicut ch:istus innuit Mat.xxiij.vt veniat sup vos(inquit)ois sanguis iustus qui effusus est super terrā a sanguine Abel iusti.⁊ Luc.xi. ibi.a sanguine Abel ⁊c.ad Heb.xij.⁊.j.Joā.iij.⁊ apl̄s ad Heb.xi.sic ait. Fide. plurima hostia Abel ꝯ Cayn obtulit deo:per quā testimoniū consecutus est esse iustus:testimoniū perhibente muneribⁿ eius deo:⁊ per illā defunctⁿ adhuc loquit.⁊ o:dinate descēdens apl̄s per notabiles sanctos sc̄z Enoch:Noe:Abraam:Saram:Isaac:Jacob:Joseph:Moysen:filios israel in Exo.xiij.qui trāsierunt mare rub:ū:ad quo:ū fidē muri hiericho co:ruerūt.in Josue vi.Raab meretricē:Bedeō:Barach:Samson:Jepte:Dauid:Samuel:narrat virtutes ecclesie:⁊ passiones quas sustinuit a ꝓncipio mūdi vsq̄ ad ch:istū:qui est lapis angularis. Ps.cxvij. Innuēs fidem patrū veteris testamenti cū fide patrū noui testamēti:cōcludens in.xij.ca.ad Heb. Ideoq̄ ⁊ nos tantā habētes nobis impositā nubē testiū deponētes omne pōdus ⁊ circūdans nos pctm̄ per patiētiam curramus ad ꝓpositū nobis certamē: aspicientes in autho:ē fidei ⁊ cōsummato:ē iesum. Eadē ergo fides fuit ⁊ est in ecclesia ab Abel vsq̄ ad vltimū iustū/q̄ erit in fine mūdi:q: idem est creditū.vñ ⁊ Paulus enumeratis multis sanctis testamenti veteris ad Heb.xi.in fine sic ait. Et hi oēs testimonio fidei ꝓbati/nō acceperūt rep:omissionē:deo ꝓ nobis melius aliq̄d p:ouidēte: vt nō sine nobis cōsummarētur. Et Judas in canonica.j.ca. Qm̄ iesus populū de terra egypti saluās/secūdo eos q̄ non crediderūt perdidit. Sed quantū ad mysteriū incarnatiōis ⁊ nostre redēptionis/patres q̄ p:ecesserunt aduentū ch:isti in carne credebāt futurū.nos aūt credimus esse factū.⁊ ꝓpter hoc dicit apl̄s in autho:em fidei/quantū ad illos qui sunt in nouo testamēto:quātum ad illos q̄ fuerūt in veteri testamēto/dicit cōsummato:ē iesum:q̄ consummauit oēs figuras veteris testamēti/adimplēdo veritatē in semetipso. ¶ Erat em̄ status testamēti veteris habens vmbrā futuro:ū bono:ū:non ipsam imaginē rerū.i. veritatem.j.ad Cor.x.ibi.patres nostri sub nube fuerūt.de cōse.di.ij.re vera.ꝓpter hoc Joā.xix.dicit:cōsummatū est.i.oia figuralia ⁊ ꝓphetica sunt verificata:⁊ eo:ū veritas ꝓ me adimpleta. Vñ super ⁊bo p:edicto/cōsummatū est.Aug. Quid/nisi qd̄ ꝓphetia tāto ante p:editerat:Itē glos.ibi.oia quē opo:rebat fieri ante q̄ acciperet acetū:⁊ traderet spiritū. vt etiā hec scriptura cōsummaret. In siti mea potauerūt me aceto.ps.lxxxvi. Unde ⁊ ipse d̄: lapis angularis Mat. xxi.ibi.lapidem quē rep:obauerūt edificātes hic facⁿ est in caput anguli. Ubi Ch:ys. Lapidem aūt Ch:istū vocat. edificato:es aūt docto:es iudeo:z qui ch:istū rep:obauerūt/dicentes. Hic non est a deo. Item ibi Rabanus. Sed illis nolētibus idē lapis caput anguli firmauit. Epb.ij.q: de vtroq̄ populo quotquot ipse voluit sua fide cōiunxit. Item Hilarius. est em̄ caput anguli factus:q: est inter legem atq̄ gētes lateris vtriusq̄ coniunctio ⁊.j. Pet.ij.ibi. Ad quē accedētes lapidem viuū ⁊c.⁊ ibi etiā. Ecce ponā in syon lapidē summū angularē electū p:ecio:sum.⁊ Epb. ij. Ipse em̄ est pax nostra:qui fecit vtraq̄ vnum.⁊ ibi post. Ipso summo angulari lapide ch:isto iesu. Oia em̄ opera patrū veteris testamēti que ex fide ꝓcedebāt:figura erāt. sicut d̄:.j.ad Cor.x. Omnia in figura cōtingebant illis.⁊ Osee.xiij.d̄:. In manibus ꝓphetarū assimilatus sum.i.in operibus ⁊ verbis figurariuis exp:essus. ¶ B Dicitur etiā ipse ch:istus caput ecclesie q̄ incepit ab Abel iusto: vt dictū est:vsq̄ ad vltimū iustū:qui erit in fine mundi. sicut dicit ad Col.j. Omnia per ipsum/⁊ in ipso creata sunt:et ipse est ante oēs: ⁊ oia in ipo constant:⁊ ipse est caput corpo:is ecclesie. dicit glos. Quum ecclesia ab Abel ceperit:qm̄ est ch:istus caput eo:ū qui tūc fuerunt:bene:quia ipse p:incipiū ecclesie est fm diuinitatē.i.fundato: ecclesie.q: oēs iustos qui ab Abel vsq̄ ad vltimū iustū generantur: virtute diuinitatis ⁊ miserico:die sue dono illuminauit. ¶ Scd̄m etiam humanitatē etiā pōt dici p:incipiū ecclesie: q: super fidē humanitatis eiⁿ fundata est ecclesia. Et bene ipse est caput ⁊ p:incipiū.i.recto: ⁊ fundato:: q: ipse est p:imogenitⁿ ex mo:tuis.i.p:imus mo:tuo:ū ab immo:talitate resurgēs.sicut etiā exponitur p:imogenitus mo:tuo:ū. Apoc.i.sicut em̄ natus est ante oia de deo: vt omnia crearet:sic iterū de virgine natⁿ est homo: q̄ primo amo:tuis resurrexit:vt oia q̄ creauerat/restauraret.vt sit semp p:imus ⁊ princeps. Vñ subdit ibi apl̄s Col.j. Ut per hoc fit in oibus tam p:io:ibus q̄ sequentibus tenēs primatū id est dominiū:q: pōt alios suscitare. Caput est etiam ipse ch:istus:q: vna ꝓsona est deⁿ ⁊ homo:sc̄z dōs iesus ch:istⁿ. xxiij.di.qui eps.ex̄ de sum.trini.c.j.ex̄ de hereti.cū ch:istus. Omnia etiā sacramēta in patrū antiquo:z operibus figurata sunt. Vñ.j.ad Cor.x. Et oēs mare transierūt:⁊ omnes in moyse baptizati sunt ⁊ in nube ⁊ in mari ⁊c.de cōse.di. ij.re vera.⁊ melius de cōse.di.iiij.nec quē q̄ futuram vero glo:ificationē in futura resurrectione ipsi patres veteris testamēti expectauerūt:⁊ nos expectamus. Job dicente Job.xix. Credo q̄ redēpto: meus viuit.⁊ Heb.xi. Deo ꝓ nobis melius aliq̄d p:ouidēte vt nō sine nobis cōsummarent. Et dictis cōcludi pōt q̄ qui ecclesiā negaret nō esse vnā ab ipso Abel vsq̄ ad vltimū iustū/qui erit in fine mūdi:cōsequenter negaret ch:istū nō esse caput ecclesie: nec esse lapidē angularē:q̄ fecit vtraq̄ vnū.⁊ impinget in articulū fidei/Unā sanctā catholicam ⁊ apostolicā ecclesiā. Sic em̄ nos docuit dōs noster iesus ch:istus ⁊ sancti apl̄i ⁊ docto:es. Si ergo ponamus initiū regni a dño iesu ch:isto/q̄ est rex regū:⁊ dōs dominantiū:⁊ princeps regū terre. Apoc.i.xvij.⁊.xix.ca.⁊.j.ad Tim.vi.quē suis tēpo:ibus ostendet dōs:⁊ solus potens:rex regū:⁊ dōs dñantiū ⁊c. sicut ipse est ante ecclesiā:⁊ caput ⁊ fundamentū ecclesie: ita ⁊ regnū eius est ante ecclesiā:⁊ ipsa ecclesia regnū eiⁿ ⁊ ab eo omne regnū ⁊ potestas. Prouer.viij. ꝓ me reges regnant.xxiiij.q.iij.quesitum.⁊ Dan.iiij.ibi. Donec cognoscant viuentes qm̄ dominatur excelsus in regno hoīnū cuicūq̄ voluerit dabit illud:⁊ humillimū hoīem cōstituet super illud. Et q: persona ch:isti vna est in duabⁿ naturis: qd̄ in scripturis legit de ꝓsona filij dei/totū vere asserimus de ipso deo ⁊ hoie. Vñ Joā.viij. Ante q̄ Abraā fieret ego sum. ¶ E Et q̄ ecclesia patrū antiquo:ū ⁊ ista vna sit:⁊ vnū caput eius ch:istⁿ. facit qd̄ dicit Pe. Act.xv.ibi. Sed per gratiā dñi nostri iesu ch:isti credimus saluari: quēadmodū ⁊ illi.p:emiserat em̄.nunc ergo q̄d tentatis deū imponere iugum super ceruicē discipulo:z qd̄ neq̄ nos neq̄ patres nostri po:tare potuimⁿ? ¶ D De regno terreno si loquimur:⁊ qñ habuit o:ū: dicinⁿ fm historiographos q̄ ab Abel vsq̄ ad diluuiū/fuerunt cōpleti mille q̄ngenti centū quinquaginta sex anni:in q̄bus nullⁿ homo habuit dominiū super hoies.xxxv.dist.sexto. Nisi vir super vxo:ē p:op:iā.xxxiij.q.ij.placuit.⁊.q.v.satis. xxiij.q.iiij. duo ista. quā q̄ etiam tūc potētes a seculo viri famosi dicerētur: vt dicit Gen.vi.tamen nullus legit regnasse. ¶ E Regnū vero hoīm incepit sicut.s.dixi post pn.istius operis.xxxvi. ar.⁊.xlj.d̄.post diluuiū.a Nēroth:q̄ fuit de genere Canaā qui fuit addictus seruituti. Gen.ix.maledictⁿ puer canaā: seruus seruo:z erat fratribus suis.xxxv.di. sexto.j.q.iiij.d̄. his ita.d̄.itē cham.cuiⁿ nepos fuit Nemroth. ipse em̄ fuit interfecto: hoīm ⁊ opp:esso:.⁊ per istū modū fecit se regē Gen.x. Unde dicit ibi q̄ erat robustus venato: coā dño. glos.i.interfecto: ⁊ opp:esso: ⁊ extincto:/quos allexit ad edificandā turrim:vt cōtra deū constitueretur.vi.di. §.fi. ¶ Qui Nemroth fm Josephū noua regni cupiditate tyrannidē exercuit:⁊ fuit autho: edificāde turris q̄ tāgeret celum.

Initiū ecclesie.

Lapis angularis.

Caput ecclesie ch:istus.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

celum. Gen.x. Fuit autē principiū regni eius Babylon et Arach: ⁊ Archad: ⁊ Chalāne i terra Sennaar. vt p̄ealk. c. x.ō. De terra illa egressus est Assur: et edificauit Niniuē et Chale: que est ciuitas magna: vt dicit ibi. Et ita regna mūdi inceperūt a Babylonia et Niniue/ p̄ oppressiones hoīn ⁊ violētias: et sic profecerūt regna in terra: sicut apparet tpe Abrae. Gen.xiiij. vbi d̄. Factū est aūt in illo tempore vt Amraphel rex Sēnaar ⁊c. vbi apparet q̄ qui potētior erat viribus: ⁊ alios poterat oppimere: eis dnabatur. ¶ Ab his aūt ortū habuit idololatria. sicut habetur Sap.xiiij. Deinde interuenīte tpe: cōualescēte iniqua cōsuetudine: hic error: tāq̄ lex custoditus est: ⁊ tyrannor ipe rio colebātur figmēta ⁊c. ⁊ ifra. qm̄ aut affectui aut regib̄ deseruiētes hoīes/incōmunicabile nomē lapidibus et lignis imposuerūt ⁊c. vnde recte cōsiderātibus/ oīa regna magna mūdi profecerūt in dominiū: p̄ oppressiones/violētias/ ⁊ inuasiones alior. Sic em̄ regnū Chaldeorum et Assyrior profecit in monarchiā. Sic regnum Medor et Persarū per viā bellicā profecit in monarchiā. sicut apparet Judith.j.⁊.ij.c. Sic etiā regnū Grecor in Alexādro. j. Machab.j. ¶ Similiter via bellica/occisione multarum gentiū et oppressione/profecit monarchia Romanor. vt habet.j. Machab.viij. per totū. Et quādiu non regnauit inter eos ambitio: pfecerunt. vt habet ibi. Et qn̄ ambitio dominādi succreuit inter eos: habuerūt bella ciuilia. Unde ⁊ regnū Romanor a latrūculis cōgregatis incepit. vt narrat eor historia. Sic etiā pfecerunt regna Ptolemeorum: Syror: et Egyptior. j. Machab. Deus aūt oīpotēs qui malas hoīn volūtates ⁊ demonū conuertit in bonū. Sm Aug. vt.s. dicti. xxxvj. artī. ver. et si dicatur. oīa regna ordinauit ad profectū virtutū: et exterminationē vitiorūm: q̄ humanū genus erat per idololatriā deformatū. sicut dicitur Sap.xiiij. Initiū em̄ fornicationis. i. oīm vitiorum/ est exquisitio idolor: et adinuētio illor/ corruptio vite est. et infra. Infandor enim idolor cultus oīs mali causa est/ et initiū ⁊ finis. Q̄ aūt in correctionē vitior ⁊ laudē bonor regna ⁊ dnia sint a deo instituta: paret. j. Pet.ij. Subiecti estote. ex̄ de maio. ⁊ obe. solite. omni humane creature p̄ pter deū: siue regi quasi p̄cellēti: siue ducibus tāq̄ ab eo missis ad vindictā malefactor/ laudē vero bonor. Unde et per malos deū punit malos. Esa.x. Ve assur. Virga furoris mei ⁊ baculus ipe est. In manu ei indignatio mea. xxiij.q.v.§. hinc notandū. ⁊ Roma. xiij. Oīs aīa potestatibus sublimioribus subdita sit: nō est potestas nisi a deo: que aūt sunt a deo: ordinata sunt. ex̄ de censi. oīs aīa. xxiij. q.j. quid culpat. xxij.q.ij. mouet te. vltra mediū. ibi. Sicut Joseph qui per Pharaonē iurando hoc in eo veneratus est qd̄ dei iudicio positū erat in infimis (als Mēphis/ sm glos. que erat caput regni) Uñ apls. Oīs potestas a dno deo est. Itē xps Pilato. Nō haberes potestatē aduersum me vllā: nisi tibi datū esset desuper. Joā. xix. Unde ipsi reges mūdi nō sequētes diuinā ordinationē: sed libidinem dominādi ꝓtra deū: ⁊ fideles suos cōflauerūt vires suas. sicut patz. s. in Nemroth ⁊ alijs: et post in Pharaone/ qui afflixit populū dei: et seruituti subiecit. sicut patet Exo. ij. et. iij. ⁊ in seq. c. ⁊. xxiij.q.iiij. nabuchodonosor. immo ad tāta deuenit insaniā Pharao: vt diceret Exo.v. Quis est dns: vt audiā vocem eius: et dimittā israel: nescio dnm: et israel nō dimittā. et tandē p̄ pter eius superbiā perijt cum suo exercitu in mari rubro: put patet in Exo. vsq̄ ad. xiiij. c. ⁊ postea hāc eius superbiā sequētes/ ausi sunt dicere sicut dicit Ezechiel. xxix. Ecce ego ad te Pharao rex egypti draco magne/ qui cubas in medio fluminū tuor: et dicis/ meus est fluuius: et ego feci memetipm. ¶ Pharao autē fuit nomē oīm regū egypti ante Alexādrū. Sed post mortem Alexandri egyptus cepit habere reges Ptolemeos: sicut dicit Aug. lib. iiij. de ciui. dei. ¶ Similiter successores regū Assyrior in tantā excreuerūt superbiā cōtra deum et eius populū: vt eēnt ausi dicere sicut d̄: Esa. xxxvj. Quis est ex oībus dnis terrarū q̄ eruerit terrā suā de manu mea: vt eruat dns hierlm de manu mea? Et post. Cui exprobrasti: et quē blasphemasti: et sup quē exaltasti vocē tuam? ⁊c. ¶ Similiter reges Chaldeor eleuauerūt cor: suū contra deū in superbia. sicut patz in Nabuchodonosor. Dan. quasi per totū. marime. c. iiij. qui punitus est donec cognouit potestatē oīs regni esse a deo. vt palleg. c. nabuchodonosor. xxiij. q. iiij. ⁊. c. quādo. ⁊. xj. q. iij. imperatores. de peni. dist. j. §. et his itaq̄. vltra mediū. ver. nabuchodonosor. De eo etiā ⁊ de supbia eius Judith. iij. iiij. ⁊. v. c. Patet etiam in lib. Machab. j. ⁊. ij. quō illi qui erāt de posteritate Alexādri/ et deū cōtēpserunt: et eius populū psequi sunt: ⁊ fidē dei exterminare voluerūt: ⁊ se deo adequare voluerūt. sicut Antiochus ⁊ alij. Hoc autē certū ⁊ regulare est/ q̄ oīa regna paganor idololatriā nutriuerūt: ⁊ fidem dei impugnauerūt. et hoc etiā fuit in imperio Romano vsq̄ ad tēpora Cōstantini magni. Et multi etiā imperator post conuersionē fuerunt fautores hereticor ⁊ pmotores: fidei et ecclesie impugnatores. Et hec de regnis gentiliū perscripta sufficiant. ¶ F

So:di da regni tempora lis itia.

Regum catholicor pmi.

Inter reges aūt catholicos primus fuit Melchisedech. sicut. s. nota. in ar. xxxvj. ver. istius ergo. rex Salem tpe Abraam. de quo Gen. xiiij. ⁊ Heb. vij. in quibus d̄: q̄ etiā fuit sacerdos. ¶ G Et sic primus rex catholicus sacerdos fuit q̄ credit fuisse Sem: q̄ fuit primogenit? Noe: supuixit autē Melchisedech Abrae. xxxv. annis. Deinde fuit Job de cui pfectione habet lib. Job. p totū. Et q̄ fuerit rex hī Job. xxix. Quūq̄ sederē tāq̄ rex ⁊c. Q̄ fuerit sacerdos habet Job. j. ibi. Consurgēsq̄ diluculo/ offerebat holocausta. ⁊ Job. xlij. Job aūt seruus meus orabit pro vobis ⁊c. Et postmodū in populo israel liberato de seruitute egyptiaca/ fuerunt reges post Saul primū regē/ fere p̄ cccclxxij. annos. Et quib̄ tres boni. vnde Eccli. xlix. Preter dauid et Ezechiā et Josiam/ oēs reges pctm̄ commiserūt. s. vel q̄ fuerūt idololatre: vel fautores idololatrarū. Fuit igit ecclesia sine regib̄ catholicis/ exceptis trib̄ predictis/ postq̄ filij israel exiuerūt de egypto fere p̄. cccxxvij. annos. Antea peregrinati sunt fideles ab initio mūdi in mūdo isto/ aliqn̄ oppssi sub ipis regib̄ p̄ duo milia. ccclxij. annos. ¶ H Post exitū autē filior israel de egypto rexerūt sacerdotes populū: sicut apparet in Moyse ⁊ Aaron vsq̄ ad Samuel. vt colligit ex libris Exo. Leuit. Numeri. Deutero. ⁊ Judicū. ⁊. j. lib. Reg. vsq̄ ad. iiij. c. Postmodū sicut patz in p̄ealk. c. iiij. populū dei aspernātes regnū Samuel petierūt sibi regē dari. sicut habetur. j. Reg. viij. de quo fuit dns indignatus. vt ibi habet. vñ dedit eis regem permissiue/ nō p̄ceptiue. vt habet Osee. xiij. ibi. Ubi est rex tu? Maxime nūc saluet te in oīb̄ vrbibus tuis ⁊c. et sequit. Dabo tibi regē in furore meo ⁊c. viij. q. j. audacter. Dniū em̄ datū summo sacerdoti ⁊ tpale ⁊ spūale. vt habetur in Deutero. xvij. si difficile et ambiguū ⁊c. vbi ponunt tria genera causarū: criminaliū/ ciuiliū/ ⁊ spūaliū: vt exponunt ex q̄ si. sint legi. per venerabilē. §. rōnib̄. ¶ Q̄ autē idē iudiciū ⁊ ptās sit ecclesie post aduētū xpi: habet Luc. xxij. ibi. Et q̄ nō habet: vēdat tunicā suā: et emat gladiū. et sequit. Ecce duo gladij hic. Tractaui de hoc late in supioribus: maxime in ar. xiij. xxxvij. ⁊. lx. vñ nō repeto. De potestate ecclesie ⁊ regno Dan. vij. vbi loquēs Daniel de quatuor monarchijs/ ait. Et iudiciū sedebit/ vt auferat potētia ⁊ cōterat: ⁊ dispereat vsq̄ in finē. Regnū aūt et potestas ⁊ magnitudo regni que est subter oē celū/ det populo sanctor altissimi: cuius regnū/ regnū sempiternū est: et oēs gētes seruiēt ei/ arq̄ obediēt ⁊c. Caput aūt istī regni xps est: ⁊ viri ecclesiastici sunt eī vicarij. Sz quare oēs nō obediāt vicario dei p̄cipuo ⁊ alijs: assignat rō quodāmodo ab apslo ad Heb. ij. ibi. Oia subiecisti sub pedib̄ eius. In eo em̄ q̄ oīa subiecit: nihil dimisit nō subiectū ei. Nūc aūt necdū videmus oīa subiecta esse: nō ergo mirandū si nō subjciātur etiā multi vicarijs eius: quum nō subjciantur ipsi regi principali. iuxta illud Jo. xv. Si me persecuti

Judicia ria ptās ecclasti/ cor est.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

sant: ⁊ vos persequẽtur. Et magna rõ huius inobediẽtie est vanitas ⁊ supbia. iuxta illud Job. xj. Et vanus in supbiã erigit: ⁊ quasi pullũ onagri se liberũ natũ putat. et in canonica Jo. iij. c.j. Scripsissem forsitan ecclesie: sz is qui amat primatũ gerere in eis Diotrepes nõ recipit vos ⁊c. xlij. di. §. hinc etiã. Diotrepes interpretat decor insanies. Inter oia que faciũt insanire est supbia. vt habet de Sennacherib. iiij. Reg. xix. Insanisti in me: et supbia tua ascẽdit in aures meas ⁊c. ¶ Sãcti aũt patres quũ ipsi essent mie ministri: vsum gladij rẽporalis cõmiserũt secularib⁹. et cõmittũt. Unde quum reges pmouẽtur ad regis fastigiũ: de manu ꝓsecratis recipiũt diadema regale/sceptrũ/et nudũ gladiũ. Adde hic quod scripsi. s. in. xiij. ⁊. xxxvj. et xxxvij. ar. Uñ et Hiere. de sacerdotibus Anathot Hiere. j. et ex de maio. ⁊ obe. solite. dixit Jude. ij. Macha. vlti. Accipe sanctũ gladiũ munus a deo: in quo deiicies aduersarios populi mei israel. ¶ J Si aũt querat quõ sacerdotes ⁊ leuite in veteri lege poterant iurisdictionẽ tpalẽ habere: quũ nihil possent possidere de rẽporalib⁹. vt habet Numeri. xviij. ibi. Dixit dñs ad Aaron. In terra eorũ nihil possidebitis: nec habebitis prẽ inter eos ⁊c. ⁊ Deut. xviij. Nõ habebũt sacerdotes et leuite ⁊ oes qui de eadẽ tribu sunt/partẽ ⁊ hereditatẽ cũ reliquo israel. xiij. q. j. §. his ita. Respõsio est q̃ etsi nõ haberẽt possessiones: habebãt tamẽ vrbes et oppida ⁊ suburbana ad habitandũ pro se et suis pecoribus. vt habet Nume. xxv. Josue. xxiij. et. xxi. et p̃ealt. §. his ita. ¶ Z Sic ⁊ clerici certe approbate regule nõ subiecti/ pp̃riũ ⁊ iurisdictionẽ rẽporalẽ pñt habere. xxiij. q. viij. §. ecce. ⁊. §. hinc dat intelligi. xxij. q. iij. per totũ. et. xij. q. j. p totũ. ⁊. q. iiij. p totũ. et legit ⁊ not. ex de rap. in archiepatu. in glos. vlt. ⁊ ex ne cle. vel mo. clericis. glos. ij. eo. ti. si eps. li. vj. xcv. di. c.j. in glos. j. i fi. ⁊ de appel. romana. §. debet. li. vj. et ex de delic. pue. c. ij. vbi de hoc. ⁊ de maio. ⁊ obe. solite. vbi de hoc. in glos. nũquid. ¶ Z Mauẽ vna dicat ecclesia ante christũ et post: faciũt. ff. de leg. j. q̃ in rerũ. ff. de iudi. pponebat. ff. de ver. obli. inter stipulantẽ. §. sacramẽta. qd legit ⁊ not. de cõse. dist. j. de fabrica. glos. hoc intelligit. xvj. di. habes libũ. glos. nõ quod eadẽ. vij. q. j. deniq̃. glos. ar. q̃ idẽ est ppls. ⁊ xxj. q. ij. loqbar⁹. in glos. ar. q̃ idẽ est ppls. ij. q. vj. §. post secũdã. ⁊ i glos. ar. cõtra. ⁊. c. si eps. ibi: renouet eramẽ. ex de iudi. cõsuluit. ex de feu. c. ij. §. si. xij. dist. pceptis. in glos. ar. q̃ nõ. xxiiij. q. j. nõ satis. i glos. j. nõ de nouo. ex de dona. p tuas. glos. q: forte.

¶ Articulũ. lxv. A

Eterũ q: in pmissis late pseutus sum quare ecclesia dicatur vna/sancta/catholica/et aplica. Nũc dicendũ est de schismaticis se ab ista sancta et vna ecclesia separãtib⁹. ¶ Et primo sciẽdũ est qd sit schisma. Scdo vnde dicat. Tertio qua pena schismatici feriantur. Quarto qd iuris de ordinatiõibus ab eisdẽ factis. ¶ Quid sit schisma. Est quidẽ illicita discessio eorũ inter quos vera ⁊ legitima vnitas debet esse. Seu illicit⁹ ab vnitate vel vniuersitate discessus. fm Gos. Vel dic q̃ schisma est illicita diuisio p inobediẽtiã ab vnitate ecclie sancte. xxiij. q. iij. inter schisma. vij. q. j. nouatianus. Ideoq̃ schismatici volẽtes ecclesiã dei scindere/peccãt in fide quoad articulũ illũ: Credo in spiritũ sanctũ: et vnã sanctã catholicã ecclesiã. ad hec. xxiij. q. j. aduocauit. et. iiij. c. pcedẽ. Sed nõ est intelligẽdũ q̃ ita credat in vnã sanctã ecclesiã: sicut in deũ. Unde Aug. ad neophitos. et ponit de cõse. dist. iiij. prima igit. ad fi. ibi: Jtẽ. Qd aũt interrogauimus: credis in sanctã ecclesiã: et remissionẽ peccatorũ: carnis resurrectionẽ: non eo modo interrogauim⁹: vt quõ in deũ creditur/sic in ecclesiã sanctã catholicã: que pptera ⁊ sancta et catholica est: q: recte credit in deum. nõ ergo dixim⁹ vt in ecclesiã quasi in deũ credereris: sed intelligite nos dicere ⁊ dixisse vt in ecclesia sancta ⁊ catholica cõuersantes/in deũ crederetis. Et vnde dicatur certe hoc nomen schisma grecum est: et dicit a scissura. xxiij. q. j. schisma. in prin. Quũ enim fides catholica vna sit: et vnicẽ designet: q: christus nõ duas: sed vnã tm ecclesiam sibi copulauit. xxvj. dist. acutius. Unde fm Aug. Vir vniꝰ voris eps significat vnitatẽ eorũ gẽtibus collectã. ⁊ vni viro christo subditã: hec vnitas diuisionẽ nõ recipit. xxiij. q. j. loquit. patet q̃ si quis ab hac vnitate recedit: diuisus est: et sic schismaticus. xxiij. q. viij. quẽadmodũ. Aestimẽtũ dñi ideo scissum non fuit: sed de eo sortiti sunt: q: ecclesia scindi nõ debet: sed tota in vnitate cõsistit. xvj. q. vlti. sint dñi. de hoc no. ex de elec. q: diligentia. ¶ Differt aũt schisma ab heresi in pncipio. Nã heresis in sui pncipio hz peruersum dogma: qõ nõ habet schisma. sed si pennanet: cadet i heresim: q: fingit se ab ecclesia recte recessisse: ⁊ ideo censetur hereticus. xxiiij. q. iij. inter schisma. et sic peccat in illũ articulũ: Credo in spiritũ sanctũ: per quẽ ecclesia sancta vnit. xxiiij. q. j. §. si aũt. Vel est inter hec duo talis differẽtia/qualis inter genus et speciẽ: q: omnis hereticus est schismaticus: si est publicus. sed nõ conuertit nisi schisma durauerit. Vel est differẽtia que inter dispositionẽ ⁊ habitum. Primo enim dicit schisma: sed quũ post tps pnãciter adheserit sue secte: dicitur heresis. vt hec no. in p̃ealleg. c. inter schisma. ¶ Qua pena schismatici puniunt. Et certe puniũtur a deo et hoibus. Ut enim scirẽt hoies q̃ graue/et q̃ detestabile sit hoc crimẽ: ostẽdit dñs in Chore Datan ⁊ Abiron: quos terra viuos absorbuit cũ tabernaculis suis et vniuersa substãtia: descẽderũtq̃ viui in infernũ operti humo. Nume. xvj. Sed et ignis egressus a dño interfecit ccl. viros qui offerebãt incẽsum. vt ibi dicitur. qui ducẽti. l. cum Chore Datan ⁊ Abiron schisma fecerãt cõtra Moysen. vt in prin. illius. c. cõtinetur. ponit historia. j. q. j. si qs inquit. xxiiij. q. j. didicimus. Sed ⁊ et ẽplo alio ostẽdit. quũ enim decẽ tribus scisse essent a tribu Juda et Beniamin: et relicto rege suo/aliũ sibi foris cõstituissent: tanta indignatio dñi exitit aduersus illos qui schisma fecerũt: vt etiam quũ homo dei ad Hieroboam missus esset/qui ei pcrã sua exp̃ obtaret: panẽ apud illos edere/et aquã bibere vetarẽt: qõ quũ nõ custodisset: ⁊ cõtra p̃ceptũ dñi prãdisset: statim diuina cẽsura pcussus est: vt inde regrediens impetu ac morsu leonis in itinere necaret. iij. Reg. iiij. et. xij. iij. Reg. xiij. viij. q. j. deniq̃. ex de elec. licet. Unde nec dubium est sceleratius esse delictũ/qõ est grauius vindicatũ. xxiij. q. j. nõ afferam⁹. ¶ Nec obstat q̃ alibi d̃: heresim esse maximũ inter crimina. ar. vj. q. j. quero. xxij. q. j. primũ. in prin. et eo q̃ primũ locum tenet in criminibus. xxxij. q. vij. quid in oibus. xxij. q. ij. primũ. Nam etsi crimẽ heresis maius sit nouo schismate: tm ex quo schisma radicatũ ⁊ confirmatũ fuerit: idem est crimen: et vtriq̃ est pena eadẽ infligenda. xxiiij. q. iij. inter schisma. de hoc nota. in p̃ealt. c. nõ afferamus. ¶ Ab hoibus etiã puniũtur. nam excõmunicantur. et si nõ resipuerint: deponũtur. xxiij. dist. in noie. ⁊ si aliter nõ pñt distingui: inuocandũ cõtra eos est brachiũ seculare. xi. q. j. petimus. ex de offi. ordi. qm̃ in plerisq̃. §. penult. et si. et exp̃ssum de schismaticis. xxiij. q. v. nõ nos. ¶ Jtẽ dicit. pp̃rie schismaticis qui nõ recognoscit potestatẽ romane ecclesie. ex de maio. et obe. solite. §. pe. vnde si aliter occupet cathedrã q̃ debeat: puta si min⁹ canonice est electus: fur est ⁊ latro. vij. q. j. nõ furem. xxiij. q. iiij. tres personas. ex de iure patro. relatũ. Etiã si de pastore sedis aplice queras: etiã ibi multo forti⁹ locũ debet habere. ex de elec. licet de vitãda. xxiij. di. in noie dñi. lxxix. dist. c. j. ⁊. c. si quis pecunia. Ideo Octauian⁹ filius Joãnis maledicti/q̃ vocatus fuit Victor iniuste cathedrã occupauit. Uixit autẽ in cathedra vsurpata annis. viij. ⁊ mensibus. vij. huic successit Guido: qui ⁊ Pascalis vocat⁹ fuit: sed canones horũ facta damnant. ex de schis. c. j. Octauianus etiã contra papam Alexandrũ schisma mouit/et fouit. vt legitur et no. ex de elec. quia. Rep̃robus etiam Valdemarus schismaticus fuit. ex de sacra. nõ iterã. c. a nobis. ¶ Fredericus etiã auus. iij. Frederici depositi ab Inno. iiij. cõtra Innoc. iij.

An leuite q̃d tẽporale possederint.

Schismatij deiuitio.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

schisma mouit. Et Otho impator similiter. quē tñ Inno. idē excōicauit. Fredericus. iij. contra Gregor. ir. schisma fecit. et tādē per Inno. iiij. depositꝰ fuit in cōcilio Lugduñ. ex de reg. iur. ad aplice. lib. vj. Philippus de bauaria dux quōdā gerēs se p imperatore cōtra Joannē. xxij. dictum. Jacobus de cathureo schisma fecit: ⁊ Petrū de Lozuaria pseudo fratrē minorē intronizauit Rome in sede beati Petri. qui tandē Petrus/ qui Nicolaū. v. fecerat se vocari: ad veniā predicti dñi Joānis pape venit in Auinione: resignās de facto quicqd de facto obtinuerat in suo papatu: ⁊ schisma abiurās. de hoc scripsi. s. in. xxvij. ar. ver. contra aūt. ⁊. xxxix. ar. ver. pōt. Deberet igit quilibet schismaticus timere et aīa duertere/ q̄ licet aliqñ nauicula Petri fluctuet: submergi tñ nō pōt. xxiij. q. j. nō turbatur. Schismatici eñ semp inter initia feruēt: incremēta vero habere nō pñt. vij. q. j. nouatianꝰ. ⁊ no. i. xxix. ar. s. ¶ B Quid iuris de ordinationibus factis a schismaticis? sic est dicendū: q̄ carēt executione taliter ordinati: ⁊ bñficia eis collata vacāt: q: nō tenet collatio. de hoc. ix. q. j. ordinationes. et. c. a nobis. vbi de hoc no. ⁊ ex de schis. c. j. Alienationes etiā rerū ecclesiasticarum ab eisdē facte/ irrite sunt. xij. q. ij. alienationes. ⁊. c. si qua de rebus. Nec eñ talis prelatꝰ regere potest. Ideo tpe talis prelati ecclesia ꝺ vacare. ex de prescrip. c. j. si quis cōtra hoc venit: ordinationibꝰ vel alienationibꝰ innitēs/ excōicatus est: et ij qui de renēdo schismate spōte sacramentū prebuerūt: sacris ordinibus ⁊ dignitatibus suspēsi manēt. ex de schis. c. j. ¶ Nedū aūt ordinatiōes a schismaticis irrite sunt facte: immo etsi ab excōmunicatis vel ab ijs qui renūtiauerūt epatui: ij tamē oēs characterē recipiūt: sicut etsi ab hereticis ordinati forent: dūmodo ordines in forma ecclesie cōferantur. vt. j. q. j. §. opponitur. ver. q̄uis. ⁊. c. q̄ quidā. xxiiij. q. j. §. his authoritatibꝰ. Et hoc siue sciēter siue ignoranter quis recepit. Proptāto igit dicūtur irrite/ q: executione carēt. vt prealle. c. q̄ quidā. Et de hoc. ix. q. j. c. ij. ⁊. iij. ex de eo qui renū. epa. c. ij. et. j. q. j. dñs declarauit. ⁊ p Inno. ex de schis. c. j. ¶ Potest aūt eps dispēsare cū illis qui ignoranter nō crassa ignorantia ordines ⁊ bñficia a schismaticis receperūt. l. dist. vt constitueret. et no. ex de iudi. a tri clerici. in glos. magna. Secꝰ si sciēter fm Osti. et hoc pbatur ex de ordi. ab epi. c. ij. In epatu aūt semp papa dispēsat: siue sciēter siue ignoranter quis recepit. ex de elec. quia. Sed mirū videt quō ordinatus a schismatico recipiat characterē. Nā depositus nō videt q̄ dare possit qd nō habet. Quō ergo dabit schismaticus hereticis vel excōicatus characterē contra iura illa: j. q. vij. dai bertū. ex de iur. patro. q̄ aūt. ex de cōsue. quanto. in fi. ff. de offi. pcō. l. iiij. Respondeo quātūcūq; deponat vel excōicetur/ vel etiā renūtiet dignitati ⁊ ordini: characteri tñ ordinis ēpalis semel impresso renūtiare non pōt. arg. ff. de offi. presi. legatus. et de pac. ius agnationis. C. de pa. po. abdicatio. de cōse. dist. iiij. ostēditur. ⁊. c. quomodo. ibi. et dñicū characterē foris accipiebat. c. nullus autē. ⁊. c. nō in vobis. j. q. j. q̄ quidā. xxxj. q. vij. licite. ex de diuo. quanto. §. si vero. ibi. Quia sacramentū fidei qd semel est admissum/ nūq̄ amittit. ⁊. xxiij. q. iiij. displiceat. ibi. Characterē dñicū portatis in sacrameto qd accepistis. Et loquit ibi Augu. ad Donatū hereticū. ⁊. xxiij. q. vij. quēadmodū. ibi. Respōdeo q: nō facio iniuriā characteri imperatoris: quum erro: ē corrigo deseruoris. ¶ Et ideo cū illo charactere semp remanēt alique reliquie ordinis. sicut dicit de illo qui cedit actiones. ff. de pecu. quis ergo. et. ff. p socio. l. ij. et. iij. C. de noua. l. iij. Hec eñ incorporalia talis natura sunt: q̄ pñt in aliū trāsferri: et nihilominꝰ retineri: sicut docto: trāsfert scientiā in scholasticū: et ea nihilominꝰ retinet. Unde nō dat talis ordinans qd nō habet. s. characterem: nō tñ efficacem trāsfert: q: nec efficacē habet: et ideo quoad executionē necessaria est dispēsatio. ex de schis. c. ij. q: nudus character trāsfertur: sed per dispensationē calorē sumit: et vivificatur: et sic electio nuda vestit per publicationē. ex de elec. publicato. Iste enim character spūalis

In valida sint q̄ schisma/ nō sancitū ere.

est et inuisibilis: et inuisibiliter a spūsancto confertur per impositionē manuū factā iuxta ritū ab aplis introductū/ scz Petro: Jacobo: Joāne: qñ miserunt Paulū ⁊ Barnabam ad predicādū. Act. xiij. l. xv. dist. porro. l. xxv. dist. quod die. ex de sacra vnc. c. j. §. j. ⁊ de sacra. nō ite. c. vlti. ⁊ de bap. maiores. §. itē queritur. et. §. vlti. ⁊. c. debitū. ¶ C Est et alius character corporeus et visibilis. s. cocura ferri cādētis/ que furū facici imprimitur. ex ne cleri. vel mona. sentētiam. de cri. fal. ad audientiā. ¶ Est et alius character corporeus: qui ⁊ stigma vocat: qui fabricēfibus imprimebat. Est autē fabricensis/ qui publica arma facit: et in publicis fabricis/ ⁊ nō alibi: et dat primicerio qui reponat in publicis armamentis. Et est stigma insigne quo eorꝝ brachia figurabātur: cui impressum nomē imperatoris erat. Vocat etiā annotatio quidā alius character qui imprimit manibus quorūdā qui vocātur hydrophylati. i. custodes aquarū: dicti ab hydor/ quod est aqua. et inde hydria/ vas quo aqua defertur. Jo. ij. et phylare qd est seruare vel custodire. inde hydrophylati. ⁊ imprimebat nomen imperatoris in eorꝝ manibus. de his. C. de fabricē. l. stigmata. lib. xj. C. de aqueductu. l. de criminibus. ad fi. ⁊ legit ⁊ no. ex de sentē. excō. si iudex. lib. vj. ⁊. xxciij. q. ij. hoc ipm. Sed quum isti characteres corporei admissi semel/ nūq̄ amittātur: multominus spūalis character imprimitur. vt iuribꝰ prealꝰ. ⁊ ar. ex de trāsla. inter corporalia. j. rñ. Per predicta patet q̄ schismaticus ecclesiastica sacramēta cōfert. Unde hec sit fides tua q̄ hereticī/ ⁊ schismatici/ excōmunicati/ simoniaci in ordine/ depositi/ suspēsi/ vel interdicti/ vera cōferunt sacramēta: et verū corpus christi conficiūt: dūmodo in forma ecclesie conferant. xix. dist. serui. j. q. j. dñs declarauit. et. c. q̄ quidā. de conse. dist. iiij. quomodo. ⁊. c. ostēditur. c. nullus aūt. c. ab antiqua. c. ecclesia. c. satis. c. siue hereticus. ¶ Ceterū si in ijs forma ecclesie non seruetur: nihil agit: q: extra ecclesiā. i. extra formā ecclesie nō est locus veri sacrificij. j. q. j. extra catholicā. de cōse. dist. iiij. hi vero hereticī. ⁊. c. si reuera. Et tales ordinatiōes seruantium formā ecclesie irrite esse dicūtur quoad executionē: sed rate quoad characterē. vt. j. q. j. si qui a simoniacis. et ex de schis. c. j. vt etiā. s. dixi. et. j. q. j. qui perfectionē. et. c. ventū. ⁊. c. sacramēta. c. sicut ficti. c. nōne est. xxiiij. q. j. audiuimus. et de hoc p Osti. in summa. ex de tēpo. ordi. §. et a quo. ¶ Itē sciendum q̄ licet schismatici cuz vestimentis sacerdotalibus benedictis ⁊ in altaribus cōsecratis celebrauerint: nō pprer hoc erit bñdictio vel cōsecratio iterāda. ex de sacra. nō iteran. c. ij. ¶ Itē notandum q̄ ecclesia schismatica ex quo cōuersa est ⁊ recōciliata: oia iura sua recuperare debet. s. de elec. q: diligētia. et ex de maio. ⁊ obe. inter quatuor. in fine. xv. q. vj. iuratos. ⁊. c. nos sancto:um. ¶ Schismaticus aūt volēs redire ad vnitatē ecclesie/ admittit: sed ad mandatū epi satisfacere reneť: et debet recipi cū manꝰ impositione: vt accipiat spūsctū: qui extra ecclesiā nō est nec dari pōt. xxiiij. q. j. didicimꝰ. ⁊. c. pudēda. et c. schisma. de cōse. dist. iiij. hi de quibus. ⁊. c. ab antiqua.

Ceterū oēs schismatici/ vt dictū est/ ecclesiā dei diuidūt: in partē se dār: ⁊ ab ecclesia vnica ⁊ catholica recedunt. xxiij. q. iiij. si q̄s a catholica. xxiiij. q. j. aduocauit. Contra sanctā dei ecclesiā faciūt cōuenticula: que nō concilia sed cōciliabula sunt appellāda. xxiiij. q. iij. clericus. Tunicam dñi incōsutilem quā milites Pilati nō fuerunt ausi scindere: scindūt. xxj. q. vij. sicut. xxiiij. q. j. qm. Vestem nuptialem que est vnitas et charitas non habēt. Mat. xxij. Unde super illo verbo non vestitū veste nuptiali. Dicit. Quid autem debemus intelligere per nuptiale vestē: nisi charitatem: quia hanc in se dñs habuit: quum ad sociāde ecclesie nuptias venit. Intrat ergo ad nuptias: sz sine veste nuptiali: qui in ecclesia fidem habet: sed charitatē non habet: quā schismaticus habere non pōt: q: spiritū sanctū non habet: qui charitas est. xxiiij. q. j. §. si autē. induti sunt schismatici sacco cilicio et fordido non contexto ⁊ mundo:

Charactер corporeus.

Charactер spiritualis.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

q: separati ab ecclesia vna & mūda nō habente maculam neq; rugam.xxxij.q.iiij.recurrat. Nō cōicant cū columba q: cū ea pacem nō habent.j.q.j. remissionem. Extra bo/ tum cōclusum spinas colligunt.xxiiij.q.j.oibus. Extra ar cam naufragio pereunt.xxiiij.q.j.qm. Extra domū agnū nō comedūt.Exo.xij.ad finē.xxiiij.q.j.q. Nō sunt filij spō si christi. Jo.iij.q: ab vna sponsa ei⁹ legitima eccl'ia scz/se secernūt.xxxvj.di.acutius. Nō est cū eis spūsctūs: q: non sunt cōgregati in vnū locū catholicū. Jo.x.xxiiij.q.j.§.ei aūt.sed aduersus dōm iesum christū caput eccl'ie.ex de sa cra vnc.c.j. & aduersus christū ei⁹.i. vicariū suū in terris. ex de elec.vbi.li.vj.Schismaticifures & latrones sunt.vij. q.j.nouatianus.x.c.nō furem. Tales prelati nō intrant p ostiū. Lupi rapaces sunt. Oues dispergūt & occidūt. Jo. x.xxiij.q.iiij.tres psonas. Oues aliene tales sequunt. Er/ rant post eos in montib⁹ Belboe.ñ.Re.j. Belboe decur/ sus interpretatur: q: schismatici extra ecclesiā decurrunt. Oues legitime nō recedūt ab ouili.i.ecclesia vna: q: vn⁹ pastor & vnū ouile. Jo.x.ex de bap.licet. Norunt voces pa storis.ipm sequunt. Jo.x.xxiij.q.iiij. tres. Jn vnū se colli/ gunt: q: nō se diuidūt: sed dicit/stem⁹ simul. Esa.l.xliij.di. fit rector.ver. hincin exodo. Pastoris baculo in canibus predicatorib⁹/vt pre.c.fit rector. latrantib⁹ predicantib⁹/ cōtra lupū diabolū.vij.q.j.§.hic aūt. fiducialiter se cōmit/ tunt.v.q.v.nō ois.in fi. Jnuenit oues ex mandria & custo diam opilionis sanguinolēte & dilacerate & interfecte in montibus sunt repte: q: lupus vorat diabolus eas cruen tauit: q: prim⁹ schismaticus qui ecclesiā psequit & spūali/ ter occidit: lucifer est: qui & draco dicit: qui tertiam partē stellarū angelorū cauda traxit. Apocal'.xij. ¶ E Jnter alios principales schismaticos fuit dictus Bauarus in/ trusus in imperio: & caput schismaticorū tam secularium q̄ clericorū q̄ religiosorū. qui rpe meo/ sicut diri in principio istius opis/cū romanis dōm papā Joan.xxij. de facto de/ posuit: & Petrū sepe dictū de cōuaria sibi in sede Petri substituit. vere ventus frigidus a quilonēs absq; haustro. Cāti.vj.i.calore spūssancti: qui ausus fuit mittere manū in christū dōni papā scz. vtra illud.ij.q.vij.§. de his. Nā etsi dōs papa Joan. a dōo esset reprobatus vt Saul (quod absit) nunq̄ tm manū depositionis potuit mittere in chri stū dōni vicariū scz christi papā predictus Bauarus: vt ple ne probaui in prin.istius operis.xxxvii.ar.ver. cōtra aūt. Quis em delirus & infidelis amplius crederet dicto ba/ uaro schismatico seculi quodāmodo: q̄ dōo pape Joan. predicto ipm cōdemnanti cū eccl'ie catholice cōsilio & as/ sensu: Sed esto q̄ a papa (qd nō est verisimile in suo iure si qd bauar⁹ haberet) grauaret: nūquid pprerea schisma cōtra papā & eccl'am debuit cōcitare: & antipseudo papā aliū subrogare: Quis dubitat quin hoc bauarus fecerit: indignatus & cōtra suū dōm recalcitrans & vindictā fa/ ciens: Nūquid q: papa Joā. negauit ei iustissime vel (qd absit) iniuste qd petebat: hereticus factus est: sicut eū ba/ uarus infidelis appellat: Quis tantā iniquitatē & infide litatem/si attenderet/ nō videret: verus em fidelis nūq̄ quemq̄ maxime suū & mundi dōm & dei vicariū de heresi diffamaret. Odit deus & pijcit festiuitates schismaticorū nō capit odores cetuū suorū: aufert a se tumultū carminū eorū: carmina lyre eorū nō audit. Amos.v.xxiij.q.j.odi.j.q.j. odit. Carnes scrē nō auferūt malitias eorū. Hiere.xj.de cō. di.ij q̄ scelerate.q.d.sed potiⁿ augent. Panē pollutū quan tū ad se & eos sequentes offerūt. Malach.j.xliv.dist.c.vlt. Osculant filiū virginis in altari: cui⁹ corpus mysticū qd est eccl'ia.xxiij.q.iij.pro membris. dirūpunt: dum sancta fa ciem benedicūt quasi in faciem eius spuūt. & dum dei filiū sumūt quasi in luto eū pijciunt. ¶ F Cōtra schismati/ cos ait dōs per Osee.viij.c.multiplicauit effraim altaria ad peccādū. facte sunt ei are in delictū. & sequit. Hostias offerent: immolabūt carnes: & comedent: & dōs nō susci/ piet eos. Et.c.ix. Osee. Sacrificiū eorū quasi panis lugen tium. oēs qui comedent eū/cōtaminabunt: q: panis eorū anime eorū. Jn cōuiuio eorū nō est dōs: q: cōuiuiū eorū se/ paratū est. Osee.iiij. Vinū acetosum offerūt dōo. Jo.xix. q: ipsum in ara altaris iterū crucifigunt. sed ipse nō vult bibere. de pe.dist.ij.§.qd nō reprobi. ¶ Nō placent dōo sa crificia schismaticorū. Cypriānus. Multū catholice eccl'ie & authoritatem sibi & veritatem vendicant quum ipsi nō sint in eccl'ia. Benedicūt/quū sint maledicti. Vitā pollicē tur/quū sint mortui. Deū inuocant/quum sint blasphemi. Sacerdotiū administrant profani. Cōponunt altare sa/ crilegi. Antistites diaboli audēt eucharistiā facere. Oblationem offerūt vbi spūsctūs nō est. Preces offerunt dei violatores. Falsa quodāmodo altaria & illicita sacerdo/ tia & sacrificia quantū ad eos sacrilega offerūt & compo/ nunt/quos cōstat a charitate atq; vnitate eccl'ie catholi/ ce recessisse. Sacrificia eorū sin Osee.ix. derestat deus: di/ cens. Sacrificia eorū tamq̄ panis luctus. oēs qui mandu cant cōtaminabunt. hec legunt.j.q.j. si quis inquit. Diui/ sum est cor eorū interibunt. Osee.x. ¶ De talib⁹ immolan tibus scelerate dicit dōs p Esaiā. Esa.j. Quo mihi multi/ tudinem victimarū vestrarū: dicit dōs. Plenus sum. Holocausta arietū & adipem pinguiū & sanguinem vitulorū agnorū & hircorū nolui.x.j. Ne offeratis vltra sacrificium frustra. Jncensum abominatio est mihi. Neomeniam & sabbatū & festiuitates alias nō feram. Jniqui sunt cetus vestri. Kalendas vestras & solēnitates vestras odiuit ani ma mea. Facta sunt mihi molesta. Laborauī sustinens. et quū extenderitis manus vestras: auertā oculos meos a vobis: & cū multiplicaueritis orationem vestrā: nō exau/ diam: man⁹ em vestre sanguine.i.pctō plene sunt. ¶ Ta/ libus etiam diuisis ab eccl'ia dicit dōs p Malachiaz.c.ij. Maledicā benedictionib⁹ vestris. hoc est/quicquid a vo bis benedicet per me erit maledictū.j.q.j.maledicaz.x.c. multi.in fi.ibi. maledicā. vel q: nō benedicitis ex vero cor de: vel q: ū qui inique agunt benedicunt a vobis. Jtem Hierony. sup Aggeū.j.c. Propheta qui altari tantū extruc to/& domo mea diruta/hostias mihi offers in altari: & victimis eius sanctificari te putas: scito qm sanctum est quidem qd offertur in altari: sed non tam sanctificaris ex hostiis q̄ ex mortuis operib⁹ polluēris.j.q.j. ppheta. Jtem Hiero. in Aggeo.ij.c. Sic ppl's iste hereticorū & schismati/ corum est in cōspectu meo dicit dōs. Omne qd fecerint qd mihi obtulerint.x.j. cōtaminata erunt &c.j.q.j. sic ppl'us. Jtem Hierony. sup Amos.v. Odit deus sacrificia hereti corū &c.j.q.j. odit. Jtem Hiero. sup Osee.ix. Illi offerunt panē sacrilegū: & dant eleemosynas: & sectari videnē hu/ militatem: que ego/si fiant vere/holocausta interpretor quum aūt scientiā dei reliquerint. i. fidem p quā scitur de⁹ frustra trūcato fidei capite cetera membra habere se ia/ctant.j.q.j. illi. Tātum em bonū est charitas & eccl'ie vni tas: vt sine ea nō psit etiā martyriū.j.q.j. vide. de pe. dis.ii. §. euidenter.x. di.iij. si quis. Et Cypriānus cōtra schisma/ ticos ait. Quā igit sibi pacez pmittūt inimici fratrū: qui sacrificia celebrare se credūt emuli sacerdotū. secum esse christū/quū collecti fuerint/opinant. hi qui extra ecclesiā christi colligunt. tales etiā si occisi in cōfessione christi no minis fuerint: macula ista nec sanguine abluit. Jnexpia/ bilis em & grauis culpa discordie: nec passiōe purgat. xc. di. neq; ad cayn. Jtē leo papa Leoni augusto. Manifestū est p crudelissimā & insanissimā vesaniā in Alexādrina se de oē celestiū sacrorū lumē extinctū. & intercepta est sacrifi cij oblatio. defecit christiani sacrificatio. & paricidia lib⁹ im pior manib⁹ oia se subtraxerūt ministeria.j.q.j. manifestū Jtē schismatici magis frequētāt diuina mysteria vt se in stificēt: q̄ veri mutico: eccl'ie. Sz ait Cypria. nō statim sul cipiēda sunt q̄ iactant in christi noīe: sz q̄ gerunt in christi veritate. quare qui schismaticis patrocinantur: censura diuina in eorum penis & facinore inuoluuntur: quo corū duces & authores. precipiente dōo per Moysen Numeri xv. separamini a tabernaculis hominū istorū durissimorū. j.q.j. si quis inquit. & xxiij.q.j. didicimus. Jtem Augusti.

Ludouicus bauar⁹ imperator schismaticus.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

Extra catholicam ecclesiam non est locus veri sacrificij. i. q. j. extra. Hi aurē schismatici alieni ab ecclesia ꝓfani sunt. Hostes ecclesie sunt. Nō pñt habere deū patrē: quia nō tenent vniuersalis ecclesie vnitatē. quō pñt tales cū aliquo cōuenire: qui cū corpore et vniuersa fraternitate nō cōuenit: ꝓm Cypianū. xxiij. q. j. alienus. ¶ Sed nec spūsanctus descēdēs sup cōgregatos in vnū. Act. ij. eis datꝰ est: q: in vnitate est spūs vnus: nō in schismate aut discordia. xxiij. q. j. §. ei aūt. Hi sunt qui ꝓm canonicā iude segregant semetipsos aīales spm non habētes. Iude. j. xxiij. q. j. §. si aūt. in p:in. Vñ Bern. daraualleñ. Videre est aīam hoīs quēadmodū vniuersa corporis mēbra viuificet coherētia sibi: separa ergo qō vis a iūctura cetero: ⁊ vide an membrū illud viuificet. Sic est oīs qui dicit anathema iesu: q: anathema separatio est. iij. q. iij. engeltrudā. Sic inquā oīs qui ab vnitate diuidit: nec dubites quin ab eo recessit spūs vite. ad hec. iij. q. iiij. engeltrudā. xxiij. q. vij. quēadmodū. Isti p:eterea schismatici nō sunt in domo dñi. ꝓm Hiero. q: nō ambulāt in eius cōsensu: et q: nō sunt vnanimes in ea. xxiij. q. j. oībus. Ista est domus dñi. de qua dicitur. Dñe dileri decorē domus tue. ps. xxj. Et iterū. Lerat sum in his que dicta sunt mihi: in domū dñi ibimus. ps. cxj. et Beati qui habitāt in domo tua dñe: in secula seculoꝝ laudabūt te. ps. lxxiij. vt p:ealk. c. oībus. Itē. Vade in domū tuā. Mat. ix. et Introibo in domū tuā. ps. v. ⁊ Domꝰ mea domus oīationis vocabit. Jo. ij. Esa. lvj. Mat. xxj. Mar. xj. Luc. xix. ⁊ Domū tuā decet sanctitudo. ps. xcij. ex lib. vj. de immu. eccle. ex de custo. eucha. c. ij. Et hec est domꝰ dñi firmiter edificata: que est eccl'ia catholica edificata supra firmā petrā christū. Mat. xvj. ⁊. xix. dis. in memoriā. ¶ Et ꝗuis oībus aplis christus post resurrectionē suā parē potestatē tribuerit: ⁊ dixerit. Sicut misit me pater ⁊ ego mitto vos: accipite spiritū sanctum. Jo. xx. xxiij. q. j. §. qui aūt. tñ vt vnitatē manifestaret: vnitatis eius dē oīgine ab vno incipientē sua authoritate disposuit: quū dixit. Tibi dabo claues regni celoꝝ ⁊c. Mat. xvj. xix. dist. ita. Hoc erāt ceteri aplī qō Petrus fuit: pari consortio p:editi ⁊ honoris et potestatis: sed eroꝝ diū ab vnitate ꝓficiscitur: vt ecclesia christi vna monstrek. De qua in Can. vj. Una est columba mea ꝓfecta mea ⁊c. Et sacramentū vnitatis Paulus ostēdit dicēs. Unū corpus et vnus spūs ⁊ vna spes vocationis nostre vnus dñs ⁊ vna fides ⁊ vnū baptisma. Unus deus. Epheb. iiij. vna ecclesia eꝑatus vnus. leguntur hec xxiij. q. j. loquitur. Una sponsa xpi fine macula fine ruga. Ephe. v. Hortus cōclusus fons signatus puteus aque viue paradisus cū fructu pomoꝝ. Can. iiij. Nec est domꝰ dñi que accepit claues soluēdi ⁊ ligādi. Hāc domū si quis corrigentē corripientemq; contēpserit: sit tibi sicut ethnicus et publicanus. leguntur hec. xxiij. q. j. oībus. Nullū peccatū grauius schismate: vt. s. dixi: q; plus fuit q; idololatria. nā hec gladio: schisma terre hiatu et celesti igne punitū fuit: vt. s. §. Ceterū in isto art. dixi. vij. q. j. deniq; xxiij. q. j. non afferamus. Sed etiā q; sit inseparabile sacramentū vnitatis: et q; sine spe sit: ⁊ perditionē maximā sibi de indignatione dei incurrūt qui schisma faciūt: ⁊ relicto romano pōtifice aliū sibi pseudo epm foris constituūt: declarat liber regnoꝝ. s. alleg. vbi a tribu iuda et beniamin. x. tribꝰ scisse fuerūt: et relicto rege suo: ꝗuis crudeli et stulto scilz Roboam filio Salomonis alterū sibi foras constituerunt: et indignatꝰ est dñs inquit oī semini israel: et demoliuit eos: et dedit eos in direptionē donec abīceret eos a facie sua: q: dissipatus est israel a domo dauid: ⁊ pstituerūt sibi Hieroboam filiū Nabath. Et tanta indignatio dñi extitit adversus illos qui schisma fecerūt: vt quū homo dei ad Hieroboā missus esset: q; ei pctā sua exp:obraret: atq; vltionē futurā pdiceret: panē apud illos edere: et aquā bibere vetarek: qō quū nō custodisset: ⁊ cōtra p:ceptū dñi decepti ab alio ꝓpheta p:ādisset: statim diuina cēsura pcussus est vt inde regrediēs imperu ac morsu leonis necarek. iij. Regū. xiij. Et q: decē tribꝰ ꝓm Cypianū in Samariā secesserūt: iō dñs ꝓhibuit ciuitatē samaritanoꝝ schismaticorum ingredi: ⁊ in viā gētiū nō abire: ostēdēs schismaticos gētilibus adequari. hec leguntk. iij. Reg. xij. ⁊. xiij. ⁊. vij. q. j. deniq;. Ut ꝗo schismatici eūdē quē nos deū patrē eūdē filiū eūdem spm scm nosse dicunt: nec hoc adiuuare tales potest. nā Chore Datan ⁊ Abiron cū sacerdote Aaron et Moyse eūdē deū nouerant pari etiā religione viuentes: vnū ⁊ verū deū qui colēdus atq; inuocādus fuerat inuocabāt: tñ q: loci ministerū trāsgressi et cōtra Aaron sacerdotē qui sacerdotiū legitimū habebat: sacrificādi sibi licētiā vendicauerūt: diuinitus percussi statim penas ꝓ illicitis conatibus pēderūt: nec potuerūt rata esse ⁊ proficere sacrificia irreligiose ⁊ illicite cōtra ius diuine dispositiōis oblata. Turbula quoq; ipsa in quibꝰ incēsum illicite fuerat oblatū: in memoriā tāti facinoris schismatici: vt postea successores a schismate p:ecauerēt: iussu dñi cōflata in laminas ductiles ꝓducūtur: ⁊ affigunk altari. vt hec legūtur Nume. xvj. ⁊ p:ealk. c. deniq;. vij. q. j. xxiiij. q. j. didicimꝰ. et. s. retigi. Et tñ illi ꝓm Cypianū in palleg. c. deniq;. schisma ꝓpie nō fecerāt: nec foras egressi contra dñi sacerdotes inpudēter atq; hostiliter rebellauerūt: sicut plurimi schismatici a dñi pape Joan. p:edicti obedientia receden tes: et Petro de corsuaria pseudo pape et Bauaro tyranno vsurpatori imperij: ⁊ dicti Petri intronizatori adherētes: graue schisma cōtra ecclesiā fecerūt: ⁊ celebrandi et ecclesiastica sacramēta tradēdi sibi licentiā vsurparūt. Et contra p:ceptū dñi. Exo. xij. Carnes agni immaculati extra vnam domū comedēres. xxiij. q. j. quia. et. s. dixi. vnde ibi Gregorius. In vna nāq; domo agnus comeditur: quia in vna catholica ecclesia vera hostia redēptionis immolat: de cuius carnibus diuina lex foras efferri prohibet: ⁊ dari sanctū canibꝰ vetat. Sola est que intra se positos valida charitatis cōpage custodit. Nō est ꝓm Amb. fides in schismate. nā etsi schismaticus fidē erga deū videat tenere: tamē erga dei ecclesiā nō tenet: quā patitur velut quosdam artus diuidi: et mēbra dilacerari. etem quū ꝓpter ecclesiā christus fit: ⁊ corpus christi fit ecclesia: nō exhibek ab ijs fides christo: a quibus euacuak passio eius. xxiij. q. j. aduocauit. ¶ Schismatici pinogeniti luciferi capitis schismatici runicā dñi indecisam ⁊ desuper contexta per totū minutatim decerpūt. Vulpes sunt vineā. i. ecclesiā: q: vinea dñi sabaoth domus israel est. Esa. v. extermināt et demoliunk. Lacus cōtriti nō habētes aquā sapiētie saluatoris. Eccl'i. xv. Nō sunt aquile cōtemplātes: als se cum corpore ecclesie cōgregarent. Mat. xxiiij. quia: vt ibi dicit. ⁊. xxiiij. q. j. qm̄ vetus. vbi sunt p:ealk. verba. vbi fuerit corpꝰ. s. mysticū. s. ecclesia vniuersalis. xxiij. q. v. de liguribus. ibi erūt et aquile. i. sancti vnitatē ecclesie cōtēplātes. Iste sunt aq;le que volāt alis spūalibus circa corpus christi. i. carnē eiꝰ cōtēplātes in sacramēto altaris ⁊ corpus eius mysticū: vt p:edixi. de cōse. di. ij. est cibus. als est sub. c. in quibus. vñ ⁊ glos. i pālk. c. qm̄. in ver. aq;le. exponit. i. alie eccl'ie vel fideles q; alte volant. xxiij. q. iiij. cū in lege. Vñ in pal. c. Mat: vbi fuerit corpus ⁊c. Orige. vide q: non dixit vbicūq; fuerit corpus: ibi cōgregabunk vultures aut corui: sed aq;le: volēs ostēdere magnificos ⁊ regales oēs q; passionē christi crediderūt. Itē super illo verbo Mat. xxiiij. ecce hic est christus: ecce illic. Hiero. Si q;s ergo ꝓmiserit vobis q; in deserto gētiliū et pharisеoꝝ dogmate christus morek: aut hereticoꝝ penetralibꝰ qui dei pollicenk arcana: nolite credere: sz q; ab oriēte vsq; in occidentē fides catholica in ecclesijs fulget. ¶ Itē ibi Aug. de questionibꝰ euāgelistarꝝ. Oriētis em̄ noie ⁊ occidentis totū orbē voluit significare (als signare) ꝓ quē futura erat eccl'ia. ꝓm aūt illū sensum quē dixit. Amodo videbitis filiū hoīs venientē in nubibꝰ: cōueniēter ⁊ nūc fulgur noiauit: qō maxime soleat corruscare de nubibꝰ. Cōstituta ergo authoritate eccl'ie ꝓ orbē terrarū clara atq; manifesta: cōsequenter oēs discipulos admoneat: atq; oēs fideles ne schismaticis atq; hereticis credāt. Unūquodq; schisma ⁊ vnaquēq; heresis: aut locum

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

suū hz in o:be terrarū partē aliquam tenēs: aut obscuris atq; occultis cōuēticulis curiositatē hoīm decipit: quo pti net qd ait. Si q̄s vobis dixerit/ecce hic est ch:ist⁹ aut illic/ qd signat terrar partes aut puincias: aut in penetralib⁹: aut in deserto: qd significat obscura et occulta cōuēticula hereticor. Hec Aug. Terra schismaticor in eor operibus schismaticis maledicta nō triticū generat: sed lolium zizaniaq; pducit: que inimic⁹ homo. i. diabolus q̄ hoīem deuicit pr eor seminauit in eis. Mat. xiij. vbi Aug. de q̄stionibus euāgelij ait. Verūtamē qm̄ agrū ipm nō ecclesiā: sed hūc mūdū dns interp:etat⁹ est: bn intelligunt in zizanijs hereticī: q̄ in hoc mūdo pmiscētur bonis: vt illi q̄ in eadē fide mali sunt palea poti⁹ q̄ zizania deputentur: q: palea etiā fundamētū hz cū frumēto radicēq; cōem. Schismatici aūt vident spicis corruptis etiā similiores vel paleis aristarū fractis vel scissis: ⁊ de segere abiectis: nō tū ꝯsequēs est vt ois hereticus vel schismaticus ab ecclesia corporaliter separet: multos em̄ portat ecclesia: q: nō ita defendūt falsitatē sentētie sue: vt intētā multitudinē faciāt: q; si fecerint tūc pellunt. hec Aug. ¶ Isti schismatici sunt vasa ire in cōtumeliā dei ⁊ ecclesie. ij. ad Timo. ij. xxiij. q. iiij. quisq;. Nō aurea/in charitatis vnitate. Neq; argētea/in ecclesie soliditate ⁊ sonoritate: sz testea ⁊ fictilia ⁊ fragilia/in eor leuitate et mutabilitate eterno incēdio cōburēda. xxiiij. q. j. qm̄. ¶ In schismaticis nō est ecclesia vera. nā ipsi in parte sunt: ⁊ partē sibi fecerunt. sicut Donat⁹/Arrius/Sabellius: ⁊ ceteri hereticī ⁊ schismatici. xxiij. q. v. relegētes. ibi: vt suā diuisionē. i. schisma catholicam esse credentes ecclesiā ⁊c. ⁊. q. vj. vides. ibi: in partes Donati. ⁊. q. iij. p:o membris. ibi: q: seruiētes p:incipib⁹ nr̄is aduersus ecclesiā catholicā. i. aduersus co:p⁹ ch:isti armamini. ⁊. q. v. c. j. in pn. ibi: clericos ptis donati. ⁊. j. ibi: quasi in alienē ptis suppliciis vindicari ⁊c. Ecclesia aūt est in toto: ⁊ iō dicit catholica. i. vniuersalis. vt pall. c. ⁊. xxiij. q. j. schisma. Qui cum ea nō colligit/spargit ⁊ diuidit: qui cū ea non est/extra eā est. Mat. xij. Luc. xi. ⁊. s. ar. xxxviij. hoc est q̄ ch:isti spōsi eius nō est: anti ch:isti est: mediū nō est dare. xxiij. q. i. qm̄. in fi. ¶ Isti schismatici sunt q̄ vadūt de domo vnitatis ecclesie in domū schismatis ruinosam. Petrū cephas deserentes: qui ait dño interroganti. Nūquid ⁊ vos vultis abire? dñe ad quē ibim⁹?: ⁊ q: nō mutauit hospitiū celestiū/cōsortium habitationis immutauit. Jo. vj. ⁊ xiij. q. i. q̄ dignior. de cōse. dist. iij. p:ima quidē. ⁊. c. forte. Uñ ⁊ dicit dns Luc. x. Nolite trāsire de domo in domū. Uñ si pfidus ⁊ schismaticus populus deformet habitaculū ch:isti ⁊ eccle: vitāda eor cōmunio est. xxiij. q. i. didicimus. q: schismatici synagoga sathane sunt: ⁊ ibi est sedes ei⁹. Apoc. ij. q: sicut sedes et loc⁹ ch:isti in pace ⁊ vnitate est. ps. lxxv. ¶ Fact⁹ est in pace locus ei⁹. Ita sedes sathane in discordia ⁊ diuisiōe posita est: q: primo diuisit celū: ⁊ nūc terrā. Uñ et diabolus exterminator: vocat. j. ad Cor. x. ibi. Et peneruūt ab exterminatore. i. diabolo: qui ponit hoīes ⁊ angelos extra terminos vnitatis ecclesie triūphātis ⁊ militātis: vnde et ipsi filij Belial sunt. i. diaboli/q̄ interp:etat absq; iugo. vñ ⁊ contrarales Beda sup:a Mat. Quicūq; ab vnitate fidei vel societate Petri apli quomodolibet semetipsos segregāt: tales nec vinculis pctōr absoluī/nec ianuam pnt celestis regni ingredi. xxiij. q. j. quicūq;. Jtē Augu. Ubi sana fides non est: nō pōt esse iustitia: q: iust⁹ ex fide viuit. Neq; schismatici sibi aliq̄d erilla mercede pmittāt: q: similiter vbi charitas nō est: nō pōt ē iustitia: quā si hereticī ⁊ schismatici haberēt: nō dilaniarēt co:p⁹ ch:isti qd est eccl'a. xxiij. q. i. vbi sana. Jtē rñdeāt schismatici. Eccl'a vna est. xxiij. q. j. loquitur. cū si. que intus ⁊ foris esse nō pōt. xxiij. q. j. didicimus. in p:in. ⁊. vij. q. j. nouatian⁹. Si em̄ apud Petrū de co:uatia p Bauarū intrusum est: apud dñm papā Joannē. xxij. nō fuit. Si ꝯo apud dictū Joānē fuit q̄ clemēti pape. v. legitima o:dinatiōe successit: Petr⁹ de co:ua. pseudo pontifex est: et i eccl'a catholica cū suis fautor⁹ nō est: nec ep̄s cōputari pōt q̄ euāgelica ⁊ aplica traditiōe cōtēpta: nemini succedēs/a seipso ord⁹ est/et a Bauaro intrudēte. Habere nāq; aut tenere ecclesiā nullo mō pōt q̄ in eccl'a ordinatus nō est. sic argumētat ⁊ cōcludit Cypria⁹ gloriosus martyr. vij. q. j. fact⁹. ⁊. c. nouatian⁹. ⁊. xxiiij. q. i. didicim⁹. Jtē sicut sepe dictū est. Ecclesia vna est. sz fm Aug. nullo mō pōt dici eccl'a in qua schisma est. Restat igit vt q: eccl'a nō potest esse: nulla: ea sit quā in aplice sedis p successiōes eporadice cōstitutā nullo:ū hoīm malitia/ etiā si nota excludi nō possit: sz p ꝓpis rōne tolerāda iudicet/nullo mō valeat extinguere. Sic arguit Gelasi. ⁊ cōcludit. xxiij. q. j. puden da. Jtē Gelasi. schisma gr̄ecū nomē est: scissurā sonat: sed in vnitate scissura eē nō pōt. Nō igit vnitati cōicat q̄ schismaticis cōicat: ptes sibi fecerūt: ⁊ ab eo qd vnū est/seipos segregātes spm̄ nō habēt: q̄b⁹ oib⁹ illud efficit/vt q: i vnitate vnū nō sunt: vt q: in pte eē voluerūt: vt q: spm̄ nō habēt co:pis ch:isti: sacrificiū quātū ad fructū hr̄e nō pōt. sic arguit. xxiij. q. j. schisma. Jtē ibidē Aug. ⁊ Gelasi. Dis catholic⁹ secur⁹ eā partē derestat/cui vniuersalē ecclesiā apostolicis sedib⁹ robor:atā nō cōicare cognoscit. Jtē ibidem. Nō pdest schismaticis q̄ ignorātia rōnis vel simplicitate sui intellect⁹ ab ecclesie catholice cōione se suspēdūt: ridipsum em̄ maius est. pprer qd schismatici sunt: q: nō eos diuersa sentiēdi iudiciū: sz q̄dā apud se delata sibi tñ icognita meruētes: ⁊ cōtra aplicā sedē temere credētes/pessima diuisit opinio. vbi glos. dicit q; magis schismatici sunt illi qui tm̄ p simplicitatē suā separant ab eccl'a: q̄ sunt illi qui pprer subtilitatē aliquā errāt: falsa em̄ subtilitas istos cōpellit in quo nō cadūt volūtarij: sz inuiti. Illos alios decipit ignorātia volūtaria que nō excusat. xxxvij. di. nō ois. cū §. p:ece. Jtē in pce. c. schisma. cū due ecclesie eē nō possint: aut vos (qd absit) iudicabitis schismaticos: aut si verā in aplicis sedib⁹ cōstat eē ecclesiā: et illos ab vnitate diuisos cognoscite. Jtē ibi vnā q̄ ch:isti co:p⁹ est/cōstat eē ecclesiā: que in duo vel in plura diuidi nō pōt: simul em̄ quū ab eo discesserit ecclesia: idē de eccl'a eē desistit. Insup rñdeant mihi si pnt sequētes Bauarū schismaticū ⁊ Petrū de co:uaria pseudo papā/⁊ ab obedientia dñi pape Joā. et ecclesie recedētes: ⁊ schisma publicū faciētes: q̄d poterūt rñdere erēplis ch:isti ꝓpheraꝝ/aplor/ et alior sctōr. pbibētū co:poralē separationē etiā a malis fieri? nā et ch:ist⁹ scelerātū Judā in numero/choro/⁊ vita aplor: ⁊ participatione fui co:pis ⁊ sanguinis sustinuit: ne rūperet ecclesie sue vnitatē. vt malos fm Aug. toleremus ne ab eis co:poraliter recedam⁹. ad hec Mat. xxvj. i. q. i. ch:ist⁹. ij. q. j. nihil. et c. min⁹. vij. q. j. §. hoc tūc. xxiij. q. iiij. tu bon⁹. et de offi. ordi. si sacerdos. Uñ Aug. sup Jo. Quid igit voluit dns nr̄ Jesus fratres charissimi admonere ecclesiā suā q̄n vnū pdtū inter. xij. haberevoluit. Mat. x. Luc. vj. ⁊. ix. ⁊ Mar. iij. nisi vt malos tolerem⁹: ne co:p⁹ ch:isti diuidam⁹. i. schisma faciam⁹: qd fit si malos nō toleram⁹. xxiij. q. iiij. quid ergo. Jtē Aug. Tu bon⁹ tolera malū. nā ⁊ ch:ist⁹ quū sciret Judā eē furē tolerauit: ⁊ad pdicādū misit: eiq; cū alijs eucharistiā dedit. xxiij. q. iiij. tu bon⁹. ⁊. c. ecce. Ecce iquit. i. heretici. dicit pphera Esa. lij. ⁊. lv. di. recedite. ⁊. xxiij. q. iiij. recedite. Recedite: exite inde: et immundū ne tetigeritis: quō ergo malos tolerabim⁹a q̄b⁹ exire ⁊ recedere iubemur: ne tāgamus immūdū. Nos illā recessionē spū aliter intelligimus: illi co:poraliter. ⁊. j. recedite. exi. inde: ⁊ immū. ne teri. sz cōtactu co:dis nō co:poris. Quid est em̄ tāgere immūdū nisi cōsentire in pctis? Quid est aūt exire inde/nisi facere qd pertinet ad co:rectionē malor ⁊c? Ita plane sociat quis malis: si aliq̄d cū eis cōmittit: aut cōmittētib⁹ fauet: si aūt neutrū facit: nullo mō sociat ⁊c. Jtē ibidē Augu. Si quis a catholica ecclesia fuerit separatus: quātūlibet laudabiliter viuere se existimet: hoc solo scelere q̄ a ch:istianitate seiunctus est/nō habebit vitā: sed ira dei maneat super eū. Jtē ibidē Augu. A malis semp co:de difūgimini: ad tēp⁹ caute co:poree copulamini: duobus modis nō inaculat re malus. si ei nō cōsentias: et si redarguas. hoc est nō cōmunicare: nō cōsentire. et infra. Neq; ergo consentiētes sins

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

malis/ vt approbetis: neq; negligētes/ vt non arguatis: neq; superbiētes/ vt insultāter arguatis. Itē ibidē Aug. c. recedite et exite ⁊c. Displicuit tibi qd quisq; peccauerit: nō retigisti immūdū: redarguisti: corripuisti. Et infra. exi/ sti inde. clamauit Moyses. ista clamauit Esaias. clama/ uit Hieremias. clamauit Ezechiel. videamus si dimiserūt populū dei: et se ad gētes alias trāstulerūt. q̄ multa et q̄ vehementer Hieremias increpauit pctōres et sceleratos populi dei: inter eos tm erat: vnū cū eis tēplū intrabat: ea/ dē sacramēta celebrabat: sed clamādo exibat inde. hoc est exire inde: hoc est immūdū nō tāgere: et voluntate nō cō/ sentire: et ore nō parcere. ⁊.c. q̄ magnum. Ibidē Aug. ibi. Nō em̄ propter malos boni sunt deserēdi: sed propter bo/ nos mali sunt tolerādi: sicut tolerauerūt ꝓphete eos con/ tra quos tanta dicebāt: nec cōmunionē sacramētorū illius populi relinquebāt: sicut ipse dns nocētem Judā vsq; ad condignū eritū eius tolerauit: et eū sacrā cenā cōmunica/ re cū innocētibus permisit. Mat. xxvj. sicut tolerauerunt apostoli eos. s. pseudo apl̄os/ q̄ p inuidiā q̄ ipsi⁹ diaboli vi/ tiū est/ christū annūtiabāt. Phil. v. Itē ibid Aug. c. quār⁹. Quātus arrogātie tumor: est: quāta humilitatis ⁊ lenita/ tis obliuio: ⁊ arrogātie quāta iactatio: vt quis se posse fa/ cere credat/ qd nec apostolis cōcessit dns: vt zizaniā a fru/ mento putet se posse discernere? Mat. xiij. Itē ibidē Gre/ go. c. hec autē. Hec aūt vita q̄ inter celū ⁊ infernū sita est/ sicut ī medio subsistit: ita vtrarūq; partiū ciues recipit cōi/ ter: quos tm sctā eccl̄ia indiscrete suscipit: et postmodū in egressione discernet. Si igitur boni estis q̄diu in hac vita subsistitis: equanimiter tolerate malos. nā quisquis ma/ los nō tolerat: ipse sibi per intolerātiā testis est/ q: bonus nō est. Abel esse renuit quē Cayn malitia nō exercet. Non est ergo malis cōicare/ cū malis in domo/ vel cibo/ vel ec/ clesia/ vel locutione/ vel arte cōmunionē habere: nisi sint ab ecclesia p ercōicationē preciti corporaliter. ij. q. s. multi. Nā duo inconuptū castūq; custodiunt. s. vt nec faciat ma/ lum: nec approbet factū. Porro si addat tertiū vt non fit in vindicando piger: sed vel corripiat. pš. cxl. iustus in mi/ sericordia ⁊ arguat: vel etiam si eā personā gerit: vel q: est prelatus vel rector: ⁊ ratio conseruāde pacis admittit: vt etiā corā oibus peccātes. xlv. dist. sed illud arguat: vt cete/ ri timeant: remoueatur etiā ab aliquo gradu honoris/ vel ab ipsa cōmunione sacramētorū. Sed si hec oia cū dilectio/ ne corrigēdi/ nō cum odio persequēdi faciat: plenissimum officiū nō solū castissime innocētie/ sed etiā diligentissime seueritatis impleuit. xxiij. q. iiij. ita plane. vbi Augu. predi/ cta verba ponit. ¶ G Innocentia aūt fm Tullium/ est animi puritas ois peccati maculas abhorrēs. Tres autē gradus innocētie ponūtur in preal. c. ita plane. Primus est malū nō facere. Secūdus facientibus nō cōsentire. Terti⁹ salua pace peccantē corrigere. vt no. lxxxvj. dist. faciētis. in glos. nam tres. ¶ H Prohibet etiā christus granū a pa/ leis et semen bonū a zizanijs separari vsq; ad vltimū vētilabrū. Mat. xiij. et est dictū. xxiij. q. iiij. quātus. ij. q. j. multi. xj. q. iij. nolite. In sagena Petri boni pisces cum malis vsq; ad litus peruenīūt. Mat. xiij. vbi Grego. Sicut em̄ mare seculū: ita seculi finē significat litus maris: in quo. s. fine boni pisces in vasis eliguntur: mali proiciunt forās: q: et electus quisq; in tabernacula eterna recipit: ⁊ inter/ ni regni luce pdita/ ad exteriores tenebras reprobi ptra/ hūtur. Nūc em̄ bonos malosq; cōmuniter quasi pmistos pisces fidei ecclesie sagena trahit. Et Hiero. ibi. Dū em̄ sa/ gena extrahet ad litus: tūc verū secernēdos piscium iudi/ cū demōstrabitur. Insup decē virgines fatue ⁊ prudētes simul lāpades acceperūt: simul surrexerunt: sed carentes oleo charitatis vel letitie spūalis celestē ianuā non intra/ rūt. Mat. xxv. xxij. q. v. si paulus. et. ij. ad Timo. ij. In do/ mo patrisfamilias simul sunt vasa aurea et argētea in ho/ nore: et ficilia et lignea in cōtumeliā. vt. s. dist. xxiij. q. iiij. qui fm. xxiij. q. vij. c. j. in fi. ibi. Nōnullos toleramus quos corrigere nō possumus: nec ppter paleā relinquim⁹ aream dñi: neq; propter pisces malos rumpimus retia dñi: neq; propter hedos in fine segregādos deserimus gregē dñi: neq; propter vasa facta in cōtumeliā migramus de domo dñi. Idē. xxiij. q. j. q̄ quis. Simul sunt in arca Noe q̄ est ec/ clesia. xxiij. q. j. qm̄. quadrupedia et volatilia/ mūda ⁊ im/ munda. Gen. vj. et in linteo qd vidit Petrus Act. x. qd ec/ clesiā designat: simul erant quadrupedia ⁊ volatilia. Itē Aug. xxiij. q. iiij. quidā. ibi. Qm̄ zizania in ecclesia esse cer/ nimus/ non ideo ipsi de ecclesia recedamus. Et infra ibi. Certissima erēpla quibus demonstratū ⁊ pronūtiatū est/ malos in ecclesia bonis esse permistos vsq; in finem secu/ li rēpusq; iudicij futuri malos tolerādos: nihilq; bonis in vnitate ac participatione sacramētorū qui eorū facris non consenserint obfuturos. Itē idem. xxiij. q. iiij. cū quisq; ibi. Fiat hoc vbi periculū schisinatis nullū est. Itē Aug. xxiij. q. iiij. ipa pietas. Conuiuiū dñi est vnitas corporis christi: nō solū in sacramēto altaris/ sed etiā in vinculo pacis. Itē Augu. xxiij. q. iiij. nō potest. ibi. Nāq; cōsilia separationis et inania sunt ⁊ perniciosa atq; sacrilega: q: impia et sup/ ba sunt: et plus perturbant infirmos bonos/ q̄ corrigunt animosos malos. Itē Aug. xxiij. q. iiij. nimiū. in fi. ibi. Nō em̄ propter malos boni sunt deserēdi: sed propter bonos mali sunt tolerādi: sicut tolerauerunt prophete eos cōtra quos tanta dicebāt: nec tm cōmunionē sacramētorū illius populi relinquebāt. Esa. lij. Nume. xvj. Hiere. xvj. Itē idē xxiij. q. v. ad fidē. ibi. Si autē ppter iniquitatē vestri schis/ matis illi quidem correptores vestri sunt: vos aūt estis fi/ cut ceteri diuersorū scelerū rei qui penas legibus pendūt: pfecto infelices ⁊ in hoc seculo ⁊ in futuro eritis. Et Aug. ibidē in. c. si vos. Si vos contra ecclesiā christi altaria ere/ xisse/ ⁊ a christiana vnitate que toto orbe diffundit sacrile/ go schisinate separatos esse/ et a corpore christi que est ec/ clesia toto orbe diffusa. Et infra. Quātum potestis oppu/ gnādo aduersarios/ sancta ⁊ canonica scriptura cōuincit: vos impij atq; sacrilegi estis ⁊c. Itē Pelagi⁹. xxiij. q. v. nō vos. ibi. Malū aūt schisma esse/ et per exteras etiā pote/ states. i. laicas hmōi debere opprimi hories. Et ifra. Quis/ quis ergo ab aplicis diuisus est sedib⁹ in schisinate eū esse nō dubiū est: et contra vniuersalē ecclesiā altare conat̄ erī/ gere. Et infra. Canon statuat. Et infra. Qui a cōmunione seipm suspēdit: et collectā. i. cōuēticulū facit: ⁊ altare. i. pri/ uatum modū sacrificandi cōstituit: et noluerit vocāti epo cōsentire: ⁊ noluerit ei acquiescere neq; obedire: et primo et scdo vocāti: hūc oino dānari/ nec vnq̄ vel orationē me/ reri/ nec recipere eū posse honorē: si em̄ permāserit turbas faciens ⁊ seditiones ecclesie p exterā prātē. i. secularē rāq̄ seditiosum cōprimi. Itē Pelagi⁹. xxiij. q. v. de liguribus. ibi. Corpus dñi nri iesu christi hoc est sanctā ecclesiā lacerare. Et infra. Nolite ergo dubitare hmōi hories principali vel iudicialiau thorizare cōprimere: q: regule patrū hoc spe/ cialiter cōstituerūt: vt si q̄ ecclesiastici officij psona cui subie/ ctus est restiterit: vel alios seorsuz collegerit: aut aliud al/ tare erexerit: aut schisma fecerit: ercōicet atq; dānet: q̄ si forte et hoc cōtēpserit: ⁊ pmāserit diuisiones et schismata faciēdo orp ptātes publicas opprimatur. ⁊ in fi. illius. c. ibi. Quū mille alia erēpla ⁊ cōstitutiōes sunt/ quib⁹ euidēter agnoscit̄ vt faciētes scissuras in sctā eccl̄ia/ nō soluz eritis sed etiā pscriptione rerū ⁊ dura custodia p publicas pote/ states debeāt coerceri. C. de hereti. manicheos. xxiij. q. j. q̄ cōtra pacē. et de here. cū fm. li. vj. Itē Pelagi⁹. xxiij. q. v. c. quali. q̄si in fi. ibi. Nec puretis alicui⁹ eē pcī: si hmōi hories cōprimunt̄: hoc em̄ diuine ⁊ humane leges statuerunt: vt ab eccl̄ie vnitate diuisi/ ⁊ ei⁹ pacē iniq̄ssime pturbātes/ a se/ cularib⁹ etiā ptārib⁹ cōprimant̄: nec q̄q̄ maius/ vñ deo sa/ crificiū possitis offerre: q̄ si id ordinetis: vt ij qui in suā et alio:ū pniciē debacchant̄: cōpetēti debeāt vigore cōpesci. Itē Pelagi⁹. xxiij. q. v. relegētes. ibi. Et suā diuisionem ca/ tholicā esse credētes: ecclesiā vos a sua pollutione pbibe/ rēt: sic em̄ p miam dei etiā nescientib⁹ illis hoc factū est: vt a schisinatico:ū cōtione eruti/ catholice quā diligitis serua/

Mali sunt i ecclesia tolerādi.

Innocētie tres gradus.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

ri vos cōrigisset ecclie. et.j.in fi.ibi. Marie ecclesie acqui/
leiensis inuasor: q̄ ⁊ in schismate maledict⁹ nec honorē epi
poterit retinere nec meritū. Ille archāgelus lucifer, ppie
dict⁹ Belial q: sine iugo obedientie voluit esse: primus cri
mē apostasie cōmisit. de pe. di. ij. §. ꝓ vero rep:obi. cū. c. se.
hereditarē infelicē casus in pfundū lac⁹ / p culpa schisma
tis ⁊ inobedientie suis tumidis sequacib⁹ derelinquēs. Pro
hac ariola inobedientia. lxxxi. di. si q̄ presbyteri. de illa ame/
nitate paradisi et cōtēplatione angelica Adā eiect⁹ est. de
pe. di. ij. §. adā. ⁊ c. pnceps. Saul vita ⁊ regno puat⁹. j. Re
gū. iiij. xv. ⁊ vlti. c. Ophni ⁊ Phinees filij Heli morte con
sumpti in bello. j. Reg. j. ex de fimo. licet Heli. Moyses et
Aaron terra pmissionis priuati. Exo. xvij. de pe. di. ij. §. op
ponit. Quidā de discipulis iesu carnaliter christi sermonē
intelligētes / retro abierūt: et se diuiserūt. Jo. vj. de ꝺse. di.
ij. prima quidē. Julianus apostata celesti lācea pforatus.
Arrius / Sabellius / Donatus / Pelagius / et alij corrupti
vertices sectar pfidarū se a cōione scte matris ecclie in di/
uinis diuidētes / ⁊ schisma faciētes / sine detestabili de hac
vita migrauerūt ad mortē eternā. de eor errorib⁹. xxiij.
q. iij. quidā. Hæcia fornicaria cū Armenia maiori acepha
la a Petro dauigero ⁊ eius romanis pōtificib⁹ successori
bus recedētes et schismatizātes: fidē / sciētiā / fortitudinē /
et vitā vtrāq; pdiderunt ⁊ perdūt. nā in pessimas heresis
post schisma collapsa est. xxiij. q. iij. inter schisma. ⁊ gladio
vltori Arabum Turcor ⁊ Lathalanor / qui vocātur de so
cietate / tradita ⁊ exposita. Sed ⁊ vltimo intra sancta ec
clesiā christiani numero ⁊ noīe Guelfi ⁊ Gibellini in Ita
lia vocati / se ab vnitate ecclesie reuera diuidētes: sine cau
sa ⁊ cōtra naturā ⁊ cōtra fidē gladijs ⁊ telis ⁊ alijs diuer/
sis mortis generibus dei ⁊ ecclesie sue vlticibus in corpo
re ⁊ in aīa quotidie se cōsumūt: vt in cōdēnationis iudiciū
consurgētes / ⁊ in igne sempiterno consumpti / nūq̄ tū va
leāt cōsumi. Sed et isti dicāt schismatici mihi qui de mala
societate querunt / ⁊ se diuidūt ab ecclesie corpore: q̄d ob/
fuit peruicacia ⁊ tumor elati luciferi ⁊ schismatici: ⁊ sequa
ciū stellarū ruentiū cum eodē: humilibus alijs spiritibus
et ideo in gratia cōfirmatis. de pe. di. ij. §. ꝓ vero rep:obi.
in fi. in eodē celo empyreo simul manētibus: Quid Cayn
inuidia ⁊ malitia Abel innocēti et sancto germano simul
viuenti? Gen. iiij. in canonica Jude. de pe. dist. j. §. deniq;
xiiij. q. v. scriptū. Corpus quidē occubuit: qd̄ randē occum
bere oportebat. Ipse vero corona et merito ꝓmartyris
laureatus. vnde primus sanguis iustus fuit qui fuit spar/
sus. Mat. xxiij. Quid nocuit hispiditas ⁊ ferocitas. Gen.
xvj. l. dist. hismael. Hisma alis egyptij et parte genitricis
Agar serue / Ysaac filio libere Sare ⁊ rep:omissionis secū
cohabitāti. Gen. xvj. q̄ risus interpretat. Gen. xxj. gauden
ti: obedienti Gen. xxij. et christū repēntāti: ⁊ paterna here
ditate celestē pfigurāti: patriarchatū obtinēti? Quid Ga
strimargia pilosi Esau venatoris nocuit Jacob secū coha
bitāti: frugali: quieto: simplici: psonā sancti tenēti supplā/
tatoris? Gen. xxv. Quid frōtositas impudētia ⁊ irreuerē/
tia Cham filij Noe circaverenda patris nocuit filijs alijs
duob⁹ pudoratis Sem ⁊ Japher cū eo habitantib⁹. Gen.
ix. xcvj. di. in scripturis. j. q. iiij. §. itē pcō ciuiū. ver. itē Chā.
Quid oppressio ⁊ persecutio ⁊ corruptio egyptior nocuit
Moysi ⁊ Joseph ⁊ alijs fratrib⁹ suis prīarchis / filijs Ja
cob: ⁊ multis alijs de ppło dei electis? Perierūt illi in ma/
ri rubro. Exo. xiiij. Isti euaserūt: immo puto q̄ nisi isti filij
israel ab egyptijs in tribulationib⁹ exercitati fuissent: ad mō
tē dei nō venissent. ar. bonū. v. q. v. c. ij. Nec de Loth nepo
te Abraā pretermittēdū est q̄ Sodomis pudicitiā obser/
uauit: nec tū ab illis hoībus sceleratissimis se segregauit.
Gen. xix. xl. di. qliber. nec eos iudicauit: ⁊ ppterea pm Eli
mac. archimādritā mōtis synai eū dns de illo incēdio libe
rauit. Mirū. Adam in paradiso peccat. Loth Sodomis
pudicitiā seruat. vt palt. c. qliber. et in igne illesus in mōte
incestu filiarū pollut⁹ est. Gen. xix. xiij. di. q̄ ait. xv. q. j. ine
brauerūt. Quid offecit ira ⁊ furor ppli israel sepe ꝓtra dnm
murmurātis. Exo. xvj. ⁊ xvij. j. ad Cor. x. Moysi mānsuetis
simo ⁊ benigno habitāti cū eis: erat enim Moyses mitissi/
mus hoīm qui habitabāt in terra. Nume. xij. sz nec oēs de
ppło vitulū aureū adorauerūt: sz adorātes perierūt. Exo.
xxxii. de pe. dist. ij. §. opponitur. xlv. di. disciplina. Nihil etiā
obfuit acidia ⁊ ignauia ppli israel terrā pmissionis diffidē
tis intrare / solicitudini Caleph et Josue: q̄ eā cū fidei fer/
uore et pseuerātia intrauerūt. Nume. xiij. lxxvj. di. ieiunij.
Deniq; in domo dni Jesu et choro apłor / nūquid philar/
gyria Jude loculos cōpilantis. Jo. xij. furū ⁊ sacrilegiū.
xxiij. q. iiij. q̄d ergo. pditio. ij. q. j. vnus. Mat. xxvj. ⁊ parici
diū. ff. ad. l. pōpe. de pari. l. pena. ⁊ C. de his q̄ patrē vel li/
be. occi. l. vnica. multo poti⁹ paricidiū d: qd̄ in patrē spūa/
lē cōmittit. vt no. de pe. di. j. aut facta. glos. nā talis. Simu
latio ⁊ hypocrisis simulātis se amicū ⁊ cōicātis corpori chri/
sti. Mat. xxvj. xxiij. q. iiij. tu bon⁹. psumptio pmittētis sibi
lauari pedes a christo. Jo. xiij. xxiij. q. j. q̄ dignior. Simo/
nia: q: rē sacrā vēdidit. j. christū. Plagiū. q: liberū hoīem
scilz christū vēdidit. de his duob⁹ no. j. q. j. q̄ studet. glos. fi.
Desperatio. q: se laqueo suspēdit. Mat. xxvij. de pe. di. iij.
iudas. ei⁹ ifecit Petrū Jacobū ⁊ Joānē: ⁊ cereros coapo
stolos veros pauperes fideles sacratos ⁊ pios: Absit. Nā
ille sol⁹ ruptis visceribⁿ pditionē celātib⁹ deformis leti su
spēdiū desperat⁹ subiit. de pe. dist. iij. iudas. c. nihil iude. ⁊
c. sceleratior. Mat. xxvij. xxiij. q. v. tu dixisti. Alij i spe resur
rectiōis christi palmas gloriosi martyrij p fide sui dni tra/
diti a cōdiscipulo receperūt. Sed veniam⁹ ad caput. Chri
stus cū pcōribⁿ habitauit: bibit: ⁊ comedit: ⁊ ꝺuersationē
habuit: et ppter hoc ab emulis phariseis falsis iniustis ei
dicebat Luc. xv. q: cū pcōribⁿ mā ducaret et biberet. Sed
ipe charitas ⁊ vnitas. j. Jo. iiij. et vnitas: q̄ ad vniēdū ve
nerat nō spargēdū / aut schisma faciēdū. Jo. x. dicebat. Nō
egēt. de pe. di. iij. adhuc instāt. qui sani sunt / medico: sed q̄
male habēt. Mat. ix. ⁊ Luc. v. Sed vere dne oīs hō male
hz: ⁊ te medico pio ⁊ cōpariēte indiget: q: oīs hō mendax.
ps. cxv. ⁊ Roma. iij. ⁊ pcōr. de pe. di. ij. fi enim. adhuc Lu. v.
Mat. ix. ij. q. j. multi. ⁊ Luc. xv. Ut Bern. O benignitas.
o charitas. Rex celor amic⁹ efficit publicanor. Panis an
gelor reficit in conuiuio pcōr: q̄ dulce ferculū panis cō
pūctionis: q̄ suaue poculū lachryme deuotiōis. his liben
ter christus vescit: suauiter delectat: vino inebriat: vt oīn
offensionū nostrarū nō recordet amplius. Ut pulchre ed:
Mat. xj. Potator: vini: publicanor ⁊ pcōr amic⁹. Recol/
lite lachrymas Magdalene: ⁊ videbitis hoc verissimum
esse. ¶ Ysemp ergo diuisio ⁊ schisma vitāda sunt: nec
timēdū est q̄ alienū pcūm alteri nō consentiēti noceat. vñ
Job. xxxv. Noī qui similis tui est / nocebit iniq̄tas tua: ⁊ fi/
liū hoīs adiuuabit iustitia tua. Ꝏ verbū exponēs Greg.
xxviij. li. moraliū ait. Humana ipietas ei nocet quē puerte
do coinq̄nat: ⁊ rursus eū adiuuat nostra iustitia quē a pra
uis actionib⁹ immutat. Nocere enim vel adiuuare nesciūt ea
quevel a bono corrūpere / vel a malo pmutare nō pnt. j. q.
iij. hoi. Unde ⁊ Aug. Theodosius quart⁹. Unusquisq; et
suo admisso sorti subiicit: nec alieni criminis successor con
stituit. j. q. iiij. crimē. Alia enim q̄ peccauerit / ipa morietur. Eze
chiel. xviij. causa. j. q. iiij. iā itaq; ⁊ de hoc pota illā qōnē ⁊
in summa. Itē Gregor. in. ij. dialo. Ybi adunati equanimi
ter portādi sunt mali: vbi inueniunt aliq̄ qui adiuuent bo
ni. vij. q. j. ibi. Itē Aug. Maius malū in separatiōe bono/
rū cōmittim⁹. q̄ in cōiūctiōe malor fugiam⁹. vij. q. j. §. hoc
tūc. ver. hincidē ait. q: separādo nos a malis cōmittimus
schisma: qd̄ malū maximū est. vt dicit ibi glos. que incipit fu
gimus. Nā tolerāti malos nō imputat deus pcrā. nō sua:
q: nō fecit. nō aliena: q: nō approbauit. nō negligentiam:
q: nō tacuit. nō superbiā: q: in vnitate pmāsit. in ver. palt.
hincidē. hinc etiā Aug. in ps. liij. Ecce elōgaui fugiēs: nō
loco / ne rūpatur charitas bonor: ne perdat exercitiū ma/
lor: quos deus admiscet vt Judā apłis. quem q̄ quis scīret
esse furē: tū ad predicandū misit: et ei eucharistiam dedit:
docēs in ecclesia tolerare malos; nec obesse bonis malor.

Exēplis pbatur malor cōsuetudinē bonis prosuisse.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

consoria. vij. q. j. §. hoc. ver. hinc idē. Itē Paul⁹. j. ad Cor. v. Scripsi vobis in epistola: nō cōmisceamini fornicariis: nō vtiq; fornicariis huius mūdi/ aut raptoribus/ aut auaris/ aut idolis seruiētibus: alioqn debueratis de hoc mundo exijsse. q. d. Aug. Nō ēm pnt hoies in hoc mūdo nisi cū talibus viuere. vñ cōsequēter adiūgit apls. Nūc autē scripsi vobis non cōmisceri fornicariis: si, q̄s aūt frater noiat fornicator aut auarus ꝛc. q. d. qñ p istis pcis excōicat⁹ est: tunc est vitandus. hec ponuntur. ij. q. j. multi.

¶ Articulus. lxvj.

Dia satis late contra schismaticos sum locutus: q̄ maxime tēpore dñi pape Jo. xxij. in qō peruenī tēpus dānabiliter inundarūt: nūc cū aliquo epilogo superior ad vnā sanctā matrē ecclesiā/ cui⁹ caput legitimū dicitus dñs Joānes summus pōtifex extitit/ addēdo multa vtilia ꝛ necessaria/ redeamus. Et sub istius ecclesie vnice ꝛ predicti ei⁹ capitis firmi obediētia maneamus: et ibi simus vbi ecclesiā cōiter esse scimus. xxiij. q. j. schisma. ibi: omis catholic⁹ ꝛc. Job. In nro nidulo moriamur. Job xxix. Nō eamus de domo in domū. Luc. x. xxiiij. q. j. que dignior. nō trāsmigremus vt passeres impudici in mōtē. ps. x. Nō circūferamur omni vēto doctrine cōtra apls Ephe. iiij. j. Reg. xxix. ꝛ. xxvj. ij. Reg. j. Reuerētiā facit Dauid sacre vnctioni etsi peccet in ūctus. j. q. j. sacramēta. Sacramēta nō peccāt/ etsi eo⁹ collatores faciūtur esse ꝓtingat. vt plene in prima parte isti⁹ operis dictum est in. viij. ꝛ. ix. arr. vnde scelerati ministri virtute diuina ea cōferūt: ꝛ nō sua: et ideo virtutē suā nō perdūt collata p malos: q: christus cui⁹ potētia cōferūtur/ summe bon⁹ est. ps. cxviij. qm̄ bon⁹ es tu. q: de⁹ est q̄ solus est bon⁹. Mat. xix. Luc. xviij. Et nisi hoc esset/ semper in dubio sacramēta recīperem⁹ et sine fide: nesciētes q̄ sunt boni vel mali taliū collatores: ꝛ sic ecclesia vacillaret. cōtra illud. xxiiij. q. j. hec est. ꝛ. c. aperte. quod hereticum est adstruere et sentire.

¶ Attendēdū est insup isto toto tpe. Mat. xvj. Mar. viij. Luc. xij. a fermēto quorūdā pseudo pphetarū: qd̄ est heresis: dicētiū ecclesiā meretricē. s. vere de meretrice impia conscientia ꝛ malignāte. ps. xxv. odiui ecclesiam malignātiū. ecclesia. Tales adulterij ꝛ spurcitiei filij sunt exorti. Ecclesia ēm catholica in se ꝛ in suis sanctis nō meretrix: sed sancta est/ nō habēs maculā heresis. Ephes. v. nec rugā schismatis: nec aliqd̄ hmōi pcti mortalis. xxj. dist. Quis. de pe. di. j. ecclia. vbi de hoc. Colūba infellica/ ꝛ innocens/ ꝛ immaculata. Inimicis parcit ꝛ eos cibat. xxiij. q. iiij. §. ex his. xxxvj. di. §. ecce. ij. q. vij. nō ois. Cañ. v. Tota pulchra ꝛ decora virtutib⁹ ꝛ exēplis. Cañ. iiij. Vestita byssino candido ꝛ splēdēti. Apoc. xix. id est operib⁹ iustitie. Splēdēti p̄ pter honestatē cōuersationis. ꝛ Candido. ꝓpter puritatē intentionis. Turtur pudica. Cañ. ij. Castā generationē facit cū claritate. Sap. iiij. Una vnius. xxvj. dist. acutius. vij. q. j. sicut. Regina auro vestita sapiētie et amoris. Adstitit regina. ps. xliiij. Mortus cōclusus virtutib⁹ ppositis cōtinuatis impforabilis. Cañ. iiij. xxiiij. q. j. loquit. Sfons signatus. de quo aqua sapiētie salutaris bibit. Eccli. xv. Unde et vocat fons aque viue spōsus eius. Miere. ij. Signatus: quasi de alio nō fit bibēdū: nec aliter q̄ ecclia intelligit scripturas intelligēdas. xxiiij. q. iij. heresis. Perfecta christi. Cañ. vj. xxiiij. q. j. loquit. q: spōsa illi⁹ q̄ opus impfectionis nō nouit. ex de bap. maiores. §. ſ adhuc. de pe. dist. iij. sunt plures. Joā. viij. quare electa christi. Cañ. vj. q: reprobata synagoga electa est ecclia ex gētibus. xxxv. q. j. §. hacitaq; ibi. illud qd̄ p pphetā Osee pdixerat. In pcis vris dimisi matrē vestrā. Triclinīū christi. Jo. ij. in quo colitur trinitas: ꝛ christ⁹ architriclin⁹: q: in christo triplex substātia/ carnis/ aie/ ꝛ diuinitatis. xxiij. di. q̄ eps. sponsus ei⁹. Tabernaculū sanctificatū altissimi. ps. xlv. sanctificauit tabernaculum suū ꝛc. Et Apoc. xxj. Ecce tabernaculū dei cū hoibus. Sedes ei⁹. ps. xlvi. Sedēs sup sedē sanctā suā. Cubile ei⁹. Luc. xi. ibi. Pueri mei mecū sunt in cubili: q: nō nisi pueri vere sunt in ecclia. s. Per. ij. ibi: quasi mō geniti ꝛc. et infra. sine dolo. Arca sctificationis. ps. cxxxi. tu ꝛ arca sctificationis. Arca inquā cōtinēs virgā districtiōis ꝛ mānā dulcedinis. Heb. ix. xlv. di. disciplina. Vestimētū ei⁹. ps. cxxxij. In ora vestimēti ei⁹. xvj. q. vij. sicut. Vestita iustitia. xliij. dist. sit rector. ibi: vestimēta etenim. Tunica in cōsutilis. in se tota vnita. Jo. xix. xxiiij. q. j. xvj. q. vij. sicut dñi. ꝛ habens tunicā nuptialē. Mat. xxij. charitatis ꝛ vnitatis. ꝛ oēs domestici ei⁹ vestiti duplicib⁹. Prouer. vlti. fide ꝛ ope. de pe. dist. ij. si ēm. ibi: sciēti bonū. Sara princeps. q: sic interpretat. xxxv. di. ecclie princeps. Libera. ad Gal. iiij. nō subiecta pctō: q: qui facit pctm̄ seru⁹ est pcti. Jo. viij. Roma. vi. ꝛ. j. Per. ij. et filijs ei⁹ liberis debetur hereditas. xxxij. q. iiij. recurrat. Hec figura. pbat. xxiij. q. iiij. qñ. ꝛ. c. si ecclesia. Rachel pulchra/ in cōtēplatiua. Lia lippa/ in actiua. q: turbatur erga plurima cū Martha. Luc. x. ex de renū. §. ne putes. ex de regu. licet. §. fi. Chananea/ cōmutata de synagoga i ecclesiā ꝛ zelās christum spōsum. xxxv. q. j. §. hacitaq; humilis/ patiēs/ et cōfessa. Mat. xv. Samaritana/ ecclia ex gētib⁹. Sm Augu. credula/ ꝛ custodiēs. q: Samaritana custos interpretat. se ꝛ suos. Jo. iiij. q: vigilat sup: a gregē. Luc. ij. xliij. di. ephesijs. et gratie sitibūda/ clamans assidue/ sitio. Jo. xix. Bersabee pute⁹ alt⁹ p cognitionē clare fidei. xxiij. q. j. nō turbat. in fi. a Dauid christo vultu desiderabili sanctificata. xxx. q. j. §. ſz obijcit. ij. Regū. xij. q: christ⁹ tradidit se: vt ecclia⁹ suā sctificaret. Ephe. v. Mulier sanguinifluā p tactū fimbrie christi curata. Mat. ix. Luc. viij. Mar. v. ecclia ex gētib⁹/ pcis sanguinea: q: sanguis sanguinē tetigit. Sm Osee. iiij. Et illud. Qui nō ex sanguinib⁹. Jo. j. per passionē christi/ q̄ est fimbria vestimēti eius/ curata. Syon speculās/ ecclia firma sicut mōs syon. ps. cxxiij. que adhuc in enigmate speculat. j. ad Cor. xiij. Hierlm. Apoc. xxj. ps. cxix. Hierlm q̄ edificat vt ciuitas. Pacificata. q: sic interpretat Hierlm: q: per mortē christi recōciliatio ꝛ pax facta est. Coloss. ij. Ephes. ij. Linteū ostēsum Petro. Act. x. ecclia in qua sunt volatilia cōtēplātia/ boni: ꝛ quadrupedia serpētia/ mali. xi. q. iij. nolite. Bethleē/ dom⁹ panis viui. Jo. vj. et in qua cōsecrat panis viuus. de cōse. dist. ij. oia. Bethania/ q: sponso obediēs: ꝛ q: extra eā deo non obedit. lxxx. di. si qui. ar. xxiiij. q. j. ver. sana. Cenaculum grande. Mar. xiiij. q: in ecclesia cena dñica manducat. j. ad Cor. xi. xxiiij. q. j. q: et sola. Grande/ charitate. Bernar. Qui hz charitatē magnus est. ꝛ co: Pauli ad Corinthios dilatatū est. ij. ad Cor. vj. Stratū/ humilitate. iij. Reg. iiij. Pauimētum domus texit Salomon auro. ꝛ ps. cxviij. Adhesit pauimēto aia mea. Extra hoc cenaculū agnus dei nō comeditur. prealle. c. q: nec christi corpus cū fructu cōficitur. xxiij. q. j. schisma. Nec aia a pctō laudat. xxiij. q. j. quicūq;. Nec vera par dat aut relinquitur: q: extra ecclesiā vera par non est. xxiij. q. j. q̄ cōtra. Nec fons sacramētalis cū effectu bēdicitur. j. q. j. maledicā. Nec Joan. gratia supra pectus iesu recūbit: quia gratia spūssancti extra ecclesiā nō datur. xxiij. q. j. §. si aūt. Nec sermo christi proficit: q: margarita verba dei/ porcis non proijcitur. Nec panis filior dei datur canibus. xi. q. iij. nolite. Mat. xv. Nec vera dilectio est: q: extra ecclesiā amor spūssancti nō est. p. real. §. si aūt. Nec lactucarū agrestiū comestio. i. pctōr vera cōtritio. palk. c. quicūq;. Nec panū azymor puritat ꝛ sinceritat cibatio. j. ad Cor. v. Nec vera discipulor vnio. Nec paracleti pmissio/ nec receptio. Act. ij. ꝛ pal. §. si aūt. Predicta in cenaculo celebrata sunt. Jo. xiij. ꝛ aliq ex eis i die cene fiūt. Ista est ecclesia ista federis arca de qua. s. dirī/ cōtinens tabulas legis: q: ad literā extra ecclesiā hodie marie vera sciētia nō est: nec dei cognitio. xxiij. q. j. qcūq;. Hester decora nimis. Hester i. abscondita/ a conturbatione hoim. ps. xxx. que sponsum Asuerū beatū christū flectit ad miam quā ppto suo impetrat. Hester pen. ꝛ vlti. c. ꝛ de pe. dist. j. fleat. Prudētissima Abigail. Abigail patris mei deitas interpretat: q: pater

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

ecclesie deus est. in canti. Moysi. Nūquid nō ipse est pater tuus: que Dauid flerit ad miam contra Nabal. Nabal interp: etaē scādalū/vel scādalizās: infipiēs vel infipiētia: virū stultū/virū Belial iratū. j. Reg. xxv. Dauid autē manu fortis christū fortē designat. Nabal pcō: ē: q: ois pcō: stultus/et filius Belial diaboli/absq; iugo alios scādalizās. Aug. Mali scādalo sunt ecclesie. De scādalizātib⁹. eē de no. ope. nū. c. ij. Petri nauicula. Luc. v. xxiiij. q. j. nō turbaē. j. q. j. mare. i. in cuius fide mare trāsimus huius seculi. Heb. x. firma in spe: clauis ⁊ ligno crucis dñice: titubans ⁊ turbata ppter Judā p dito: ē designantē malos. xxiij. q. j. quodcūq; in fi. ⁊ pfidiā que in ea nauigat. vt pal. c. nō turbaē. et. j. q. iiij. turbaē nauicula. Et Mat. xiij. vbi Aug. de verbis dñi. In vno aūt apō. i. Petro i ordine apōr pimo et principuo/in quo figurabaē ecclia/vtrūq; gen⁹ significādū fuit. i. firmi in hoc q; sup aquas ambulauit: ⁊ infirmi in hoc q; dubitauit. nā ⁊ vnicuiq; sua cupiditas tēpestas est. Amas deū: ambulas sup: a mare: sub pedib⁹ tuis est seculi timor. Amas seculū: absorbet te: ſz quū fluctuat cupiditate cor: tuū: vt vincas cupiditatē tuā/inuoca christi diuinitatē. hecetiā scripsi. s. lv. ar. ver. ītē Aug. Titubat etiā hec nauicula ppter vētū tētationū eorū qui in ea nauigāt. nā vnaquęq; tētatio vētus validus est. fm Greg. Sagena petri malos ⁊ bonos pisces habens. Mat. xiij. xxiij. q. vij. c. j. in fi. Area eius triturās granū ⁊ paleas. pal. c. j. de pse. di. iiij. est vnitas. ij. q. j. multi. Messis ei⁹ habēs triticum ⁊ zizania. Mat. xiij. xj. q. iij. nolite. Ouile eius. Joā. x. eē de bap. licet. habēs oues fetātes/bonos fructum facientes: et steriles/malos fructu carētes: ⁊ in ignē mittēdos sicut arbor sine fructu. Mat. vij. eē de deci. quis. et Luce. xiij. vbi loquiē de ficulnea fructū non faciente. ibi: succide illā. vbi Greg. Cū magno timore audiendū est qd dicit/succide illā: vt quid terrā occupat? vnusquisq; em iuxta modū suū ſz inquantū locū vite presentis tenet/si fructū boni opis nō exhibet: velut infructuosa arbor terrā occupat: quia in eo loco in quo ipe est/altijs operandi occasionē negat. Habet etiam hoc ouile agnos puros bonos/et hedos peculeos malos ⁊ olidos. glos. super Mat. xxv. in ver. hedos. Sed vnū ouile: ⁊ vnus pastor. vt pal. c. licet. Domus eius habēs vasa aurea ⁊ fictilia. ij. ad Timo. ij. xxiij. q. iiij. q̄ fm. charitate feruētes ⁊ amore carētes/vel nō pseuerātes: vt vas fictile fragile. Cella vinaria. Cañ. ij. habēs vinū defecatū elector cōpūctionis. pš. lix. Potasti nos vino cōpunctionis ⁊ deuotiōis. Jo. ij. et acetū impior odij et inuidie: de quo dant dño bibere. Jo. xix. Cathedra eī⁹. Mat. xxiij. xl. di. multi. j. q. j. nō quales. Orige. Dilecti christi discipuli post aduētū christi super cathedrā ecclesie q̄ est cathedra christi. Cathedra inquit iudicās inter lepra ⁊ lepra. Leui. xiij. xx. di. §. j. de pe. di. j. §. ex his. eē qui fi. fint legi. per venerabilē §. rōnibus. Scala iacob. Heb. xxviij. p quā ⁊ in qua ascēdūt hoies in celū: angelici cōtēplādo: ⁊ descēdūt in ea ministrādo: q: in ista ecclesia habitat Maria cōtēplando ad pedes dñi: et Martha sibi ministrādo. Luc. x. eē de renū. nisi. §. ne putes. Arca Noe eleuata sup aquas diluuij tribulatiōis: nec submersa: ſz saluās receptos in ea. Heb. vij. ⁊. viij. xlvij. di. quātū licet. xxiij. q. j. qm. Ista est ergo illa sancta ecclesia militās recipiēs bonos et malos: que in terra sita inter celū ⁊ terrā est. xxiij. q. iiij. hec autē. que etiā regnum celor vocaē. Mat. xxv. q: in ea ⁊ per eā itur ad celū: ⁊ q: christus in ea habitat in sanctis ei⁹. pš. xxj. Tu aūt in sancto habitas ⁊ c. q̄ sunt celi alti virtutū dignitate: mūdi sanctitate. vñ d: Mat. vj. Pater nr̄ qui es in celis. i. in sanctis. ⁊ Celi. i. sancti enarrāt gloriā dei. pš. xviij. Unde ⁊ Aug. de sermone dñi in mōte. Qui es in celis. i. in sanctis et iustis: nō em spatio locor cōtinet deus: q: celū et terrā implet. Hiere. xxiij. et excelsio: celo est. Job. xij. ſz sicut terra appellatus est peccator: cui dictū est Heb. iij. Terra es (al's puluis) et in terrā ibis. sic celū iustus econtrario dici potest. Recte ergo dicit qui es in celis. i. qui es in sanctis. Ista est illa sancta ecclesia figurata ⁊ descripta Ezechiel. xvj. Aqua de latere christi manāte lota in sacramento baptismi. eē de cele. mis. in quadā. Eius sanguine decorata ⁊ mūdata. eē in demē. sacrosancte. de sum. trini. Oleo balsamato gratie spūalis in sacramēto cōfirmationis vncta. eē de sacra vnc. c. vnico. de cōse. dist. v. in primis. v. c. Discolorib⁹. i. varietate virtutū induta. pš. xliiij. Adstitit regina. ſ. ecclesia in vestitu deaurato circūdata varietate. xliij. dist. fit rector. Vñ Exo. xxviij. in veste Aaron erant quatuor colores. ſ. hyacinthus/purpura/coccinū/⁊ byssus: in quibus prudētia/iustitia/fortitudo/et tēperātia designant: quib⁹ vtilius nihil est in vita hoibus. Sap. viij. Vestita inquam hyacintho cōtēplationis ⁊ deuotiōis: purpura dñice passionis: coccino dilectionis ⁊ scificatiōis. Calciata hyacintho. i. exēplis patrū precedētium munitor gressibus operū: vt celo potius inhereāt q̄ terrā tangere videant: quasi duo calciamenta sunt fideliter agere/et fortiter tolerare. Cincta bysso. i. continētie et pudicitie cingulo: quo sensus exterior es et motⁿ interior es valeat cohibere. ¶ B De cingulo Paulus Ephe. vj. ibi. State ergo succincti lūbos vestros in veritate. Et primo cingitur ecclesia zona pellicea: que est carnis mortificatio. hac accincti sunt Helias. iiij. Reg. j. Baptista. Mat. iij. Luc. iij. Mar. j. vñ Beda. ibi. Zona aūt pellicea qua accinctus erat Joānes et Helias mortificationis indiciū est. Et ibi Hiero. In zona pellicea pauperes mundi mortui signantur. Itē Beda. Zona pelliceā habebat circa lumbos: quia carnē suam crucifixit cum vitijs et concupiscentijs. Gaē. v. Scdo zona iustitie que est exercitiū boni operis. De qua Esa. xi. Erit iustitia cingulum lumborum eius. Tertio cingulo fortitudinis: vt primis motibus fortiter resistam⁹. Prouer. vlti. Accinxit fortitudine lumbos suos. Quarto cingulo humilitatis. hoc est linteum quo dñs erat accinctus quū lauit pedes discipulor. Jo. xiij. xxiiij. q. j. q̄ dignior. Induta subtilibus. i. extenuatione corporis: que optima vestis est contra feruorem estatis. ſ. libidinis incentiua. Hec signata est Geñ. xxxviij. per teristrum qd assumpsit Thamar/depositis vestibus viduitatis. Est em teristrū vestis mulieris tenuissima/visu peruia/estati idonea. terias em vestis dicitur. Ornamēto ornata. i. gloria crucis. q: sicut ait Augustinus finita est in pena: manet in gloria. de locis supplicior transit ad frontes imperator. Armillis in manibus adornata. i. virtute bone operationis. Torque circa collū munita: intelligētia diuini sermonis. Inauribus redimita ⁊ circulis. circuli sunt sacra scriptura. inaures in auribⁿ depēdēres/obedientia indiscreta. i. indistincta. xxiij. q. j. q̄d cultatur. xj. q. iij. quid ergo. Corona coronā decoris que datur victoribⁿ. j. ad Cor. ix. In capite. i. gloie celestis in mente. eē de sacra vnc. c. vnico. quēadmodū corona/caret principio ⁊ fine. Ornata etiā auro sapiētie ⁊ argento eloquētie. vestita bysso/cādore innocētie. ⁊ polymito. i. diuersitate pceptor. et multis colorib⁹/diuersitate cōsilior. Similā ⁊ oleo ⁊ melle referta. i. sacramēto eucharistie in quo sunt tres substātie. Simila ē christi caro mūdissima. xiij. di. q̄ eps. de cōse. di. ij. christⁿ panis est. Oleū/scrissima eⁿ aia omni gratia plena ⁊ donis spūsancti. de pse. di. ij. hoc est. et. c. in calice. Mel/ineffabilis dulcedo diuinitatis. de cōse. di. ij. sicut verus. Eccli. xxliij. Spiritus me⁹ super mel dulcis. De his tribus prophēta loquitur ecclesie Ezechielis. xvj. Similam et oleum et mel comedisti: et decora facta es vehementer. ¶ C

Celorum noīe sanctī intelligūtur.

Lingulum.

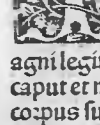

Sta ergo ecclesia sic decorata et laudata/sic etiā figurata ⁊ descripta antiquitⁿ a ppheris/maxime ab isto Ezech. xvj. c. a quo tract verba prime posita/inferi⁹ cācellata/nō est meretrix. refero me ad pncipiū. §. pce. Sed vrorāgni legitime desposata: i quo mrimonio ecclie sunt duo/caput et mēbra in vno corpore. Vñ Roma. xij. multi vnū corpus sum⁹. eē de sum. tri. c. ij. §. rursus. Ephe. v. sacramētū hoc magnū: ego dico in christo et ecclia. xvj. di. acurius. eē de biga. debitum. quod significatum est Judicium. xiij.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

in prin. vbi dicitur. Descendit Samson: qui interpretatur sol fortis: vel illuminās eos. s. christ⁹ sol iustitie ⁊ lux vera. Io. j. ex de puri. post par. c. j. in Thānata. sālz mundum. vi desq; ibi mulierē de filiabus philistijm. Philistijm interp tanq cadēres: q: gēriles cadebāt a gratia dei. i. ecclesiā de gēribus. ascēdit et nūtiauit hoc patri suo et matri sue. i. synagoge vt acciperēt eā sibi in vxorē. Unde ait Diere. xxj. In charitate ꝓpetua dileti te: ideo attrati te miserās tui. Hoc matrimoniū initiatū fuit i paradiso: qñ de latere dormiētis Ade formata est eua. Gen. ij. xxxv. q. j. cū igit. in pn. ex de diuor. gaudem⁹. ex in demē. de sum. tri. sacrosancte. Ratificatū in cruce: vbi de latere christi dormiētis pcesserūt duo sacramēta. s. sanguis et aqua: quibus formatur et dotat ecclia. vt pall. c. sacrosancte. ⁊ ex de cele. mis. in quadā. Aqua em mūdat vt fit fine macula. Can. iiij. ibi. Et macula nō est in te. christ⁹ loquit ecclie. Sāguine ornat: vt sit purpurata sicut regina. Ps. xliiij. Adstitit regina. i. ecclia. Cōsummatū erit post iudiciū: qñ introducet spōsa in thalamū spōsi: vt bonis ei⁹ plenarie pfruat: ⁊ nūq; ab ei⁹ amplexib⁹ auellatur. Apoc. xix. ibi: q: venerūt nuptie agni: et vxor ei⁹ preparauit se: ⁊ datū est illi vt cooperiat se bissino splēdēti ⁊ cādido. Bissinū em iustificatiōes sunt sanctor. Et infra. Beati qui ad cenā nuptiarū agni vocati sunt. et xxi. ibi. Veni ostendā tibi spōsam vxorē agni. Et de hoc est parabola. x. virginū. Mat. xxv. ibi. Exierūt obuiā spōso et spōse christo ⁊ ecclesie. Et infra. Intrauerūt cū eo ad nuptias. xxvij. q. j. nuptiar. ibi. cui ecclia ipsa cui⁹ mēbra sunt cōiunct est: que fidei spe ⁊ charitatis integritate nō solum virginib⁹ sacris: sz etiā in cōiugatis fidelib⁹ tota virgo est. vniuerse q̄ppe ecclesie cui⁹ oia mēbra illa sunt. Apls dicit ij. ad Cor. xi. Optaui vos vni viro virginē castā exhibere christo ⁊c. De pdictis virginib⁹ fatuis ⁊ alijs habes. xxxj. q. v. si paulus. ¶ De isto etiā mrimonio inter christū ⁊ ecclesiā d: Osee. ij. ibi. Desposabo te mihi in fide: spōsabo te mihi in iudicio ⁊ iustitia: ⁊ mia ⁊ miserationib⁹: sponsabo te in sempiternū. Ter dicit spōsabo: vt ostēdat hoc matrimoniū initiatū ratū ⁊ cōsummatū. Initiat em in fide per quā quelibet aia de ecclia dei spōsa dei efficit: ⁊ annulo fidei subarratur. de quo Diere. xij. Nūquid obliuiscit virgo ornamēti sui. s. annuli desponsationis sue: aut spōsa fascie pectoralis sue. s. timoris: quo debet cor restringere ne defluat in pcā: arguit hic dñs aiam q̄ cōiugij fidē nō seruat: quū mulieres cōsueuerint seruare annulū despōsationis toto tēpore vire sue. Ratificatur vero in iudicio ⁊ iustitia et in mia ⁊ miserationibus. Iudiciū est in discussione sui. de quo de peni. dist. . iudicet. aliter sumit ex de verb. signi. fortus. Iustitia in punitione pcti. Multi enim sunt qui bene iudicāt: sed nō sunt boni iustitiarij: q: nō bene puniunt qd se deliquisse cognoscūt. vñ Aug. Quē penitet vino penitear: ⁊ dolorē lachrymis ostēdat. de peni. dist. j. quē peniter. in princi. Et ibi. Iustitia em sola dānat. Ūñ Esa. xxviij. Ponā iudiciū in pōdere: et iustitia in mēsura: q: iudicium quasi in starera culpā ponderat. iustitia vero penā culpe cōmēsurat. Mia est in cordis cōpass. one: quasi miserū cor. Miseratio in bñficij exhibitione: et precedit miserationē mia. q: sicut ait Gregor. Plus est cōpati ex corde: q: qui cōpatitur seipm dat. Cōsummat aūt hoc matrimoniū i eternitate. et hoc est qd ait in sempiternū. Sed nō dicit in quo fiat cōsummatio: innuēs q̄ ineffabilis erit delectatio matrimonij cōsummati. Ūñ Aug. Qd deus preparauit diligētibus se fide nō capit: spe nō attingitur: charitate non cōprehēdit: desideria et vota trāsgredit: acquiri potest: estimari nō pōt. De isto cōiugio christi et ecclesie Aug. sup Io. sermone. vij. Quid mirū si dñs inuitatus ad nuptias venit: qui in hūc mundū ad nuptias venit: vbi verbū spōsus: spōsa caro humana: ⁊ vtrūq; vnus filius dei ⁊ idem filius hois: vterus marie virginis thalamus fuit: vñ ipse tāq; sponsus processit. ps. xviij. Item glos. ad Titū. j. Plures vxores antiquorum patrum significauerunt futuram ecclesiā ex omnibus gēribus vnitate vni viro christo subditam.

Matrimoniū xpi cū ecclesia.

Castissima ergo ecclesia dei est: que et virgo appellatur. j. ad Cor. xi. xxvij. q. j. nuptiarū. Sed perdūtur oēs qui fornicātur in ea ⁊ extra eā: nisi redeāt ad eā. Hi sunt idololatre. de quib⁹. j. ad Cor. ix. et. x. c. plene. Sap. xiij. xiiij. xv. c. et. xviij. q. j. idololatria. xxvj. q. v. cōtra idolor. vi de quod scripsi. s. xlj. ar. ver. de Nemroth. Hereici. de q̄bus ex de hereti. p totū ⁊ lib. vj. eo. ti. p totū. xxiiij. q. v. lri. §. qui vero. cū oibus. c. seq. vsq; ad. c. quidā autem. vbi ponūtur secte hereticor. lxx. ⁊ amplius. Schisinatici. de quib⁹ ex de schisma. vij. q. j. in primis septē. c. xxiij. q. j. didicimus. c. schisma. De hoc satis. s. pri. arti. Excōmunicati. de quibus ex de sen. excō. ⁊ xi. q. iij. in primis. xx. c. vsq; ad. §. cū ergo. ⁊. xxiiij. q. ij. ⁊ q. iij. pertinaces. lj. dist. aliquātas. in pn. ex in cle. de fide catho. fidei. §. porro. ⁊ de vsur. ex grādi. §. penul. de. proditores. de quib⁹ legit ⁊ no. xlvj. di. clericus. xi. q. iij. nolite. xxij. q. v. de forma. Sacrilegi. xvij. q. iiij. per totū. ij. q. j. si quis in hoc genus. Homicide. ex de homici. per totū. xxiij. q. v. per totū. de peni. dist. j. homicidior. ⁊. l. dist. in primis. c. Venefici. vj. q. j. infames. Venenum faciens/vel dans: vel Adulator: q: ꝑm Seneca adulatio est dulce venenū. ps. liiij. Molliti sunt sermones suos super oleū: ⁊ ipsi sunt iacula. Parricide/interfectores parētum vel filior. ff. ad. l. pōpe. de pari. C. de illis qui parentes vel filios occi. l. vnica. legit ⁊ no. ex de his qui si. occi. c. vlti. de peni. di. j. aut facta. glos. nō talis. Incēdiarij. ex de rap. ⁊ incē. in literis. xxiij. q. viij. pessimā. Masculor concubitores. Molles immūdi. de peni. di. j. si qs tā masculū. et. c. q puero. xxxij. q. vij. flagitia. c. adulterij. c. offerebat. ⁊. c. vsus ex de excess. prela. clerici. ex de vi. et hone. cle. C. de adul. cū vir. Adulteri. xxxij. q. vij. ex de adul. Fornicatores i quocūq; seru ⁊ cū quacūq; creatura. xv. q. j. mulier. xxxvj. q. j. §. cū ergo. Ibi ponunt gradus fornicationum. ⁊. xxxij. q. vij. adulteri. ⁊. c. nō solū. xxv. dis. §. criminis. xxxiiij. dist. audite charissimi. palea est. Mechi immūdi in corpore vel aia. xxxij. q. iiij. meretrices. ⁊. q. vj. non mechaberis. Falsarij. xix. di. i memoriā. ex de cri. fal. Periuri/quocūq; mō. xxv. di. §. criminis. ex de iureiur. xxij. q. v. vj. q. j. quicūq;. Plagiarij/vēditores liberor hoim. no. j. q. j. q studet. glos. nūquid. Simoniaci/emptores spūaliū. Giezite venditores. j. causa. oib⁹. c. ⁊ ex de simo. si qs. Cōiuratores ⁊ pspiratores. xi. q. j. cōiurationē. cū quatuor. c. seq. vj. q. j. si quis.

Preuaricatores. ij. q. iij. §. notādū. ver. puaricator. cū. ij. ver. seq. Raptores rerū et virginū. ex de rap. xxxvj. q. j. et ij. Fures. ex de fur. xxxij. q. iiij. meretrices. xiiij. q. v. penale. ⁊. q. vj. furtū. Usurarij. ex de vsuris. ⁊. xiiij. q. ij. iiij. ⁊. v. lxvj. dist. seditionarios. cū duobus. c. sequen. Sortilegi/et qui respiciūt sortes. ex de sortile. xxxvj. q. j. ⁊. ij. Malefici/qui carmina faciunt. xxvj. q. v. nec mirū. circa prin. ver. magi. Diuini/diuinatores. j. q. j. nunq; predicunt futura. xxvj. q. ij. intelligi. c. qui fine. c. illos. ⁊. q. iiij. igitur. cū. §. precedē. ⁊. q. v. §. j. Incantatores. xxvj. q. v. si quis. c. nō licet.

Augures/qui volatus auiū et voces intendunt. Aruspices/horarum inspectores. Genethliaci/natalium dierum considerators. de his. xxvj. q. iiij. c. j. Nechromantici/precantores mortuorum et diuinatores per eos. xxvj. q. v. nec mirum. ver. nechromātici. Arioli/circa aras idolorum nefarias preces emittētes: et funesta sacrificia offerentes. xxvj. q. iij. c. j. Phitonici/diuinantes arte magica. xxvj. q. v. nec mirum. versi. preterea. Mathematici/per cursus siderum mores nascentium et actus et euētus predicentes. xxvj. q. iiij. igitur. Magi/inspectores astrorum. prealleg. c. igitur. Somnia attendentes. xxvj. q. vij. nō obseruetis. Aeromātici/diuinātes in aere. Geomātici/diuinātes in terra. Hydromātici/diuinātes in aqua. Pyromātici/diuinātes in igne. de his quatuor pal. c. igitur. in pn. Horoscopi/inspectores horarū natiuitatis hominū. palle. c. igit. Saltores/q̄ quū mēbror qcūq; pars salierit: pdicūt psperū seu triste aliqd sibi significari. pall. c. in ti. Sicarij/cum armis insidiātes/a sica qd significat

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

ferrū siue cultrū. vt legit ⁊ no. ex de homici. sicut dignum.
Assissini/occulte occidentes. ex de homici. p humani. lib. vi. Abigei/furātes gregē. de pe. dis. i. §. iniuriarū. ante. c. aut facta. Antropophagi/comedētes hoies: eos spoliātes ⁊ tribulātes. ps. lxxviii. q: comederūt Jacob. ⁊ in Job xix. Et carnibus meis saturamini. Tyranni/crudeles dni et iniuste dniū vsurpātes. xiii. q. v. nec. Torneamētarij/exercitātes se in torneamētis. ex de tornea. Duellarij/pugnātes duo. ex de de. pug. i duel. ii. q. v. ꝛsuluisti. Monomachiarij/purgātes se ferro calido aqua vel alia re. ex de pur. vul. ii. q. v. cōsuluisti. Blasphemi maledici. ex de male. Aleatores. ex de excel. pla. inter. xxxv. di. c. i. et alee ispectores. no. ibi. Ebrij assidui. xxv. di. §. ea demū. Intrusi. ex de elec. quisquis. xvi. q. vii. sane. Dolosi. ps. xxiii. Neciuauit in dolo primo suo. i. Pe. i. ii. Rōnabiles sine dolo.
Malitiosi. ps. lx. Quid gloriaris in malitia. ex de excel. pla. cū graue. Nō efficiamini inanis gloriē cupidi. Gal. v. xlix. di. §. i. Vane gloriosi. sicti hypocrite. de peni. di. ii. c. tius. Adulatores. xlvi. dist. sunt nōnulli. xxv. dist. §. ea demū. Murmuratores. i. ad Cor. x. ibi: nec murmuraueritis. xc. di. alienus. Susurrones/q̄ aliq̄d detrahūt in aure alicuius de alio. vñ Leuit. xix. Nō eris criminator/⁊ susurro in populis. Discordie seminatores/quos pcipue detestat deꝰ. Prouer. vi. xc. di. discordātes. c. dissidētes. Infideles. ii. q. vii. nō pōt. xxii. q. v. de forma. Gastrimargi/gulosi. de cōse. dist. v. qñq. furiosi/irati. xi. q. iii. illa. et. c. ira.
Inuidi. xxv. di. §. ea demū. xlvi. di. clericꝰ inuidēs. Philargyri/auari. xvii. di. p totū. xiii. q. iii. q̄d dicā. Acidiosi/vnū est de septē pctis mortalibus acidia. vt legit ⁊ notat xxxii. q. vii. nō solū. et est acidia fm Damasce. afflictio siue tristitia aggrauās/reddēs hoiem pigrū et frigidū ad opꝰ bonū. Persecutores bonorꝫ. xxiii. q. iii. nimiū. ⁊ c. si ecclesia. Presumptuosi/elati/supbi. xlix. dist. c. i. ⁊ xlviii. di. c. i.
Mendaces. xxii. q. ii. primū. falsi testes. ex de cri. fal. c. i.
Diffamatores. vi. q. i. deteriores. Secretorū aut figilli penitētie fractores. legit ⁊ no. xxii. q. v. de forma. de pe. di. vi. sacerdos. ex de pe. oīs. §. ii. Inobediētes. ex de maio. et obe. c. i. lxxxi. di. si qui. Proprietarij religiosi ⁊ clerici in rebus ecclesie. ex de sta. mo. c. ii. sup quodā. c. cū ad monasteriū. xii. q. i. si priuatū. ⁊ c. duo sunt. Votorꝫ violatores. xxvii. q. i. c. i. cū multis. c. seq. Nō officiātes clerici bnificiati vel in sacris/aut religiosi clerici pfessi. xci. di. pbyter. ex de cele. mis. c. i. c. dolētes. Irregulares cū culpa. ex de sentē. excō. cū medicinalis. xi. q. iii. eps pbyter. Aut nō canonice electi/aut cōfirmati/aut consecrati. ex de elec. lxi. dist. xxiii. q. i. didicimus. Beneficiati clerici habitū vel tonsurā dimittētes. ex de vi. ⁊ hone. cle. c. vlti. Clerici ioculatores/goliardi/aut buffones. ex eo. ti. clerici qui. lib. vi. Clerici carnifices/macellarij/aut tabernarij/aut induti veste virgata aut partita. ex de vita ⁊ hone. de. c. i. ⁊. ii. in demē.
Clerici thesaurizātes de bonis ecclie. xii. q. ii. aurū. xlvii. di. sicut. Aut laici rpe famis: vt ibi in cōtractibus decipiētes. ex de emp. ⁊ vē. c. i. ⁊. c. dilecti. falsa moneta vrentes. ex de iureiur. intellecto. C. de fal. mo. Denarios boisonātes vel pōderātes vt eligāt meliores: q: defraudant rēpublicā. Caupones/stabularij/naute/qui cōiter suo officio abutūtur. ff. nau. cau. stabu. granū. aut alias merces vt superuēdāt: vel carius tēpus expectāt emētes si nō sint mercatores aut negociatores sicut tabernarij/et stabularij q̄ de ista arte viuūt. xiii. q. iii. quicū. Clerici aut religiosi negociatores. ex ne de. vel mo. p totū. lxxxviii. di. ambitiosi. i. q. i. p: incipatus. Ingrati. de dona. c. ii. Litigiosi. xlvi. di. cōtēriosi. i. ad Cor. vi. Terminorꝫ remotores. ff. de termi. amo. xiii. q. i. c. i. Sepulcrorꝫ fractores. ff. de sepul. vio. et ex de iude. sicut. §. ad hec. Publicani reipublice fraudatores. iii. q. iii. §. itē in criminali. ver. inuit. Nō seruientes in ecclesijs. ex de de. nō resi. fucati/ponētes in facie colores. de cōse. di. v. fucare. Sine iusto bello aut vera necessitate vel vtilitate terre tallias collectas gabellas: vel alia seruilia indebita imponētes. ex de cēsi. peuit. Iniustas guerras faciētes. xxiii. q. ii. iustū. Iura debita subtrahētes/iniuste litigātes/⁊ eos defendētes. ex de pe. calumniā. Rancorosi. de pe. di. i. homicidiorꝫ. Seditiosi/faciētes cōmotiōes in populis. xlvi. di. seditionarios. Diuisi/partiales. xxiii. q. i. qm. Iniustorꝫ vectigaliū ipositores. ex de cēsi. innouamꝰ. Terrarū dniā vsurpātes/sicut Nemroth. vi. di. §. his itaq. Mercenarios defraudātes. Eccli. xxii. Mercenarij nō fideliter laborātes. Clerici aut religiosi de bonis ecclie aut monasterij parētes vel alios dītātes. lxxxvi. di. nō satis. Aut ecclesiam suā quomodolibet defraudātes. xii. q. iii. c. i. ⁊ q. iii. c. i. ⁊. ii. Cōcussores aliq̄d perētes cōtra debitū rōne officij alicuius. legit ⁊ no. xxiii. q. i. paratos. i fi. glos. cōciuē. c. militare. Libellos famosos cōponētes. v. q. i. ⁊. ii. c. i. Emāsores/q̄ diu extra castra vagant ⁊ ad castra reuertunt. legit ⁊ no. de pe. dist. i. aut facta. glos. emansor. Effractores/frangētes carcerē vt euadāt. Grassatores/latrones nemoris seuiētes. Expilatores/res iacētis hereditatis subtrahentes. de his quatuor legit ⁊ no. de peni. di. i. c. aut facta. Mediatores simonie i. q. i. ex de testi. mediatores. l. vi. eps. Mimi/rerū humanarū mutatores: sicut olim erat in recitatione comediarꝫ q̄d recitator verbo dicebat: mimi motu corporis exprimebant. Hugui. in deriuationibꝰ. Joculatores/de quocūq̄ ioco in publico/vñ ioculatores q̄si iocī latores: in publicū eīm faciunt spectaculū pp: ij corpis. ex de vi. ⁊ ho. cle. cū de corpe. no. ex li. vi. e. ti. clerici. Buffones vulgare Tuscorꝫ prealk. c. clerici. Scurra/leccator/vaniloquꝰ. pp: ie scurra dicit q̄ sequit curiā gra cibi/quasi scutellā radēs. Tragediatores/medicātes fauces ad cātādum in publico. xci. dist. c. i. Histriones/gesticulatores/ioculatores/q̄ diuersos gestꝰ ⁊ habitꝰ hoīm sciūt repsentare. vñ histriones dicebant repsentatores comediarꝫ q̄i recitatīoe larvas sue faciei apponētes repsentabāt habitꝰ ⁊ gestꝰ diuersorꝫ fm Hug. in deri. de isto de cōse. di. ii. p dilectione. legit et not. de his. lxxxvi. di. donare. Traiectatores cū manibꝰ in ludis decipiētes. Cum bestijs pugnatores. iii. q. vii. §. tria. als sub. c. infames. ver. q̄ opas. Venatores. lxxxvi. di. qui venatoribꝰ. cū q̄tuor. c. seq. Percussores. ex de cleri. pcu.
Tarillorꝫ aut mercū vēditores phibitarū ⁊ portatores. ex de iude. c. ita. c. ad liberādā. Stuprātores puerorꝫ vel virginū. de pe. dist. i. qui puero. xxxvi. q. i. §. cū ergo. Incestuosi. xxxv. q. ii. de icestis. et. q. viii. incestuosi. ⁊ ex de eo q̄ cog. cō. vx. Tornatrices/q̄ voluunt in ludo vt tornī. legit et no. de ꝛse. di. v. nullꝰ. Scenici/scenos vmbra. i de scena vmbraculū locꝰ obūbratꝰ in theatro cortinis cooptus. in de scenicus ca. cū. i. vmbratilis/theatralis/q̄ facit ludos ⁊ gestꝰ in theatro: vel q̄ ibi recitat scripturā. fm Hug. i deri. de his de ꝛse. di. v. nō opz. Gesticulatores/faciētes gestꝰ corpis. Thimelici ministrātes ludētibꝰ. legit ⁊ no. pr̄eal. c. nō opz. ii. Alchimiste. discāt factores alchimie ipossibile eē vnā speciē i alterā trāsmutari. fm pbm bn. pbat. xxvi. q. v. epi eorū. in fi. Ruffiani ducētes alijs meretrices: nō minus peccātes q̄ si cū eis agerēt. lxxxvi. di. c. i. Patroni turpitudis vꝫ. xxxii. q. ii. c. i. Partū alienū supponētes. ex de pe. ⁊ re. officij. Partū ipediētes. ex de homi. si aliq̄s.
Partū necātes quōcūq̄. e. ti. sicut. Filiorꝫ expositores. ex de ifan. ⁊ lā. c. i. falsi accusatores vel denūtiatores. ex de calū. ⁊ accu. accusasti. Cōtra legē colludētes actores. et rei latēter ⁊ fraudulēter cōponētes sup lite. legit et no. ex de calū. crimina. A fide clericatu ⁊ religiōe apostatantes. ex de aposta. Calūniatores. ii. q. iii. §. nōrādū. ii. falsi procuratores. ex de pcu. mādato. Executores nō fideliter fideicōmissa exeq̄ntes aut tarde. ex de testa. nos q̄dē. Cōtra parētes insurgētes vel eis īobediētes vel iniuriātes. Leuit. xx. festa indicta ab eccīa nō custodiētes sz seruiliter operātes. de ꝛse. di. iii. c. i. et. c. ieiunia sane. ex de feri. c. vlti.
Cōuēticula faciētes. Laici pdicātes. ex de here. cum et iniūcto. Cōtra libertatē statuta faciētes ⁊ scribētes: ⁊ ca seruātes. ex de sen. ercō. vocauit. Rebaptizati. de ꝛse. di. iii. q̄ bis. ⁊ q. seq. Reordinati. i. q. vii. saluberrimū. fur

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

tine ordinati.ex de eo q̃ fur.or.re. Per saltū pmoti.ex eo. ti.Clamdestine cōtrahētes.ex de clamdes. Viuētib⁹ vro/ ribus cōtrahētes.ex de eo q̃ dux.in ma.c.penul. Sponsas fratrū in vxores ducētes.ex de spon.sponsam.Cū affinib⁹ ⁊ cōsanguinib⁹ fornicātes.ex de eo q̃ cogno.cōsan.xxxv. q.iij.⁊.q.iiij.⁊ v.Cū iudeis mulieribus ⁊ saracenis vel q̃ buscūq̃ alijs extra fidē se cōmiscentes.xxviij.q.j.cauc.Tē pore interdicto ab eccl'ia nuptias celebrātes.ex de ma.cō tract.ꝰ inter.Semel in anno nō cōfitētes ⁊ nō cōmunicā tes.ex de pe.⁊ re.ois.Tēpore interdicti ⁊ coā excōmuni/ catis ⁊ interdictis suspēsis ab officio publice celebrātes ex de ex.pre.tanta.⁊ ex de pnui.eporū.li.vj. Prelatorū sen tētias nō seruātes.xj.q.iij.Excōicatis ⁊ rebellātib⁹ eccl'ie ⁊ fidei auxiliū cōsiliū vel fauorē dātes/vel eis cōmunicā tes.xciij.di.si inimic⁹.j.q.j.siquis inqt.ex de sen.ex. nuper. Pacta nō seruātes.ex de pac. Idē de pmissionib⁹.Thor maculantes.xxxij.q.iiij.origo.⁊.c.in eo.Extra vas semen pjicientes sicut Onas filij Jude vñ propter hoc pcussit Onam dñs eo q̃ rem detestabilē fecisset.Beñ.xxxviij.Il/ licite vel impudice se vel alios tangētes.xxxij.q.iiij.mere/ trices.xxxij.q.v.nec solo. Post pmissam cōtinentiā ad in/ uicem mrimonio abutētes.xxvij.q.ij.si vir ⁊ vxor. Debitū cōiugij denegātes.ea.cā.⁊.q.si tu. Sine religione se cōiu/ ges diuidētes.xxvij.q.ij.§.j.Sine licētia recipiōca coniu/ ges causa peregrinationis vel alia diu absentes.ex de cō/ iugio lepro.c.j. Preterru filiorū nō procreandorū matri/ monio nōvtētes.xxvij.q.ij.oē. Fascinatoriā aut maleficiū cū maleficio remouētes.ar.xxij.q.ij.siquis ad te. Post vo/ tū cōtrahentes.ex qui deri.vel vo. Presbyteri cū peccato mortali celebrātes vel cōicantes.de con.di.ij.quotidie.ca. di.qui scelerate. Bñficia recipiētes/⁊ nō ecclesiā offician tes.lxxxj.di.eos.Decimas ⁊ iura ecclesiastica nō soluētes ex de deci.xvj.q.j.decime. Penitētias rūpentes. de pe.di. v.considerer.Recidiuātes.de pe.di.iij.irriso.⁊.c.ille. Po tētes reddere aliena/⁊ nō reddētes.xiiij.q.vj.si res. Pre/ lati ⁊ epi de relictis pauperib⁹ quartā recipientes no. ex de sepul.c.ij.Clerici colluctātes.ex de imu.ec. non min⁹.⁊ c.aduersus. Pro literis ordinatorū/⁊ beneficiatorū/abso luto:ū/ cōfirmatorū/cōsecratorū/ quorumcūq̃ clericorū promouendorū/in fraudem iuris simoniacos condēnan tes/magna pecia per notarios suos aut cancellarios aut officiales recipiētes.j.q.ij.nullus.ex de simo.c.j. Prelati cōdēnationes pecuniarias ⁊ cōpositiones imbursantes. legit ⁊ no.ex de pe.c.ij.Adulatores/ seruitoribus et con/ sanguinib⁹ suis ⁊ alijs pcibus carnalibus aliquorū indi/ gnis bñficia cōferētes.ex vt ec.bene.c.j.j.q.j.sunt nōnulli. Judicia ⁊ sentētias iustas vel iniustas vendētes.ij.q.vj. venales.xj.q.iij.nō licet. Expēsas pōpōsas ⁊ superfluas ⁊ curiosas in equis familia ⁊ vestib⁹ ⁊ supellectilib⁹ cibis ⁊ edificijs maxime clerici facientes.⁊ de pauperib⁹ parū vel nihil curātes.xvj.q.j.qm.xij.q.ij.gloria.Guerras ⁊ di uisiones faciētes ⁊ nutrientes.ex de treu.⁊ pa.Sacerdo/ tes ⁊ clerici raro aut nūq̃ celebrantes/aut pdicātes/aut epi nisi propter lucrū epale officium exercētes.ex de cele. mis.dolentes.vij.q.j.sicut vir. Parū aut nihil de aiabus subditorū curātes.viij.q.j.sunt in eccl'ia.xxiij.q.iiij.tres p/ sonas. Pre timore pcio vel amore nō corrigētes.xliij.dis. ephesijs.l.di.q̃s diacon⁹.ex de offi.or.ad reprimēdam.⁊.c. licet.Cum prelati vsurarijs vel eorū heredibus cōueniens/⁊ libros eorū recipientes/⁊ nūq̃ aliquid illis qui sol uerūt vsuras restituentes.ex de vsu.cum tu. Prelati se ab eorū ecclesijs absentantes absq̃ causa legitima.ex de vo. et vo. redēp.magne.vij.q.j.sicut vir.

Articulus.lxvij. A

Redicti flagitiosi ⁊ eorū cōsimiles q̃ fornicant in adinuentioni/ bus suis sunt illi per q̃s immaculata ecclesia dei ⁊ sponsus christ⁹ dñs diffamat:⁊ ab infi/ delibus fornicaria appellat. Sed si in toto mūdo non nisi duo vel tres sancti essent:in illis/et nō in alio toto mūdo scelerato/eccl'ia sancta esset.xxiij.q.j.a recta.legitur ⁊ no. xxj.di.q̃uis.de cōse.di.iiij.q̃ris.sed q: nescim⁹ reprobos ⁊ electos:de oibus cōstituit ista militans ecclesia in hac vi/ ta.xxiij.q.iiij.hec autē. Quicquid ergo mali in eccl'ia age/ re videam⁹:si habem⁹ officiū ⁊ possumus: corrigamus: vl' gemam⁹:⁊ sileam⁹.xj.q.iij.qñ. Obturem⁹ aures rumo rib⁹.lxxxvj.di.fidd. Expectem⁹ dñm.ps.xxxix.expectās ex/ pectaui. Dimittam⁹ ipm facere:q: bñfacit oia. Mar.vij. xxiij.q.iij.q̃dā.ꝰ.floriani.Et q̃ nos mala vocem⁹:ipe bo/ na.et q̃ nos bona:ipse sepissime mala appellat.facit ad ꝯ xxiij.q.v.relegētes.in prin. Nam stultū dei sapientius est hominib⁹.j.ad Cor.j.Bene scir de⁹ q̃d facit/⁊ q̃d pmittit de bonis iustis ⁊ de malis/fm Aug.etiā bonum trahens pre.c.relegentes.xxiij.q.v.§.hinc notandū. Oia que fiūt aut iusto iudicio fiāt aut permissu ita fieri pmittit.xxvj. q.v.nec mirū.vltra colum.ꝰ.nec ideo. Non est sapientia nec ꝯsilium Prouer.xxj.nec fortitudo ꝰ ipsum. Dimittam⁹ ipsum regere mundū/qui creauit mundū:q: bon⁹ rector hūani generis est ⁊ author. Par multa diligētib⁹ legē tuā ⁊ nō est illis scādalū.ps.cxviij. Ille sapiētior q̃ non est cu/ riosus scire qualiter regat mundus:q̃ hoc cōsiderat pacē habet/⁊ nō est illi scādalū. Curiosi ⁊ scrutantes ⁊ q̃ scru/ tinio scrutati sunt iniqtates/defecerunt scrutantes scruti nio.ps.lxiij. In guerra habitāt ⁊ par lōge est ab eis. Bea tus q̃ de bono ⁊ malo lucrari scit. Iste est Aioth ambide/ ter lucrans a dextris et a sinistris:de quo dicit q̃ vtraq̃ manu vtebatur pro dextra. Judi.iij. Prudentes mercato res de vilibus ⁊ preciosis mercibus lacrant:fatui de om nibus perdunt. Quid nobis et nouitatibus mundi: qui semper se mouit ⁊ mouet:⁊ nos non moueri cum eo de/ bemus. Oportet nos penitētiā agere.ne. Luc.xiij.perea/ mus. Modo tui ergo simus mundo:ne pereamus cū mun/ do/⁊ damnemur fm Paulū.j.ad Cor.in.xj. Scimus q̃ de⁹ est. Heb.xj. Et tot⁹ bon⁹ est. Luc.xviij. Mat.xix. Et vtrūq̃ seculum bene regit. Sufficiat hoc nobis. Utinam vere ⁊ corde dicamus/Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ in terra Mat.vj.⁊ Luc.xj.vbi Cyprianus. Nō igit petimus vt de⁹ faciat q̃d vult:sed vt nos facere possim⁹/ quod deus vult quod vt fiat in nobis opus est dei voluntate.i. opera eius ⁊ protectione:q: nemo suis viribus fortis est:sed dei mise ricordia tutus. Que nouitates fuerūt ⁊ erunt non est cu randum:nec vtile scire est. Hoc autē sciendū ⁊ in memo/ ria cōtinue habēdū q̃ mori nos necesse est.xxiij.q.iiij.§.hꝰ in his. Et ꝰ nō nouit:sed vbi ⁊ qñ ⁊ q̃liter nescim⁹. Quia igitur nos mors expectat vbiliber:⁊ nos eam vbiliber:⁊ omni tēpore pstolemur fm Beñ. Quidem mihi si tot⁹ mundus vt luna mutetur/⁊ stultus cuz ea:Eccl'i.xviij. Et ego dei gratia pmaneo vt sol in sphera sua. Et quid si to/ tus orbis saluaret/⁊ ego sol⁹ perirem:vere filij hominuz sumus vanitati subiecti. Ro.viij.⁊ diligentes eam ⁊ que/ rentes mendaciū. fm Dauid.ps.iiij.bonū em ⁊ malū no/ strum intra nos est in nostris effectibus. Vñ et regnum dei intra nos est. Luc.xvij. Quid ad nos de ijs que foris in mūdo sunt.j.ad Cor.vij.j.q.j.multi. Ideo christus plā/ xit Lazarū fm Hiero.q: foris.i.ad istum mundū exterio/ rem eū vocabat. Sed gloria filie regis ab intus.ps.xliiij. Si non saluatur vnq̃ quis/nisi qui secum habitat.et qui reuertitur in se cum filio prodigo. Luc.xv. Acceder homo ad cor altrum ⁊ c ps.lxiij.⁊ qui conuertitur ad cor: fm Da/ uid.multo/pori⁹ hoc tempore tenebrarū examinato me aliquotics ⁊ dico mihi. Quid vis extra deū:⁊ respondeo Nihil ⁊ infero. Quis deū tibi tollere pōt nisi puicacia tua Post deū ⁊ cū deo ego mihi bonus:⁊ sine hoie ⁊ deo ego mihi malo⁹.j.q.iiij.crimē. Quis q̃ separit me charitate dei ppetas mei:si igit me christo ⁊ creature mēte non cōico: me ab eo excōico.si in me nō sum:in ipo nō sum.q: in ipso moueor/viuo/⁊ sum. Actu.xvij. Si ꝰ in me sine ipo sum nō sum ꝰ:q: p ipm/⁊ i ipo/sum id q̃d sum. Ve vobis lippis q̃ ex rumore suspicie intueminī:suspicātes ex hoc oia fore

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

salua: nõ attendentes interiora ē vermē qui interiora corrodit. Sm Bernar. cõcussionē & terre motus interiores & exteriores/ repore presentis dei vicarij concurrētes in mysterio. Nondũ sigillũ apertũ est. Prestolētur sigillũ apertũ/ qui erunt: & videbũt interim sufferendũ: & obediendum. Euãgelium eternũ. Apoca. xiiij. est immutabile. Pauper missus a deo cũ bulla regia. Minister ei nõ est mortuus: sed viuit. Citius resurget/ clarius/ et pfectius. Tentãtur & tẽtabũtur filij eius pualide: sz patris munere nõ deficiẽt: q: in charitate ppetua dilecti et desponsati cũ patre sunt. Osee. ij. & xj. serui nõ manebũt in domo patris in eternũ. Jo. viij. q: lege pfecte libertatis ab oi carne. Jaco. j. id est euangeliũ negauerũt verbo et opere. xxij. q. v. cauete. Hic parantes pasca: q: filij Agar ancille egyptiace teneb: ose. lvj. di. hismael. Hic solenizãtes vigilias: pasca typicũ euomẽtes. Blasphematus/ & stolidus reputatus/ pater inclytus pauper/ sapiẽtia plenus/ liberãs ecclesiã/ & ꝓdẽnatus a filijs spurcitie retrogradis & apostatis. Vindictã petijt: et petit. Faciet dñs exercituũ: q: zelatur eũ: et ideo signauit eũ. Fiet carnis totalis destructio: als non fieret spirit⁹ constructio. Nemo potest discissam disruptã & veterẽ tunicã plenarie resarcire. Luc. v. Ex vna parte resuitur: ex altera scindit. Deut. xxviij. vermibus & grãdinibus. Leonib⁹. Judi. xiiij. et vulpibus. Lañ. ij. ps. lxxix. singularibus feris apris de sylua exterminata & vastata ē vinea. ¶ B Frãcisci sacra regula ad quid sepes et macerias? cõstitutiones que etiã nõ seruãtur? vt quid ceco collyrium? quid leproso strupus? q̃d mortuo medicamẽ? quid albedo ethiopi? q̃d simplicitas vulpi? lupo sobrietas? corvo legalitas? pardo puritas? leoni humilitas? pauptas gigãtibus? charitas litigãtibus & ambiẽtibus? j. ad Cor. xiij. et ideo nullũ cataplasma/ nullũ pigmentũ/ nullũ antidotũ tãto morbo medebit: nisi segregatio electorũ. Interim fit fex olei amurca cũ oleo: furfur cum similagine: murena serpẽs cũ anguilla: granũ cũ palea: fictile vas cum aureo. xxiij. q. vij. c. j. habitet Loth cũ Sodomis. Geñ. xix. xl. dis. quelibet. Job cũ scorpionibus et struthionibus. Job. xxx. Nicolaus inter sepẽ diacones. Act. vj. xxiiij. q. iij. quidã. ver. nicolaite. Judas scarioth inter apstos. xxiij. q. iiij. quid ergo. Ignis accẽsus tribulationibus separabit & colabit filios leui. l. dist. & purgabit. Malach. iij. vt recedat scoria: & remaneãt vt aurũ obrisum/ offerẽtes dño sacrificia in iudicio serui condẽnationis/ et iustitia primi cõpassionis/ ad caminum vere pauptatis reducti. Esa. xlviij. c. & vere exprobratiõis facti dñi possessores & possessio dñica. deficiẽt arguměta: q: regnabit veritas. Syllogisinus peribit: q: simplicitas pualebit. Cõclusio nõ fiet: q: dñs humilis sabaoth faciet consumationẽ arrogãtiũ: & per eũ sapiẽtib⁹ verius insipiẽtibus cõcludet. Inimici christi & euãgelij resarciẽt euãgeliũ nesciẽtes q̃d agãt: & vindicabũt impugnationẽ. ar. xxiij. q. v. §. hinc notãdũ. quia dñs pugnat occulte: iacit sagittã a pharetra sua in indignatione sua: & abscõdit manũ: vt videtes nõ videãt. Jo. ix. & paret pedicam. Job. xviij. inimicis de virture ppria gloriãtib⁹. ps. lxxvij. Dormiens surgit tãq̃ crapulat⁹ a vino furoris sui: vt percutiat inimicos suos in posteriorib⁹ cõsummatiõis vite sue. ps. lxxvij. Et fiãt in opprobriũ sempiternũ: vt Israel saluus fiat. ¶ E

Firma colũna nutabit: & iam nutat. Scindetur spõsa christi: tiã lõge latecq̃ scissa est. Pugnabit fermẽtata in mẽbris ecclia vera ꝓ falsam: pualebit ꝑ rpe mẽdaciũ: vt purgetur vitiũ. Resurget antevltimã resurrectionem in spũ humilitatis. Dañ. iij. & aio cõtrita spõsa christi purissima redibit ad initiũ: tribulationib⁹ dealbata: et a fecibus defecata: q: veratio apiet ei⁹ auditũ. Esa. xxviij. que surda diu pmãsit. Diu cucurrit iã quartus equus pallidus. l. hypocrisis. Apoc. vj. sed nũc peraplius calces iacit: q: modicũ tps habet. Diu regnauit trãsfigurata hypocrisis regẽte eã trãsfigurato angelo teneb: arũ. xxvj. q. v. epi. Sz modo plenarie suũ imperiũ dilatauit & dilatabit: quousq̃ veniet rex impudẽs plenus mysterijs & velatus/ ꝑ positiões sciẽs. Dañ. viij. Bestia prima vastãs oia plus q̃ credi possit. Apoc. xiij. Qui hui⁹ imperij carnei caput tenet: cui⁹ mẽbra tabefacta iãdiu p orbẽ preualebũt: & serpũt sceleratissimi eius & pfidi pcessores. nã sagittãs sanctã ecclesiam in preco: dijs sue charitatis & vnitatis/ pacis & pietatis/ mũditie et castitatis. Se eius vocat: filiũ/ ipsam scindens. De parte eius se vocat: ac si ecclesia sit in parte. cõtra id. xxiij. q. j. schisma. Plus eã impugnãs/ q: familiaris inimicus/ q̃ hostis barbarus notorius. xciij. di. ii inimicus. Osculat eã: et transfigit eam fica. i. cultello: Amasam Joab. ij. Regũ. xx. et Judam christo. Mar. xiiij. se ei exhibens quum eã salutat. In hac caligine lux lucebit electis habitãtibus in hac regione vmbre mortis: qui nõ rapiẽtur de manib⁹ dñi: et nõ dimittent matrẽ cecam & quasi sterilem/ propter nouercã adulteram et fecũdam. Recooperient pudenda patris: q: sunt filij pudorati successores Sem et Japhet. Geñ. ix. xcvj. dist. in scripturis. Et in hoc filij cognoscentur aquilini cum corpore christi/ quod est ecclesia/ cõgregati. Mat. xxiiij. xxiiij. q. j. quoniã. nec diuisi ab ecclesia & a spõso quãtũlibet deuiante. Priuigni degeneres secrabuntur nouercã tumentem & aconita. i. venenum miscentẽ. Aquila rex Alemãnie et Romanorũ lactabit nouercã/ ab ea lactatus: quia ab aquilone pãdetur. Hiere. j. malũ schisma/ tis. Pascet eã et occidet eã hoc rẽporre et futuro. Interim qui stat videat ne cadat. j. ad Cor. x. Nõ dimittat mũdum donec de medio fiat: q: iustitia colorata regnabit in parte cubili christi: sed ipse cubat in meridie. Lañ. j. et in horto concluso & signato. Lañ. iiij. et si spinoso et inculto. Annabit se sectus et fictus iustus/ lucẽ habens nõ ardorem/ cõtra fidem: et habebit arguměta ficte vite: et dicet/ Mecũ est dñs. sed fidelis dñs in fide vera habet diuersoriũ & cubile: & in ea resuscitat vitã suam: et Francisci suũ fidelem discipulũ et apostolũ: qui dño pape et eius romane ecclesie ꝑ se et suo corpore mystico/ obedientiã specialẽ promisit: et euangeliũ obseruare in regula sua. Fermentatã autem vitã de fide spernit et odit: ex fide enim sincera & non ex operibus abscq̃ ea iustificat Abraam cũ ceteris iustis. Roma. iiij. Jaco. ij. Nihil fit simplicitati diuine cõrarius: sicut hypocrisis/ que totã sanctã ecclesiã hodie percutit: & synagoge similẽ eã facit. ¶ E Hypocrisis quidẽ est mater duplicitatis: filia mẽdacij/ et patris ei⁹ diaboli: duplicia vita viuẽs: corpore in celis habitãs/ mente in terra: bonoris auida: in se pauida et infructuosa: doli artifex: marry: diaboli: emulatrix & persecutrix bonorũ: correctrix omnis: ipsa incorrigibilis: intus arida: antrũ demonũ & eorũ figura: tunica sanctitatis: cõpta meretrix: fucata spurcitia: inflata vipera: ornatũ sepulcrũ: filia peccati et cõtinue peccãs: pditionis pcursor: vermis ecclesie insensibiliter quodãmodo eã depascẽs: negatio nature: crocodilus vitalia cõsumẽs ecclesie: blasphemia alterius vite: genitrix phariseorũ: soror scribarũ: comes Ananie & Sapphyre. Actuũ. v. xxiij. q. viij. petrus. Petri timor: iudaizantis gula. ij. q. vij. paulus. pedissequa: Herodis ascalonite. Mat. ij. pedagoga: toti⁹ puritatis euãgelice inimica. De hypocrita. Job. viij. xiij. & xv. in fi. & xxvij. & xxxiiij. & vlti. c. et de peni. dis. ij. cris⁹. Scripsi ꝓ hypocrisis late. j. i pte. ij. ad fi. §. aliõ manu peculiare. i ar. lxxviij. Hec iquã ipura scritas: sz nõ iãqtas: illo tpe teneb: ar ivtraq̃ ecclia malignãtiũ/ & sctõr pinaria ar cẽ iãdiu & tenuit & tenet: & ꝓpter ei⁹ iãqtatẽ ecclia ꝓ ecclias dimicabit. Militantes filij brauiũ pcepturi/ quũ nuda p⁹ manebit ecclia sctõr: vestimẽta sua mista sanguie. Esa. lx. deponẽtes: & eã nuptiali. Mat. xxij. induẽtes veste: q: eius vestit⁹ est ꝓprie deaurat⁹. ps. xliiij. erũt. Plãtatiões vero adulterine. Mat. xv. sequẽtes ecclias. ps. xxv. malignãtũ eradicabunt cũ ea. & tũc regnabit dñs i rẽplo sctõ suo. ps. x. vnit⁹ cũ spõsa sua in simplicitate fide & charitate qui triplex funiculus nectit ecclesiam cũ christo vt nũq̃ rumpatur. ex de tren. et pa. c. j. Duplicitas aũt et infidelitas & iniquitas cõprehẽdet pseudo filios: vt cũ pre eorũ Amorreo

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

et matre Lethea. Ezechiel.xvj. perpetuo disrupatur: ⁊ flamis vltricibus diuisionis. s. et fictionis ⁊ vere matris persecutionis pperuis exurãtur. ¶ E Adaperiat pinde obsecro genu flexo nra sancta mr ecclesia oculos cordis sui: et cognoscat pessima sua pace. Esa.xxxviij. In bonis tẽporalibus dilatata: ⁊ spu minoratata: q: dies venirt: ⁊ ppe: ⁊ in ianuis: ⁊ inimici eius ad literã coangustabũt eã: ⁊ circũdabũt eã obsidione psecutionis: ⁊ appropheder eam inter angustias terre. i. ad terrã quã dilexit dimittẽs celũ/pster nẽt eã. Luc.xix. Et q: nõ fuit deo ⁊ spu eius cõtẽta: sed mamus suas misit ad appetitum ⁊ possessionẽ terre inanis ⁊ vacue. Gen.j. Et in terrenis voluit dilatari: nõ cõtẽta terminis suis etiã tẽporalibus legitimis quos habebat: sed etiã insup inuasit terminos alienos. xiij.q.j.c.j. Et paupratẽ euãgelicã arram hereditatis pperue totaliter repudiãt: ⁊ eã exulare fecit: que data erat ei p dote diuitiarũ celestium: ⁊ in qua fundata erat a spõso suo christo ⁊ a suis apls/qui eã in ea plãtauerũt et fundauerũt. xij.q.j.c.j. Et q: ingrata. ex de donat. c.fi. extitit largitoris patrimonij. xcvj. dist. costãtinus. ij. qõd ad suã ⁊ pauperũ. xvj.q.j.qm. sustẽtationẽ/nõ ostentationẽ/delectationẽ/⁊ thesaurizationẽ. xij.q.ij. aurũ. possedit ⁊ possidet. Ideo dicit dns exercituum. israel/magnus/⁊ paruus/diues/⁊ pauper. Esa.ix. ps. Zelatus sum te: q: dilexi te: et redemi te. ps. redẽptionẽ spoliabo te: nudã dimittã te: ficut steti in patibulo. Jo.xix. p re effraym augmẽtũ et cayn possessio recedẽt a te. Aurũ Lullaby. Gen.ij. exulabit a te. Vacce pingues que sunt in mõte samarie. Amos.iiij. prelati diuites in ecclesia deficiẽt: ⁊ macilẽte succedent. Gen.xlj. Naues tue q̃ nauigauerũt in ophir ppter aurũ cõfringẽtur/in asiõ gabaa. iij. Reg.vlti. Nõ bibes plus nec fries aurũ in quo cõfisa es. Baruch.iij.j.q.j.§. et his. sed cõfidentia tua in me erit. ps. qui cõfidũt in dño. Job.j. Camelos tuos/asinas/et greges ouiũ arripiẽt sabei. Reges te in terra dotãtes/ficcabũt vbera tua in terra turgentia. Qui te exaltauerũt humiliabũt. Bibisti: et propterea totũ euomuisti. Nimis eras plena: euacuata es/et curata. Vituli aurei quos posuisti. iij. Reg.xij. in Bethel: te me blasphemare fecerunt: corruerũt ⁊ ad oris solũ me. Deut. xxxij. icrassata/impinguata/dilatata. in cãtico. Audite. recalcitrasti ⁊ dereliquisti deũ factorẽ tuũ: redẽptorẽ et spõsum tuũ: sed attenuata ⁊ subtiliata de crassitudine terre redibis ad me. Querebas me in armẽtis ⁊ bobus/curribus ⁊ elephãtibus: ⁊ nõ inuenisti me. Osee.v. ps. xix. hi in curribus. Calcabis terrã: et dicã ecce adsum. Ad natiuitatẽ tuã nuda redibis: vt fiat iterũ renascaris: q: nisi nata fueris denuo. Jo.iij. nõ collaberis/innouaberis/et purgaberis ficut in diebus antiquis. Malach.iij.l. dist. et purgabit. Et erit possessio tua innocẽtia ⁊ nuditas. Mẽdax fecisti euãgeliũ meũ in conspectu filiorũ hoim: et idololatrare eos fecisti: ꝫ spoliatio tua verificabit illud: ⁊ oris te nudã aspiciẽs ⁊ abscõpulere terre aspiciens celũ/adorabit me: q: glorificata es in thesauris tuis: ⁊ nõ erat eis numerus. Baruch.iij. Et eruginauit aurũ tuũ et argẽtũ. Jaco.v.iõ Babylonũ veniẽt: aspoiabũt illud. Esa.xxxix. Et p vasis aureis erũt tibi fictilia ⁊ lignea. i. paupes. Viuos lapides cõrẽpsisti ⁊ extraxisti mortuos tuos. xij.q.ij. multi corruunt. ⁊ in tabernaculis habitabis sicut ⁊ patres tui. ps. Et habitare fecit in tabernaculis eorũ. Unguentis varijs deliruta fuisti: squallida ⁊ hispida iũgeris mihi. Vinis et epulis satiata/sopori te dedisti: in fame ⁊ siccitate vigilare te faciã. Purpurata et gẽmata fuisti: ⁊ mutatorijs vtebaris. iiij. Reg.v. In cilicio et cinere velis nolis redibis ad me. de pe.di. iij. achab. Cyrus meus. Esa.xlv. vindicabit me de te: vt habeã te: et euertã ⁊ occidã te: vt viuificẽ te: ⁊ prudentia que de terra est. Baruch.iij. Perdã prudẽtiã tuã ⁊ sapiẽtiã tuã. Deut. xxxij. Et dabo infirmitatẽ ⁊ stultitiã crucis meã. j. ad Cor. j. Sap.xj. In quo peccasti/in eo te puniã. ex de offi. deleg. cũ olim. Infrigidata es: vẽt aquilo frigidus verberabit te. Eccli. xliij. Vt in sanguine tuo calefactam te calefaciat me. hauster calidus. Can. iiij. spũsctũs. ¶ F Dileri te: iõ affligã te: ⁊ irascet furor: meus ꝫ te: vt purget te. Amos iij. Apoc. iij. ps. xcviij. Deo ru ppur. ⁊ c.v.q.v. nõ ois. xxiij. q.iiij. nimiũ. Veniet ergo illa mea paupras beata. Mat. v. q̃ te ditabit: q: te purgabit. l. di. ⁊ purgabit. in tẽplo meo sedebit: ⁊ regnabit: ⁊ regnũ meũ vite exp: opiata euãgelizabit: ⁊ facier familiã pauperũ/sup quos intrẽdã ego dns: vt in die mala. ps. xl. beatus q̃ intelligit. vltime tribulationis liberẽ eos. nũq̃d cũ p: õptuarijs. ps. cxliij. p: õptuaria eorũ. et entheca: entheca grece/latine pp: iũ: siue p: iuata pecunia alicui. vulgare apulie. Dicit etiã entheca loc in quo seruat pecunia. xij.q.j. nolo. et.q.ij. vobis. Et erarijs. loc eris. i. pecunie. Et loculis: pera: bursa: repositoriũ. rũ. q.j. habebat. xi.q.iij. ira. pecunia et thesauris. Posses pugnare cũ illo filio pditionis qui terrã diuidet gratuito: et cui pr ei. Leuiathã thesauros abscõditos reuelabit: et in copia rerum oim occidet plurimos. Dan. viij. ad fi. ⁊ xi. ad fi. Nũq̃d pot philargyria. i. appetit habẽdi/⁊ pecunia cõtra auaritiã ⁊ abũdãtiã dimicare? Nũquid aũt guerrã faciet cõtra aurũ? Immo quãto pecuniosior/tãto auarior: ⁊ tãto ad lucrandũ auidior. xiiij.q.iiij. qd dicã. xi.q.vlti. ficut. Quõ ergo tales cõtra aurũ pugnabũt sitiẽtes aurũ ferui mãmone ⁊ auri? Mat. vj. ⁊ Luc. xvj. xiiij.q.v. §. fi. Sed q palmã habebit cõtra aurũ: nisi qui nõ cõfidit in auro: nec abijt post aurũ? Eccli. xxxj. et cui nõ est aurũ. Et ppter hoc apli inopes ⁊ mẽdici aureos et auratos hui seculi principes cõuerterũt: q: aurũ repudiauerũt: ⁊ dixerũt/argentũ et aurũ nõ est mihi. Act. iij. ⁊. viij. dixit Petr Simoni mago. Pecunia tua tecũ sit i pditionẽ. Propter qd in fine seculor necesse erit/q̃ auaritia hui seculi igne auaritie interior/i ardẽs/igne exterior/i iudicij expiãda p paupes veros futuros non fictos psentes euãgelicos successores aplorũ fundit extirpet quoad pauptatẽ. legit ⁊ no. xvj.q.v. et autho: itate. xij.q.i. videtes. O spõsa mea. xxvij.q.j. nuptiar. quis te exercauit: vt nuditatẽ meã nõ aspiceres: ⁊ eã nuditate tua nõ cooperires? Vere puluis terre te occecauit: humo: crassus telluris/pupillã ocli tui obtenebrauit. xlix. di. c.j. §. lippus. Auro ⁊ argẽto ⁊ gẽmis ⁊ diuersis coloribus me cooptuisti: ꝫ decepta fuisti: ⁊ illaqauit ⁊ decepit te synagoga aurea cui successisti. xxxv.q.j. §. autho: itate. q̃ tẽplum suũ ⁊ tẽplum vasa deaurabat: ⁊ aurũ q̃rebat ⁊ possessionẽ in terra: ꝫ carnalis erat ⁊ ceca/⁊ rudis/et pna idololatrare: et carnalib sacrificijs dedita ne flueret. Leuit. ix. xxxj.q.j. §. ꝫ obijcit. ad simulacra aurea idolorũ. xij.q.ij. glia. Sz tu que me in carne pauperẽ narũ vidisti: ⁊ in psepi luteo positũ asperisti. Luc. ij. vbi dicit Lyra. O si mihi liceret illõ psepe videre i q̃ dns iacuit. Nũc nos christiani q̃si p honore tulim lutũ: ⁊ posuim argẽtũ: ꝫ mihi pciosi illõ est qd ablatũ est: argẽtũ ⁊ aurũ mirek gẽtilitas: christiana fides et deuotio mirek luteũ illõ psepe. Quiti isto psepi nat est: aurũ cõdẽnat ⁊ argẽtũ: nõ cõdẽno eos q̃ honoris cã fecerũt: nec ẽm illos cõdẽno q̃ i tẽplo fecerũt vasa aurea: sed admiro: deũ creatorẽ mũdi: q̃ nõ inter aurũ ⁊ argẽtũ/sed in luto nasci: ⁊ semp despectũ. Esa. lv. et inopẽ/⁊ mẽdicũ. ps. cviij. et nõ habentẽ vbi caput rediner. Mat. viij. ⁊ Luce. ix. vbi Beda. Quid me ppter diuitias ⁊ seculi lucra cupis seq: quũ tãte sim pauptaris: vt nec hospitiolũ videar habere: ⁊ vt i eovrar tecro? Itẽ ibi Lyra. Aspice qualiter pauptatẽ quã dns docuerat/p opa demõstrat. Nõ erat ei mẽsa: nõ cãdelabrũ: nõ dom: nec q̃cq̃ aliud talũ. Et pdicãtẽ/Beati pauperes spũ. Mat. v. Et Vade et vẽde oia q̃ habes: ⁊ da pauperib. xxiij.q.iiij. nõ inuenit. ⁊. c.fi. ecclesia. xcij. dist. legimus. ad mediũ. ver. quid enim. Mat. x. Luc. xviij. et Mat. xix. vbi Remigius. Notanda sunt ista verba. nõ enim ait dns/vade et manduca oia que habes. Sed vade et vende. Et non ait aliqua: sicut Ananias et Sapphyra. Actuum. v. xxiij.q.viij. petrus. Sed omnia. Et pulchre adiungit/que habes. Illa enim habemus que iuste possidem. Illa ergo q̃ iuste possidem vẽdẽda sunt. q̃ vero iniuste: sunt eroganda illis quibus fuerant ablata.

Paupras commẽdat.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

Luc.xix.de Zacheo.xcij.q.ij.cum deuotissimam.xiiij.q.vj.fi res. Nec ait. Da primis aut diuitib⁹ a quib⁹ accipies simi lia. sed/Da pauperib⁹. Augu. de operib⁹ monachor. Nec attendendū in quibus monasteriis vel in quo loco indige tibus fratribus hoc qd̄ habebat aliquis impederit. Qm̄ em̄ christianor vna respublica est: ⁊ ideo quisquis christia nis necessaria vbilibet erogauerit: vbicūq; etiā ipse quod necessariū est sibi accipit: de eo qd̄ est christi accipit. Raba nus. Ecce duas vitas hoibus propositas audiuim⁹. Acti uam: ad quā pertinet/nō occides: et cetera legis mādata. et Contēplatiuā: ad quā pertinet si vis perfectus esse ⁊c. Actiua ad legē pertinet. Cōtēplatiua ad euangeliū: quia sicut vetus nouū precessit testamentū: ita bona actio pre cedit cōtemplationē. Itē Aug. Neq; tm̄ illi soli qui vt sint perfecti/vendūt vel dimittūt oia sua: pertinent ad regnū celor: sed huic militie christiane ppter quoddā cōmertiū charitatis/subiūgitur etiā quedā stipēdiaria multitudo: cui dicek in fi. Mat.xxv. Esuriui: ⁊ dedistis mihi māduca re. quos abfit vt a mādatis euāgelicis alienos ⁊ vita eter na separādos iudicemus. Itē Hiero. Qañt Vigilātius hereticus asserit eos melius facere qui vtūtur reb⁹ suis: ⁊ paulatim fructus possessionū pauperib⁹ diuidūt: q̄ illos qui possessionibus venūdatis oia largiūtur: nō a me: sed a deo ei respōdebitur. Si vis esse perfectus/vade et ven de ⁊c. Iste quē laudas: secūdus aut tertij gradus est: quē et nos recipimus/dūmodo sciamus ⁊ prima secūdis ⁊ ter tijs preferenda. hucusq; Hiero. facit. lxxxvj. dist. non satis. Itē Gelādius de ecclesiasticis dogmatibus. Bonum est em̄ facultates cū dispēsatione pauperibus erogare: ſz me lius est p intētione sequendi dūm/in simul donare: ⁊ abso lutū solicitudine egere cū xpo. Vidisti: et audisti: quomo do me cōtēpsisti? Operimentū meū/pauptas spūs. San ctius aurū ante pedes meos qui sunt pauperes/psterne re: inde paupes alere: captiuos redimere: viuos lapides cōstruere/quibus cōstruitur celestis hierusalē. ad hec.xij. q.j.nolo.⁊.q.ij.aurum.et.c.gloria.⁊.c.multa. Attēde ergo misera: q: quāto amplius in terra dilatari voluisti: tanto amplius pauper et miserabilis fuisti: et quum diceres/di ues sum: et nullius egeo: dico tibi q̄ tu es mēdica: et pau per spiritu. i. sine spiritu misera ⁊ ceca. Apoca.iij. q: nō vi des nuditatē tuā. sicut Hiere. Theñ.iij.in prin. Qñ enim eras pauper ⁊ humilis in tēpor: alibus: diues virtutibus: te vniuersus orbis adorabat: ⁊ vniuersa que in pauperes erogabas offerebat. Esa.lx. Oēs de saba venīēt. Mat.ij. Et nūc in sterco:ibus. Phil.iij. ditata et gēnata/quasi ab oibus es cōculcata: ⁊ humana facta es in mēbris tuis mi nor:ata. ¶ B Dic mihi ⁊ respōdeas mihi. Ubi sunt b:a chia tua: quatuor sedes patriarchales: quar caput roma na est: xxij. dist. renouātes. eī de p:iui. antiqua. Quis te co lit in oriēte vbi sol oritur? xxiiij.q.j.qñ. maior pars tenek a Tartaris idololatris. Alia a Saracenis machometanis. Reliqua ab hereticis ⁊ schismaticis. Quis de aphrica ho die reuerentiā tibi facit? Machometus pfidus ⁊ magus habitat ibi: nō christi fides. Ubi est Grecia plantula tua? reuersa fuit: sed et nūc peruersa facta. eī de bap. licet. Ubi Armenia maior: discipula ⁊ filia tua ⁊ pedissequa tua? Ne storius cū suis duplice in christo psonā asserens. xcv. di. c.j. Ubi tertia: vbi ⁊ quarta? ⁊c. sicut ibi regnat nō christi vica rius. Ubi est terra sancta: terra promissionis: quā christus suis pedibus consecrauit: lōge est a fide sancta. Soldan⁹ Machometi cultor: ibi habitat. Ibi nomē dei blasphema tur: facta est hierusalē cū tota ista terra que erat dña gen tiū post passionē christi sub tributo Soldani. Theñ.j. Sz et illi christiani qui ibi conueniūt tributarij: vt Greci: Ar meni: et Ubiani: schismatici et hereticī sunt: ⁊ apostataue runt a te: quia apostatasti a vita mea. Sed quid de occidē te/vbi caput habes: ⁊ hodie habitas: remanet tibi? vnam partē cultores Machometi obtinēt: reliquā schismatici ⁊ heretici: alteram rebelles cui falsi christiani numero non fe/fide nō vita/quasi residuū vendicauerūt. Vere vix ho die habeo christus caput tuū/vbi caput meū sacrosanctū in fide pura que per dilectionē operat. de peni. dist.ij. fir mum. ⁊.c. circūcisio. reclinem. Mat. viij. Luc.ix. Hoc fecit marime auaritia ⁊ supbia illor qui preseruntvite: ⁊ occidūt te filij tui ⁊ patres tui. lxviij. dist. quor. Ipsi ⁊ inimici tui ⁊ persecutores tui. Ūñ et doctor: tuus minis bene te terrēs et pungens/dicebat. Qui aias regere susceperunt: christi opprobria/sputa/flagella/clauos/lanceā/et mortem/hec oia in fornace auaritie conflāt: ⁊ profligāt in acquisitione turpis questus. Et idem. Heu dñe deus: q: ipsi sunt in pse cutione tua primi: qui vident in ecclesia tua primatū dili gere: ⁊ regere principatū. ad hec. xxiij.q.iij. trāsferunt. In parno angulo occidētis vir pure coleris pauper: ⁊ tamen diuitem te vocas. Auristi aurū: minorasti gētem: implesti bursam: defalcasti larriā: cōgregasti equos ⁊ arma: ⁊ occi disti filios: cogitasti stolide p pecunias ⁊ potentiā carnis mūdū tibi subiūcere: nō lachrymis ⁊ oratione/que sunt ar ma tua. xxiij.q.viij. cōuenior. ⁊ continētia/que est cingulū lumbor tuor. et iustitia/que est lorica tua. et erēplis san ctor/que sunt calciamēta tua. et fide/que est scurū tuū. et spe/que est galea tua. et verbo meo/qd̄ est gladius tuus. Ephe. vj. Sed ppter eas ipse te mūdus cōculcat: q: mun dana te aspicit. Remansit tibi solū armatura gladij verbi mei: sed ipso teipsam cōfodis: q: dicis/⁊ non facis: pharisea quodāmodo effecta. j.q.j. nō quales. xl. di. multi. Pre dicatio tua cōtēnitur: q: vita tua despicitur. iij.q.vij.§. idē restatur. Quomodo em̄ prefides ⁊ pdicatores tui de me dio tui auferre malū poterūt: q̄ in delictū simile corruūt? Aut qualiter a te corripere peccantē poterūt: quum tacui ipsi sibi respondeāt eadē se admisisse que corripiunt? xxv. dist. p:imū. Quō oratores esse poterūt castitatis: immun dicie patratores? xxvj. dist. vna. j.q.j. pphetas. xlix. dis. c.vlt. Sed et necesse est vt mūda sit manus/que diluere sordes curat: ne tacta queq; deterius inquinet: si sordida sequēs lutū tenet. j.q.j. necesse. xlvij. dis. §. necesse. Quō fm Amb. clerici ⁊ religiosi pñt in predicationibus ⁊ alibi laicos ar guere: quum ipsis negligētiores/vtinā nō celebrationes/ eristāt? viij.q.j. quid aūt ego. Sed dicēdum ibi cum Amb. Ego aūt fratres nō de oibus loquor. sunt certe quidā de uoti: sunt ⁊ alij negligētes. ego neminē nomino. conscien tia sua vnūquēq; cōueniat. Prelati tui lapidādi/alios la pidāt. iij.q.vij. qui sine. Agūt illa que in alijs iudicant pu niēda. iij.q.vij. iudicet. In grauib⁹ peccatis positi/aliena nituntur diluere. ea. causa ⁊.q.in grauibus. Roma. ij. In quo aliū iudicas/teipsum cōdēnas: eadē em̄ agis que iu dicas. Unde ⁊ Exo. xxxij. Aaron ait ad Moysen. Aurum dederunt mihi ⁊ proieci in ignem: ⁊ egressus est vitulus. vbi dicit expositor. Audi sacerdos q: aurū tibi datum est: nō enim ex tuo thesauro habes illud: vel patrimonio/vel labore: ſz oblatione fidelium. Sz acceptū aurū in ignē mit tere/est in ipsius concupiscentiā corda hoim inflāmare. In de vitulus terre cultor: sic colitur. Inde studiū hoc ⁊ cura vehemētius terrena colēdi ⁊ immoderatius incumbendi hmōi lucris: nā etsi magna de cōtēptu mūdi dicant: plus tm̄ attēdāt hoies quid agatur. hucusq; expositor. In mo dico angulo occidētis vir coleris: et tm̄ diuitē te vocas. vt diri tibi. s. eo. ver. in paruo. quum etiā in iurisdictione ter re minorata sis. Quā longe iādiu vie tue a vijs meis fue rūt? Esa. lv. In ligno ⁊ a ligno: vt legisti i ps. regnaui. vbi Augu. doctor tuus. De cruce sua in qua firus erat diabo lum occidit: ⁊ inde rex noster est in pauptate ⁊ humilitate et cruce. Meū imperiū dilatauit: et tu semitis ōrijs meos labores cassasti: possessione me filior meor ⁊ tuor p ma ior i parte priuasti: ⁊ fidē meā ⁊ tuā quasi ad nihilū reduxi sti: et in fabulā ⁊ derisum eam apud erteros conduxisti: et apud laicos ppter malū exinde datū graue scādalum po suisti: dicētes. Ubi est deus clericor sicviuentiū? Quia qd̄ agit a prelatis/facile trahitur a subditis in erēplū: ⁊ si sa cerdos qui vncus est/peccauerit: faciet delinquere popu lum. Leuit. iiij. eī de vo. et vo. re. magne. §. preterea. Et cō ponitur

Ecclesia ditari cupiens in egestatē corruit.

Auaritia. Superbia. Ira. Gula. Luxuria. Acedia. Inuidia.

Ira ecclesiastica.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

ponitur o:bis ad regis exemplum. Et fm iudicem populi sic ⁊ ministri ei⁹. Et qualis est rector ciuitatis/tales ⁊ inhabitantes in ea. Eccli.x. Sed expecta paulisper: quia cu fvon ecclesia speculatiua renouaberis. Ephe.iiij.ij. Cor. iiij. Ad pugnandū contra bestiam: non armis carnalibus ⁊ coronis aureis: non equitibus ⁊ militibus: sed paupertate apostolica ⁊ humilitate. ¶ Ih Nam rursus quis cōtra illum. Antichristū presumptuosum ⁊ elatū/qui extollerur supra omne quod dicit deus/aut colitur: ⁊ qui sedebit in templo ostendens se tamq̄ ipse sit de⁹. ij. Thes. ij. Dan. ix. pugnare posset precipue: nisi tuū germen apostolicum fratrū minorū humiliū ⁊ pauperum: quorū professio vltima humilitas et paupertas est: Qui inquā principaliter pugnare possent contra crucis puerissimū inimicū Antichristum: nisi filij patris cruciferi ⁊ cruce signati intus et extra almi Francisci: propter qd in principio cōuersionis sue ego ostēdi sibi palatiū armis militarib⁹ crucis signaculo infigniris: diriq̄ ⁊ sibi fore illa arma sua: ⁊ militum suorum. Dimicabit ergo humilitas contra superbiam. de peni. di. ij. c. i. ⁊. iij. di. fic achab. Coruet Bolias q̄ robust⁹ interpretat coram humili Dauid. j. Reg. xvij. Angelus ascendens ab ortu solis signū dei viui hns. ad literā Apoc. vij. Franciscus pugnans cū filijs suis pro ecclesia/pstet net Senacherib. Esa. xxxvij. Humiliabit Pharao coram Moyse. Exo. xiiij. Funicul⁹ pauperis ligabit gigantem lux humilis cognoscet bestiam antichristū. Apoca. xiij. De quo supra in principio isti⁹. ij. transfigurata/q: humili pādetur mysteriū antichristi. Luce. x. Mat. xi. ibi. Reuelasti ea paruulis. Aug. de verbis dñi. Nomine sapientū ⁊ prudentum superbos intrellige: quod ipse exposuit/quū ait. Reuelasti ea paruulis. qd enim nō subest paruulis vt humilibus. Item Greg. xxvij. moza. Qz enim nō subiunxit Reuelasti ea stultis: sed paruulis: tumore se dānasse innotuit: nō acumen. Itē ibi Hilarius. Celestiū ergo verborū arcana atq̄ virtutes sapiēribus absconduntur: ⁊ paruulis reuelantur: paruulis malicia nō sensu. j. Cor. xiiij. sapientibus vero/nō stulticie sue presumptione: non prudentia carnis. Alij obtenebrati a propria superbia (q: fm Augustinum: claudit oculos ⁊ nō cognoscēt eū: et adorabunt eū. Sponsa christi mater ecclesia victoriosa tandē in humilitate ⁊ paupertate quiescet: ⁊ finiet dies suos: q: quies in vera paupertate est. Unde Hiero. Diuitias habuisti: reqem perdidisti/dū vigilas: augmentum diuitiarum cogitas: duz dormis: latronē somnias: in die solicitus/in nocte paruidus: et sic semper mendicus. ¶ J Nos ergo in hoc bello durissimo ⁊ obscurissimo/vbi iā querit/vbi est christus Mat. xxv. certem⁹ viriliter ⁊ tamdiu capiti nostro lapidem supponam⁹ cum Jacob Gen. xxviij. angularem. ps. xvij. j. Per. ij. christū Jesum. cuius precipue character humilitas paupertas ⁊ charitas est. Et cum eodē Jacob glacie ⁊ gelu/nocte ⁊ die affligamur ⁊ estu. Gen. xxxj. Et cum eo fim⁹ simplices: ⁊ in paupertatis ⁊ qeris ⁊ cōtemplationis tabernaculis habitem⁹. Gen. xxv. Et frugales fim⁹ cū eo de rufa lenticula nō curātes. Gen. xxv. xlij. di. c. j. vt ibi. Et circūueniem⁹ cū eo Esau dictum Edom. i. sanguineum germanū nostrum. pre. c. xxv. Carnem nostram sanguine immūdicie defluentē. Et Laban. Gen. xxx. qui candidus interpretat. i. mundū: qui exterius cādidus apparet ⁊ speciosus. Sed dicit Prouer. vltī. Fallax est gratia. i. amicitia mundi: q: non est nisi proditio. quoniā sicut Iudas tradit in morte quēcūq̄ osculat/osculo dignitatis ⁊ psperitatis. Et vana est pulchritudo sez mūdi q: sez cito euanescit ⁊ deficit vt fum⁹. Et Emor. Gen. xxxiiij. q̄ interpretatur amaricans. i. diabolū amaricantem. i. peccatoribus amaritudinem pene ⁊ cōscientie inducentē. Unde de egyptijs legit Exo. j. cp amaritudine perducebant viram filiorū israel operibus duris luti ⁊ lateris. Insuper tamdui iucremur cum angelo magni consilij christo domino cum eodem Jacob. Gen. xxxij. Esa. ix. precibus ⁊ fletibus ne deseramur ab eo. Unde et super Esa. xlix. dicit glossa. Quia Jacob precibus pugnauit cum angelo: non manibus. Volebat enim angelus qui custodiebat eū in peregrinatione recedere/z ipse demuit eū p oratione. Un Osee xij. Inualuit contra angelum: ⁊ confortatus est. Fleuit ⁊ rogauit. his bra chijs duobus/sez fletibus ⁊ precibus debemus cum domino luctari donec emarcescat/vt iacob femur nostre carnalitatis: ⁊ benedicat nobis. Mar. vltī. j. q. j. dominus. Et mutet nobis nomen Jacob supplantātis vitia/in nomen israel contemplatiui effecti celestium gaudiorum. Gen. xxxij. Cōtemplemur etiam statum presentis ecclesie/⁊ q̄ sunt in ea: ⁊ que oportet fieri cito p angelum suum signatum Franciscum/habentem in manu euangeliū eternū: in ecclesia sancta dei ⁊ ordine suo prostratis: quam iussu dei doctrina fidelissima vita mundissima innouabit et renouabit: ⁊ se ergo tau T significabit Eze. ix. ⁊ armabit se ad pugnandum ⁊ expugnandū diaconem magnū sathanā. Apocal. xx. flāmas igneas auaritie/zenodoxie/inuidie/⁊ immunditie in christi ecclesiam euomentem: ⁊ de abysso: idest populo infideli antichristū ascendentem. Apocal. xi. primā bestiam: ⁊ aliam bestiam ecclesiam infidelem que erit corpus eius/sequentē. Apocal. xiij. cuius caput ipse homo peccati. ij. Thessal. ij. erit: quam dñs illius in pugna illa interficiet spiritu oris sui. ij. Thes. ij. spiritu apostolico/a spiritu scto infuso: ex quo spiritu omnis virtus apl'or ⁊ virorum apostolicorū/maxime fratrum minorū verorum nō fictorum: quia spiritus sanctus effugiet fictos. Sap. j. Deinde regnatura est sancta sponsa/vxor traducta/ecclesia renouata per secula infinita. Apocal. xix. Qua generali renouatione/nec pusto longe existente/quia iam in mūdo videtur esse omnis malitia ⁊ immunditia consummata: quilibet se renouet in spiritu mentis sue. Ephe. iiij. ⁊ induat nouū hominem Ephe. iiij. qui fm christum creatus est: vt quū venerit dominus ⁊ pulsauerit ianuam: confestim aperiat ei. Luc. xij. vbi Greg. in homil. Venit quippe dñs quum ad iudiciū properat: pulsat vero: quum iam per egritudinis molestias esse mortem vicinam denunciat: cui confestim aperimus: si hunc cum amore suscipimus: ⁊ dicamus ei/Cupio dissolui: ⁊ esse recum. ad Philip. j. c. Et te facie ad faciem videre: ⁊ loqui tecum sicut amicus amico suo. Exo. xxxviij. j. Cor. xiij. Etiam scire secreta tua ineffabilia: que omnia mihi nota facies: que nō licet homini loqui. ij. Cor. in. xij. Etiam edere in mensa tua pingui. Luc. xxij. vbi Amb. Nō victus ⁊ potus presentium loco spondetur: sed cōmunicatio glorie celestis. Vel fm Bedam/mensa proposita ad fruendū omnib⁹ sanctis/celestis est gloria in qua re esuriunt ⁊ sitiunt iustitiam: ⁊ saturabuntur fruendo desiderio boni veri. Et bibere de cella tua vinaria. Can. j. Et recumbere supra pectus tuū. Joan. xiij. vbi Beda. Quod autem in sinu ⁊ supra pectus recubuit: nō solum fuit presentis amoris indiciū: sed etiam future rei signū. cp sez inde vocem sumeret: quam postmodū cunctis seculis inauditam/sez In principio erat verbum. Joan. j. emitteret. Item ibi Aug. Per sinū em quid aliud signatur: q̄ secretum: hic est vtriq̄ pectoris sinus sapientie secretū. Et edere: ⁊ sitire. Joan. iiij. ⁊. viij. ⁊ sumere de mero ⁊ musto: in quo non. Ephes. v. et de iureiuran. ⁊ si christus. est luxuria. Actu. ij. Et accuinbere in cubili tuo. Luc. xi. vbi cubas in meridie. Cant. j. ⁊ dormire somno suauissimo recum: ⁊ requiescere. Mar. xiiij. Et recipere a te transeunte coram ine ministrationem tuam. Luce. xij. Greg. in homil. Dominus coram nobis post iudicium transit: qui ab humanitatis forma in diuinitatis sue cōtemplationem nos eleuat. Et pasci in montibus tuis vberrimis et viridibus. Ezech. xxxiiij. Et cōmunicare tecum omnia bona ineffabilia. Luce. xv. Et ingredi ⁊ exire ad te: ⁊ pascua inuenire. Joan. x. Theopb. Que sunt autem hec pascua: nisi delectatio futura ⁊ requies: in quam nos dominus introducit: Et frui te: ⁊ absq̄ intercapedine tenere te: ⁊ intrinsecari in te: ⁊ intrare in te: ⁊ esse totus in te: ⁊ deificari in te:

Fratres minores in Antichristum dimicaturi.

Pugnandū bello modus.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

& regnare in te. Matth.vi. Cypr:anus. Nostruz regnum petimus aduenire ab eo nobis repromissuz/ & christi sanguine acquisitũ: vt qui in seculo ante seruiuim⁹: postmodum christo regnante regnemus. ¶ Item Aug. ad Probam. Regnum nãq; dei veniet siue velimus siue nolim⁹: sed desideriũ nostrũ ad illud excitamus: vt nobis veniat: atq; in eo regnemus. Et preterita & presentia/ q: futurũ deficiet/ cõtemplari in te: & purissime & sincerissime amare me propter te: & te plus q̃ me: q: nõ diligam me ꝓpter me: sed propter te: q: totus es vnione gratie in te: & tu in me: quantũ põr capere creatura. Quia etsi facie ad faciẽ videbo te. s. ad Cor. xiij. & similis tibi ero: & videbo te sicut es. s. Joã. iij. Nõ tamen immensitatem tuã inuisibilem videre potero: q: finitus suz: q: creatura sum: nõ creator. Unde etsi facie ad faciẽ videbo te fine aliquo medio pleno & pfecto modo: nõ tamen ꝑm illam plenitudinem: ꝑm quã tu vides te infinite infinitũ: nam essentia tua infinita a nullo plene videbit: licet plene & pfecte cognoscetur. Et tunc ero nõ quidem essentialiter deus: sed nũcupatiue & vnitiue: q: dixisti in ps. lxxxi. Ego dixi dij estis. Et Joan. x. Nam & factus es homo. ꝑm Aug. vt fierem deus in te deo q: qui adheret tibi: vnus spiritus est tecũ: vnione gratie/ nõ nature. s. ad Cor. vi. ex de sum. tri. c. ñ. §. verum. de con. dist. ñ. in christo. Et tunc quicquid vis/ volã: & adimplebitur in me volũtas tua: nihil em̃ impurũ erit in me q: purissimus ero in te: nullum meũ desiderium erit nisi in te: q: desiderasti me. quid em̃ desiderare possem errare te qui ero totus in te: & desideriũ tuũ in me: qui es desiderium collium eternoz? Ben. xlix. Et qui es desideriũ animarũ. ps. xlj. Sed quid est verum desideriũ: nisi desidera re & habere te: qui es omne bonũ? Exo. xxxiij. & in quẽ desiderant angeli prospicere. s. Pe. s. Anima mea imago tua. Bene. s. xxxiij. q. v. hec imago. refigurabit te. tota erit dei formis in te: q: reparata est in te/ & per te oẽs partes eius fruentur te. ratio eius cognoscet te verissime: q: in te lumine/ de patris lumine/ i symbolo credo. certissime & plenissime cognoscet te deum suũ. memoria eius tenebit te. nec dimittet te. nec pdet te. Can. iij. nec cadet a te voluntas eius/ amabit te/ gustabit te/ potabit te/ satiabit in te. & vltra Apoc. vij. Nõ esuriet nisi te/ satiata de te/ & repleta te: sed & caro mea et cor meũ exultabit in te deo viuo. ps. lxxxiij. Non erit in carne mea languor: nature: qui dicitur lex cõcupiscentie. de con. dist. iiij. c. nõ ex quo. Et lex peccati. Ro. v. e. di. c. ij. Non dicetur vltra corpus peccati: nec corpus mortis: nec habebit legem contrariã spiritui suo. ad Rom. vij. xxxij. q. v. si paulus. & pe. c. ij. Nec cupiet spiritus dissolui a corpore/ & esse cum christo. Phil. i. ex de renun. nisi. §. porro. q: vtrũq; est cum te christo: & q: facta est plenissima pax inter vtrumq; in te christo pace nostra. Epb. ij. c. fecit vtraq; vnũ. vt dicant: Ecce q̃ bonũ & q̃ iocundũ habitare fratres corpus & animã in vnũ. ps. cxxxij. & xij. q. j. c. j. spiritũ & carnem in vnũ cõsensum visionem & gustum cõcordissima vnitate videntes te: & amantes te: indissolubili & ꝓpetua charitate. O see. xj. O patria beata. O beatissima trinitas consecrata. O sanctorum ciuium societas desiderata. O sanctoz ecclesia christo spõso & dõno sempiternaliter copulata: & cum ipo beatissimo beata. In te erit plenissime mea tota destitutio reformata: mea cõpago in tuo thalamo collocata: nuptiarũ beatarum copula cõsummata. Apoc. xix. ¶ Cõforemur igitur humiles christi serui in deo nostro fine nostro. satisfaciam⁹ finteresi/ superior pars rationis est nostre. succumbat coram ea toraliter sensualitas. ex de sum. trini. fidei. Glossa Joan. an. de sen. sitã. in demen. & de here. ad nõn. §. ñ. & in glos. que est demẽ. nostra possideat ratio regnuz nostrũ. Purificemus intellectũ & affectum ad aspectum sponsi. Mat. v. Faciamus pacem nobiscum in diebus nostris. nõ scandauzet membro nostro: als abscindatur/ nõ materiali gladio: sed rationis iudicio. Mat. xviij. Sensitiua nostra & imaginatiua ante oculos nostre iaceat rationis: Ratio prospiciat intellectũ. Intellectiua introeat in potentias dõni: vt sic affectione nostre potentie intellectuales ducant vitam angelicã sup terram: vt etiã in hoc tabernaculo sepe faciẽ dõni videam⁹ qui in celis est. Mat. xviij. de con. dist. ij. prima quidem. in fine.

¶ Articulus. lxviij. A

Cum autẽ superius

lxv. ar. contra schismaticos late scripserim/ & iurisdictionem generalem papalem dõni Jo. xxij. cuius tempore fuit schisma: fundauerim & roborauerim declarando. Nũc cum stupore querendũ est quõ illi tot in Italia & in Alemania se ab eius obedientia subtraxerunt: & cum predicto Bauaro se pro imperatore gerente/ & Petro de corbaria predicto/ Petri cathedrã viuente predicto papa Joanne legitimo vsurpante schisma fecerũt. ¶ Ad quod respõdeo q̃ quidam de predictis schismaticis affectati carnaliter/ q: nõ erant pedibus lori: q: ꝑm Aug. pedes anime affectus sunt. Jo. xiij. Quidã mundi concupiscentia & lucris illecti. xj. q. iij. quatuor. Quidã indignati/ & ad iram prouocati. xj. q. iij. illa. & c. ira. & c. cum apud. Quidam timore seruili pculsi. xxiij. q. vj. §. ex his. Quidã crassa & supina ignorãtia occecati & erronea. ex de cle. exco. aplice. Quidã cauteriata cõscientia oppilati: dicẽtes se esse simplices: quum sint astutia diabolica repleti. xxiij. dis. in noie patris. Quidam fin terefina cõscientia infatuati. ex de fino. per ruas. ij. Quidam (qõ scelestius est) fide corruptiter ab ipsius dõni papa Joan. obedientia recesserũt: paruipendentes sententias ei⁹: & dictis Petro & Bauaro adherentes: ligari em̃ amplius ligari nõ formidant. xj. q. iij. excellentissim⁹. xj. q. ij. de viro. vt qui in sordibus est/ sordescat adhuc. Apoc. vlti. xlvij. dist. quantũlibet. Peccatores em̃ quum in profundũ malor venerint: cõtemnũt: ex de iudi. cum non ab homine. §. fi. sequenẽ miseri tales patrem eoz sathan diuidentem empyreã hierarchiam: cum quo nisi redierint/ ad inferna descendent: qõ abfit. de peni. dist. ij. si em̃. ad fi.

¶ B Sed nos cum sponso ecclesie dei vicario quicũq; fuerit bonus vel malus/ immobiliter maneam⁹: quia in eius sede christus sedet: & ei⁹ vicarius loco eius. ex de trãsla. quanto. Qui superiorem iudicat/ necesse est vt ab eo se diuidat: primo mente/ deinde corpore: oẽm em̃ diuisionem precedit cordis & oris iudicium. Mater aũt iudicij priuati superbia est. Unde & ꝑm Climacũ doctorem grecum: Iudicare est irreuerens rapina dei dignitatis. Pre terea dicit dõs Luc. vi. Nolite iudicare. ¶ C Cõparamur ergo schismaticis: sed nõ sequamur eos: nec supiores deferamus: maxime supremũ papã scz iudicando/ nec ab eo nos diuidendo. Nolo ponere os in celum xj. distin. nunc aũt. nec bestia montem tangã. Exo. xix. Nõ mittam manũ in christũ dõni: nec precidam per schisma oram chlamydis potestatis eius. chlamys em̃ potestas intelligitur. scissio schisma. ij. q. vij. §. his ita respondet. sub. §. de his. vbi ponitur historia libri Regum. j. xxiij. de hoc etiam. j. q. j. sacramenta. Nec cum Oza robusto. i. superbo arce inclinare. i. prelato criminoso/ manus apponã ad erigendũ idest corrigendum: ne a deo pcutiar. ij. Reg. vj. pre. §. his ita. Nõ reprehendã seniorem meũ/ primũ patrem senum omniũ. j. ad Tim. v. ij. q. vij. paulus. Nõ detegã cũ Cham infrunito & effronti verenda patris mei: sed cum filijs pudoris cooperiã eũ: ne videam verecundia eius: & nudũ eum operiam ne maledicar. Ben. ix. xcvj. di. in scripturis. Non persequar patrem meũ cum Absalon: ne tribus sagittis inobedientie/ ingratitudinis & infidelitatis Joab qui interpretatur inimicus. i. diaboli inimici hois. Mat. xiij. confodiar. ij. Regum. xviij. Non ero inobediens patri Heli: qui interpretat deus meus. i. pape: qui stat loco dei. ex de transla. inter. & c. quanto. ne bello inteream. Lin anima peream in hac vita que est militia super terram. Job vij. de peni. dist. ij. si em̃. historia. j. Reg. iiij. ex de fino. licet

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

beli.xlvj.di.§.necesse. Nō ero de gnatione maledicenti pa
pe ⁊ matri ecclesie. Prouerb.xxx.ne morte moriar morte
sempiterna. Leui.xx. Nō ero cōtumax imperio patris pa
pe ⁊ matris ecclesieme lapidib⁹ obruar populi demonio⁄
rum. Deuē.xxj. Nō murmurabo ꝓtra Moysen qui tenuit
typum pape regentis vniuersalem ecclesiā. de pe. disti. iij.
inter hec. sicut ipse retrit israel. q: murmur cōtra papā ma
rime cōtra deum est: cuius ipse vicarius est. ad hoc Exo.
xvj. Nec inquā murmurabo cōtra Moysen. i. papaz: q̄q̄
ducat ethiopissaz. i. deū offendat: ne lepra mortali suffun
dar. Num̄. xij. xxiij. q. ij. hoc ipsum. ij. q. vij. §. de his. versi.
his ita. l. di. §. ecōtra. Nolo absoberi a terra cū Datan et
Abiron schismaticis. Num̄. xvj. j. q. j. si quis inquit. vij. q. j.
deniq̄. ex̄ de elec. licet. Nolo separari ab area vsq̄ ad vltri⁄
mū ventilabrū: nec a cōuis deuozer. ij. q. j. multi. ij. q. vij. nō
ois. Nō exeat piscis de Petri sagena vsq̄ ad litus. Mat.
xiij. xxvj. q. vij. c. j. Nō transmigramus in montez Belboe:
vbi nō est ros deuotionis: nec pluuia cōpunctionis ⁊ plo
rationis. i. extra ecclesiā. ij. Reg. j. sicut passer impudicus.
ps. x. Nō mutemus fidem in idolum: q: idolū nihil est. i.
Cor. x. Nō simus cōui extra arcam manentes: sed colū⁄
ba⁄ad eam reuertentes. Beñ. viij. ex̄ de sacra vnc. c. j. §. pe
nul. Simus in petri nauicula vsq̄ ad portum: nō nocebit
nobis Judas ꝓdito: ibi nauigans⁄si nō fuerim⁹ ei simi⁄
les. xxiiij. q. j. nō turbat. j. q. iiij. homini. Nō separemur ab
ouili quod est vnū. Jo. x. ex̄ de bap. licet. ne sicut ouis erra
bunda peream⁹. ps. cxviij. ⁊ lupoꝝ esca fiamus. Moria⁄
mur in nidulo nostro. Job. xxix. ⁊ cum turture ibi pullos
nostros reponam⁹. ps. lxxxiij. cū lectulo nostro in infirmi
tate nostra eamus in domū nostrā⁄ecclesiā nostrā. Mat.
ix. Non calefiet pullus nisi sub alis galline. Matth. xxiij.
Nō resuscitatur lazarus a mortuis⁄peccō. a peccatis⁄que
mortuum hoiem faciunt: a vita gratie. de pe. dist. j. §. hoc
idez. ibi. resuscitatus: nisi in bethania ecclesia domo obe⁄
dientie. Jo. xj. Nec extra eam vere ⁊ ad salutem Martha
ministrat: nec Maria cōtemplat. Luc. x. Arrius⁄Sabel⁄
lius⁄Donatus⁄ ⁊ Macedo: et ceteri heretici de quibus
xxiiij. q. iij. quidam. ecclesiā diuidunt: Petrus vnit. xxiiij.
q. j. loquitur. Non cōunico Brecie: q: acephala est. xciij.
dist. nulla. Nō Armenie: q: schisinatica: quinportus here
tica est. Non orientalibus q: occidit eis sol. xxiiij. q. j. qm̄.
Nō Buelfis ⁊ Bebellinis italicis: q: eis sol i occasuz est.
¶ D Ecclesia nō habet partem. Ecclesia nō recipit di⁄
uisionem. pre. c. loquit. Vestita est ecclesia auro. ps. xlviij.
Eructauit. Percuntur: sed dilatat. xj. q. j. futuram. in pn.
Frangi nō potest nec rumpi. Ignē tribulationis purga⁄
tur. de pe. dist. ij. si em̄ inquit. vltra tres colū. ver. sedet. ps.
xvj. Ignē me examinasti. Num̄. xxx. Omne quod potest
transire per flammā: ignē purgabit. j. Cor. iij. Un Breg.
Quisquis appetit plene vitia euitare: studeat humiliter
purgationis sue flagella tolerare: vt tanto post mūdio⁄
adinuicem veniat⁄ quanto nunc eius rubiginem ignis
tribulatiōis purgat. ¶ E Impiū est ⁊ infidele dicere⁄
pars ecclesie: sicut dicunt Buelfi: qui se dicūt de parte ec⁄
desie. Donatus ⁊ Arrius ⁊ ceteri heretici partem faciūt.
xxiij. q. vj. vides. Nam vnica sponsa ch:sti. diuisionez vni⁄
tas nō capit. xxiiij. q. j. loquitur. ⁊. c. sch:sma. Unde qui de
parte est⁄de ecclesia que vna est ⁊ totum⁄ nō est. In arti⁄
culum fidei orthodoxe impingit⁄scz ⁊ vnā sanctā catho⁄
licam ecclesiā⁄ qui eam partialem facit. Quō potest cor⁄
pus ch:sti qd̄ est ecclesia⁄diuidi: xxiij. q. iij. pro membris.
⁊. q. v. de liguribus. Nec caput a corpore abscindēdū est.
ex̄ de prescrip. cum nō liceat. nec membrū de corpore: als
eranime fieret. ⁊ vita nō viueret. xxiij. q. vij. quēadmodū.
in pn. ¶ Qui diuisit ecclesiā triumphantem⁄ille idem
draco diuidit ⁊ militantem. Apoc. xij. ibi. Et ecce draco q̄
vocatur diabolus ⁊ sathanas qui seducit vniuersum oꝝ⁄
bem. vt. e. c. dicit. ibi. Et cauda eius trahebat tertiā partē
stellarū celi. i. angelorꝝ. de quib⁹ etiaz dicitur Job. xxxviij.
Quis dimisit lapidem quum me laudarent simul astra
matutina? Ut vnū ch:sti ouile. Jo. x. disperdat ⁊ oues a
pastore discedant: ⁊ ipse draco eas diuisas deuorer. j. Pe.
v. circuit⁄querens quem deuorer. Esa. lvj. Omnes bestie
agri venite ad deuorandū: vniuerse bestie saltus. specu⁄
latores eius ceci oēs. Intueamur ergo oculo fidei vnam
ecclesiā sedem eius⁄dignitatem eius⁄que nō peccat. pec⁄
care potest qui stat in ea: q: homo est. de pe. dist. ij. si enim.
sed nō papa priuatur ea. vt in pn. istius operis late diri.
viij. ar. ¶ F Cōpatiamur ecclesie tribulate: sed adhe⁄
reamus ei supra firmā petram ch:stū solidare ⁊ funda⁄
re. Matth. xvj. xix. di. ita. ⁊ ex̄ de elec. fundamēta. in pn.
lib. vj. Pro ea rogauit sponsus vt nō deficeret fides eius.
xxi. dis. §. j. in fi. exaudita est oratio filij: q: semp pater eum
exaudit. Joan. xj. vbi Chryso. sup verbo illo: Pater grās
ago qm̄ audisti me. hoc est nihil mei contrariū ad te. Ut
autem ostendat quoniā nō indiget oratione: subiungit.
Ego aūt sciebam q̄ semp me audis. q. d. ad hoc q̄ fiat vo
luntas mea⁄nō indigeo oratione: ad hoc q̄ tibi suadeā: vna
est em̄ volūtas nostra. Jtez Hilarius. iij. de trini. Nō igit
prece eguit: nobis orauit: ne filius ignorare. ē. sed propter
populū qui circūstat⁄diri: vt credant q: tu me misisti: quū
em̄ non proficeret sibi deprecationis sermo: ad profectū
tamen nostre fidei loquebat: nō ergo inops auxilij est: sz
sumus inopes doctrine. Titubare potest ecclesia: tempe⁄
statibus allidi. xxiij. dist. in noie. sed salua noie sponsi per⁄
manebit. Digne pcurit: q: plurimū extra amplexus spon⁄
si graditur. Denigrata est eius facies ficut nigredo olle.
Thre. vlti. Facies cōbuste vultus eius. Esa. xiij. q: nō re⁄
spicit ⁊ sequitur sponsum candidū ⁊ rubicundū. Can. v.
Inclinata est deorsum ad terrena: ⁊ ideo non potest sur⁄
suz respicere graui infirmitate gibbosa. xlix. di. hinc etem̄
Zu. xiij. ibi. Basilius. Bruto⁄ fiquidem caput humi defle
xum est: terram cernit: caput hois erectū est in celū. oculi
superna cōspiciunt. Conuenit em̄ eum querere superna:
transcendere terrena intuitu. facit pre. c. hinc etem̄. versi.
gibbosus. Gibbosus ꝓ est quem terrene solicitudinis
pōdus deprimit⁄nevnq̄ ad supna respiciat: sed solum in
ijs q̄ in infimis calcant intendit ⁊c. Post amatores suos
vadit. Osee. ij. q: vnū sepe sponsuz legitimū derelinquit.
Quinq̄ viros concupiscit. Joan. iiij. q: peculeos sensus
carnaliter nutrit. Si legitimū virū vocarer: impudicos
sensus⁄intellectus ⁊ ratio superaret nimis. Terrenuz re⁄
gnum querit: sed regnū sponsi sui non est de hoc mundo.
Jo. xviij. qd̄. §. xxxvij. ar. §. ad illa. ver. ij. diligēter exposui.
Eleuauit se: ⁊ indurauit se: humiliauit se. Zu. xiij. ⁊ xviij.
sed sponsus eius exinaniuit se: ⁊ exaltauit se. Phil. ij. In
magnis ⁊ mirabilib⁹ sup se ambulat. ps. cxxx. sed sponsus
eius se humiliat ⁊ administrat. Luc. xxij. Mat. xx. Nimis
gladio vtitur temporali. sed dicit sp̄ōsus vicario suo⁄mit⁄
te gladium in vaginā. Mat. xxvj. xxiij. q. j. §. j. hic. §. xxxvij.
⁊. xiij. ar. exposui. ij. q. vij. §. his ita respondet miracula ⁊c.
Multas pecunias habet ⁊ cōgregat. xij. q. vij. aurū. sed
sponsus in pandochio nascit. Zu. ij. Pannis semianctis
vtitur ⁊ induit vt ibi: ⁊ sp̄ōsus nō habet vbi caput recli⁄
net. Mat. viij. Luc. ix. nisi in cruce. Jo. xix. ⁊ mendicus est
⁊ famet. Mat. iiij. ⁊ egenus factus est. ij. ad Cor. viij. ⁊ fi⁄
rit. Jo. xix. ⁊ in alieno sepulcro quiescit. Matth. xxvii. ibi.
Et posuit illud in monumento suo nouo. vbi Aug. Ideo
aūt saluator in aliena sepultura ponitur: q: pro alioꝝ mo
riebatur salute. vt quid ergo propria sepultura egebat: q̄
in se mortem propriā nō habebat? Sed. viij. In zona non
portat neq̄ pecuniā neq̄ peram. Mat. x. Zu. x. Non habz
vnde soluat triburū: sed Petrū mittit ad mare vt de ore
piscis tollat stateren. Matthei. xvij. xxiiij. q. j. est aliud.
¶ B Sed quātūcūq̄ ruge ⁊ macule appareant in mē
bris sponse: nunq̄ tamen ab ea sponsus separabit: q: in fi
de perpetua desponsauit eam. Osee. ij. xxvj. dist. c. ij. Sed
q̄uis filij sint rugosi ⁊ maculosi plurimi: ipsa tamen in se
est sine macula ⁊ ruga. Ephe. v. xxiiij. q. iiij. recurrat. quia
sponsus ei⁹ in sancto habitat. ps. xxvj. quicūq̄ fit ille ideo

Ecclesia diuisio nisi exspera.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

nō debem⁹ ab eccl'ia separari: in qua sunt misti filij Agar cum filijs Sarec: vt p.c.c. recurrat. Jebusei.i. cōculcantes scilz mali pseqnentes cum filijs suis israel.xi.q.iij. nolite. ¶ Et credamus veraciter q̄ istius ecclesie militantis caput ⁊ sponsus est christus. ad Col.j. Eph.j. Jo.iij. eē de sacra vnc.c.j. qui reprobata synagoga scz Vasthi que interpretatur definitio cōsummata: Hester ecclesiā que interpretatur eleuata sibi humilem copulauit. Hester.ij. supra cuius ecclesie caput regni spūalis ⁊ tpalis posuit diadema. ¶ Et si dicat nobis/christus est alibi: nolum⁹ credere. Mat.xiiij. q: vere dies venient in quib⁹ spūs mendax ⁊ fictus spiritū in ore habens ⁊ co: impietate plenū dicet se spiritū veritatis. iij. Reg.xxij. ⁊ multos seducet. Et spiritus orra spiritū dimicabit: ⁊ magis carnalis reuera spiritus aliū carnalē spiritū appellabit. ⁊ q̄ verū dicat multas pro se presumptiōes habebit: vt possit diuidere. Sed qui cum ecclesia que cōiter dicit ecclesia nō colligit: spargit. Mat.xij. Lu.xi.xxiiij.q.j.qm. ⁊.c. schisma. Et qui pape qui cōiter habetur papa nō obedit: nec de eccl'ia est. xcij. dist. qui cathedrā. Qui etsi me peutiat/me anathematizet/ ⁊ occidat: non separabo: a charitate eius. Ro. viij. q: dōs meus est: pater ⁊ deus in terris: qui constituit est a deo in hac egypto deus Pharaonis. Exo. vij. in prin. Si bene iudicat veniā petam. si enormiter ⁊ male: sufferam. xix. dist. in memoriā. c. di. contra morem. in prin. xi.q.iij.§. cum ergo snia. Job. xxxvj. q: christus male iudicatus est. j. Pe. ij. in fi. sed ab eo nō recedā: q: aliam ecclesiā neq̄ caput habeo ad quā cōfugiam. ix.q.iij. alior. in fi. Et in tempestate presentis diluuij aquarū multarū tribulationū/ ad christi vicariū ⁊ eius ecclesiā approximabo: nec inueniar extra arcam ne perca abundis ⁊ fluctib⁹ tentationū Charybdi ⁊ Scylla ⁊ scopulis alijs intercept⁹. ¶ Igitur attendendū est isto tpe fermentato etiam a fermento quorūdam hereticor dicentiū sicut. s. dixi nūc claues ecclesiā non habere. Sacramenta nō posse cōferre: q: excōmunicata ⁊ priuata iurisdictione est. Et q̄ papa pōt iudicari ab imperatore: sicut christus a Pilato ⁊ Cesare. Et q̄ presbyter tantā habeat potestatem quantā papa. Et q̄ vacante papatu imperator succedit iurisdictioni pape. Et q̄ ecclesia nō potest habere tpalia. Et q̄ christus quando ascendit celos/vicariū nō dimisit in terris. Q̄ autem claues sint apud bonos ⁊ malos ab ecclesia toleratos: et q̄ vera sacramenta etiā mali ⁊ etiam heretici conferant: quantū ad characterem: late. s. lxv. arr. §. ceterū q:. vbi predicta ⁊ lucide disputaui. materia aūt tractat hic. j.q.j. §. sed obijcitur. vsq̄ ad. §. ecce si clericus. ⁊ quasi p totam illam questionem. ⁊ p. xv. c. de con. dist. iiij. a. c. hi de quib⁹. vsq̄ ad. c. qs a paganis. iclusiue. ⁊. iij. q. vij. §. fi. ¶ J Q̄ ro papa vel ecclesia vel clericus quilibet ab imperatore iudicari nō valeat: sed ecōtra. s. v. ar. ⁊. xliij. ar. ver. sed cōtra. similiter latius dixi. tum q: papa a deo nō ab hoie iurisdictionem recipit: ⁊ ab eo solo iudicandus est. ix. q. iij. a §. solo. vsq̄ ad fi. q. Tum q: imperator inferior. xcvj. dist. si imperator. ⁊. c. cum ad verū. eē de ma. ⁊ obe. solite. xxi. dist. inferior. Tum q: est imperator vicarius pape in temporalibus. eē de elec. venerabilem. q: a papa recipit imperiū ⁊ tenet. vt. s. dixi. Et vicarius non iudicat illū a quo iurisdictionem habet: q: vna iurisdictio censet vtriusq̄ ⁊ cōsistorium. eē de ap. romana. Et nemo scipm in foro cōtentioso ⁊ sacramentali etiam iudicare pōt. cōcor. ponunt eē de iur. pa. p nostras. eē de iudi. cum venissent. xxi. di. nunc aūt. glos. fi. Tum q: imperator: filius est ecclesie: ⁊ non pater. xcvj. di. si imperator. pater ro filiū corrigit. nō ecōtra. vnde ⁊ lex erubescit filios esse correctores patrum. in aur. de nup. §. fi ro. xxiij. q. iiij. displicet. ver. si volūras. Parab. xxiij. xlv. di. §. salomon. xcvj. dist. quis dubitat. Tum q: imperator imperiū tenet ab ecclesia sicut vasallus fidelis. lxiij. dist. ri bi dño. eē in clem. de iureiu. romani principes. sed vasalli respondent sub iudicio dñi: nō ecōtra. eē de iudi. ceterū. facit qd nō. de fo. com. verus glos. fi. ⁊ qd legit. ⁊ no. xxij. q. v. de forma. Tum q: imperator aduocatus ⁊ defensor eccl'ie. eē de elec. venerabilem. xcvj. di. si imperator. ⁊. c. in scripturis. xi. q. ij. sacerdotib⁹. Tum q: imperator gladius recipit ab ecclesia: vt. s. in prin. istius operis probaui. sed qui gladium ab alio recipit: nō illum a quo recipit pcutit: aut iudicat cū eodem. ad qd bene facit qd legitur ⁊ no. xcvj. dist. si imperator. ibi. Et orra illius beneficia pugnare videat a quo proprią cōsecutus est potestatem. facit etiā quod legitur ⁊ no. eē de na. ex li. ven. c.j. ⁊ optime qd legit ⁊ no. eē de postu. c. vltri. in glos. vltri. Tum q: papa nō homo simpliciter sz quasi deus in terris est. ps. lxxxi. Ego dixi dij estis. eē de transla. c.ij. ⁊. c. quanto. ⁊ vt ec. bñ. c.j. sed homo deus nō dijudicat: sed econtra. ix. q. iij. alior. Tum q: moyses ⁊ Josue ⁊ Samuel qui typum tenent pape: sicut rectores populi generales iudicant populū. Exo. ⁊ Josue quasi p totum. j. Reg. vij. nō econtra. Tum q: papa nō est de foro imperatoris. nec ratione papatus quem nō tenet ab imperio: sed a deo. Jo. vltri. xxi. dist. in nouo. nec ratione alicuius rei terrene quā ab imperatore teneat. Nam etsi imperator donationes fecit ecc'ie de multis temporalib⁹. xcvj. dist. cōstantinus. Ipsam tū donationes liberā fecit. nec fecit eum feudatarīū suū: aut emphyreotā/aut vasallū. lxiij. di. ego lodoicus. xvj. q. j. §. nouarū. ⁊. l. placet. xxiij. q. vlti. §. §. q̄uis. l. scimus. Que donatio valida ⁊ ppetua est: vt no. pre. c. ego lodoicus. Si ergo papa nō est de foro eius: ad iudicari non pōt per eum. vt eē de fo. cō. per totū. ⁊. xi. q. j. in primis. ⁊ eē de re iu. c. pastoralis. in clem. ff. de iurisdi. omnium iudi. l. vlt. eē de of. le. nouit. eē de cōsti. vt animarū. §. fi. lib. vj. Tum postremo q: nedū nō sup papam christū dñi: sed nec sup aliquem clericum potestas aut iurisdictio datur cuicūq̄ laico: q: sunt clericis inferiores laici ⁊ eis infesti: vt. xi. q. vij. in primis. xxi. c. vsq̄ ad. §. et his. eē de accu. cū. p. eē de cōsti. ecclesia sancte marie. eē de re. ec. nō ali. cum laicis. xcvj. di. bene quidem. xi. q. j. in primis. xxv. c. vsq̄ ad §. cū ergo. Tum q: hoc qd iuris erat de facto ⁊ sancta cōsuetudine ⁊ debita reuerentia/ hocoēs reges ⁊ romani principes seruauerunt. xi. q. i. sacerdotib⁹. xcvj. dist. in scripturis. xvij. dist. §. hinc est. ¶ Et Q̄ aūt obijcit ab heretico quomodo a pilato iudicari fiarcha nouello Marsilio paduano q̄ Pilatus iudicauit christū: fic ⁊ impator papā iudicare pōt. Respōdeo q̄ nō iudicauit ipm tamq̄ psonam publicā aut preeminentem dignitate: sed tamq̄ psonam priuatā accusatā sibi a principalib⁹ synagoge ⁊ pplo iudeor tamq̄ malefactorē qui in hoc erat de foro Cesaris ⁊ suo/qui erat preses in iudea pro imperatore Unde idem Pilatus ait Luc. xxiij. Obtulistis mihi hunc hoiem quasi hoiem priuatū: nō pontificem/ nō in dignitate cōstitutū. ⁊ ecce ego coram vobis interrogans/ nullam causam inuenio in hoie isto. Tunc cū christus nō tenebat personā pape: sed simplicis hois coram suo iudice accusati. Unde nec in hoc papa christo succedit. succedit cū christo in potentia: nō in accusatione maligna facta de deo. Immo existimo q̄ si coram Pilato fuisset vnus de templi pontificib⁹ accusatus: dixisset qd dixit de Christo. Accipite eum vos: ⁊ fm legem vestrā iudicate. Jo. xviij. Versipellis ergo vulpecula Marsili⁹ paduanus alicgauit literā euangelij que ipm occidit. ij. Cor. iij. nō intellectū verū spūalem: ⁊ etiā literalez qui vtinā ipm cōuersus viuificet. Sed nec accusatores christi iudei ipm accusauerūt Pilato vt pontificem vel scribā: sed vt quēdam ppl'i deceptorem. vnde dicūt. Hunc inuenimus subuertentem gentem nostrā. Lu. xxiij. Exemplū ergo lupi rapacis nō pcedit: q: si imperator iudicaret papam nō iudicaret vt Titiū vel Sempronīū vel priuatū alium: sed vt papam. ⁊ ad hocille impius hoc exemplū allegat. Et si ille sciolus verus sciens esset in scripturis diuinis. vel si non dissimularet se scire: sensum ⁊ intellectū verbor euangelij accideret: ⁊ nō solū. j. q. i. marchion. Preterea quō non erubescit tale exemplū adducere: quum ⁊ Pilatus fateatur se christū pperam iudicasse: vnde ⁊ dicit Luc. xxiij. Nihil inuenio cause in hoie. Et iterū. ibi. Ecce ego coram vo-

Nullus clericus pōt ab ipatore iudicari

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

bis interrogans/nullā causam inuenio in hoīe isto ex ijs in quib⁹ eū accusatis. sed neq; Herodes. Unde ibi Amb. Hic Pilatus christū absoluit iudicio. crucifigit mysterio duoꝝ ergo viroꝝ testimonio iesus insons ostēdit. Et iterū Jo. xix. Ego nullā inuenio in eo causam. Ubi Chrysos. Nō dixit. q: peccauit ⁊ dign⁹ est mortē/donate eū festo. sz primū eū excusans tūc rogat ex abūdanti: vt si nollent eū innocentem dimittere: saltem obnoxiū darent tēpoꝝ. Nō ergo exemplo pnicioso: sicut fecit iste hereticus: sz legibus est iudicādū. C. de sen. nemo. vide. xx. dist. c. fi. ¶ Z Rursus ille tam impius dogmatizat q̄ quilibet presbyter tantam sicut papa habeat ptātem. Nō falsuz esse ⁊ erroneū nullus sane fidei ignorat: q: nedū papa/sed quilibet eps maior est in iurisdictione ⁊ administratiōe quolibet presbytero. nam ipse est preordinator in cūctis. xxv. di. plectz. ver. ad epm. ex de offi. archiē. c. ij. de offi. archipresb. officiū. in fi. Immo nedū eps maior est in iurisdictione presbytero: sed etiā archidiacon⁹ qui ⁊ diacon⁹ est: maior est in administratione nedū quolibet presbytero: sz etiā archipresbytero: qui maior est i ordine archidiacono. vt pre. c. plecris. ex de offi. archiē. ad hec. §. archipresbyteri. Pōt em vnus esse maior in administratione: q̄uis minor sit in ordine. vt no. xxi. dist. in nouo. in glos. ar. ¶ Item q̄q̄ olim idem diceret presbyter ⁊ eps. vt. xciij. di. legimus. ⁊ papa Petrus vocet se presbyterū. ibi. ver. sz ⁊ Petr⁹. ⁊ in glos. ecce petrus. cōsuetudine tm ⁊ iure ⁊ ordinatione decretū est: vt presbyteri subsint epis: ⁊ maiores eis sint epi: nedū in ordinatione ⁊ cōsecratione epali. vt pre. c. legim⁹. ver. quid em. sed etiā administratione ⁊ noie ⁊ iurisdictione: ⁊ quātū ad q̄dā sacra appropriata epis. xcv. di. olim. ⁊. c. ecce. ⁊ de hoc plene notaui predicto. c. legim⁹. in glos. hic respondet. ¶ Sūmus aūt potifex nedū maior est quolibet presbytero quantū ad oia: sed etiā maior oibus epis: excepto cōsecratione epali. nam ⁊ Petro data est ptās a dnō sup alios apl'os quib⁹ succedūt epi. lxvij. dist. quoruū vices. vt hec materia expedit. xxi. di. in nouo. vbi de hoc. lxx. dist. in illis. vbi de hoc. ⁊ no. xxiiij. q. j. loquit. ⁊. ij. q. vij. paulus. in glos. j. ⁊. c. q̄q̄. ibi. Epat⁹ sit presbytero maior. ⁊ facit qd ibi no. in glos. Aug. hoc preterea si tantā presbyteri ⁊ epi ptātem haberent sicut papa: tot essent dei vicarij generales in mūdo/quot presbyteri ⁊ epi. Nō falsum ⁊ hereticū est: q: soli Petro dixit dns Mat. xvi. Ego dico tibi tu es petrus. Et iterū. Tibi dabo claues singulariter. ⁊ ibi. Quodcūq; ligaueris. generaliter. loquens sibi soli. ex de ma. ⁊ obe. solite. §. nos aūt. Et iterū pasce oues meas. Jo. xxi. ex de elec. significasti. Iterū fm hunc errorem Marsilij vna eccl'ia haberet multa capita sicut mōstrū. ex de offi. ord. qm. Multi essent sponsi ecclesie vniuersalis: qd falsum est. q: vn⁹ fuit christus vnā ecclesiā despōsans: ⁊ vnus eius vicarius generalis sponsus ecclesie. j. ad Cor. xi. Desponsi vos vni viro virginem castā exhibere christo. xxvij. q. j. nuptiarū. Et illud apl'i ad Eph. v. exponēs illud proplasti. Hoc nūc os ex ossib⁹ meis ⁊c. Hoc aūt dico magnū sacrm in christo ⁊ eccl'ia. ex de biga. debitum. facit. xxvi. dist. c. ij. Item presbyteri tenent typū. lxxij. discipulorꝝ. xxi. di. in nouo. lxviij. di. corepi. papa ꝛo christi. sed illi. lxxij. discipuli nō habuerūt tantā ptātem/quantā apl'i: qui soli mūdū partiti sunt ad predicandū ⁊ cōuertēdum: nedū quantū Petrus ⁊ Paulus. Item solus Melchisedech tenuit typū christi. vñ dicit ps. cix. Tu es sacerdos in eternū ⁊c. Alij presbyteri testamēti veteris aliorū sacerdotū testamenti noui. xxi. di. §. j. vñ trāslato sacerdotio ⁊c. ex de cōsti. translato. Item quū a papa tamq̄ a primo fonte descēdat ois iurisdictio ⁊ eporꝝ ⁊ presbyterorū. xxij. di. c. j. xxiiij. q. j. loquit. nō pōt papa sic ex toto iurisdictionē suā alteri dare/q̄ tantā habeat sicut ipe. als posset archipapa vel saltē papa aliū sibi cōsortē facere. qd falsuz est. viij. q. j. si petrus. cū. c. seq. q: nec aliū papā pōt facere: nec se sua iurisdictione priuare. ad qd facit qd legit ⁊ no. ex de cens. cū venerabilis. in glos. hic ptz qd legit ⁊ no. ex

Nō eq̄lis est pape et cūcto pbytero ptās.

Nō pōt papa sua se iurisdictione priuare.

de dona. pastoralis. in glos. fi ita. ¶ M Ad horū supradictorꝝ declarationem sciendū est q̄ est quadruplex maioritas in eccl'ia dei. ad de hic qd scripsi in. xxxvij. arti. ver. primo. ⁊ ver. est autem. Prima ex tpe. xvij. di. §. hoc q̄q̄. ⁊. §. verū. ⁊. xcv. dist. bene quidē. lxxv. di. c. vlt. ex de ma. ⁊ obe. ca. j. Secūda ex prerogatiua ordinis. ex de ma. ⁊ obe. statuimus. Tertia ex prerogatiua ordinantis seu cōstituentis. ex de ma. ⁊ obe. p tuas. ff. de albo scri. l. vlt. in aur. vt iudi. fine quoquo suffra. §. eos. circa fi. col. ij. ff. de re iu. quidam. Quarta ratione dignitatis seu maioritatis officij. Hac rōne d: archiē. maior archipl's. vt dictū est. ⁊ pōt vn⁹ minor ⁊ maior esse altero. ij. q. vij. q̄q̄. ⁊. c. querit. Idez in abbate in minor ib⁹ cōstituto. ex de eta. ⁊ qua. tuā. ficut in subdiacono electo ⁊ confirmato. ex de elec. transmissam. Item pōt esse maior ⁊ equalis. sicut Petrus fuit maior apl'is in dignitate seu officio: sz in apl'atu seu ordine epali par fuit ⁊ equalis. ij. q. vij. puto. xxi. dist. in nouo. fm hoc intellige. xvij. di. multz. ff. qñ appel. fit. l. j. §. sz fi. C. de offi. vica. l. j. In eo aūt q̄ ds minor est/alij scz maiori debet reuerentiā exhibere. ergo quū archidiacon⁹ in missa minor sit archipresbytero: tunc debet ei seruire. sed eo maior est extra missam in voce/in loco/in iurisdictione ⁊ alijs que ei cōpetūt rōne dignitatis. fm hoc intellige. xxxiij. q. v. est ordo. xciii. dis. a subdiacono. ex de of. archiē. c. j. ⁊. c. ad hec. fm Ostiē. qui. j. no. ex de of. archiē. c. j. sic intellige. xxi. dis. §. i his oib⁹. cū. c. seq. ¶ N Item notādū q̄ psona pest psone q̄nq; modis. scz ex officio. xxi. di. i nouo. Ulte merito. ij. q. vij. c. j. Ordine. xciii. dist. a subdiacono. Administratione vt archipl's. ex de of. archipl's. c. j. Consecratione. vt eps oib⁹. xxi di. c. j. ¶ O Hec platio cōsistit i trib⁹. In iudicijs. xxi. di. inferior. In pceptz. xxi. di. nūc aūt. In sacris. xxi. di. deniq;. fm Archiē. q̄ ita no. xxi. di. in pre. §. i his. ¶ Item notādū q̄ maior prās attēdit qñq; ex dignitate ordinis: qñq; ex dignitate dispēsatiōis siue administrationis. Petrus aūt ex prerogatiua ordinis vel cōsecrationis nō habebat. sed rōne administrationis. fm Lau. q̄ sic no. in pre. c. in nouo. ¶ Item dicēdo q̄ q̄libz presbyter sit equalis pape in iurisdictione/cōfundit ordo superior. ō. c. lxxxix. di. ad hoc. ista sunt addenda ijs q̄ de ista materia tetigi. ē. in prin. istius opis. ¶ P Dicit etiā ille pfidus Marsilius q̄ vacante papatu succedit impator. Sed vñ hoc habuit/⁊ quo motu hoc dixit/igno: ordo: quū nedū ois scriptura/sed huic positioni ois ratio contradicat. Papa em succedit impio. ex de fo. com. licet. ex de re iud. pastoralis. in clemē. Nō impator in papatu. Que cm cōicatio cani ⁊ sancto? Eccl. xiij. ij. Cor. vi. pfanis ⁊ diuinis: ex de iude. ad hec. xij. q. ij. nulli. Subdito ⁊ dno. ex de elec. venerabilez. Quō pōt impator in eccl'iasticis succedere: quū inhabilis sit ad talia posfidenda ⁊ tractāda: quū etiā statutū factū ab eo in eccl'ie fauorē nō valeat/nisi expresse ab eccl'ia approbet. xcv. di. bene quidē. ex de cōstitu. ecclesia. Quia Balthasar vasa templi cōtaminat a deo pcutit. Dan. v. de con. di. j. vestimēta. Item Ozias rex iuda q: sacerdotū officia vsurpare voluit: a dno lepra pcussus est. ij. Paral. xxvi. ij. q. vij. §. itē cuz Balaā. ver. ficut ergo. Item Heliodorus missus a rege Antiocho inuadere erariū vbi erant in templo reposita deposita: calcib⁹ equi mirabiliter apparentis pcussus/semiuiuus relict⁹ est. ij. Mach. iij. ¶ Item si impator succederet in papatu: iam soluerer ⁊ ligaret: sed nō impatoribus sed piscatorib⁹ date sunt claues a deo. de pe. di. j. quē penitet. ⁊ nō laicis/sed presbyteris. Impator em a sacerdotibus eccl'ie anathematizat ⁊ religat. xcv. dist. duo. ad hec faciūt. xcvi. di. satis euidenter. xvij. di. §. hinc etiam. Item Amb. impatori volenti ecclesiaz occupare ait: quid tibi ⁊ adulterare: adultera est q̄ nō tibi est legitimo mrimonio copulata. cedat palatiū impatori: eccl'ia antistiti. xxiij. q. viij. cōuenior. Distincta aūt quantū ad hoc sunt officia romanorꝝ pōtificū ⁊ impatorꝝ. r. di. qm. xcvi. di. cū ad verū. vñ in fine ibi dicit de impatore: ac vicissim nō ille rebus diuinis presidere videret: q̄ esset negocijs spūalib⁹ implicatus. vt

Maioritas quadruplex.

Papa succedit impio/nō contra.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

An eccle fia possit tpalia possidere.

de.s.ar.ii.ver.item error. ¶ Insuper qd dicit ille impius subdolus ⁊ sophista q̃ eccl'ia tpalia habere nō pōt. falsum est.q: nedū laici sed etiam clerici pñt hre tpalia et p:op:iū. Sed ista de antiqua heresi tract. hi sunt em̃ heretici qui cōdemnant.pp:iū habentes in hoc mūdo.xxiij q.iij.quidā.ver.aplici. Alij etiā sunt qui dicūt q̃ a tpe Sylvestri pape qui recepit donationē a Constantino.de qua xcvj.di.cōstantin⁹.eccl'ia nō fuit in statu salutis. Sed istis mentira est iniquitas sibi.pſ.xxvj. nā eccl'ia primitiua habebat pecunias ⁊ pp:iū in cōmuni.Actu.iiij.⁊.v.xij.q.j.dilectissimis.⁊.c.scim⁹. Unde ⁊ videres summi sacerdotes ⁊ alij fideles magis expedire ecclesijs habere possessiōes q̃ pecunias que dabantur eis et possessionibus venditis dederunt eis possessiones que in ditione episcopoꝝ consistunt.xij.q.j.videntes.de p:edijs eccl'iarum.xij.q.ij.quasi p totū.ppter hanc etiā causam christus aliquoties habuit loculos. Jo.xij.q: sua erat eccl'ia loculos habitura. xij.q.j.habebat.⁊.c.exemplū.xxiij.q.iiij.duo ista. Dz aūt ⁊ epi ⁊ alij clerici possint habere p:op:iū in speciali q̃ religiosi nō sunt clarū est xij.q.j.epi.cum.ij.c.seq.⁊.§. cum ergo.⁊.§.ostensum.⁊.c.illi.⁊.q.ij.monem⁹.ibi.reddere compellat.⁊.j.q.ij.clericus.⁊.c.pastor.xij.q.iij.c.j.⁊.q.iiij.c.vlti. et de testa.c.j.c.cū in officijs. ¶ Item si sancti martyres ⁊ cōfessores p:elati in eccl'ia dei sciuissent esse peccatū ecclesiam bona tpalia possidere:nunq̃ donationes taliū recepissent ⁊ dispensassent.sic argumentat Prosper.xij.q.j.expedit.sic ar.vij.q.j.oīs qui gemebat. ¶ P:eterea filij leui qui clericos p:efigurāt.xxj.di.§.j. terras ⁊ ciuitates habebant:⁊ aliqua alia.pp:ia possidebant.xiij.q.j.§. his ita. nec amplius allego:q: ista est heresis manifesta.de hoc etiā scripsi.s.xl.ar.ver.item error est. ¶ K Postremo qd dicit dictus hereticus Marsilius q̃ qñ christus ascēdit celos:nō dimisit vicariū:falsum ⁊ hereticū est:q: est eccl'iam acephalare.i.sine capite dimittere/ꝯra illud.xciij.di. nulla. Et q: dimisit loco sui Petrum ⁊ successores cui dixerat pasce oues meas. Jo.vl. Dēs em̃ romani pōtifices successores Petri sunt:⁊ psonā eius tenent. Unde sicut Petro sic ⁊ cuilibet eius successori dixit verba p:edicta christus. vt est exp:essum et de ma.⁊ obe.solite.§.nos aūt.⁊ de trāsla.epi.quāto.ibi.soli btō Pe.⁊ p ipm successoribus suis.⁊ ibi.Ro.pon.qui non puri hoīs: sed veri dei vicem gerit in terris.⁊.c.licet.ibi.qui successor: est Petri ⁊ vicarius Jesu christi.⁊ et vt ec.bñ.vt nostrū.ibi.qm̃ etsi locum dei tenea mus in terris.⁊ et de elec.vbi periculū.§.ceterum. li.vj.ibi. cum agit de creatione vicarij Jesu christi successoris Petri.⁊.c.fundamenta.§. decet. ibi. ipsoq̃ vicarij dei romani pontificis.lib.vj. Et exp:essissimum de homic. p:o humani.j.rñ.li.vj.ibi. Dei filius iesus christus ne gregem sui p:ecio sanguinis glo:iosi redempti ascensurus post resurrectionem ad patrez absq̃ pastore deseresset: ipsi⁹ curā btō Petro apl'o vt sue stabilitate fidei ceteros in christiana religione firmaret: eorūq̃ mentes ad salutis opa sue accēderet deuotionis ardore: cōmisit.⁊.j.ibi. Nos eiusdē apl'i effecti disponente dño licz ūneriti successores/⁊ ipsi⁹ redemptoris locū in terris:q̃q̃ indigne tenentes. Unde ibi glos. Jo.an.sup verbo deseresset/dicit. Per hanc lrām satis patet q̃ prās Petri transiuit ad posteros: aliꝯ post Petrū sine pastore remansisset eccl'ia ⁊ sine capite: qd est falsuz.et de of.o:.qm̃.ad b̄ facit.xl.di.nō nos. Nō nos btm̃ Petrū sicut dicit/a dño cū sedis priuilegio vel successores eius peccādi licētiā iudicam⁹ suscepisse. Ille quippe penem meritoꝝ dorem cū hereditate innocentie transmisit ad posteros ⁊c. Immo vacante eccl'ia p mortez pape nō est dicendū q̃ remaneat sine capite:q: hoc dictū non esset remotū ab heresi:q: tunc corpus cardinaliū ⁊ tota ecclesia habet caput eccl'ie generale ⁊ verū ⁊ pp:iū/christū scz viuentem.de con.dis.ij.p:ima. in fi.ad hoc.xxij.dist.c.j.⁊.ij. ¶ Succedit etiā collegiū card̄.tunc in quibusdam.et de elec.vbi periculū.§.idem q̃.li.vj.⁊ de elec.ne romani.§.eo tamen.in dem̃.⁊ sicut etiā no.Ostie.et de pe.⁊ re.cū et eo. in fi.⁊ no. Joan.an.post eū et de schisma.c.j.in glos.nō ar. ¶ Item bea. Petrus post ascensionē dñi primo rexit ecclesiam Antiocenā:⁊ tunc illa erat caput: postmodū ci⁹ sedes translata est Romā iubente dño.xxiij.q.j.rogam⁹. ⁊ ipse Petrus p:o se Clementē instituit.viij.q.j.ñ petrus. ⁊.c.oportet.⁊.c.clemens. ⁊ deinde electi romani pontifices pcesserunt vsq̃ ad tpa ista:⁊ pcedent vsq̃ ad diem iudicij loco christi: q: eccl'ia q̃ est corpus christi non pōt esse nulla ⁊ mortua absq̃ capite. ⁊ ad hoc optime facit. xxiij. q.j.pudenda.in fi.ibi. vt qm̃ eccl'ia nulla esse nō pōt: ea fit in aplice sedis p successores eporꝝ radice cōstitura ⁊c. ⁊.c. didicim⁹.ibi.fido apud Coneliū fuit qui Fabiano epo legitima ordinatione successit. ¶ Uere ergo q̃ hec negat christum negat sponsum eccl'ie.q: nūq̃ fuit nec erit eccl'ia sine spōso. Sed heretici in partes diuisi q: multos faciūt sponsos eccl'ie:ideo negant vnū verū.ar.ad hoc.j.q.iij.saluator.ver.qꝯdo. ¶ S Isto aūt tpe increscūt hereses discre ⁊ alie:q: intra ecclesiā p:o magna parte in omni statu regnat hypocrisis genimen heresis. Quare aūt de⁹ pmittat heresis dicit Aug.xxiiij.q.iij.c.vlt. Sed qui filij legitimi sunt eccl'ie numero ⁊ re:nō seruiāt ecclesie sctē de mendacijs.nūquid deus ⁊ eccl'ia indiget nostro mēdacio/vt p:o illis loquamur dolos? Job.xiij. Oficūq̃ lingua ⁊ cor nō cōcordant/mendaciū est:etsi extra ppositū lingua verum dicat.q: mentiri est cōtra mentem ire.xxij.q.ij.hoies. ⁊.c.is qui. Recordemur scriptū esse Esa.v. Ue qui dicitis bonū malū ⁊ malū bonū.xj.q.iij.ve qui dicitis. Nō iustificemus nosmetipsos. Cōfiteamur ergo q: digni sumus ⁊ ecclesia in suis membris puniri:q: nimis discessit a spōso. Et ideo cōprehenderūt eam amaritudines. Nos em̃ filij israel:christiani noie ⁊ nō re:filij iniqui disposuim⁹ testamentum cū gentib⁹/que circa nos sunt:⁊ edificauim⁹ intra ecclesiā gymnasiū:⁊ fecim⁹ nobis p:eputia dimissa sancta circūcisione spirituali:⁊ recessim⁹ a testamento nouo sancti euangelij.et de cele.mis.cum marthe.§.ceterū.⁊ ūcti sum⁹ nationib⁹ ⁊ venūdati:vt faciam⁹ malū in iniquitatib⁹ nostris.j.Mach.j.⁊.iiij.v.⁊.vj.Esa.l. Nam fm Ber. nostra nos diabolo volūtas mancipat:non ptās ipsius.⁊ ideo ceci sum⁹q: venūdati.Esa.xliij. Facta est hierl'im ecclesia militans/habitatio exterorꝝ.i.peccatorꝝ:q: ipsa in se nō peccat.xxj. disti.q̃uis.⁊ facta est extera semini suo sancto qd christus in ea seminauerat. Matth.xiij.⁊ nati eius reliquerūt eam:q: de sanctitate ei⁹ nō curant. Sanctificatio eius desolata est:q: nō colitur. Dies festi conuersi sunt in luctū:q: opa scelerata que in ea fiunt plāctu ⁊ luctu digna sunt:q: gaudiū spūsancti recessit ab ea. Sabbata ei⁹ in opprobriū:q: sabbata carnalia ⁊ venalia. Honores eius in nihilū:q: postposuit honorem dei ppter honorem mundi fm gloriā eius mūdialem multiplicata est ignominia ei⁹. Hec legunt.i.Mach.j.vbi typicat ruina eccl'ie in filijs. Ue aūt tribulantib⁹ ecclesiā ⁊ discedentib⁹ ab ea: q: cōtritione duplici corporis ⁊ aīe cōterent. ⁊ hic etiā puniunt tribulantes ecclesiā aliquoties exterior⁹ tribulationibus nedū interior⁹:⁊ in ppetuū sine fine.de pe.di. iij.§.authoritas.ver.ignis accēsus est. Portem⁹ nos interim filij obedientie ecclesie in patientia possidente aias nostras. Luc.xxj.flagella dignissima nostre purgationis. de pe.di.ij.si em̃. vltra mediū.⁊.edificem⁹.q: nulla res sic purgat peccata/sicut tribulatio scienter ⁊ patiēter assumpta. Nam fm Aug. Sō format auro/lima ferro/flagellū grano/mola oliue/hec tribulatio iusto. Oremus sicut dicit dñs Mat.v.⁊ Luc.vj.xxiij.q.iiij.§.ex his.p:o ijs q̃ nos psequunt:q: magis se tribulant q̃ nos.q: etsi nobis infuerunt vtiliter damnū pene:sibi inferūt damnū ⁊ malū culpe:a quo malo in oīone dñica petim⁹ liberari. Matth.vi. ⁊.Lu.xj. Multū refert fm Aug. in sermone Innocentū. inter ferre malū/⁊ inferre malū. nihil em̃ simpliciter malum est fm Theodor in coll'. de nece sanctorꝝ in lib. Joā. cassi. simpliciter nisi vitiū ⁊ peccatū.pena em̃ malū nō est p:op:ie; immo aut purgatiua aut punitiua ipsius mali

Vicari⁹ a christo celos ascendēre relictus.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

culpe est:q: ois pena de se iusta ⁊ ex causa. Vñ ⁊ dñs Je/ sus christus summe bon⁹ mala pene p:o nobis ꝓtulit/ vt culpe pelleret mala nostre. Vñ ⁊ de eo scribitur Deut.xxi. Et Bal.iij.in fi. Maledictus a deo qui pendet in ligno.i. christus malo pene addictus/ qui in ligno p:o nobis pe/ pendit.i. Pe.ij.in fi. ¶ Cōpatiamur ergo eccl'e tribulate: sed magis tribulantib⁹ ⁊ ꝓsequentib⁹ eā:q: qui eā ꝓsequi tur/ ⁊ ꝓsequit christum qui est caput eius.vñ ⁊ ipse paulo ait Actu.ix. Saule saule quid me ꝓsequeris.i.mēbra mea fideles meos/ ecclesiā meā/ fidez meā:fm Aug. Item ipe ait p.p:ophetā Zach.ij. Qui vos tangit/ tangit pupillam oculi mei.ij.q.vij.accusatio.i.⁊ ibi.in fi.qm̄ iniuria eo:ꝝ ad eū ptinet cui⁹ legatione fungunt. Ad idem. viij.q.i.q̄ vos. Et dñm crucifigūt/ qui eū in suis sacerdotib⁹ ꝓsequūtur. iij.q.i.nulli.in fi. ¶ T Nō incipit nūc eccl'ia ꝓsecutiō es pati:nutrita est in ꝓsecutiōib⁹:⁊ in eis creuit.xij.q.i. futu/ ram.sicut piscis in aqua.xvi.q.i. placuit. In pace carnali decreuit.vt.s.xxxvi.arti.ver.q̄ aūt.⁊.lxvij.ar.§.firma.ver. adaperiat.late dicit. tunc vere stringit ⁊ amplexat christū sponsum in hac vita p:o nobis tribulatū.ps. Dñe erau di.ibi.⁊ a tribulatione pctō:is.qñ sibi facit in tribulatio/ nibus comitatū. ¶ Nō sunt anni ducenti q̄ cū Alexādro canonice electo in sede apl'ica: Octauian⁹ ⁊ Jo.post eum schismatici coeligunt: ⁊ fauore Cōradi imperatōris defen/ dunt: ⁊ durauit schisma.xviij.annis. De alio schismate fit mentio ex de schisma.c.i. ⁊ de elec.q: diligentia.⁊.s.lxv.ar. §.ceterum q:.ver.item dicitur p:opie tetigi.

¶ Articulus.lxix. A

Hunc querendum est quū eccl'ia tanta nūc habeat potentia tem/ porale:cur prelatō:ꝝ sententie aut nullo mō aut male a subditis p:o maiori parte seruā/ tur/ paruipendunt/ ⁊ despectui habent? maxime quū in eccl'ia dei maio: pena ⁊ cōfusibilio: esse nō possit/ q̄ ana/ thema: qd̄ separat a co:pore christi.qd̄ est eccl'ia. iij.q. iiij. engeltrudā.xi.q.iiij.nemo.ex de sen.ex cō.sacro.§.cūq̄. ibi. tanta infligere penā.xxiij.q.i.co:ripiant. ¶ Ad qd̄ respō deo q̄ dupler est cā:precipue vna est ⁊ pma:q: p:esidēt in chartis cōfidentes.ar.xvi.q.i.in canonib⁹. ⁊ que sua sunt querentes.ad Phil'.ij.lxiij.di.nosse.ex de censi. cum apl'ls. ⁊.c.ꝓcurationes. Quō aūt intelligat istud verbum apl'i exponit Aug. viij.q.i.sunt in eccl'ia.ibi. Quid est sua que/ rentes? Nō christū gratis diligentes: Nō deū ꝓpter deuz querentes: Tēpo:alia cōmoda sequētes: Lucris inhian/ tes: Hono:es ab hoib⁹ querētes.⁊.c.eractō:es. In eccl'ia dei potius q̄ dei pontifices noiati.x.q. iij. q: cognouim⁹. Cū quadā iactantie temeritate et iudiciaria inuectione nō in lucris animarū/ sed in p:edandis hoib⁹ ⁊ spoliādis ⁊ scandalizandis fratrib⁹/ operā dantes.x.q.iij.cauendū. animarū pericula nō cauentes.cōtra illud ex de consti. vt animarū.⁊ de iureiu.cōtingit.⁊ de sepult'.c.animarū. lib. vi.⁊ facit eo.lib.de offi.le.c.i.immo aiab⁹ potius laqueos inijcientes.xxvij.q.i.de viduis.ij. Et aio frequentius pce/ dentes.xi.q.iij.§.si ergo. Iniuste p:o causis leuib⁹ ⁊ mini/ mis ex cōicantes.cōtra illud.xi.q.iij.epi.⁊.c.nemo.⁊.c.nul lus. Potius timeri q̄ amari volentes: ⁊ potius tyrāni et dñi q̄ pasto:es ⁊ socij ⁊ patres apparere volentes.x.q.iij. q: cognouim⁹.cū.c.seq.xcv.di.ecce.i. Pe.v. In deuia mo:/ tis subditos impellentes:qui p:edicatione eo:ꝝ ad viā vi/ te fuerant reuocandi.ex de deci. q̄uis. Decimantes men/ tam cyminū ⁊ anetū:⁊ relinquētes q̄ grauio:a sunt legis iudiciū/ ⁊ misericō:diā/ ⁊ fidem. Ceci duces excolātes cu licem:camelū aūt glutiētes. Mat.xxiij.vbi Chryf. Quia sacerdotes auaritia pleni/ si quis decimā partem alicui⁹ rei vel minime nō obtulisset:co:ripiebāt eū quasi magnū crimen fecisset.si quis aūt alterū lediebat/ aut in deū pec/ cabat non curabant cū co:ripere:de lucro quidem suo so liciti:de gloria aūt dei ⁊ salute hoim negligentes:seruare eū iustitiā ⁊ facere misericō:diā ⁊ habere fidez ꝓpter suā glo:iā deus mādauerat: decimas aūt offerre ꝓpter vtili/ tatem sacerdotū: vt sacerdotes quidē ppl'o in spūalibus obsequant:ppl'i aūt in carnalib⁹ sacerdotū subministrent sic mō fit:q: oēs de hono:e suo sunt solicīti:de hono:e aūt dei nullus. Po:tiōes aūt suas vigilāter defendūt.sz circa eccl'ie obsequiū curā impendere nō intendūt. Si ppl's de/ cimas nō obtulerit murmurant oēs:si peccātem ppl'm vi derint/ nemo murmurat cōtra eos. Sz q: scribarū ⁊ pha riseo:ꝝ ad quos dñs loquebat/ quidā populares erant:nō est incōgruū vt aliā expositionem faciam⁹/ ꝓpter eos qui decimā dabant.nam ⁊ qui accipit decimas recte decima/ re dicit/ ⁊ qui dat. Scribe igit ⁊ pharisei minimarū qui/ dem rerū decimas offerebāt/ ostendende religionis grā. In iudicijs aūt erant iniusti.in fratrib⁹ fine mia. incredu li inveritate.hucusq̄ Jo.Chryf. Item ibi Hilarius. Et q: min⁹ pia culi esset decimatione oleris q̄ beneuolentie offi ciū p:eterire:irridet eos cōsequenter dñs/ dicens. Duces ceci excolantes culicem/ camelū aūt glutientes. Camelū puto esse magnitudinē p:eceptō:ꝝ iudiciū/ misericō:diā/ ⁊ fidem. Culicem decimationem mente/ ⁊ aneti/ ⁊ cymi/ ni/ ⁊ reliquō:ꝝ olerū vilīū. hoc aūt p:ecepta dei q̄ magna sunt deuo:ant⁹ atq̄ negligim⁹. ⁊ opationez religionis in paruis q̄ modicū lucrū habent cū diligētia demōstram⁹. Item ibi Orige. Excolantes culicem.i.expellētes a se mi nima delicta/ q̄ culices noiauit. Camelū aūt glutientes.i. cōmittentes maxima delicta/ q̄ noiauit camelos:aīa liavi delz to:tuosa ⁊ grandia. Item menta ⁊ anetū ⁊ cyminū cōditure sunt:nō p:incipales cibi. sic in cōuersatione nr̄a quedā sunt necessaria ad iustificationē:vt iudiciū/ mia/ ⁊ fides. Alia sunt quasi cōdientia actus nostros/ ⁊ suauio/ res eos faciētia:vt abstinentia/ risus/ ieiuniū/ genuflexio ⁊ hmōi. Quō aūt nō existimant ceci/ qui nō vident:qm̄ ni hil pdest cautū esse dispensatō:em in reb⁹ minimis:quum p:incipalia negligunt. hos ergo sermo p:esens ꝓfundit: nō quidem leuia ꝓhibens obseruare:sed p:incipalia p:e/ cipiens cautius custodire.hucusq̄ Orige. Adde hic que scripsi.i.in.ij.parte in.§.aliud vitiū peculiare.ver.qm̄.cuz ve.in art'.lxxviij. ¶ Camelum aūt vere p:elati nostri tpis glutiūt:grauia cōmittentes. ⁊ p:o menta aneto ⁊ cymi/ no.i.p:o leuib⁹ sniias fulminātes in subiectos.vt p:e.c.epi. ⁊.c.nullus. Onera importabilia sup subdito:ū humeros imponentes:⁊ ea digito mouere nolentes. Matth.xxiij. Chryf.in homil'. In quo duplicem eo:ꝝ malitiā ostendit. vnā quidem in hoc q̄ fine venia expetūt a subiectis sum/ mā diligentiā vite. Aliam vero in hoc q̄ fibijpsis multā con cedunt licentiā. Oportet aūt bonū p:incipem ecōtrario se habere:in ijs quidem q̄ fm se sunt/ grauem iudicē esse: in subiectis aūt/ mansuetū. ¶ Maxime aūt accusatione dign⁹ est qui doctrine autho:itatē habens/ legem trans/ greditur. Primo quidē q: p:euaricat qui alios co:rigere debet.deinde q: peccans maio:i pena est dign⁹ ꝓpter ho no:em. Tertio q: plus co:rūpit/ velut in o:dine docto:is peccans.hucusq̄ Chryf.de hoc.xxvi.q.vij. alligant. Rur/ sus legis cōdito:es ⁊ p:edicato:es sed p:ini p:euaricato res.cōtra illud.ix.di.iustū. palea est.C.de legi. digna vox. ff.qd̄ quisq̄ iur.l.i.di.i.humanū.ex de cōstitu.cū oēs.§.cuz igit.de p:ebē.p:o illo:ꝝ de homici.cū iuramēto.l.di. pōde/ ret.in pin.ij.q.i.nemo. Aerem sunt verbis verberantes. Co:pora in delicijs nutrientes. ⁊ illud.i.ad Co:.ix.xxv. di.eccl'ie principes.nō in seruitutē redigētes. Cymbala ⁊ cāpanas pulsantes: sed sonitū virtutū nō habentes. ⁊ id xliij.di.fit rector. Nō moderamine ⁊ discretiōe p:euia sen/ tentias trutinant:sed mentis impetu vel furore.sniias ia/ culant. ⁊ illud.xi.q.iij.illa.cū trib⁹.c.se. ¶ Alia cā de cōtē/ ptu sniarū p:elato:ū/ est subdito:ꝝ infidelitas: q̄ in platis autho:itatē ⁊ iurisdictionē nō attendūt.sed vitā/ ⁊ ꝓpter vitā nō iustā credūt sniias iniustas. ⁊ illud Mat.xxiij.sup cathedrā moysi ⁊.c.i.q.i.nō quales.⁊.c.multi.⁊ in oib⁹.c.e. cā.⁊.q.a.§.sed obijcit.vsq̄ ad.⁊.ecce.⁊ ex de deci.tua nob. ⁊.iij.q.vij.§.vlt.⁊.viij.q.iiij.none.xix.di.sed et.lxxxiij.dis.§.

Qua de cā ptās eccl'ia ꝓtes/ cui ha/ beatur.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

ſi. Sed inter vtroſq; prelatos ⁊ ſubditos loquens illa lu/
cerna prelatoꝝ Greg. de facto hac determinat queſtione
dicens. Cui vita deſpicit/reſtat vt eiꝰ predicatio cõtenat.
iii.q.vii.§.porro. virtutes enim corrigũt vitia: ⁊ nõ ꝓba cõ/
ter.ar.xxxj.q.j.cũ renũtiat. ¶ B Vñ ⁊ notat Archidi. in
pre.§.porro.ver. item in euãgelio. ſup ꝓbo feſtucã. q; ſacer
dos vel prelati exercentes officia publica/vt miſſam dicẽ
do vel cõfeſſiones audiendo vel excõicando vel iudicãdo
vel fiſia faciendo/ſi ſunt in mortali: peccãt mortaliter. nõ
q: talia faciũt: ſed q: talia in tali ſtatu preſumũt. l.di. quid
eſt. ⁊ c.cũ ex audiero. xix. diſt. fin. ibi. Male bona adminiſ/
trando ſibi rm̃ nocuit. xv.q.vl. ſciſcitãtibꝰ. ibi. Vm̃ mali
bona adminiſtrãdo ſe tãtũmõ ledũt. ⁊ cerea fax accenſa/
ſibi quidẽ detrimentũ preſtat: alijs ꝓ lumen in tenebris
adminiſtrat. ⁊ vnde alijs cõmodũ exhibet/inde ſibi diſpẽ
diũ prebet. ad hoc expreſſe facit Rom. ij. de pe. di. vj. c.j. vl
ti. colũ. ibi. Judicans enim aliũ qui eſt iudicandus ꝓdẽnat
ſeipm. ⁊ in gloſ. ibi. peccat ergo. vbi de hoc. Adde hic qd
ſcripſi. l. in. ij. parte. in ar. xx. in. §. ſed vt ſciant. ver. j. Actus
ꝓ priuatos bonos faciẽdo: vt ſunt orare/ieiunare/labo/
rare/nõ peccãt. immo ad hoc tenenꝰ ſi ieiunare ſe volunt
⁊ de pcto exire. ar. de peni. diſti. j. q̃ ob em. ⁊ di. iij. c. ſi quis.
¶ Prelati ergo ſi volũt vere corrigere: corrigãt vita po/
tius q̃ verbo. q: ꝯia ꝯijs curanꝰ. Vñ Gre. in homiꝰ. ſup
euange. ſi quis vult. Nã ſicut arte medicine/calida frigi/
dis: frigida calidis curanꝰ. Ita dñs noſter cõtraria oppo
ſuit medicamenta pctis: vt lubricis cõtinentiam/tenacib⁹
largitatem/iracũdis mãſuetudinẽ/elatis preciperet hu/
militarẽ. Humilis ergo corrigit ſuperbũ: miſericors impiũ
⁊ auarũ: caſtus immũdũ: verax mendacẽ: vnicus diuiſus:
rectus duplicẽ: ſobrius gulooſum: mãſuetus furioſum: fer/
uens ſpũ acidioſum. amans inuidũ. fidelis. pdito: em. pu
rus malitioſum: pacificus diſcordẽ: catholicus hereticũ.
Iſta eſt conuerſio ⁊ predicatio realis non hypocritalis ⁊
verbalis: q̃ potius deſtruit q̃ edificet. nam potius audito
res attendũt ad facta: q̃ ad verba. Tali predicatione vir
tuoſa cõuerterũt ap̃li totũ mundũ. fm Thyſ. nõ p mira/
cula. Tales ſunt predicationes non mortue: q̃ ſunt plene
rithmis ⁊ diſtinctionib⁹ ⁊ verbis rhetoricis cũ prauis mo
ribus ppl'm ſcandalizantib⁹/potius q̃ ꝓuertentib⁹. ſicut
fiũt hodie cõiter p religioſos ꝓbales: querẽtes q̃ ſua ſunt
nõ que chriſti in ppl'o eiꝰ. vii.q.i. ſunt in eccl'ia. adulteran
tes verbũ dei. ii. Cor. ij. ¶ Et ideo dicit dñs preſidentib⁹
Hiere. vij. Nolite confidere in verbis mendacij dicentes
templũ dñi/templũ dñi/templũ dñi. Et iterũ. Eos cũ auſterita
te impabat eis. Ezech. xxxiij. c. ⁊. xlvj. di. hoc habz. Et ite/
rũ. Nõ ſicut dñantes in clero: ſz forma. i. exẽplũ facti gre/
gis ex aio. i. dilectione. ſ. Pe. v. xlv. di. §. ex his. xciij. di. legi/
mus. xcv. di. eſto. ¶ Vere parabola dñi adimpleꝰ hodie.
q: oes boues ⁊ aſinos extrahunt die feſto de fouea. Luce
xiiij. Cadũt pctores in fouea pctoꝝ. Iu. vj. ex de cra. ⁊ qua.
cum ſit. Et nõ eſt q̃ extrahat. ſz eſt q̃ amplius liget: ⁊ infir/
mũ demergat cũ ligaminib⁹ infinitis: vt intm̃ multiplica
trus funiculus nõ rumpat: ſed in eo pctor deſperat⁹ ⁊ defi
ciens ſuſpendat. ¶ Vera aũt iuſtitia eccl'ie cõpaſſionem
habet: nõ multiplicatã ligationẽ. xlv. di. vera. In mia ⁊ cõ
paſſione fundata eſt eccl'ia. in Petro cadente: ⁊ dei mia
reſurgente. l. di. cõſiderandũ. nõ in crudelitate ⁊ pſecutio
ne. Parũ de oleo charitatis eſt hodie in eccl'ia dei. ⁊ ideo
prelatoꝝ lãpades extinguunꝰ. Mat. xxv. Defecit manna
dulcedinis. xlv. di. diſciplina. ⁊ qd ſupeſt ſcatere vermibus
auaritie ⁊ malicie cepit. Ere. xvi. Et ideo fames ſubditoꝝ
coſtis adhereꝰ ⁊ robur eoꝝ ſpũale fame vitioꝝ attenuatũ
eſt. Job. xviij. Suauitatis vnguenta defeceruꝰ ⁊ ideo ſau
ciati pericrũt: oleo eoꝝ vulneribꝰ nõ adhibito charitatis.
Iu. x. xlv. di. diſciplina. ex de pe. ⁊ re. cũ infirmitas. ¶ Sa/
tis põt dicere hodie chriſtus prelatis. Curaz illius habe.
Iu. v. ſed ipſi nihilominꝰ nõ curabũt. Vñ Bern. O vrinaz
prelati tam vigiles reperirenꝰ ad curã q̃ alacres currunt
ad cathedrã. Vñ ⁊ hac curã fm typicũ intellectũ cõmiſit
chriſtus diſcipulis. Iu. x. Curate infirmos. in aia ſcz. ſicut
ipſe curabat dicens Mat. ix. ⁊ Iu. v. nõ eſt opus valẽtib⁹
⁊c. ¶ E Eſt aũt triplex cura prelatoꝝ: ſicut ⁊ triplici la/
borat incõmodo qui cõmittit eis. Eſt em vulneratus/ſpo
liatus/⁊ famelicus. ſicut typice exponit Iu. x. ⁊ ideo prela
tus debet hre curã medẽdi. paſcendi. ⁊ induendi. Hec tri
plex cura tangit Eſa. iij. vbi vir iuſtus recuſans prelatio/
nem dicit: Nõ ſum medicus: ⁊ in domo mea nõ eſt panis:
neq; veſtimentũ. q.d. nõ ſum ſufficiens ad medẽdũ: q: nõ
ſum medicus: neq; ad paſcẽdũ: q: in domo mea nõ eſt pa/
nis. neq; ad induẽdũ: q: nec veſtimẽta ſunt in domo mea.
¶ Primo igit prelatus debet hre curã medendi. iij.q.vij. Medũ di curã
ſacerdos. ex de pe. ⁊ re. ois. §. ſi quis. Sed q̃ officiũ igno/
rat curãdi: quõ curat: ex de eta. ⁊ qua. cũ ſit. Propter hoc
neceſſaria eſt ſciẽtia plato: qua ſciat curare aias. xliij. diſt.
ſit rector. Qui ſi forte dicat habeo ſcientiã: dicet ſibi dñs:
oſtende mihi ex opib⁹ curã tuã. ar. Ja. ij. Quare nõ eſt ob/
ducata cicatrix filie ppl'i mei: Hiere. viij. Itẽ Eſa. j. Vulnꝰ
⁊ liuor ⁊ plaga tumens nõ eſt circũligata: nec curata me/
dicamine: neq; fota oleo. ⁊ precedit. Omne caput languĩ
dũ: ⁊ omne cor merẽs: a plãta pedis. i. minimis vſq; ad ver
ticem. i. prelatũ: nõ eſt in eo ſanitas. vj.q.j. §. verũ. q.d. Ul
nus luxurie nõ eſt circũligatũ fascijs ꝯtinẽtie. Liuor aua/
ritie nõ eſt curatus medicamine pietatis. Plaga tumẽs
ſuꝑbie nõ eſt fota oleo humiliratj intime. ſed oes fere par
ui ⁊ magni iacent vulnerati liuefacti ⁊ plagati. ¶ Duo
ſunt q̃ maxime medelã impediũt. ignorãtia. xxxviij. di. per
totũ. Et mala vita. vñ etſi prelatus habeat ſciẽtiã: obꝯcit
ei medice cura teipm. Iu. iiij. Et iterũ Luc. vj. ⁊ Mat. vij.
Eijce trabem. i. magnũ pctm̃ de oculo tuo: anteq̃ feſtucã
trabas de oculo meo. i. minꝰ pctm̃. iij.q.vij. §. idẽ teſtat. vñ
Greg. Qua frõte mederi pperat: q̃ in facie vulnꝰ portat
Vulnꝰ in facie eſt pctm̃ in oſtẽtione. Nã patet laicis igno/
minia clericoꝝ. Jam pctm̃ ſuũ notorũ eſt. Jã illud adim
pleꝰ. Pctm̃ ſuũ q̃ſi ſodoma pdicauerũt: nec abſcõderũt.
Eſa. iij. Jã facta ſunt in eis vlcera veſicarũ turgẽtiũ. Ero.
ix. Frons mulieris meretricis facta eſt eis: noluerũt erube/
ſcere. Hiere. iij. c. Jam Amon q̃ interpretatur ppl's turbi/
nis ſcz turba demonũ precidit veſtes eoꝝ vſq; ad nates:
vt appareant pudenda eoꝝ: ⁊ rapit dimidiũ barbe eoꝝ. ij.
Reg. x. Una medietas barbe ſcientiã ſignificat: altera vi
tã: in quib⁹ cõſiſtit vilitas clericoꝝ. ſz diabolus mediã par
tem rapit: q: vitã honeſtã ab eis abſtulit. ¶ Scõo platus Paſcen di curã
debet hre curã paſcẽdi. ei nãq; ſicut Petro dr. Paſce oues
meas. Jo. vl. ex de elec. ſignificaſti. ⁊. ſ. Pe. v. Paſcite eũ q̃
in vobis ẽ gregẽ dñi. xcv. di. eſto. ⁊. xciij. di. legimꝰ. ⁊. lxxxvj
di. paſce. q.d. dñs dicit Bern. Paſce exẽplo ꝓuerſationis.
ꝓbo pdicatiõis. fructu oronis. Vñ idẽ Ber. Tertio dictũ
eſt paſce: nec mũge ſiue tonde ſemel auditũ eſt. ſz vos pla
ti lac bibitj: lanã induitis: ⁊ carnes comeditj: ⁊ gregẽ dñi
nõ paſcitis. Vñ querit dñs p Ezech. xxxiiij. Nõne greges
paſcunꝰ a paſtoribꝰ? Põt rnderi q̃ imõ non. vñ infert. Ve
paſtoribꝰ qui paſcũt ſemetipos. Vñ Bern. Ve ve credite
mors eſt in olla. iiij. Reg. iiij. carniũ: mors in delicijs tuis
o plate. ſ. ad Tim. v. Pctã ppl'i comedis acſi, ppria min⁹ ri
bi ſufficere videanꝰ. ¶ Sz q̃n Laban q̃ interpretat cãdi
dus. i. platus hypocrita exteriꝰ dealbatꝰ tonder oues: Ja/
cob fugit. Ben. xxxj. q: cum prelatus lacti ⁊ lane intẽdit:
chriſtũ amittit. Itẽ Nabal q̃ interpratꝰ ſcãdalizãs: malus
plat⁹ ſcãdalizãs ppl'm: q̃n tõdet oues/male rndet nũtius
Dauid. j. Re. xxv. i. paupib⁹ nũtijs chriſti. Vñ filiꝰ mortj eſt
q: nõ ſolũ mũgit blãdiẽdo ⁊ tõdet adulãdo. l. di. ſi q̃s dia/
conus. ſz etiã interficit praua exẽpla ofendendo. xj. q.iij. pre/
cipue. ⁊ excoriat pviolẽtiã auferẽdo: ⁊ carnẽ comedit i eoꝝ
poſe affligẽdo. vñ Zach. xj. Paſce pecora occiſiõis: q̃ qui
poſſederant/occidebant: ⁊ nõ dolebant: ⁊ vendebant ea:
dicentes/Benedictus dñs: diuites facti ſumus. Hec gra/
tiarũ actiones latronũ ⁊ tyrãnoꝝ ſunt: nõ paſtoꝝ qui do/
minũ benedicũt quũ diuitias p furta ⁊ violentias acqui/
runt. Vñ Gre. Animẽ peretur: ⁊ ipi de tpalibus cõmodis

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

letant. Mich.iō. Qui comedūt carnē ppli mei: ⁊ pelle ei⁹ desup ercoriauerūt: et ossa eo⁹ cōfregerūt: ⁊ cōciderūt sic ut in lebete. ecce ipi se lupos exhibēt gregi. ipsi rapiūt: ipi dispergūt: ipsi perimūt. ¶ Itē Esa.iij. cōquerit dnūs de p̄latis/dicēs. Vos ēm depasti estis vineā meā. i. ecclīam et rapina pauperis i domo vra. Quare atteritis ppl'm meū ⁊ facies pauperū cōmolliris? Et Hiere.vij. Ecce vos (loquit p̄cipue platis) cōfiditis vobis in sermonib⁹ mēdacij q: dicitis ⁊ nō facit: q nō pderūt vobis: furari/occidere/adulterari/iurare mēdaciter/libare Baalim/qui deuora⁹ interp̄tat. i. vētri: q: hodie plato⁹ de⁹ vēter est. Phi.iij. xxv.di. eccl'ie principes. ⁊.j. Numqd g̃ spelūca latronū facta est dom⁹ ista. i. eccl'ia: in q̄ iuocatū est nomē meū i oculis vrīs. j.q.iij. ex multis. ¶ Itē Amos.iiij. Audite verbū hoc vacce ppter immūditiā/pingues ppter gulā: Que estis i mōte samarie: q interp̄tat custos dnūs. i. plati deputati custodes. xvj.q.j. in canonib⁹. i. elati de plātione: Que calūniā facitis egenis: ⁊ cōfringitis pauperes: q: raptores ⁊ cupidi. Que dicitis dnūs vrīs afferte ⁊ bibem⁹: q: curiosi de q̄rendis cibis ⁊ potib⁹. Jurauit dnūs de⁹ in sctō suo. i. filio. Ecce dies veniunt sup vos: ⁊ leuabūt vos in contis. sicut fit de vaccis: q̄rū crura solēt in vectib⁹ leuari. ⁊ sic deferri. Crura diuitū sunt affectiones carnales: in q̄b⁹ primo puniunt: q̄n p̄e angustia mortis nō pnt frui voluptatib⁹ ⁊ delicijs consuetis. Sic'e Esa. xxij. Ecce dnūs appo:tari re faciet/sicut appo:tat gall⁹ gallinace⁹. Sequit in Amos. Et reliqas vras aias qs reliqstis/nō curātes de ipsis. Leuabūt in ollis feruētib⁹. i. in penis gehēnalib⁹. Et p aperturas exhibitis. violēter eductis aiab⁹ de co:poribⁿ. sicut qñ extrahunt captiui a victo:ib⁹ p rupturas muro⁹ ciuitatis. Altera contra altera. i. vicissim: nō vn⁹/nō ali⁹. Et p̄ijciemini in armō. q̄d interp̄tat anathema mero:is. excōicati ⁊ separati de cōsortio electo⁹ dicēte summo pōtifice chr'isto/discedite a me maledicti i ignē eternū. Mat. xxv. ⁊ Malach. vltī. Percutiet terrā anathemate. ¶ Debet ergo plat⁹ primo pascere ⁊ bo p̄dicationis. q̄d quātū fit necessariū hr. iij. Re. xx. ibi. Custodi virū istū q̄ si la plus fuerit/erit aia tua p aia ei⁹: aut argēti talētū appendes. i. exhortationis verbū. xliij. di. ephesijs. Itē Ezech. xxxiiij. In pascuis vberrimis pascā eas in mōtib⁹ excelsis vbi Jsido:⁹. Scrārum scripturarū altitudines q̄si mōtes pascue sunt. Hiere. iij. Dabo vobis pastores ⁊ m co:meū: ⁊ pascēt vos scētia ⁊ doctrina. Itē Exo. iij. dicit q̄ Moyses pasceber oues: ⁊ minauit ad interiora deserti: vbi dnūs in rubo ardēti apparuit. q̄d fit quū plat⁹ ⁊ bo p̄dicatiōis subditos ad co: reducit. et ibi apparet dnūs: quū exterior cōsolatio relinqtur p̄ interiori. Sicut pauit chr'ist⁹ duos discipulos. Luc. xxiiij. q̄b⁹ quū loqret: arsit rub⁹. i. co:. Vñ dicebant Nōne co: nr'm ardēs erat in nobis dū loqret in via. ⁊ aperiret nobis scripturas? Vñ typice bn dicit ⁊ cātat i ecc'ia/gallo canēte. i. plato p̄dicāte/spes redit desperatis: egris sal⁹ refundit: pctō:ib⁹ venia dat: mucro latronis cōdit. i. absōdit q: diabol⁹ latro a latēdo in tētatiōe succūbit. vñ Eccl'i. xij. Cōsurgēt. scz pctō:es a pctō ad vocē volucris. i. galli. Hic gall⁹ Petrū negantem ad lach:ymas excitauit. Luc. xxij. q: in p̄dicatiōib⁹ frequēter hoies cōpūgunt. Vñ Actu. ij. ijs auditis co:de cōpūcti sunt ⁊c. de con. di. iiij. ppie. in fi. ¶ Sz plures plato⁹ galli gallinacei. i. capones pingues sunt: de q̄b⁹. xxiij. q. iij. cū in lege. ⁊ nō galli maciēti. ⁊ ideo p̄e pinguedine nō pnt cātare. i. p̄dicare. Vñ otra tales loquit Esa. lvj. c. Canes muti nō valētes latrare. xliij. di. sit rector. iuxta p̄in. Talib⁹ etiā dicit Ezech. xiij. Nō ascēdistis et aduerso: neq̄ opposuistis murū pro domo israel: vt staretis in prelio in die dnī. Ubi Greg. Et aduerso q̄ppe ascēdere/est p defensiōe gregis libera voce hui⁹ mūdi p̄ātib⁹ cōtraire. ⁊.j. Pastores ēm recta timuisse dicere/q̄d est aliud q̄ terga pbuisse. xliij. di. sit rector. Itē Thre. ij. Prophete tui viderunt tibi falsa et stulta: nec operiebāt iniqtatē tuā: vt te ad pniaz puocarēt p̄e. c. sit rector. Hinc Paul⁹ loquēs de plato ad Tim. j. ait Ut potens sit exhortari in doctrina sana: ⁊ eos q̄ cōtradicunt arguere. p̄e. c. sit rector. Itē Malach. ij. ⁊ p̄e. c. sit rector. Labia sacerdotis custodiūt. i. custodire dnt sciaz: ⁊ legem reqrunt ex ore ei⁹. scz subditi. q: angel⁹ dnī. i. nunti⁹ (cui⁹ angeli est virt⁹ ⁊m Chr:y⁹. nihil pp:iū dicere) exercituū angelo⁹ bono⁹ est. Quū ergo dicit legēnō nugas nō fabulas nō philosophica/nō naturalia sic eps Desiderij⁹: q grāmatica p̄dicabat. lxxxvj. di. cū multa. q: sicut dicit ibi Greg. In vno ore se cū laudibus iouis laudes chr'isti nō capiūt. Vñ ⁊ phibent sacerdotes comedias legere/q̄ sunt cant⁹ rusticani/amaro:ia bucolico:ū versuū verba/cantare. xxxvij. di. sacerdotes. Sed debēt in cuāgelijs ⁊ in apostolis et in pphetis studere. xxxvij. di. fiquis. q: de hoc habēt p̄dicare. Dar. vltī. p̄dicare euangeliū oi creature. Bern. Nuge in ore sacerdotis/blasphemie sunt fede. ad cachinnos mouet: fedi⁹ mouet. porro detrahere ac detrahentē audire/q̄d horū dānabili⁹ fit nō facile dicerim. Hic etiā p Esa. lviij. loquit dnūs plātis. Clama: ne cesses: sicut tuba exalta vocē tuā: ⁊ annūtia populo meo scelera eorū ⁊c. Greg. Predicatio is q̄ppe officiū suscipit quisqs ad sacerdotū accedit. sacerdos ergo si p̄dicationis est nesciūs quā clamoris vocē datur⁹ est preco mut⁹: p̄e. c. sit rector. Hinc etiā sup:a pastores pīnos in linguarū spē spūs sanctus insedit. Actu. ij. q: nimiz ⁊m Greg. q̄s repleuerit de se, prin⁹ loquentes facit. p̄e. c. sit rector. Hinc etiā in Exo. xxviij. p̄cipit Moysi/vt tabernaculū ingrediēs sacerdos tintinnabulis ambiat. vt ⁊m Greg. voces habeat p̄dicationis: ne supni inspectoris iudiciū ex silētio offendat scriptum q̄ppe est vt audiat sonitus: quando ingredit sanctuariū in cōspectu dnī. et nō moriatur. Exo. xxix. Sacerdos namq̄ ⁊m Greg. ingrediens vt egrediēs moritur: si de eo sonit⁹ nō audit: q: irā cōtra se occulti iudicis exigit: si sine p̄dicatiōis sonitu incedit. Apte aūt tintinnabula vestimētis illi⁹ describunt inserta. vestimēta ēm sacerdotis q̄d aliud/q̄ recta opera debemus accipere? pphēta attestante q̄ ait in ps. cxxxj. Sacerdotes tui induant iustitia. Vestimentis itaq̄ illius tintinnabula inherēt: vt vite viam cum lingue sonitu ipsa quoq̄ opera sacerdotis clament. p̄e. c. sit rector. Hinc etiā Paulus ad Tim o. ij. epistola. iiij. c. Predica verbum. insta oppo:tune inpo:tune. p̄e. c. sit rector. in fi. Hinc episcopus q̄ crimina non corrigit subdito:ū: magis dicitur canis impudic⁹ q̄ episcop⁹ ⁊m Aug. lxxxiij. di. nemo. Habent aūt cū humilitate predicare prelati: non cū arrogantia. ne ipsum magistrum elationis scz diabolū quem verbo⁹ iaculis insequunt/elatis moribus predicēt. xlvj. di. hoc habet. Nec cibū vel premiū de predicatione expectēt. Unde Mich. iiij. Hoc dicit dom⁹ super pphetas qui seducunt populū meū: qui mordent dentibus suis: et predicāt pacem. ⁊ fiquis nō dederit in ore eorū quippiam sanctificant super eum prelium.

Predicationis pabulum.

¶ Secundo prelat⁹ debet pascere subditos bone cōuersationis. plus ēm dicit Greg. mouēt exēpla q̄ verba. Vñ Jacob posuit virgas decorticatas ante oues paritures: vt similes fet⁹ cōciperent. Bene. xxx. Dicit q̄ quū quedā mulier accusarēt de eo q̄ peperisset ethiopē: excusata fuit propter imaginē ethiopis quā ante oculos habebat depictam/quando conceperat. Ita ⁊ subditi excusant se quia nō vident nisi exemplū ethiopū prelatorum. Unde Sap. iiij. Et iniquis oēs filij q̄ nascunt/testes sunt nequitie aduersus parentes. Ad hec. xj. q. iij p̄cipue. cx de vo. ⁊ vo. re. magno. §. preterea. ¶ Tertio debent pascere fructu oronis. Vñ Samuel ait. j. Reg. xij. Absit a me hoc vt cessem orare pro vobis. Debet ergo prelat⁹ orare pro subditis: ⁊ spāliter in altari: quādo i modū crucis expāsis manibus gerit imaginē crucifixi. ps. cxl. Eleuatio manū mearum sacrificiū vespertinū. Sic orabat etiā Moyses pro populo cōtra Amalech. i. demones lingentes sanguinem. Exodi. xvij. xxxvj. distī. c. vltī. Sed necesse est q̄ eius manus sustententur ab Aaron: vt ibi dicitur: qui interpretatur mons fortitudinis: et Ur/qui dicitur ignis: vt

Bone cōuersatio plo pascēdi sunt subditi.

Oradū est p subditis.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

sed sit fortis in ope ⁊ feruēs in mēte. ps. xxxviij. ⁊ in meditatione mea exardescet ignis. sed sup omnia studeat lauare manus suas inter innocētes. ps. xxv. ne pollutis manibus psumat agni immaculati sacras pringere carnes. Malach. i. Offertis sup altare meū pollutū panē. vbi Hiero. Corp⁹ christi quantū in se est polluit q̄ ad altare pollut⁹ accedit. xlix. di. sacerdotes. ⁊ ab illo. §. sed obijcit. j. q. j. vsq̄ ad se. §. cū vita. Vñ de agno paschali dicit Exo. xij. Non comedetis ex eo crudum q̄d nec coctū aq̄ sz assum igni. Crudum comedit q̄ sine deuotione accedit. Vñ apls. j. ad Corin. xi. Cōueniēntib⁹ vobis in vnū. i. confuse ⁊ inordinate simul irruentib⁹ ad altare. ita sz in pñti: ex eo q̄ indiscipliniate accediris ad mēsam dñi sicut ad mensam corporalis cibi. ¶ E Hoc dānū est vobis q: non licet cenā dñicam māducare. Eccli. xxxij. Pro reuerentia accedet tibi bona grā. i. effect⁹ eucharistie. q̄ bona grā interpretat. j. q. j. multi. sicut patet in muliere q̄ retro accessit ⁊ tetigit fimbriaz vestimēti dñi: ⁊ ꝓfestim curata fuit. Mat. ix. Mar. v. Luc. viij. Ita ⁊ nos debem⁹ accedere p cōsideratione vite pterire. Esa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs ānos meos i amaritudine aie mee. Hē sunt lactuce agrestes cū q̄bus māducandus est agn⁹ paschalis. Debem⁹ aūt tāgere fimbriam vestimenti. i. deuote recolere passionē christi: in cui⁹ cōmemorationē instituit sacramētū corporis et sanguinis sui. Vñ. j. ad Cor. xi. Quotiēscūq̄ māducabitis panē hūc et ca. bi. mor. do. an. donec veniat. de con. di. ij. timore. et. citetur. Vñ sup pdictū locū Luc. viij. dicit expositor: O quā docuit mulier ista quantū sit corp⁹ christi q̄ infirma tantū esse mōstrauit. Miseri q̄ quotidie corp⁹ christi tractam⁹ ⁊ sumim⁹: ⁊ a nrīs vulnerib⁹ nō curamur. Immo (q̄d magis flendū) mulier tulit de vulnere medicinā: nobis ipsa medicina retorquet in vuln⁹. nō em̄ infirmantib⁹ christ⁹ deest: sed fides. Hodie posset dicere dño Petr⁹. Turbe te cōpmūt ⁊ affligūt. Mat. ix. Mar. v. Luc. viii. Causa ꝗ indeuotionis notat quū subdit. Unusq̄sq̄ em̄ suā cenam psumit ad māducādū. q: sicut illi q̄b⁹ loquebat apls/ nō expectabāt missam: sz aī sumebāt suā cenā. Ita mō q̄dam ppter festinantiam comedendi/ indeuote se ingerūt ad tam magnificū sacramentū. Vñ dicit in canone q̄ post sacram cōmunionem non accedāt statim ad cibos communes: sz differant p spaciū ibi contentū. q̄d hodie etiā a religiosis male seruat. de con. di. ij. trib⁹. ¶ Loctū vero aqua comedit/ q̄ dissolutione vocis q̄si ad lasciuiā ꝓuocat auditores. xcij. di. cantātes cōtra tales dñs ait Amos. v. Aufer a me tumultū carminū tuorū ⁊ carmina lyre tue nō audiā. Hos etiā notat Moyses Exo. xxxii. Nō est clamor exhortantiū ad pugnā: sz cōtra vitia spūalia: neq̄ vocifera tio cōpellēriū ad fugā cōtra vitia carnalia. sz vocē cantantium sz histrionū ⁊ ioculātiū ego audio. Quidā sacerdotes ecōtrario ita in clamore erūpunt: q̄ audientiū aures offendūt. Vñ Amb. Ipsuz sonū vocis tue lib. et modestia ne cuiusq̄ aures offendat vox fortior: aut nimis emolliat delicatior. sz illa pnuntiatio bona est q̄ ad lamentū ꝓuocat audiētes. xj. di. c. j. ℟. lectores. ¶ Comedēdus est ergo agn⁹ nū assus igni/ cū feruore deuotionis et dilectionis. de con. di. ij. timore. ⁊ Leui. vj. Ignis i altari meo sz cordis semp ardebit: quē nutrier sacerdos ⁊c. ¶ De oīone etiaz sacerdotū dicit Osee. iiij. Peccata populi mei comedent q̄d exponit Alexāder dicēs. j. q. i. ipi sacerdotes. Ipsi sacerdotes p ppl'o interpellāt: ⁊ pctā populi comedūt: q: suis pcib⁹ ea delēt atq̄ cōsumūt. Idē. in q. j. nulli. x. q. j. q: sacerdotes. c. hāc. Sz vrē hodie cis: q: ad lām pctā populi comedunt decimas ⁊ obiationes recipūt: sz officiū/ ppter q̄d dat beneficiū. de rescrip. c. fi. li. vj. lxxxi. di. fiqs sacerdotum cū. c. se. non faciūt: nec eorū rara ⁊ sordida oīo deū placat. Vñ Greg. Cūcis em̄ liquet q: quū is q̄ displicet/ ad iter cedendū mitrit: irati animi pculdubio ad deteriora puocatur. iij. q. vij. in grauibus. vbi dicit Ar. oīones mala lor ijs pro q̄b⁹ orāt nocere. sz dicit ibi. ⁊. j. q. j. fert. ibi Aut quō populū oīonis dypco tueatur: q̄ iaculis hostiū sese feriēdum exponit: ⁊. j. Maior ergo metuenda est locis illis calamitas: vbi tales intercessores ad locū regiminis adducunt: q̄ dei in se magni iracundiā puocat: quā p semetipos placare debuerūt. ¶ Ite dñt habere plati curā induēdi subditos. indumēta aūt q̄b⁹ aīa induit virtutes sunt. xliij. di. fit rector. de pe. dist. ij. §. romanos. ℟. sapiēs. ai's est. c. ⁊. c. sz nec adā. Sed vñ alios teget q̄ nudus est: oportet vt vestimenta habeat ex q̄bus subditos vestiat. Tobie. iiij. De vestimētis tuis nudos tege. Luc. iij. Qui habet duas tunicas det nō habēti. ¶ Sūt aūt quinq̄ imo sex sacerdotalia indumēta. Primū est amict⁹ /sz velū quod dā q̄d ponitur circa capitiū: ⁊ circa collū flectit: ⁊ significat fidē. primā sz virtutē ⁊ fundamētū virtutū: q̄ celat nobis occulta q: celata iacet in corde licet cōfiteri sit eā necesse quū expedit ⁊ ore. Ro. x. Corde credit ad iustitiā: ore aūt fit confessio ad salutē. Roma. x. xj. q. iij. nolite. Sed q: fides sine operib⁹ mortua est. Ja. ij. de pe. di. iij. si em̄. vltra medū. Sequit alba vestis: q̄ cando: ē signat bone operationis: mariime mūditiā. xxx. q. v. femine. Hec dz esse longa et ampla propter abundantiā iustitie quā sacerdos debet habere. Mat. v. Nisi abundauerit iustitia vra ⁊c. ps. cxxxj. Sacerdotes tui induant iustitiā ⁊c. xliij. di. fit rector. Lōga ppter finalitatē pseuerātie. de pe. di. ij. §. euidēter. ℟. ite illud euāgeliū. vij. q. j. suggestū. Et q: in exercitio boni opis cauenda est admissio prauitatis. de con. di. ij. nihil. Sequitur zona q̄ significat castitatē. vñ in esu agni precipit renes accingi. Exo. xij. ⁊ in euāgelio Luc. xij. expectātes dñm suum iubent lūbos pcingere. i. prae alijs pcingere: vt q̄ virgineo partui speciales quodāmō cubicularij deputant: speciali lumbor ac cordiū castitate pcellāt. Vñ Greg. Lūbos precingimus quū carnis luxuriā p cōtinentiā coarctamus. ¶ Post hec sequit orariū. i. stola. de q. xxiij. di. ecclesiastica. ⁊. xxv. di. vnū orariū. in quo tria notant. Primū q: collo imponit: tamq̄ iugū dñi boni suo. Mat. xi. Iugū meū suaue est. est aūt suaue ppter dominationē: quia sicut ait Augu. q̄ huic iugo subdit/ cuncta habet subiecta. Ite ppter amorē: q: sicut Augu. ait/ oia seua ⁊ inania facilia ⁊ ppe nulla facit amor. ¶ Scōz q: in pectore cācellat. vt sciat q̄d de delicijs mūdi ad ppetuos cruciat⁹: ⁊ de doloribus ad eterna solatia ptranfit. Luc. xv. Fili recordare q: recepisti bona ⁊c. ¶ Tertiū est q̄ copulat zone: q: sacerdos q̄ pdicat/ debet caste viuere. xx vj. di. c. vltr. Et sciendū q̄ idē orariū in sinistro ponit humero. q: eis tradit cura rēporalis necessitatis. Vñ Act. vj. ⁊. vij. leuite electi sunt ab apostolis vt ministrēt mēsis. xciij. di. diaconi. ij. ¶ Sequit de manipulo qui ponit in manu sinistra ꝓ supfluis humoribus oculor vel sudoribus manuū deterg̃dis: et significat sumpt⁹ necessarios vite: q̄s a subditis recipit: q: dign⁹ est operari⁹ mercede sua. Luce. x. et de pben. cū fm. xiij. q. i. §. ijs ita. xij. q. ij. q̄cumq̄. ¶ Ultimo dz indui planeta vel casula q̄ significat charitatē. in qua tria sunt notabilia. Primū q: duas bz oras. vnā circa caput: q̄ significat amorem dei. Aliā inferiorē corp⁹ vndiq̄ ambiētē. q̄ significat amorem primi. de vtroq̄ Mat. xxij. Mar. xii. Luc. x. et de pe. di. ij. charitas. ij. ¶ Scōm est q̄ ad vtrāq̄ manū reflectit: ne amor fit ociosus. charitas nāq̄ patiēs est: ⁊ hoc significat ad sinistrā. benigna est ⁊ hoc significat ad dextrā. j. ad Cor. xiij. ¶ Tertium est q̄ ab anteriori ⁊ posteriori parte vsq̄ ad pedes prēdit. vt vsq̄ in finē animi pseueret. Ezechi. j. de pe. di. ij. nō reuertebant. ⁊. c. ficta. ⁊ nō solū presentem prorumū diligat: sz absentē. Hec est vestis nuptialis de q̄ Mat. xx. Felix sacerdos q̄d altare dei cū humo sacratissimo pcedit ornatu. Talis nimirū bñ pōt inducere subditos vestimētis ℟ rutū more Joseph q̄ pfert fratrib⁹ singulis binas stolas Gen. xlv. q̄ sunt fortitudo bone actionis: ⁊ decor intentionis. de q̄b⁹ Prouer. vltr. Oēs domestici ei⁹ vestiti sunt duplicib⁹: sz pauci sacerdotes sunt hodie ficvestiti. sz bz locū ℟ bū Greg. Decorari pallio voluim⁹ moribus in decor. i. c. di. contra morē. Nā sacerdotes nñ rēporis more predonū spoliāt subditos instrumētis virtutū. Job. xxiij.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

Nudos dimittunt hoies/indumenta tollētes/q̄bus non est operimētū in frigore ꝛc. Et ita pauci sunt hodie plati qui vulnerato medicamētū adhibeant:famelicū pascant ꝛ induant spoliatū.ꝛ ita ch:istū samaritanū.i.custodē nō imitant et duob⁹ denarijs eis exhibitis a samaritano.i. duabus dauib⁹.rr.di.§.j.male vtunt.Et nedū nō superogant/euāgelij cōsilia obseruādo.xiij.q.j.quisq̄s.cū.c.se.sz nec necessariū co:ū officiū exequunt. ¶ B Est autem superogare tēpo:aliter. Primo debitū remittendo. sicut apl's fecit.q̄ noluit ꝓcurationē recipere a subditis:laborando manib⁹ ꝓpijs pro victu/ꝛ pdicādo. Actu.rr.in fi. j.ad Cor.ix.j.q.ij.sacerdos.ex de censi.cū apl's.in prin. Sz plati nostri tēporis nec obolū dimittere volunt de ꝓpria ratione. Vñ cōquerit dñs Ezech.xiij. Violabāt me ad populū meū ꝓpter pugillū hordei ꝛ fragmen panis. Sed ꝛ vtinā hodie nec dimitterent aliud de iure eoꝝ:necamplius tollerent q̄ deberent.sed clerū ꝛ populū exco:iant ꝛ comedunt.et q̄bus deberent prouidere pauperes clericos ꝛ parochianos aggrauāt suis ꝓcurationib⁹ tallijs ꝛ expensis cōtra cōciliū generale.ex de censi.cū apl's.nā vt ibi dicim⁹/longi tēporis victū clericorū pauperū ꝛ laboratorum rusticorū breuis hora vnī cene vel prandij consumit ꝛ.e.c.prohibem⁹.ꝛ.c.cū instantia.ꝛ.c.ad nostrū.§.j.demē. Dixit Tyberi⁹ imperator. Boni pastoris est/pec⁹ tōdere: nō deglubere.Et tales plati tamq̄ cōcussores ꝛ calūniatores pñt cōdēnari ꝛ ecclesiastica ꝛ.c.q: tua.ꝛ.c.nolo.ꝛ.q.ij.apl'icos.c. quisq̄s ꝛ.c.vobis.c.q̄ ꝛ diuinis.c.concesso.c.q̄tuor.c.de reditibus.c.mos est.c.scim⁹.c.etsi illi.c.aūt.c.gloria.ꝛ.q.ij.c.j. vbi de hoc.c.eps.xxiij.q.vij.q.vij.qd aūt .ꝛ.q.viij.ouenior.xlvij. di.sicut hi. Vñ Bernar. Res pauperū non pauperib⁹ dare par sacrilegij crimē esse dignoscit. Item idē. Res ecclesie pauper sunt:eis crudeliter subtrahit:quicq̄d inaniter expendit. ¶ B Spūalia superogant trib⁹ modis. Primo in frequētia pdicationis.ij.ad Timo.iiij. Insta impoꝛtune opportune.xliij.di fit rector. Secūdo in assiduitate orōnis:sicut apl's qui dicebat. Testis est mihi de⁹/q̄ sine intermissione memoriam vestri facio ꝛc. Tertio in sublimitate cōuersationis Esa.xl. Sup montē excelsum ascende.i.magnifice cōuerseris tu q̄ euangelizas syon. ¶ Preterea prelati ꝛ alij curati habētes istū dictum samaritanū ꝛ mendicū ch:istū iesum in exemplū dñt cibare suorū animas subditorū p fidē catholicā/q̄ est panis vite ꝛ intellectus. Eccli.xv.q: iust⁹ ex fide viuit Abachuc.j.ad Heb.x.in fi.ex de sacra vnc.c.vnico.§.q: vero ꝛ supra rōnē ꝛ sensum seipsum extendit. In mēsa fidei/scz altari panis vite ꝓponitur:cibus angelorū sumit scz ipse filij dei:q̄ ait Joā.vj. Ego sum panis viu⁹ q̄ de celo descendi. Sed quō descendit iste panis de celo:quū caro sua quā accepit de virgine nō descenderit de celo ꝓm Amb.de conse.di.ij.sicut verus q: idē dñs iesus cōsors est diuinitatis ꝛ corporis:ꝛ tu q̄ accipis carnē diuine eius substātie in illo pcipias alimēto. Sed de multis maxime sacerdotib⁹ pōt conq̄ri de⁹ pater q̄ comedun⁹ filiū:et nolun⁹ cibare cū filijs nostris.i.bonis oprationib⁹.sic ꝓposuit q̄dā mulier coram rege israel. iiij.Reg.vj.magis aūt pōt cōqueri de illis q̄ p exactiones indebitas pauperes opprimūt ꝛ affligūt.de q̄b⁹ Ezech. xxiij. Facti sunt greges mei in rapinā. ¶ Secūdo debēt potare aias per spem de calice passionis quā ipse dei filij ꝓpria deuotione suscepit de manu pñs. Vñ Mat.xxvj. Accipiēs calicē grias egit. Vbi Chry. Ideo gratias egit vt nos doceret q̄liter nos oporteret h̄ mysteriū pficere.et etiā mōstrauit q̄ ad passionē nō venit nolens. Erudiuit etiā nos quodcūq̄ patimur/cū grarū actione ferre ꝛ etiā ex hoc nobis bona spem dedit:si em figura sacrificij hui⁹ scz immolatio agni paschalis. Exo.ij.facta est liberatio populi ab egyptiaca seruitute:multo magis veritas liberabit orbē terrarū. ¶ De hoc aūt calice primo ꝓpinauit apl's q̄s maxime dilexit:ꝛ biberūt ex illo oēs. Vñ ꝛ filijs Zebedei dixit Mat.xx.ꝛ Mar.x. Potestis bibere calicē quem ego bibitur⁹ sum:ꝛ Hiere.xxv. Ecce in ciuitate in qua inuocatū est nomē meū/ego incipio affligere ꝛ vos q̄si innocentes ꝛ immunes eritis:Nō eritis immunes. Si ergo de calice isto libēter potas in via:potabit te ch:ist⁹ de torrēte voluptatis sue in pria. Sed multi potant aias suas de aureo calice Babylonis.i.de voluptate carnaliū voluptatū. Apoc.xvij. Mulier erat circūdata purpura h̄ns poculū aureū in manu sua plenū abominatione ꝛ immūditie fornicationis ei⁹. Hiere.lj.c. Calix aureus Babylonis in manu dñi inebrians oēm terrā.de vino ei⁹ bibent oēs gētes.sed vinū hoc verteē in sanguinē.i.in eternā dānationē q̄d significatū est in hoc q̄ aqua egypti versa est i sanguinem. Exo.vij.de cō.di.ij.reuera. Vñ Luc.vj. Ve vobis diuitib⁹/q̄ habetis hic cōsolationē. Ecōuerso in nuptijs domini⁹ aquas cōuertit in vinū. Joā.ij.q: electis tristitia vertetur in gaudiū. Joan.xvj.ps.xciij. Scōm multitudinem dolorū meoꝝ in corde meo ꝓsolationes tue letificauerūt aiam meā. ¶ Tertio debēt sacerdotes induere p charitatem:q̄ habet ꝓprietates vestis. Primo q: regit nuditatē ꝛ deformitate pctōris. Vñ Prouer.x.ꝛ.j. Peē.iiij.ꝛ Ja.vlti. Vniuersa delicta operit charitas. Apoc.xvj. Btūs qui vigilat ꝛ custodit vestimēta sua ꝛc.sz cōminat dñs aie repobe. Naum.iij. Ecce ego ad te (dicit dñs exercituū) reuelabo pudēda tua. ¶ Scdo ꝓtegit a frigore.i.a timore malo infrigidāte ꝛ a calore.i.amore male incēdente. Vñ Prouer.xlvi. Nō timebit domui sue a frigoribus niuis:oēs em domestici ei⁹ vestiti sunt duplicib⁹. ¶ Tertio q: discernit inter filios dei ꝛ filios diaboli. Vñ Joā.xiii. In hoc cognoscēt oēs q̄ mei estis discipuli/si dilectionē ad inuicem habueritis. ¶ Quarto q: dignū facit regali ꝓuisio Mat. xxij. Amice quō huc intrasti nō habens vestē nuptialem? ¶ Quarto dñt sacerdotes pcipue hospitari aias ꝓpnias Vñ Hiere.xlviij. Relinq̄te ciuitates habitatores Moab ꝛ habitate in petra.i.in dura pnia.sicut legit de lepusculo q̄ collocat in petra cubile suū: magis eligēs securitatē q̄ suauitatē. Sz q̄dā sunt q̄ ad pniam nūcvenūt:nūc ad peccata redeūt.de ijs de pe.di.iij.in pinis.c.oibus vsq̄ ad. §. sz verba.de q̄b⁹ eccli.xxix. Vita nequā hospitādi de domo in domū.vñ Luc.ꝓhibet dñs trāsire de domo in domum. xxiiij.q.j.q̄ dignior.vt nūc sit in domo ch:ristī:nūc in domo diaboli. ¶ Quinto dñt visitare aias infirmas p ꝓprie infirmitatis cōsideratione. Eccli.vij. Nō te pigeat visitare infirmū/scz reipm ꝛ alios. Et q̄s nō causas mille doloris hz:Hiere.xviij. Surge ꝛ descēde in domū figuli.i.cōpatere alteri p cōsideratione rui.ad h̄.l.di.cōsiderandū.ꝛ.c.fideliorꝝ. ¶ Sexto dñt educere aias de carcere.i.de mūdo in q̄ incarcerati iacem⁹:vel de corpore q̄d est carcer aie. Job. vij. Numquid mare sum scilicet ego per superbiam: aut per cetus perauariria: q: circūdedisti me carcere? Eccli. iiij. De carcere cachinni.q: interdū q̄s egredit ad regnū p ꝓsideratione felicitatis eterne. Hiero. Seculū mihi carcer est.solicitudo paradisus. Cōpedes hui⁹ carceris sunt desideria secularia.de q̄b⁹.j.ad Timo.vj. Qui volūt diuites fieri:incidūt i tēratione ꝛ i laqueū diaboli. Ab h̄ carcere debem⁹ frequēter egredi:ꝛ sup amena prata supne Hierusalē spatiari.sic spaciabat apl's quū dicebat Eph.ij. Cōresuscitauit ꝛ cōsedere nos fecit in celestib⁹.vbi dicit Gregorio. Tunc Paul⁹ fortasse in carcere tenebatur:sed ibi erat vbi iam ardenter mentem tixerat. non illic vbi illum necessario pigra caro tenebat.

Supero gatio tēpo:aliuꝝ multifariā fieri potest.

Spūalia superogatio.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

Cure de scriptio.

Profusio: definitionis et planatio

Eterū quia de cura prelatorū aliqd. s. in arti. primo ptraciui. Querēdum est hic qd sit cura. Et potest magistraliter sic describi. Cura est vigil ⁊ onerosa ac solicita custodia aiarū cōmissa alicui: vt curet ne pereant: sed saluentur: que competit et lege/vel cōmissione canonica/aut cōsuetudine/seu prescriptiōe per sedē aplicam nō improbata. Hec autem et diuersis iuribus colligūtur. vnde dicit Cura est vigil ⁊ onerosa ac solicita custodia aiarum. et de eta. ⁊ qua. intellectimus. §. fi. ibi. Circa curā tibi cōmissam solicitudinem exercere studeas indefessam. et de homic. pro humani. §. j. li. vj. ibi. Ipsi curā beato Petro apl'o. ⁊. ibi. circa gregis eiusdē custodiā solicitis excitari vigiliis: ⁊ aiarū saluti iugis attentione cogitationis intendere: submouendo noxia ⁊ agendo profutura debem⁹: vt exclusa a nobis negligentie somno/nostrique cordis oculis diligētia sedula vigilantibus/aias deo lucrifacere sua nobis cooperante gratia valeam⁹. et de of. archi. c. j. ibi. omēm curā. ⁊. ibi. studeo ⁊ de linquentiū rationē coram deo redditur⁹ est. ⁊. c. ad hec. ibi. parochianum solicitudo. et de offi. archip. resby. c. fi. ibi. ppter assiduā ergo in populū dei curā. ⁊ ibi. solicitudinē gerunt. ⁊ ibi. iugi circūspectione custodiant. ⁊ de offi. pri. miceriij. c. j. ibi. doctrine ⁊ custodie insistant: sicut pro aiab⁹ eorū coram deo rationē est reddituros. ⁊ ibi. de singulis studium habeant. ⁊ ibi. absq; vlla vacet negligētia. xliij. dist. ephesijs. viij. q. j. qui ēpatum. et in pheni. vj. li. ⁊ et de priuile. cū ⁊ plantare. et de regu. non solū. li. vj. lxxvj. di. fratrem. ¶ Sequit in descriptione. Cōmissa alicui vt curet ne pereant/scz instruendo sibi cōmissos in fide ⁊ moribus ⁊ in vitijs fugiendis: ac virtutibus ⁊ bonis operibus exercendis. vt patet. x. q. j. placuit. ⁊ in eo qd legitur ⁊ no. et de vi. ⁊ honesta. de. vt quisq; ⁊. c. vt clericor. ⁊ et de pe. ⁊ re. de⁹ q. §. apli. et de ma. ⁊ obe. solite. §. potuisses. Et q sequit q si male vl negligēter curet obligat deo. ar. insti. de iuri. sti. §. fiq; aliū. et de of. or. irrefragabili. rnso. j. ⁊ de statu. mo. cum ad monasteriū. §. abbas. Hoc aūtē debet curare predictis modis necnō visitando/⁊ corrigēdo/⁊ puniendo/sacramēta ecclesiastica erbibendo. et de elec. dudum. ij. §. tandē. de transac. veniēs. rnso. j. ⁊ et de pe. ⁊ re. ois. §. sacerdos. ⁊. c. cum infirmitas. ¶ Caueat igit sibi ⁊ semp hāc obligationē pre oculis habeat ne reperiat negligens/dormiens/vel dormitans. ps. cxx. Non dormitabit neq; dormiet q custodit israel. Nec mirum. q: sicut Bern. ait. Non dormitat neq; dormit qui impugnat israel. ideo et incurato dicit Prouer. vj. a. Desiristi apud extraneum manū tuam: illaqueatus es verbis oris tui. teipsum libera: discurre: festina: suscita amicū tuum: ne dederis somnū oculis tuis: nec dormitent palpebre tue. exponunt ⁊ legūtur verba pdicta. et de renun. nisi cū pridē. §. verū. ¶ Q si hoc diligenter seruauerit: esto q propter duritiā plebis non pficiat: tut⁹ erit ⁊ meritū suum habebit. xliij. di. sit rector. ⁊. c. ephesijs. et de renun. nisi. §. porro. in fi. Sed non omittat seculare brachiū inuocare. et de offi. or. c. j. ⁊ et li. vj. dilecto. de sen. ex. Esto q peccatores sine effusione sanguinis nequeat coarctari. et de homi. postulasti. ¶ Seqtur. Que cōperit ex lege scripta siue iure cōmuni. sicut patet. et de offi. or. cōquerēte. ⁊ in platis q per electionē creantur ⁊ etiā rectorib⁹ parochialiū ecclesiarū: ex q sunt authoritate sui iudicis instituti. vt patet et de pe. ⁊ re. omnis ⁊ in eo qd legit ⁊ no. et de clc. pere. c. fi. ⁊ de offi. archidia. cū satis. et de offi. or. si sacerdos. ⁊. c. cū ab ecclesiarū. ⁊. ca. ad repmēdā. ⁊ de sen. ex. nup. §. in scdo. ⁊. §. fi. in fi. ⁊ in summa Ostiē. de pe. ⁊ re. §. cui confitendū sit. rnso. j. ⁊ de sen. ex. §. sed q; possit ercōicare sub. §. fi. qui incipit. Nedū autem. ¶ Et notandū q hec cura extendit ad oēs habitātes intra limites pdictor: qua rōne ⁊ puent⁹ spūales exinde pueniences pcipiunt in vsus necessarios cōuertendos. et de his q fi. a pre. pastor: ar. et de paro. sup eo. xiij. q. j. §. his ita. nisi in aliqbus obstet cōsuetudo. et de deci. cum sint hoies. ⁊. c. ad aplice. Hi autē limites quantū ad parochias pro dispositione eporū ertēdi pūt et causa/⁊ restringi: put legit ⁊ no. et de ex. pre. sicut vnire. ⁊ de ec. ea. di. ad audientiā. j. q̄bus et de hac cura tenent incurati reddere rationē. sicut legit. ⁊ no. et de priuile. c. iij. §. in ecclesijs. et de pben. in lateranēsi. x. q. iij. c. j. ¶ Sequit. Vel cōmissiōe canonica/ab epo gnaliter vel specialiter facta. sicut pts in Archidiacono. s. et de of. archidia. c. j. In Archipsbytero. s. de offi. archip: et. c. fi. ⁊ p totū. xvj. q. j. cūctis Et in officia li suo. vt pts in eo qd legit et no. et de isti. c. iij. et de app. romana. rnso. j. li. vj. ⁊ in vicarijs ppetuis. et de of. vica. ad hec. Et etiā ex causa ad tēpus cōstituris. et de ap. puenit. de offi. or. cū nos. Vel a papa p priuilegiū generale vel speciale. vt patet. xxij. di. §. j. xxv. di. c. j. xxv. q. ij. c. j. ⁊ sequen. et in eo qd legit ⁊ no. et de transla. c. j. et. c. vltr. ⁊ de hereti. ercōicam⁹. j. §. quia vero. ⁊ de ex. pre. accedentibus ad fi. Vel p compositionē ex certa scientia cōfirmatā. et de transac. c. veniēs. §. fi. ¶ Sequit. Aut cōsuetudine vel prescriptione. Nā ⁊ metropolitani in sua ⁊ etiā in aliena puincia ⁊ epi in alienis dioce. ⁊ etiā abbates archidia ⁊ capitula/⁊ similes/iura epalia ⁊ parochialia curā ⁊ ad p̄tinentia inquantū ista possunt in ipsos cadere ⁊ p cōsuetudinem ⁊ p prescriptionē acquirūt: sicut de cōsuetudine probat in eo qd legit ⁊ no. et de elec. dudū. ij. §. tādem. et de offi. or. quāto. ⁊. c. duo simul. ⁊. c. irrefragabili. §. ercessus. ⁊ de fo. cōpe. licet. §. j. et. c. cū cōtingat. et et de offi. or. romana. ⁊ de fo. cōpe. romana. ⁊ de ap. romana. li. vj. de scriptione probat in eo qd legit et no. et de pscrip. et trāsmissa. ⁊. c. cū olim. ⁊. c. veniens. ⁊ de reli. do. cōstitut⁹. et. c. cū venerabilis. ⁊. c. cū dilectus. ¶ Sequit. Per sedē apostolicā non improbata. hoc ideo dicit: q: cōsuetudo nō proficit/nisi sit rōnabilis ⁊ pscripta. et de cōsue. c. fi. Irrationabilis aūt iudicat p sedē aplicā si ex ea limites cōfundāntur. et de deci. cū sint hoies. in fi. Vel si ex inde alij graue p iudiciū pararet. ar. in eo qd legit ⁊ no. et. s. de deci. suggestum. de ma. et obe. cū inferior. de psue. cū olim. ¶ Sed et quantū ad psonā priuatā reprobat vt nec curā acqrat ex cōsuetudine: nec sibi eligat cōfessorē. et de pe. ⁊ re. si eps. §. fi. li. vj. ⁊ no. in sum. Ostien. e. ti. §. cui confitendū sit. sub §. cui imperator. rnso j. In prescriptione vero raliū bona fides ⁊ iust⁹ titul⁹ exigunt. et de deci. dudū. ⁊ de prescrip. si diligenti. ⁊ dari⁹ hodie. et eo. ti. epm. li. vj. vbi de b̄ longam ponit glos. Jo. an. ¶ Notat etiā Ostiē. in summa in titu. de filijs presbyte. §. fi. ante fi. in v. Item querit que bnficia intelligunt habere curā aiarū q̄bus inest inqrere. corrigere: reformare: precipere: interdicere: suspēdere: ercōicare: absoluere. et de elec. dudū. ij. §. tandē. de offi. or. c. j. ⁊ iij. ⁊ c. cōquerente. §. j. de ma. ⁊ obe. ijs q. nā hec medicinalia sunt aiarū. ij q. j. multi. xvj. q. iij. cū aliqs. x. q. j. relatum ⁊. c. sequē. de pe. ois. §. sacerdos ¶ B Item notandum q curam cōmittere pertinet solum ad episcopū dioce. ad quē de iure cōi pertinet institutio authorisabilis. et de fi. presbyte. et tua. ad fi. de offi. archidia. cum satis. de heretici. cum et iniuncto. in fi. de offi. delega. super eodem. §. j. ⁊ in glos. ar. de ex. prela. c. iij. xvj. q. vij. null⁹. vbi de hoc. et de pui. cū ⁊ plātare. §. in ecclijs. et de capel. mona. c. j. Et b̄ institutio loco ꝓfirmationis habet: ante quā nec psentar⁹ nec is cui collata est ecclia administrare dz. et de pben. cū iā dudū. ⁊. c. in lateranēsi. cū suis cōcor. Nō si fecerit: pōt eps talē remouere/nisi dispēsauerit gratiose. et de clc. pc. vltr. Est aūt rō hui⁹ iuris q sine authoritate epi/nemo possit intrare vel de ecclia qre ecclia. et de renū. admonet: q: nemo dz se ingerere i talib⁹: sz q vocat a deo tamq̄ Aarō Heb. v. et de elec. q̄liter. viij. q. j. in scripturis. ⁊ q̄libz dz intrare p ostiū qd est christ⁹. Joā. x. aliqui fur cēset ⁊ latro fm Greg. j. q. j. ordinationes. viij. q. j. non furem. ⁊. c. deniq; et de preben. cum qui. li. vj. ¶ Dicit ergo ingerere se is q intrat preter authoritatē dioce. et de offi. or. quoniam in plerisq; §. fi. episcopus enim christi vicarius est. xxiij. q. v.

Cura de ordinatione.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

mulierem. ⁊ ex de sacra vne. c. j. §. q: vero. ver. per frontis. Ideoq; q̃ sine episcopo intrat: disrupto ostio cui⁹ vicarius est episcopus: beneficiū ecclesiasticum sibi vsurpat. vt ex: presse probatur ex de iure pa. relatum. §. j. ⁊ patet. viij. q. j. qui vos spernit. et. c. seq. et. c. in scripturis. Et hec est sum: ma ratio quare talis institutio non potest prescribi a mi: nori episcopo. ¶ Est vero secunda institutio corporalis: que ad Archidiaconuz spectat de iure cōmuni. vbi aliud non est cōsuetudine: que sequit hanc precedentem institu: tionē tamq̃ executoria. ar. ex de sen. ⁊ re. iu. cū bertoldus. j. rūso. ℣. qui de cōsensu episcopi. de hac expresse loquitur ex de offi. archidi. ad hec. §. in quadā. ⁊. c. vt nostrū. ¶ Est et tertia institutio que pro collatione ponit: ⁊ de hac pōt intelligi ex de insti. cum venissent. de ex. pre. c. ij. de preben. referente. xliij. di. si in plebib⁹. Unde ⁊ concessio pro insti: tutione ponit ex de offi. le. dilect⁹. §. j. Sed ⁊ quātumcūq; quis cōferat semp anteq̃ vtat corporali possessione semp est ad authoritatē episcopi recurrendum. vt pre. c. cū ber: toldus. ⁊ ex de of. archidia. ad hec. §. vlti. ⁊ de of. vica. c. iij. ¶ Et ad hec sciendū q̃ distinguendū inter curam ⁊ curam animarū. Quādoq; em cura animarū dicitur stri: cte potestas ligandi ⁊ soluendi in foro penitētiali. et hoc in nullo prelato cadit: nisi sacerdos fit. xxj. di. in nouo. ex de pe. ⁊ re. noua. ⁊. c. ois. ⁊ hanc nullus habere potest nisi sa: cerdos: ⁊ nisi detur sacerdotis authoritate speciali. vt ex de offi. archidia. cū satis. ⁊. xvj. q. vij. nullus. vel generali. ex de offi. dele. super eo. xxv. di. perlectis. Et tunc hanc de: disse videt non is qui dat: sed ille cui⁹ authoritate datur. ff. de auc. tu. ira autē. §. gessisse. Quāuis dici possit q̃ archi dia. ⁊ electi cōfirmati et alij huiusmodi q̃uis non sint sa: cerdotes: tamē possunt dare ecclesias curam animarū ha bentes sacerdotibus. Nec dant curam animarū cum non sint sacerdotes. sed is cui dant quādo fuit fact⁹ sacerdos simul cū ordine hanc potestatē ligandi et soluendi acce: pit: licet nō in hos subditos quos modo dat archidia. vel alius prelat⁹ potestatem haberet anteq̃ institueretur per ipsum in ecclesia que habet curā: sed effectū huius pote: statis quem nō habebat concedit. j. q. j. §. ex his verbis. ℣. sz ne augmētū. xvj q. j. §. ecce in hoc. c. ⁊. §. ecce sufficiēter. ¶ Large autē dicitur cura potestas exciendi ⁊ recipiēdi in ecclesia: ⁊ puniēdi ⁊ corrigendi excessus. xxj. di. §. j. Sub hac cura est interdicere, excōmunicare, ⁊ visitare: et alia que sunt ad correctionem morū. ex. de elec. dudum. ij. §. tā dem. ⁊ ex de offi. archidia. ⁊ inferiores prelati. vt ibidem. Et de vtraq; istarum curarum intelligitur ex de prebē. de multa. Ecclesiā autem vel prebendā conferre non potest archidia. vel alius prelat⁹ preter episcopū xvj. q. vij. null⁹. nisi hoc consuetudine vel priuilegio habeat. et tunc facit hoc tamq̃ vicari⁹ episcopi. ex de offi. dele. super eo. de insti. cum venissent. ex de offi. archidia. c. j fm Inno. qui sic no. ex de offi. archidia. c. satis. Sed ibi Ostiē. dicit. q̃ hanc distinctionem nō intelligit: quia potestas ligandi in foro penitentiali ⁊ soluendi cura dici non potest fm ius: quia hoc nullo iure caucet: nec fm rationem naturalē: immo oī no aliud est potestas, ⁊ aliud cura. Unde ⁊ multi habent potestatem predictam: qui non habent curam. sicut sacer dotes nō curati: ⁊ multi habent curā qui non habent pre: dictam potestatē. sicut instituti ⁊ cōfirmati nō presbyteri vt patet ex de eta. ⁊ qli. preter ea. ⁊ de elec. trāsmissam. Po testas etiā p̄dicta est nomē iurisdictiōis. vñ nec cura dicit sed prās dauiū in ordine sacerdotali recepta: quā nec sa: cerdos pōt ꝓcedere: sed episcop⁹ trm. vt pceal. §. et ijs ver bis. ⁊. §. ecce. ⁊ patet in eo qd legit ⁊ no. ex de conse. ec. vel aliqua. Cura vero iurisdictiōis est nomē ordinis ⁊ hāc re: cipit prelatus in cōfirmatione. ex de elec. trāsmissam. vel institutione. ex de ex. pre. ad hec. ⁊ de priuil. cū ⁊ plantare. §. in ecdesiis. Vñ ⁊ si talis p̄latus ordinat: non datur ei cura quā iam receperat: sed potestas ligandi atq; soluen di aias sibi cōmissas: quā sine ordine non habebat. q̃uis tamē posset alicui sacerdoti cōmittere vt easdē in foro pe nitētiali audiret ⁊ absolueret. q: hec iurisdictiōis est: quā ratione cure hz. vt patet in eo qd legitur et no. s. de elec. suffraganeis. de pe. ⁊ re. omnis. Et in summa Ostien. de pe. §. cui cōfitendū fit. Rūso. j. ver. viij. ⁊ seq. ⁊ sub rubica de remissionib⁹. §. j. ⁊. §. q̃s possit. et sequē. ⁊ de sentē. excō. §. q̃s possit excōmunicare. sub. §. de cura. no. Ostien. ex de pe. ⁊ re. ois. i ℣bo. ꝑpo ibi. videas nedū illi⁹. Sz nec absol uere q̃s pōt ab excōmunicatione: nisi fit sacerdos. q: hec absolutio mista est partim sz penitētialis ⁊ partim iudi cialis. Vñ nec absoluit nisi penitens ⁊ contritus. xxiij. q. ij. legat. Hanc sniam q̃ nō pōt absoluere ab excōicatione nisi sacerdos, tenet Ostiē. ex de offi. archidia. cū satis. in fi. ex de fimo. ad aures. ⁊ deinde ita quoūdā. ⁊ de sen. ex. a nobis. ij. et. c. cū illoz. et. c. nup. §. vlti. ⁊. c. cum desideres. Vñ ⁊ idē Ostien. no. in pre. c. a nobis. ij. in. §. illud. in glos. sz per peccatū. q̃ ratio est multiplex q̃ non possit absolui q̃s ab excōicatione, nisi a sacerdote vno: q: nō ferē excōi: catio nisi p̄ mortali peccato. xj. q. iij. nemo. sed ab hoc nul: lus pōt absoluere, nisi fit sacerdos. ex de pe. et re. omnis. de pe. di. j verbū. Quū igit excōicatur q̃s iudiciali sniam a pcto causat: ideo nō est mirū si causatū a causa sua effici: tur ⁊ eius naturā sapiat: cui et quodāmodo succedit. ar. ex de vo. magne. §. cū igit. Sed ⁊ vtrūq; forū simul miscet in quo casu sicut ecclesiasticū tamq̃ dignius trahit ad se se: culare. ex de or. cog. tuā. sic et pniale cōtētiosum. ar. ex de cōse. eccle. q̃ in dubijs. Est ⁊ alia ratio. q: nō hō hanc sen: tentiā pferr: sed poti⁹ deus p hoiem, cui hanc potestatem dedit. xj. q. iij. nemo. j. Justū ergo dignū ⁊ equū est q̃ a tali nullus possit absoluere: nisi deus vel eius vicari⁹ sz sacer dos: q̃ solus et non inferior habet clauiū ptātem. ar. in eo qd legit ⁊ no. ex de sum. trī. c. j. §. vna vero est. ⁊ ex de pe. no ua. Vñ ⁊ in isto casu fallit regula illa qua dicit. q̃ pōt liga re, et soluere. ex de ma. ⁊ obe. cū inferior. Officialis nēpe epi non sacerdos pōt excōicare: et tm non pōt absoluere: vt predictū est. Et ex premissis ibidē colligit alia ratio: q: excōicare solius iurisdictionis est. Absoluere vero nō so: lum iurisdictionis: sed ⁊ fori penitentialis: ⁊ sic miste na: ture est. Vñ ⁊ ipsa vi relinquit q̃ aliud iuris est in vno q̃ in alio fm Ostien. q̃ ita no. in pre. c. a nobis. ij. in glos. sz p pctm. Hoc idē ipse Ostien. no. in summa de sen. ex. §. quis possit ab hac snia. ℣. sed nūquid cleric⁹. Hoc idē videt re: nere Inno. ex de cōsue. quāto. ⁊ pre. c. cū illoz. ⁊ pro hoc fa cit. c. canonica. de sen. ex. ⁊. xxiij. q. iij. notandū. ⁊. vj. q. j. illi qui. ex de rap. in literis. et de sepul. parochiano. de pe. di. j. verbū. ⁊. c. quātūlibet. xxiij. q. j. §. ijs authoritatib⁹. ¶ Sz salua reuerētia tanto domino: cōtrariū dico: q̃ nō sa: cerdos si cleric⁹ est et iurisdictionē habet, pōt absoluere sicut potuit excōicare: q: aliud est ligamē peccati: a q̃ non absoluit nisi sacerdos vt iurib⁹ p Ostien. all. Et aliud est ligamen excōicationis: q̃ non est pctm, sed pena pro cōtu macia peccati. xj. q. iij. nemo. ⁊. c. certū est. xxiij. q. iij. tam sa cerdotes. ⁊ legit ⁊ no. de verbo. fig. ex parte. j. ⁊ q̃ medici: nalis est. xxiij. q. iij. corripiant. ex de sen. ex. cū medicinalis li. vi. Et hoc vinculū pōt tollere q̃ illud posuit: q: ois res per quascūq; causas nascit. p eas dissoluit. ex de reg. iur. ois. Et ista distinctio clare pbat ex de sen. ex. a nobis. ij. al legat p Ostiē. §. nos igit. p quā maxime decre. hoc teneo Et q: excōicare ⁊ absoluere a snia excōicationis simplici ter iurisdictionis est. ex de elec. transmissam. et. c. dudū. ij. Ergo q̃ iurisdictionē habet excōicadi ⁊ absoluēdi. Et q: aliud est ordo sacerdotij aliud iurisdictio prelatorum. ar. xvj. q. j. §. ecce. Et q: dns par illi⁹ esse voluit ligandi ⁊ sol: uēdi. de pe. di. j. verbū. Ad hoc facit Bern. xx. di. §. j. ibi. In altera dans sibi aliquos exciendi de eccl'ia vel recipiēdi. ¶ Itē q: subtiliter videdo, aliud est clauis sacerdotalis fundata ad soluendū pctm. Aliud iurisdictio excōicandi ⁊ absoluēdi in foro iudiciali. q: multi p̄sbyteri curati vel delegati absoluūt in foro pnie: q̃ nō p̄nt absoluere a snia excōicationis. quia hoc ad epm ptinet. vt no. Joā. an. ex de pe. ⁊ re. si epa. li. vj. et multi hnt iurisdictionē. q̃ nō hnt

Sol⁹ sacerdos absoluere pōt ab excōicatione.

Inno: centio ⁊ Ostiēsi refragat

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

claues in foro penitentie vt pre.c.transmissam.⁊.c.dudũ. ¶ Et in hac opinione videt fuisse glos.in pre.c.canonica in glos.nisi esset.⁊ Hos.c.ti.porro.⁊ Archidi.di.xxiiij.q.iij notandũ. Fateor aũt q̃ introductio solẽnis in ecclesiã de qua loquit.xi.q.iij cum aliqs.ad ordinem pres byteralem pertinet.⁊ hãc inferior pres bytero facere potest.vt no.archidi.in pre.c.notandũ. Et hanc opinionem quam teneo seruat ritus ecclesie.de hoc no.in spe.de sen.⁊ ijs q̃ ipsam sequunt.§.vt autem que premisimus.iuxta fi.ꝓ. Itẽ scias q̃ licet iudices ⁊c. ¶ ℞ De materia autẽ cure no.Archidia.ex de fi.psby.is q̃.li.vi.i.ꝓ.cura. Quia de cura plaror satis s.dixim⁹:dolendũ est q: sola verbalis cura habet/⁊ non realis.vir est q̃ possit dicere. Curauim⁹ Babylonem ⁊ non est sanata. Hiere.li.q.d.prelat⁹: Feci qd debui:non remansit per me: sanare te noluisti:tibi fecisti /non mihi xxiij.q.iiij.forte.xlvii.di.c.vlti.xliij.di.ephesijs.vbi de hoc. Sed est qui sanari desiderat:sed non inuenit curatorem. Quis eñ hodie rectorũ infirmatur cũ infirmo subdito? Quis cũ scandalizato vrit.ij.ad Cor.xi. Quis optat fieri anathema pro fratre sibi subdito:ad Ro.ix. Immo q̃s eũ nõ anathematizat? Quis hodie petit deleri:aut note a domino veniã indulgeri? Ero.xxxij.xlv di.disciplina.de pe.di.ij.§.opponitur. Quis eñ hodie pastor ponit animã suã pro ouibus suis? Joan.x.xvij.q.i.§.hoc tunc. Immo quis pastor mutatus in lupũ hodie animas nõ deuorat? Ezechi.xxxiiij. Quis samaritanus custos prelatus ligat vulnera subditi vulnerati? Quis facit secũ misericordiã? Quis ducit eum in stabulum/in ecclesiã vbi pascunt animalia mansueta? Quis stabulari⁹ ei supererogat ad hec Luc.x.xlv.di.disciplinã.de pe.⁊ re.ois.§.sacerdos. Immo quis eum extra stabulũ ⁊ extra synagogam nõ eijcit? Jo. ix. Quis eñ hodie Joseph saluator egypti frumenta populis diuidit? Gene.xli. Quis hodie cũ Job liberat pauperem vociferantẽ⁊ pupillum cui non erat adiutor.⁊ est oculus ceco?⁊ pes claudo?⁊ pater pauperum?⁊ causam quã nescit diligentissime inuestigat:vt cõterat molas iniqui:⁊ de dentibus ei⁹ auferat predã:⁊ fit merentiũ consolator? Job .xxix. Et quis cũ eo de prelatis hodie flet cum afflicto:⁊ cõpatitur anime pauperi? Job.xxx. Et quis hodie prelatorũ ecclesie non negat pauperibus quod volũt ⁊ oculos viduarũ expectare non facit?⁊ nõ comedit buccellam suã solus.⁊ non comedit pupillus ex ea. Et q̃s non despicit pretereuntẽ:eo q̃ nõ habuit indumentũ: ⁊ absq̃ operimẽto pauperẽ si non benedixerunt latera eius ei de velleribus ouiũ suarum calefactus est? Et cui nõ manet peregrinus foris?et cuius ostium viatori semper patet? Job.xxxj. Quis prelatorũ poterit dicere verbũ Moysi: Tu scis q̃ nec asellum quidem vnq̃ acceperim ab eis:nec afflixerim quemq̃ eorũ: Numeri.xvi. Quis prelatorũ hodie habet frontẽ dicendi cũ Samuele subditis. Loqmini de me coram dño ⁊ coram christo eius:vtrũ bouem cuius q̃ tulerim aut asinũ:si quempiã calũniatus sum:si oppressi aliquem:si de manu cuius q̃ munus accepi:⁊ cõtemnam illud hodie restituam q̃ vobis.i.Reg.xij. Quis prelatorũ in inuidiã hodie incidit maiorũ pro eo q̃ fregit vasa mystica cum Amb.⁊ captiuos redemit.lxxvi.di.non satis.in fi. Quis eorũ cum eo vasa ecclesie cõminuta deinde conflata dat pauperibus ⁊ captiuis.xij.q.ij.aurũ. Quis presidentium auder hodie dicere subditis per eum correctis: Mundi sunt man⁹ mee a sanguine:id est a peccato oĩm vestrum? Actu.xx.xliij.di.ephesijs. Sed vtinã viri sanguinum non fint ficut multi q̃ non dimidiant dies suos. ps. liij. Ubi inueniemus Samuelem lugẽtem Saul.i.Reg. xv. Dauid eumdẽ.ij.Reg.i. Nolanum episcopũ Paulinũ vt narrat Greg.in dialogo vendentem se Vandalis pro filio vidue parochiane sue? Remãserũt nũc sua ⁊ cornua ⁊ indumenta pontificalia. Defecit misericordia. Remansit authoritas. Abijt vite veritas. Stelle prelati nõ dederunt lumen in custodijs suis. Baruch.iij. ceciderunt de celo. Dat.xxxiij. Draco traxit secũ. vtinã non maiorem tertiam partem stellarum. Apoc.xij. Galli nõ cantant: quia gallinacei:id est castrati ⁊ pingues effecti sunt. Esa. xxij. Canes lingua saniferi/nuti effecti sunt. xliij.di.sit rector. Esa.lvi. Vacce de samaria pingues prelati crapulati ⁊ dilati. Amos.iiij. non mugiunt: neq̃ Bethsamis via recta gradiuntur q: pingues sunt:⁊ de filijs nõ curant.i.Reg. vi. Custodes episcopi charras custodiũt. cõtra illud. xxi. q.i.in canonibus.⁊ sententijs chartas implent:⁊ dicunt. Numquid ego custos fratris mei sum.q.d.non. Beñ.iiij. de pe.di.i.§.euidẽter. Prorera:id est rector nauis a prora dormit in puppi.vii.q.i.scisciteris.⁊ amisso dauo nauicula periditur fluctib⁹. Prouer.xxiij.i.q.iiij.nauicula. Primipilarij terga verterũt:⁊ vexillo dirupto exercitus prostratus est. Sacerdotes non dixerunt/vbi est domin⁹? et tenentes legem nesciẽrunt eũ. Pastores preuaricati sunt in domino:⁊ prophetauerũt in Baal.i.vt deuorent.nam Baal deuoratio interpretatur:⁊ idola securi sunt. Hiere. ij. Prophete ⁊ sacerdos polluti sunt:⁊ in domo dei malũ inuentum est:⁊ in prophetis samarie vidit domin⁹ fatuitatem. Et in prophetis hierusalẽ vidit dominus simulationem adulterium/⁊ iter mendacij:⁊ confortat manus pessimorum vt non conuertatur vnusquisq̃ a malitia sua Propterea hec dicit dominus exercituum ad prophetas. Ecce ego cibabo eos absinthio:⁊ potabo eos felle. A prophetis enim Hierusalẽ est egressa pollutio super omnem terram. Hiere.xxiij. Nomine autem prophetarum doctores intelligũtur. xliij.di.sit rector. Hodie effeminati principes dominant⁊ cõcupiscẽtia garrula in solio sedet. Archiflamines filum deposuerunt:⁊ signum in eis non est. xxi.di.c.i.ꝓ.sacerdotes. Errorũ magistri cathedrati sunt: sed veritatis discipuli non fuerunt.ar.xxxvij. di.relatum. xxiiij.q.i.cum beatissimis. Non precedunt arietes:⁊ ideo oues aberrant.vii.q.i.scisciteris. Duces ceci sunt:et ideo subditi foueis dilabunt.xxxviij.dist. que ipsis. ex de eta.et qua.cum sit. Mediatores de medio recesserũt:⁊ ideo sanguis effusus est. Aduocati preuaricati sunt ⁊ ideo causa perit.ar.ij.q.iij.§.notandum.⁊.§.preuaricator. Judices in muneribus iudicant:⁊ ideo iustitia exulat.i.q.i. duces xi.q.iij.pauper. Radix deficcata est vel corrosa vermib⁹: ⁊ ideo folia pallida ⁊ fructus marcidi:quia qualis arbor talis fructus. Dat.vii. Capita languerunt.⁊ ideo membra dolent.vi.q.i.et merito. Egroti se medicos iactant. Mortui alios resuscitant. Ceci illuminãt. Claudi preducesunt ⁊ precursores. Pueri magistri seniorum sunt.sed non sunt tales pueri de quibus.lxxviij.di.§.hoc regulariter. Somniatores prophetizant. Hiere.xxiij. Coniugia frequẽtantes/hortatores viduitatis sunt. xxvi.dist.vna. Exempla vite defecerunt:et ideo subditi corruerunt. vt preal.c.ex merito.⁊ extra de vo.et vo.re.magne. Sed potentes potẽter tormenta patientur. viii.q.i.illud.⁊ Judicium durissimũ ijs qui presunt. Sapi.vi. ¶ E Sicut tamen sepe dixi superius: agant quicquid velint summus pontifex⁊ alij prelati ecclesiarum:ab eorum tamen obedientia recedendum non est. viii.q.iiij.nõne.ij.q.vii.sacerdotes ⁊ reliqui. vbi de hoc ibi vide. Non ergo habeam⁹ deũ alienum nec deum recentem.ps.lxxx. Heb.xiij. Jesus christus heri ⁊ hodie ipse ⁊ in eternum. vbi Bernar. Hesternũ quidem ab initio seculi vsq̃ ad dominicam ascensionem. Hodiernum vero diem extinde vsq̃ ad cõsummationem mundi. Eternum intellige post cõmunem omnium resurrectionem. Nec ecclesiam nouã:quia vna est vetus et noua. vii.q.i.deinq̃.xxxii.q.iiij.recurrat.vbi de hoc.⁊ dixi supra. Unus eius sponsus ⁊ christi vicarius generalis:quẽ in terris nemo iudicat: quia solus ipse facorum suorum indignorum/siqua sunt/solum deum habet vltorem.quo excepto/quiuis alius homo quãtũuis magnus habet super se deum ⁊ hominem impia vlciscentem.ir.q.iij.alior. Agat quicquid vult:domin⁹ est:pater est: iudex est:occidat:⁊ si occiderit me in ipo sperabo Job.xiij. Anathematizet:persequatur:non fugio nisi ad eum sicut dicit Aug.

Prelati negligẽtie arguuntur.

Apostolorum dictum

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

de deo cuius ipse vicarius. Deus ira timendus est: vt ab ipso fugiatur ad ipsum. sicut facit paruulus cum videt patrem iratũ prosternẽs se ante ipm: misericordiã rogãs quasi fugiens a manu ferientis ad pedes miserẽtis. sic ⁊ nos ad eiꝰ vicariũ faciamꝰ: prosternamur ad pedes miseri fugiẽtes ab eiꝰ ira stimulãte ad eiꝰ miam indulgẽtẽ.

¶ Si ecclesia humiliatur: id est conculcatur: ad cuiꝰ confugiemus auxilium? ⁊ vbi relinquemus gloriam nostram. ix.q.iij.aliorum. Non recalcitro: quia extra eũ gratia dei/misericordia dei nõ est. Si (quod absit) iniuste iudicar: suffero. Si iuste: veniam peto: sed non apostato. nec a petra recedo. xix.di.in memoriam. et.c. ira dñs. ne ab eo collidar? Et quo irem? Et vbi cõmunicarẽ? Joã. vj. xxiiij. q.j.§.si autem. Et vbi viuerem. xxiij.q.vij.quẽadmodum. Et vbi saluarer? xxiiij.q.j.quicumq̃. Extra arcam/diluuium est. xxiiij.q.j.quoniam. Extra colũbam/amaritudo est. xxiiij.q.j.loquar. Extra horũ cõclusum/diuisio est. xxiiij. q.j.omnibꝰ. Extra fontem/siccitas est. ibidem. Extra bethleem/que est domus panis viui. Joã. vj. de con. dist. ij. sicut. esuries est. Extra dñam gentiũ/dura moris seruitus est. lxxix.di. oportebat. Absq̃ tunica inconsutili inscissa algesco frigore. xxj.q.vij.sicut. Mẽbrum sum putridũ ⁊ abscissum si separer a corpore. pre.c. quemadmodum. Extra domũ agnum non comedam. xxiiij.q.j.quia. Extra vineã domini sabaoth. Esa. vj. vinum pungitiuum ⁊ cõpunctionis. ps. lix. Potasti nos vino cõpunctionis. Et letificatium. ps. ciij. Vinum letificat cor hominis non bibã. Reginam deauratam adsistentem a dextris christi. ps. xliiij. ecclesiã intueor. Decora est. Non habet in se maculã/neq̃ rugam. Epbe. v. xxj. di. Quis. Incorrupta est. Pudica est. Vnius cubilis sanctitatem casto pudore custodit. xxiiij. q.j.loquitur. in fi. Nunq̃ in se cecidit: neq̃ cadet. qꝛ Petrꝰ romanus eam sustentat. xxj. di. §.j. in fi de pe. di. ij. si enim. vltra duas colũ. Colliditur. turbatur. xxiij. di. in nomine domini. xxj. q.j. futurã. Exterius denigratur: quia militat sed gloria eius abintus. ps. xliiij. Fusca est et decolorata: qꝛ decolorauit eam sponsus eius/sol obscuratus. Cañ.j. quia non est ei species: neq̃ decor. Esa. liij. Sponsa eius luna in sanguinem vertitur. Luce. xxj. qꝛ mutatur: quia in malis filijs turbatur. et ideo quia Judas erat ibi nauis Petri periclitabatur. xxiiij.q.j. non turbatur. sed tũc in ea nõ submersus est: ſz ꝑdito: diuisus/et ad pharisees diuisos vadẽs/pro cõsilio/suspẽsus est. Mat. xxvij. de pe. di. vj. q vult. ⁊ di. ij. iudas est. ⁊ c. seq. Caueant diuisores: caueãt dispersores: qꝛ ps. xlv. Deꝰ in medio eiꝰ/sponse nõ cõmobitur/in fidelibꝰ suis membris firis Petro. Non habet ex se ecclesia filios priuignos: quia ex se omnes filios legitimos generauit. de con. di. iiij. mater ecclesia. Diuisi/quocumq̃ nomine censeantur/non sunt eius re ⁊ merito etsi numero. de con. di. iiij. est vnitas. de pe. di. j. ecclesia. Adulterini sunt qui que sua sunt: nõ que matris: querunt. viij. q.j. sunt in ecclesia. Vocant matrem ecclesiam: fingunt se habere matrem: sed nouerca est eis: quia ipsi non sunt filij ⁊ ideo abũcit eos. Non habent characterem filiorum ⁊ discipulorum. Character autem est stigma domini iesu per quod specialiter sui filij legitimi a spurijs ⁊ mãseribꝰ distinguũtur. Vnitas est: charitas est. Unde Joã. xiij. In hoc cognoscent omnes quia mei estis discipuli si dilectionem habueritis ad inuicem. Ubi Chryſ. Pretermittens autem miracula que erant facturi: ab amore designat/dicens. In hoc cognoscent ⁊c. Hoc enim est quod maxime homines sanctos ostendit: hos enim dicit esse discipulos. Item ibi Aug. Tamq̃ alia munera mea habent vobiscũ etiam non mei: non solum naturam/vitã/sensum/rationem/⁊ eam salutem que hominibus ⁊ pecoribus cõmunis est: verum etiam linguam/sacramenta/prophetiam/fidem/scientiam/distributionem rerum suarum pauperibus/⁊ traditionem corporis sui vt ardeant: sed quoniam charitatem non habent: vt cymbala concrepant: nihil eis prodest. Ad hec. j. ad Cor. xiij. j.q.j vide. de pe. di. iij. si quis.

¶ Agarenii filij agar habeant sibi ⁊ posteris suis munera terrena: que Abraam deus pater multarum gẽrium quia christianorꝫ/dimittet eis sicut seruis terre. diuisis ab Isaac christo legitimo herede. Geneſ. xv. ⁊. xxj. lvj. di. hismael. Det autem filio suo Isaac christo quod est gaudium nostrum ⁊ filijs eius coheredibus eius. Ro. viij. hereditatem immarcessibilem ⁊ incontaminatam ⁊ incorruptibilem conseruatam in celis. j. Pet. j. A quibus Belial absq̃ iugo obedientie christi ⁊ angeli eius diuisi/a suis fratribus angelicis obedientia firis in celum aereum expositi fulgoribus tonitruis ⁊ tempestatibus ⁊ guerris cõtinuis/ceciderunt traditi in tartarum rudentibus inferni. ij. Pet. ij. in iudicium magni dei vinculis eternis sub caligine reseruati. Jude. j. c.

Gratia spiritussancti Finitur prima pars huius operis feliciter.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

¶ Primus Articulus Secūde partis huius operis.

Amnūc restat de secunda parte istī operis tractare: que est de plāctu ecclesie. Prima enim pars dei beneficio expedita est: que est de statu ecclesie. in qua expeditū est de ecclesie fundamēto: ⁊ eius iurisdictione: ⁊ potentia: et sanctitate: ⁊ dñi pape ⁊ aliorū prelatorum. Nunc cum Job deduco calamū/dicēs. Versa est in luctū citbara mea: ⁊ organum meū in vocem flentiū. Job.xxx. in fi. De planctu igitur ecclesie/q̄ quasi in filijs ⁊ membris suis a puritate ⁊ sanctitate sua quodammodo defecit: et ideo plangēda est cum Hiere. Thren. per totū. omni dilīgētia pertractabo. Et quare sit plāgenda: quia ꝓpter casum suū. Et quō manente sua iurisdictione ⁊ potentia in statibus suis quantū ad sanctitatē defecerit: in sequentibus declarabo. ¶ A Et licet supra in parte prima istī operis/de malis filijs istī sancte ecclesie prelatis ⁊ alijs/in multis locis tetigerim: Hic tñ latius de singulis statibus quasi a sanctitate ruentib⁹ disseram. nō iudicans veritatē potentie ecclesie vt supra plene ⁊ pluries probaui. Sed peccata membrorū ipsius ecclesie corruptorum. Est em condēnandū vitiū: non sancta iurisdictio/aut natura Lxxvj. dist. odio. xxiij. q. iiij. duo. Dicam igit ⁊ plāgam cum Hiere. Thren. iij. post medi. Diuisiones aquarū deduxit oculus me⁹: in cōtritione filie populi mei. Oculus meus afflictus est: nec tacuit eo q̄ non esset requies. donec respiceret ⁊ videret dñs de celis. Ne auertas dñe aurem tuā a singultu meo/⁊ clamorib⁹. Iterū plangā cum eodē Hiere. matrē meam ecclesiā. ⁊ dicam. Quis dabit capiti meo aquā: ⁊ oculis meis fontē lachrymarū: Et plorabo die ac nocte interfectos/subaudi in aia/filie scz ecclesie/populi mei. Quis dabit me in solitudine diuersorum viatorū: Et derelinquā populū meū: ⁊ recedam ab eis: q: oēs adulteri sunt/⁊ cetus preuaricatorū: ⁊ extenderūt linguā suam quasi arcū mendacij/⁊ non veritatis. Confortati sunt in terra: q: de malo ad malū egressi sunt: ⁊ me non cognouerūt/dicit dñs Hiere. ix. in pn. Vere ⁊ verissime obscuratū est aurū. Thre. iiij. cōmento: hic ꝓ parte istud. c. ⁊ iterū. j. in vij. ar. perfectī⁹. Status sanctus ecclesie mutat⁹ est colo: optim⁹ virtutū in vitia. Dispersi sunt lapides sanctuarij. i. ecclesie clerici ⁊ religiosi: q̄ sunt fundamenta ecclesie. et de elec. fundamenta. lib. vj. In capite oim platearū. platea lata vita laicor est. Unde Luc. xiiij. ⁊. xxiij. q. iiij. displiceat. in fi. Exi cito i plateas. ¶ B Dicit Amb. ad plateas: vt de latioribus vitijs ad angustam venirent viā. vñ ⁊ platea latior est q̄ vicus: ⁊ a latitudine nomē accepit. In plateis em sunt diuites: q: lata est via que ducit ad mortem. Mat. vij. ⁊ Luc. xiij. Esa. lix. Corruit in plateis veritas: et equitas nō potuit ingredi. Unde Aug. Quidā sunt q̄ vagant per cāpos licentie: putantes licitū/quicquid est libitū: qui laxas sibi fecerūt habenas: effrenata libertate vtētes/⁊ frenū continētie detrectantes. Dispersi ergo sunt lapides sanctuarij in capite platearū: q: clerici ⁊ multi religiosi capita sunt hodie ⁊ exēpla relarationis ois vite laicis/q̄ laticorem vitā tenent. Et hoc est fm Hiero. qō vehemēter ecclesiā dei destruit: meliores esse laicos q̄ clericos. viij. q. j. qualis. ad idē. e. causa. ⁊. q. c. verior. c. quid aūt. c. illud. Clerici em laicos loco ⁊ religione ⁊ sanctitate debēt precellere. dist. iiij. deniq̄. j. q. j. vilissimus. lxj. di. in sacerdotibus. xxv. di. §. nunc autē. ℣. noie. Filij syon/clerici filij ecclesie speculantis/inclyti virtutib⁹: que sunt anime nobilitas. iurta illud. Nobilitas sola est/animū que moribus ornat. ar. xxiij. q. iiij. fi nō ex fidei. ⁊ amicti auro primo/ornati fide/charitate informati. de peni. dist. ij. circūcisio. quomodo deputati sunt in vasa testea: fragilia/vilia: xxiij. q. iiij. qui fm. nullis tentationibus resistentes. Filia populi mei. lxviij. di. quorum. ecclesia/crudelis in prelatis seuissimis in tyrānis. x. q. iij. quia. cū. c. seq. quasi struthio in deserto/q̄ exponit oua sua. Prelati multi suos filios spoliātes psequentes/⁊ ad literā occidentes. pre. c. quia. Qui vescebātur voluptuose in virtutibus ⁊ sanctis exēplis/ecclesia primitiua. xij. q. j. c. ij. interierunt in vijs/in via larga ⁊ relarata: que ducit ad mortē. ¶ C Unde Mat. vij. ⁊ Luc. xiij. Intrate per angustā portam: q: lata porta ⁊ spatiosa via que ducit ad perditionem: ⁊ multi sunt qui intrāt per eā. q̄ angusta porta/⁊ arcta via que ducit ad vitā: ⁊ pauci sunt qui inueniunt eam. vbi Thys. Tres sunt naturales passiōes ⁊ intime carnis. pino esca ⁊ potus. deinde amor viri ad mulierē. tertio loco somnus. ⁊ ideo grauī⁹ est eas a natura carnali precidere q̄ ceteras passiōes. ⁊ ideo nullius passionis abstinētia fic sanctificat corpus/ficut q̄ homo fit castus: ieiunās: ⁊ vigilans. perseuerās ergo ꝓpter has iustitias ⁊ potissimū propter laboriosissimū ieiunū dicit. Intrate per angustam portā ⁊c. Porta perditionis est diabolus: per quē introitur in gehennā. Porta vite est christus: per quē introitur in regna celestia. Lata aūt porta dicitur diabolus esse: nō magnitudine potestatis. s. extēsus. Sed effrenate superbie licētia dilatatus. Porta autē angusta d̄: esse christus nō paruitate potestatis exiguus: sed humilitatis ratione collectus. quia quē totus non capit mūdus/seipm inter angustias vteri virginalis inclusit. Via aūt perditionis est ois iniquitas. Dicitur aūt spatiosa: quia non est intra regulā disciplinē inclusa. ⁊ ambulātes in ea quicquid eos delectauerit hoc sequūtur. Via aūt vite dicitur ois iustitia: ⁊ ꝓpter contrarias causas est arcta. Cōsiderandū aūt q̄ nīī quis perambulauerit per viā: non pōt venire ad portā. qui enim nō ambulat per viā iustitie: impossibile est vt vere christū cognoscat. Similiter nō incurrit in man⁹ diaboli: nisi q̄ in via ambulat peccatorū. hucusq̄ Thys. q̄ etiā dicit. Sed quū postea dicat/Jugū meū suaue est ⁊ onus meū leue. Mat. xj. qualiter hic angustā viā esse ait ⁊ arctam: Sed post labores ⁊ sudores in bonū finem deuenire/scz in vitā/sufficiēs est mitigare eos q̄ agones patiunt. Si enim tēpestates nautis/⁊ vulnera militibus leuia sunt ꝓpter spem premiorū: multo magis quū celum preiacēs fuerit: et immortalia pmia: nullū aliquis sentiet imminentiū periculorū. Sed ⁊ exēplū christi preducis pro nobis patientis leue nostrū facit certamen. Qui em in agone certat: quū viderit principē admittentē labores agonū: animosior fit. Ne igitur mesti simus quū multa hic contigerint tristia: q: arcta est via/sed nō ciuitas. Ideo neq̄ hic quietem oportet expectare: neq̄ ibi triste aliq̄d prestolari. Dicens aūt qm̄ pauci sunt qui inueniūt eam. rursus hic multorū desideria significauit: ⁊ audientes eruditiū nō multorū prosperitatib⁹ attēdere: sed paucorū laboribus. hucusq̄ Thryso. j. in Thren. c. iij. super litera Teth. ℣. Item hoc iugum. §. Aleph. in. vj. ar. Itē Amos. vj. Ue qui separati estis in die malum: qui dormitis in lectis eburneis: ⁊ lasciuitis in stratis vestris. qui comeditis agnū de grege/⁊ vitulū de medio armenti. Ber. Quid ad hec dicitis vos gulosi ⁊ luxuriosi: quorū deus venter est. Phil. iij. quorū vsus aut in ventre aut sub vētre. q̄ in luxurijs enutristis corda ⁊ corpora vestra. Jac. v. Pinguedo carnis/delicie corporis/saturitas ventris/aut ante mortē vos deserat: aut vos illa reliquetis in morte. ¶ D Sequit in Thren. iiij. Qui nutriebātur in croceis/sancti clerici charitate rubicūdi: ⁊ mūditia formosi. ad exemplū christi candidi ⁊ rubicundi. Can. v. Amplexati sunt stercora. fornicationū ⁊ immūditiarum. ps. lxxxij. Dispersierunt in Endor. q̄ interpretat fons generationis. quia plena est ecclesia filijs clericorū. Unde oportuit ecclesiam de eis facere titulos speciales/⁊ tractatū. ex de filijs presby. ⁊ de cohabi. cleri. ⁊ mu. ⁊. lvi. di. Facti sunt vt stercus terre. i. feridi ⁊ abominabiles. Jobel. i. Cōpurruerūt iumenta in stercore suo. Sicq̄. Iumēta in stercore putrescere/est carnales homines in carne vitā finire. Tale ster-

Passio carnalis triplex.

Ob nimia scelerum frequentia euiluerunt clerici.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

cus ⁊ omne mūdiale spernit Paulus: vt christum lucrifa
ciat. Phil. iij. Est aūt aliud bonū stercus sancte vilitatis ⁊
humilitatis: de quo paup suscitatur. pſ. cxij. Laudate pue
ri. vt sedeat cū principib⁹ angelis. Fm illud. Peruenerunt
principes cōiuncti. pſ. lxvij. i. angeli cū principibus. id est
apostolis. Fm illud. pſ. xliij. Cōstitues eos principes. lxviij.
dist. quorū populi sui. pſ. cxij. Et maior effecta est iniqui
tas filie populi mei peccato sodomor que subuersa est in
momēto. Ben. xix. de pe. di. j. sed ⁊ cōtinuo. q: ecclesia ma
gis recipiens/de gratia ⁊ dignitate christi magis ingra
ta ⁊ magis ꝗ synagoga offendit. ar. xl. dis. homo christia
nus. cū fi. Un Mat. xj. Remissi⁹ erit terre sodomor ⁊ go
morreorū in die iudicij/ꝗ illi ciuitati. Ubi Hiero. Quia
sodomitis ⁊ gomorreis nō fuit predicatū euangelium. ⁊
Mat. xj. Dico vobis q: terre sodomorū remissius erit in
die iudicij ꝗ tibi, loquit Capharnaū. vbi dñs multa mira
cula fecit. que maior est in condēnatione ꝓpter euangelij
preuaricationē/ꝗ sodoma ignorans christū ⁊ euangeliū.
¶ E Et sequit. Candidiores nazarei eius niue. Naza
rei interpretant virgulta vel floridi siue custodientes: aut se
parati/mūdi/vel vncti/siue sancti/aut consecrati. Tales
fuerūt clerici in ecclesia primitiua. virgulta virentia san
ctis operib⁹. vnde ⁊ colūba ad noe redijt portās ramum
virentis oliue. Ben. viij. ex de sacra vnc. c. j. §. quia vero. in
fi. virens aūt non siccus aut arenscens est ramus/bonum
opus factū in charitate. Greg. Nec habet aliqd ram⁹ bo
ni operis: si nō manet in radice dilectionis. Floridi/puri.
vnde Can. j. Lectulus noster floridus/conscientia pura ⁊
bona. de pe. di. iij. charitas. ij. quasi in fi. Custodientes/pre
cepta legis. pſ. cxviij. Ut custodiā mandata tua. ⁊ iterum
pſ. xviij. In custodiēdis illis retributio multa. Separati
mente a malis. xxiij. q. iiij. a malis. Mūdi/cor: de Mat. v.
Beati mūdo corde. Aug. Hoc est enim simpliciter cor qd
mundū cor. Chry. ibi. Mundos aūt hic ait vel eos q̄ na
turalē virtutē possident: ⁊ nullius sibi malitie cōscij sunt:
vel eos qui in tēperantia cōsistūt: que maxime necessaria
est ad videndū deū. Fm illud Pauli ad Heb. xj. Pacem se
quimini cum oibus/⁊ sanctimoniā: sine qua nemo vide
bit deū. Vncti/virtutib⁹. ex de sacra vnc. c. j. Sancti/mari
me castitate. lxxxj. di. oportet. j. ad Thessal. iiij. Hec est vo
lūtas dei/sanctificatio vestra: vt sciat vnusquisq̄ ⁊c. Con
secrati/ad seruitiū dñi. xxj. q. ij. nulli. de cōse. di. j. vestimen
ta. ¶ Isti (inquit) nazarei cādidiores niue/interna ⁊ ce
lica mūditia. xxx. q. v. femine. Innocētia ⁊ puritate. de cō.
di. iiij. post baptismū. cum. c. seq. De cordis puritate ⁊ cor
poris munditia clericorū ex de vi. ⁊ bone. cle. vt clericor. j.
rū. De cordis puritate loquit Seneca ad Lucillū in epla.
lj. Proijce oia que cor tuū dilaniāt: que si nec aliter extra
hi possent: cor cū eis euellēdum esset. ⁊ in sacris ordinib⁹
nihil tam dignū sicut caste viuere: quū castitas sit premiū
cleri principiū ⁊ etiam fundamētū. in aur. quō opor. epis.
aut re. cle. ad or. perdu. §. hec de deo. amabilibus. Colt. ix.
Et loquēs alia lex de clericis/ait. Quid enim stabile aut
firmū erit si sanctitas incorrupta/corrūpatur? C. de epis. ⁊
cleri. si quem ꝗ. Nitidiores lacte. honesti corpore casti
te. ⁊ sic habētes zonam aureā ad mamillas. Apoc. j. id est
castitatem in affectu ⁊ effectu. Rubicūdiores ebore anti
quo. in cōposita ⁊ rubicunda verecundia honestatis: que
ingenuos prodit natales. lxxxvj. dist. non satis. ⁊ que est
sordidorū omniū inimica. angelor ⁊ virginitatis germa
na. ⁊ que detestatur filios infrunitos: ⁊ pudoratos ample
ctitur. xxxj. di. in scripturis. Sapphiro pulchriores. in omi
morū conspicua venustate. sic accipitur de peni. di. ij. prin
cipiū. vltra colū. ℟. ois lapis. ¶ F Et sequit in Thren.
iiij. Denigrata est super carbones facies eor. scz nazareo
rum/qui erāt in ecclesia primitiua. nūc facies clericorum
id est intentio ⁊ cōscientia. Cant. ij. Ostende mihi facien
tuā. Job. xj. Si non permāserit in tabernaculo tuo iniusti
tia: tunc leuare poteris faciem tuā absq̄ macula. pſ. xlix.
Arguam te ⁊ statuam contra faciē tuam. Matth. vj. Fa
ciem tuā laua. id est cōscientiā: vt sit sine macula. i. sine ru
ga. Ephes. v. Greg. Scriptura sacra mentis oculis quasi
quoddam speculū opponitur: vt interna nostra facies vi
deatur. ibi enim feda. ibi pulchra nostra cognoscim⁹. De
nigrata/deturpata/depauata est ⁊ cauteriata. lxxiij. dist.
in nomine patris. feditate ⁊ perucritate. non querēs que
christi sunt sed que sua. Phil. ij. lxiij. dist. nosse. Esa. xxiij. Fa
cies cōbusta vultus eorū. Super carbones. qui nigri sunt.
Aug. Nigrior est conscientia peccatoris corruo. Un ⁊ Pau
lus simplex quēdam ingredientē ecclesiam in fornicatio
ne iacentē nigrum ⁊ tristem facie vidit. Carbo etiā ignis
extinctus est. quia in clericis hodie ignis charitatis extin
ctus est: ⁊ ignis alienus in eis est. Ignis alienus. libido.
auaritia. ⁊ ois praua cupiditas est/dicūt Adamantius ⁊
Efrim de peni. di. iij. inter hec. j. ℟. ignis. Isti sunt carbo
nes desolatorij. pſ. cxix. Ad dominū cū tribularer clama
ui. Sunt ⁊ alij carbones pestiferi: criminationes false. q̄s
sepe clerici ⁊ accēdere ⁊ reaccendere nolūtur. ex hoc pur.
ca. cū in iuuentute. Sequit. Et nō sunt cogniti in plateis.
scz laicorū. quia eos subditi per verā obedientiam non co
gnoscūt/propter eorū malam vitā. quia per bonā vitam
que sunt vera stigmata clericorū cognoscuntur: ⁊ in reue
rentiam habentur. mali vero nō cognoscūtur/quū etiam
habitū proprium clericalem dimittant. ad hoc op. ar. eorum
que legūtur ⁊ no. ex de sen. excō. in audientia. ⁊ c. si iuder.
lib. vj. ¶ Sequit. Adhesit cutis eorum ossibus: aruit: ⁊ fa
cta est quasi lignū. quia conuersatio eorū etiam exterior
que est cutis/arida ⁊ absq̄ pinguedine deuotionis est. de
qua pinguedine. pſ. lxij. Sicut adipe ⁊ pinguedine replea
tur anima mea. Et facta est sicut lignū aridum: deputan
dū igni. Sicut enim palmes invite non manēs. Joā. xv. vbi
Aug. Unū ex duob⁹/palmiti cōgruit: aut vitis: aut ignis.
Si in vite non est: in igne erit. sic etiā accipitur lignū ari
dum in malā partem. Lu. xxiij. ibi. Quia si in viridi ligno
hoc faciūt: in arido quid fiet? vbi Theophi. Si erga me li
gnū fructiferum iugiter viuēs/taliter se gerunt romani
quid nō attentabūt erga vos: populū dico/quasi lignum
aridū/priuatum qualibet viuificante virtute: nec vllū fru
ctū ferentes? Item ibi Beda. Si ego qui peccatū nō feci:
lignū vite appellatus. Apoc. xxj. sine igne passionis a mū
do non exeo: qd putas eis manere tormenti/q̄ sunt fruci
bus vacui? Tale lignū aridum qd fructū suum non dat in
tēpore suo/non gustabit de ligno vite qd est in medio pa
radisi. Apoc. ij. ⁊ vlt. Sequit. Melius fuit occisis gladio/
materiali cōsumente corp⁹. ꝗ interfectis fame/peccator
de qua fame. j. ad Cor. xj. Alius quidē esurit. peccare. pſ.
lxxvij. Et apposuerūt adhuc peccare ei. Quoniā isti extra
huerūt/cōsumpti a sterilitate terre. quoniā omne terrenū
sterile: ⁊ sterilem facit animā a deuotione ⁊ gustu dei. pſ.
xxxiij. sterilitatē anime mee. Et alius pſ. cxlij. Anima mea
sicut terra sicca/sine aqua deuotionis ⁊ compunctionis.
Cōpleuit dñs furorem suū. Furor autē ira dei non est/vt
hois id est perturbatio cōcitati animi: sed tranquilla iusti
supplicij cōstitutio. dicit Greg. de peni. dist. iij. productio:
Neq̄ enim/dicit Hiero. deus hoibus irascitur: sed vitijs:
que quū in homine non fuerint: nequaq̄ punit quod ma
tarū est. de pe. dist. j. quāobrē diti. ⁊ j. in fi. orationis Hiere.
Effudit irā indignationis sue: ⁊ succendit ignem in syon.
in ecclesia. i. permisit succendi. sic exponitur. xxiij. q. iij. na
buchodonosor. ℟. cū vero. Igne inquā alienum. de pe. dist.
iij. inter hircum. libidinis/auaritie ⁊ ois praue cupidita
tis. diti. prime supra. ℟. Et sequit. Qui ignis non exurit/
non mūdat/vt ibi dicitur de igne auaritie. Eccli. xxiij. Ani
ma calida quasi ignis ardens nō extinguet/donec aliud
deglutiat. Quia sicut ait Greg. Auaritia desideratis re
bus nō extinguitur: sed augetur: more ignis cuius flāma
ex lignis videtur cōpumi: sed paulo post cernitur dilata
ri. ad hoc facit quod dicit Hiero. in prologo biblie. viij. c. et
transfertur per Aug. xliij. q. v. quid dicā. Auaro tam deest
quod habet/ꝗ qd non habet. credenti totus mūdus diui

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

tarū est. Infidelis autem etiā obolo indiget. De igne luxurie. Job.xxj. Ignis est usq ad cōsumptionē deuorās. quia luxuria non solū coinquinat corpus: sed ⁊ animā: ⁊ totū deuorat. Unde.j.Cor.vj. Omne peccatū quodcūq fecerit homo/extra corpus est. qui autē fornicatur: in corpus suū peccat. vbi dicit glos. In fornicatiōis opere sic totus homo absorbetur a carne: vt iam dici non possit ipse animus. Sed simul totus homo dicit caro. Unde dicitur fornicatio forme necatio. Ignis iste nutrit pinguedine/scilz ventris ingluuie. xliiij. dist. §.j. Uñ versus. Subtrahe ligna foco si vis extinguere flāmā: Si carnis mor⁹: otia vina dapes. ¶ De igne ire ⁊ superbie. Exo. xxij. Si egressus ignis inuenerit spicas: ⁊ cōprehenderit aceruos frugum: siue stantes segetes in agris: reddet damnū. q̄ igne succendit. ex de iniur. si egressus. Acerui frugum sunt cōuentus religiosorū. Cañ. vij. Uēter tuus sicut aceruus tritici vallat⁹ lilijs. Stantes segetes in agris sunt boni actiui in habitu vite secularis: quos oēs qui ad iram ꝓuocat ꝗ grauiter peccet/ex hoc patet q: omne damnū restituer. Unde Greg. Ideo timendi sunt boni ne offendātur: ne forte per eos ille ꝓuocetur ad irā/qui eorū corda semper inhabitat. nam si malos offendimus/minime timere debemus: quia illis nostra actio displicet/quib⁹ nec iustitia creatoris placet. ¶ Prune cupiditatis sunt diuitie. libidinis vero delicie. furoris lites ⁊ discordie. Uñ oram⁹ quotidie. Extingue flāmas litiū. horū omniū igniū follis est suggestio diaboli. Esa. liiij. Ego creaui fabrū sufflantem in igne prunas. Hic tripler ignis succēsus est/maxime in medio clericorū: solam expectans flagrationē elementorum. ij. Pet. vlti. Elementa ignis calore soluētur. vt sicut nūc ardent in culpa: ardeāt pariter ⁊ in pena. Ps. xx. Pones eos vt clibanū ignis. Esa. l. Ecce oēs vos accendētes ignem/accincti flāmis quas succēdistis/ambulate in lumine ignis vestri: in flāmis quas succendistis. ¶ Similiter vita iustorū ignis est: ⁊ corum gloria ignis erit: quia nūc ardent igne diuini amoris. de quo Luce. xij. Ignē venī mittere in terrā. quid volo: nisi vt ardeat: vnde Amb. Non vtiq illū consumptorē bonorū: sed bone voluntatis authorē: qui aurea dñice domus vasa melioratur: fenū vero cōsumit ⁊ stipulam. Et ibi Cy. illus. Hui⁹ ignis dñs accelerabat incendiū. credebant eñ iam quidā quorum exordium fuerāt venerandi discipuli: sed ignis semel in iudea accensus/totū orbem occupare debebat. Cōsummata ñ passionis eius dispēsatione/⁊ in futuro ardebūt sicut seraphin in cōspectu dei: ⁊ fulgebūt sicut sol in splendoribus sanctorū. Esa. xxxi. Ignis est in syon/in ecclesia militāti. ⁊ caminus eius in hierusalē. maximus cumulus in ecclesia triūphanti. Hūc recipere nō possumus/nisi prius ignē in nobis extinxerimus alienū. de quo supra dixi. qd̄ representatur in sabbato sanctorū quādo prius ignis vetus extinguitur: ⁊ ignis nouus accenditur: ⁊ benedicitur. ¶ Sequit. Et deuorauit fundamēta eius. i. clericos: maxime ꝓlatos: qui sunt ecclesie fundamēta. vt supra in principio istius. c. dixi. ⁊ colūne. ij. q. vij. accusatio. j. sequit. Non crediderūt reges terre ⁊ vniuersi habitatores orbis/qm̄ ingrederet hostis ⁊ inimicus per portas hierusalē. Quū enim in primitiua ecclesia floreret sanctitas omnimoda ⁊ perfecta: quis regū aut q̄s habitator orbis id est ecclesie/crederet in illo tēpore q̄ diabolus inimicus ⁊ hostis ingrederetur per portas. i. per prelatos? Uñ Joā. x. dicit dñs. Ego sum ostiū. quia ipsi sunt principales peccatores. xxiij. q. iij. transferūt. Uel per portas sensus intelligimus. vñ Hiere. ir. Ascēdit mors per fenestras nostras. mors. i. peccatū vel diabolus in hierusalē id est ecclesiā pacificam. Dicit autē diabolus principaliter hostis ⁊ inimicus. vnde Matth. xiij. Inimicus homo hoc fecit. Ubi Hiero. Diabolus proprie inimicus homo appellat: q: deus esse desiit. Et ir. ps. scriptū est de eo. Exurge domine nō cōforetur homo: quā obrem non dormiat q̄ in ecclesia prepositus est/ne per illius negligentiā inimicus homo superseminet zizania: hoc est heretico⁹ dogmata. Ire ibi Eb. yf. Inimicus aūt vocatur propter iacturam quā infert hoibus. vexatio eñ diaboli aduersum nos est. principiū autem vexationis facti est nō ab inimicitia que est ad nos: sed que est ad deū. ¶ Sequit. Propter peccata pphetarū ei⁹. Prophete sepe in sacro eloquio doctores ⁊ prelati vocātur. xliij. dist. fit rector. Et iniquitates sacerdotū eius/qui effuderunt in medio eius sanguinē iustorū/precipue christi. Mat. xxvij. de peni. dist. j. periculose. Nā a sacerdotibus principaliter mala procedūt. xxiiij. q. iij. transferūt. maxime auaritia. et de decl. c. j. Sanguis aūt multis modis funditur. de peni. dist. j. homicidiorū. cum. iiij. c. seq. ¶ Sequit. Errauerunt ceci in plateis. quia prelati ceci: ⁊ duces ceco⁹ xxxvij. di. que ipsis. errāt per falsam doctrinā in populo qui late viuit. Polluti sunt sanguine. peccati. Jo. j. qui nō ex sanguinibus. ⁊ paulopost sequit. Appropinquauit finis noster: cōpleti sunt dies nostri: q: venit finis noster. vere: q: cōplete est oīs malitia: non restat maius malū addere. vñ paulopost sequit. Completa est iniquitas tua filia syon.

¶ Articulus Secundus. A

Lango igit ⁊ oro iterū cum Hiere. Thren. v. Oratio Hieremie quā iterum cōmentor. j. in threnis iiij. ⁊ viij. ar. in. §. recordare. Recordare oñe quid acciderit nobis. q: inuenerunt nos vere multa mala. j. Macha. j. id est peccata in omni genere. Intuere ⁊ respice opprobriū nostrū. vitiorū nostrorū quibus opprobriū facti sumus cunctis gentibus. de quo opprobrio. ps. cxviij. Amputa opprobriū meū quod suspicatus sum. Et de quorū vitiorum opprobrio venit in opprobrium sempiternū. de quo Dan. xij. Alij cuigilabunt in vitam eternam: alij in opprobriū sempiternū. Hereditas nostra versa est ad alienos. Historice. quia ꝓpter peccata nostra terra subiecta ecclesie/sicut terra ꝓmissionis ⁊ alie in terra grecorū ⁊ armenorū/versa est ad alienos. quia a saracenis ⁊ tartaris possidetur: q̄ alieni sunt a fide ⁊ obedientia romane ecclesie. ⁊ de q̄bus pōt intelligi illud Ps. liij. Quoniā alieni insurrexerūt aduersum me. Typice. q: hereditas christi de qua ps. cxxvj. Cū dederit dilectis suis somnū ecce hereditas dñi. ad quā ꝓncipaliter clerici sunt vocati. Uñ ꝓpterea vocant clerici: quia in sorte ⁊ partem electi. Et funiculus hereditatis ei⁹. xxi. dist. cleros. in pn. ⁊ xij. q. j. clericus. Et innocentie hereditas ⁊ virtutū/in qua patribus nostris succedere debebamus. de qua. xl. dist. c. j. Uersa est ad alienos. i. laicos respectu clericorū ab ecclesia alienos. q: hodie cōmuniter innocentiores ⁊ virtuosiores sunt clericis. viij. q. j. qualis. hodie eñ vere q̄si sancti sunt laici respectu clericorū: ⁊ in die iudicij surgent laici cū generatione ista clericos ⁊ religiosorū: ⁊ condēnabunt eos cōparatione vite nō sententie potestate. sicut exponit Hiero. Mat. xii. ⁊ Luc. xi. de niniuitis ⁊ regina saba condēnātibus iudeos in die iudicij. vide. s. ar. pri. §. i. ℣. disperfi ḡ. ¶ Sequit. Dom⁹ nostre ad extraneos. ecclesie facte sunt habitatio incredulorū a fide extraneorū. Sequit. Pupilli facti sumus absq patre. q: vere ꝓlati/ecclesie patres. ij. q. vij. qualis. vi. q. j. infamis. vocātur. sed vere cōiter in effectu patres nō sunt. q: inutiles sunt. ⁊ non refert vel prelatū nō habere/vel inutilē vel malū habere. ad hec. xix. dist. fm. ad fi. ibi. Ideo ḡ ⁊ hic cuius nomē ō: reticendū ⁊ c. ij. q vij. non oēs epi sunt epi. ⁊. c. q̄ nec regiminis. xl. di. multi sacerdotes/et pauci sacerdotes. vij. q. j. factus. in fi. ibi. iā non secūdus sed nullus est. de pe. di. j. §. hocidē. ℣. item a mortuo. Et q̄ inhabilis est ad agendū nullus dicit. ff. qd̄ cuiusq vni. l. j. §. vlti. ⁊. ff. q̄ satis. cogā. l. quoties. ad velle. quāuis. §. si cōuenerit. et de trāsla. c. ij. §. sed neq illud. ℣. sicut. ff. si q̄s cau. l. quoties. Quō enim vocantur patres q̄ nec sua peccata detergūt: nec filiorū crimen corrigunt: tales magis canes impudici q̄ patres vel epi appellandi sunt. xlvij. di. §. necesse. ij. q. vij. q̄ nec regiminis. lxxxiij. dist.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

nemo.ij.Cor.xiij.Quū etiam parētes filijs thesaurizare debeāt:quō patres sunt prelati/qui tota die suos excoriāt subditos:xvj.q.j.predicator.ex de censi.cum apls.§.prohibemus.Indurātur cm̄ prelati patres ad filios subditos. xvj.q.j.predicator.quasi nō sint sui.vt dicit Job.xxxix.Sequitur.Matres nostre quasi vidue.q: mater ecclesia q̄si vidua est/filijs in pctō mortuis viduata.de peni.dist.j.desleat.⁊ q: quasi vidua malos prelatos habēs.vt in pre.ex de trāsla.c.ij.§.sed necillud. ¶ Aquam nostrā pecunia bibimus.aqua fluida hic luxuria est.vnde diabolus rex est oīm qui in aquis sunt:vbi scz est voluptas ⁊ luxurie ppago.de peni.dist.ij.si eni.in fi. Hec luxuria ad literam pecunia que datur scorto cōparatur.Prouer.vj. Preciū scorti vir vnius panis est.mulier aūt preciosam viri aiam capit. Ligna nostra precio cōparauimus.ad cōburendum nos. precio cōparamus:q: ad peccādum preciū damus:⁊ nos diabolo per delectationē quā in peccato habemus/vēdimus.Esa.l. Iniquitatibus vestris vēditi estis.Et hec est vēditio culpe que est ab hoie.vñ Ber. Nostra nos diabolo volūtas mancipat.Est alia vēditio pene eterne/que est a deo pro vēditione culpe.de qua Deut.xxxij.Deo suus vēdidit eos.⁊ de qua Deut.xxviij.Vēderis inimicis tuis in seruos ⁊ ancillas.de peni.dist.j.medicina.Ceruicibus nostris minabamur.i.ducebamur.versus. Quū grex minatur/lupus illi dente minatur.q: a diabolo ducimur:quem sup ceruices nostras imposuimus:quū iugū eius peccati suscepimus.de quo iugo Hierc.xxx. Conterā iugū eius de collo tuo.Lassis nō dabatur requies.q: vere peccatū fatigat corpus ⁊ aiam:⁊ nullus malus requiem habere pōt. Vn Aug.q: nunq̄ illi sua conscientia requiescit. vñ ⁊ qui diabolo seruit requiē habere nō potest. Vñ pphēta Hiere.xvj.c.Seruietis diis alienis qui non dabunt vobis requiē.Et nō est pax impijs/dicit dñs.Esa.xlviij.c.in fi.Sequitur.Egypto dedimus manū. Egyptus tenebre vel angustia vel tribulatio interpretat: per quā peccatū intelligitur:qd aie ⁊ corpori tenebras infert:angustiā facit ⁊ tribulationē.Rom.xiij.Abijciamus opera tenebrarū. ⁊ sup id Ps.xlv.Adiutor in tribulationibus.glos. Nulla maior tristitia als tribulatio:q̄ peccatorum conscietia (als delictorū)cui manū damus quū ad peccandū operam tribuimus.per manus eīm opera designātur.ex de sacra vnc.c.j.§.ad exhibēdū.℣.per manus.Et Assyrijs vt saturarentur pane.Assyrij facture vigilantes dño interpretātur. ij sunt demones creature et facture dei ⁊ natura boni creati.ex de sum.trini.c.j.primo rñ.℣.diabolus.de peni.dist.ij.principiū.quos deus creauit ad se contēplandū ⁊ laudandum: sed quidā per ingratitudinē ceciderūt.vt pre.c.principiū. Vigilantes dño:quia nunq̄ dormiunt impugnantes seruos dei.vñ Ber. Non dormitabit neq̄ dormiet q̄ custodit israel:quia non dormit neq̄ dormitat q̄ impugnat israel. q̄bus datur manus/quando eis seruitur:pro saturatione panū.i.delectatione carnaliū.de quo pane Thren.j. Omis populus gemens ⁊ querens panē dedit preciosa queq̄ p cibo ad refocillandū animā.vbi dicit Greg.Gemens populus querit panē:quū praua multitudo affligitur eo q̄ non ad votū presentis vite iucūditate satiatur.sed preciosa queq̄ p cibo dat/qui virtutē mentis in appetitū transitorie delectationis inclinat. ⁊ refocillare animas nititur q: suis prauis desideriis satisfacere conatur. vnde Eccli. xxxiij.Homini fornicario oīs panis dulcis.Et Prouer.iij. Comedunt panē impietatis: et vinū iniquitatis bibunt. Isti sunt antropophagi.i.hominum comestores. De quo ps.xiij.⁊ liij.qui deuorāt plebem meā sicut escā panis. Itē Prouerb.ix. Panis absconditus suauior.q: stulti eo magis hereticorū verba suscipiunt:quo cōmuniter nō habēt de isto pane.Job.xv.cū se mouerit ad querendū panem.

Tur de peccare nō possit

¶ Sequit. Patres nostri peccauerūt:⁊ non sunt. q: peccatū nihil est:quia passio ⁊ priuatio.ppterea deus peccare nō potest:quia peccare est aliquid nō posse.de peni. di. ij.§.charitas.in fi.distin. Vñ recedente gratia ab anima/ipsa mortua dicitur:ac si nō esset.de peni.di.j.§. hoc idem resuscitatus.⁊ ps.lxxij.Et ego ad nihilum redactus sum. subaudi per peccatū.⁊ nesciui.⁊ Job.xxx. Redactus sum ad nihilū.⁊ Rachel noluit consolari plorans filios/quia non sunt.Matth.ij.quos p̄ vnam expositionē Hiero.in eternū mortuos iudicabat.Et de diabolo dicit Job.xviij. Habitent in tabernaculo illius socij eius qui non est. Sequitur.Et nos iniqtates eorū portauimus. Historice/quia pro peccato vni alij frequenter tēporaliter puniūtur.i.q. iiij.sed obijcitur.(als sub.c.ecclesia)℣.itē peccato achor. Typice.Puniūtur filij imitatores sceleru patrum.sic intelligitur p̄ vnā lecturam.j.q.iiij.§.cōtra. vbi de hoc.vj. dist.§.sed hoc.⁊.§.q̄ autē.j.q.j.cito turpem.De talib mālis patribus.Ezech.xvj. Pater tuus Amorreus/scilz diabolus amaricans.⁊ mater tua Cethea.id est caro garrula. Serui dominati sunt nostri.literaliter. Saraceni dicti agareni descēdentes de Hismaele filio Abrae ⁊ Agar ancille.Gen.xvj.di.lvj.hismael. vnde ⁊ Saraceni nō de Sara libera descendūt:sed de Hismaele.de hoc no.Ostie.in summa.ex de iude. ⁊ sara.in rubricella de saracenis.in.§. ⁊ vnde dicātur.⁊ isti sunt Hismaelite q̄ emerunt Joseph. Gen.xxxvij. Isti in quā agareni serui: quia descendentes de serua:dominātur christianorū in multiplici parte mundi:maxime in terra sancta ⁊ in terra egypti ⁊ in aphrica: propter peccata nostra. Moraliter.Demones serui totaliter vitiorū.⁊ serui penarū/dominātur nobis:quia eis in suis tentationib obedimus.vñ ⁊ auarus demoni dicitur māmona seruit.Matth.vj.non potestis deo seruire ⁊ māmone vbi glos. Per māmona intelligit etiā diabolus qui preest diuitijs nō q̄ possit eas dare/nisi quādo deus permittit:sed quia per eas hoies fallit. Itē ibi Aug. Qui enī seruit māmone.i.diuitijs/illi vtiq̄ seruit q̄ rebus istis terrenis merito sue peruersitatis preepositus/princeps huius seculi. Jo.xij.⁊.xiiij.a dño dicitur.de hoc no.xiij.q.v.§.sed hoc.in glos.māmona. ¶ Vel serui.i.peccata.ab effectu.q̄ seruū faciunt hominem.vñ Jo.viij.omnis qui facit peccatū/seruus est peccati.ij.q.vij.§.quia ergo.sup quo Greg. iiij.moral. Quia quisq̄ se prauo desiderio subijcit: iniquitatis dominio dudum libera mentis colla supponit.Sed huic dño contradicimus quū iniquitati que nos ceperat reluctamur:quū consuetudini violēter resistimus: quum culpā penitendo percutimus:⁊ maculas sordium lachrymis lauamus. Itē Greg.xxv.moral. Quanto autē aliqui liberius peragūt peruersa que volūt:tanto eius.i.diabolī seruitio obnoxius obligātur. Item Aug. Miserabilis seruitus.seruus hois aliquādo sui dñi duris imperijs fatigatus/fugiēdo requiescit.seruus peccati quo fugit secū trahit pcm̄ quocūq̄ fugerit.pcm̄ eīm intus est. voluptas trāsit.peccatū nō trāsit.preterijt qd delectabat:remāsit qd pugnat.Unde ⁊ ppter peccatū ebrietatis seruitus inducta est.xxxv.di.sexto die. ¶ B Sequit.Et non fuit q̄ redimeret de manu eorū.ps.vij.Et nō est qui redimat.⁊ iterum.ps.xlviij. Frater nō redimit:redimet homo.⁊ vir inuenitur qui det preciū redēptionis anime sue. preciū aūt eleemosyna est. Dan.iiij.dixit Daniel Nabuchodonosor. Peccata tua eleemosynis redime.de pe.dist.j.quādo.item. vnde Aug. Redime te homo dū viuis.redime te ipe dum potes.redime te dū precium in manib habes.redime te ne dū mors amara te preuenerit:⁊ vitam simul ⁊ precium perdas. Unde ⁊ de peccatore dicitur ps.xlviij. Non dabit deo placationē suam : nec preciū redēptionis anime sue. Est ⁊ alia redēptio/vera cōtritio. Eccli.xx. Est qui multa redimat/scz peccata/modico precio.i.vnica vera cōtritione. ¶ Sed nec prelati redimunt peccata populi/ea comedentes.i.suis orationib ea delentes.iij.q.j. nulli. q: oratio eorum illa que est in peccato est.ps.cviij.Et oratio eius fiat in peccatū.de peni.dist.iij.nihil inde.iij.q.vij.in graues. Nec subditos curāt corrigere:⁊ sic redimere.ij.q.vij. qui nec regiminis.Ber. Cadit afina:⁊ est qui subleuet. perit anima:⁊ nō est qui adiuuet.Sequitur. In animab

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

nostris afferebamus panem nobis a facie gladij in deserto.q.d. Animas nostras exposuimus gladio sententie dei pro delectatione peccati/que hic per panē intelligitur.de quo.s.dixi.ibi.vt saturaremur panib⁹ in deserto.quia anima per peccatū a deo deserit.Esa.xvij. Eris deserta: quia oblita es dei saluatoris tui.Osee.ix. Ue eis:quū recessero ab eis.De gladio sentētie dei cōtra peccatores Deut.xxxij. Si acuero vt fulgur gladiū meū.gladius iste sententia iudicis est/qua dicet Mat.xxv. Ite maledicti in ignē eternum.Apoc.j.de ore eius gladi⁹.ex de priuil.ex ore ꝛc. Iste gladius nō solū sicut fulgur acutus erit: sed omni fulgure acutior.Aug. Nonne mallent fulmine incendi q̄bus dicetur in fine. Ite maledicti in ignē eternū:Sequit. Pellis nostra quasi clibanus exusta est a facie tempestatū famis. Quia vere tāta est fames peccādi. de qua.s.in primo articulo super verbo in Threñ.dixi.Etiā ad literā pellis exterior: corporis vritur ꝛ attenuat maxime in peccato carnali:cuius cōcupiscentia etiā corpus cōsumit.vt supra.in Threñ.super verbo succēdit ignē in syon.in ar. primo dixi. Vel pellis/cōuersatio exterior:quia pellis carne tegit. exusta est/sensibus inhonesta ꝛ turpis.de hoc.s.super ꝗbo/ adhesit cutis in Threñ.di.xj.primo ar. Vocatur autē peccatum tēpestas:quia animā cōsumit/tribulat/ꝛ eneruat: vt tēpestas nauem.de qua tēpestate.ps.lxviij. Nō me demergat tēpestas aque/scz peccati. Et iterū ibidem. Et tempestas demersit me. Perniciosum aūt est prelatū proteram vocatū in tali tēpestate ꝛ fluctibus peccatorū/subditum derelinquere.vij.q.j.scisciteris.Sequit. Mulieres in syō humiliauerūt.scz hostes demones:q: frequenter in ecclesia cū eis peccatū cōmissum est: ꝛ cōmittitur:ꝛ frequēter per clericos.ex de adul.significasti.Unde ꝛ heu adimplentur illud.ij.lib.Machab.vj.vbi dicit. Nam ꝛ templū luxuria/ꝛ comessationib⁹ erat plenū ꝛ scortantiū cū meretricibus:sacratisq̄ edib⁹ mulieres se vltro ingerebāt: vltro ferentes ea que non licebat.quod aūt.s.dicit. humiliauerūt.i.vituperauerūt.Unde ps.xliij. Humiliata est in puluere peccati anima nostra.ꝛ illud.ps.cxliij.Humiliauerūt in cōpedibus pedes eius. Et similis locutio Dañ.iij.ibi. Sumusq̄ humiles in vniuersa terra hodie ꝓpter peccata nostra.i.humiliati ꝛ vituperati. Similis locutio Jud. xix.ibi.humilieris eas. ¶ Sequitur in Threñ.Et ꝗgines in ciuitatibus Juda.i.ecclesia que christū confitetur. humiliantur nāq̄ tota die.i. stuprantur virgines intra ecclesiam.stuprū autem est propie illicita virginū deflorātio. xxxvi.q.j.§.cū ergo.ex de adul.c.ij.ꝛ ibi.vtinā.in quo aperte ptz q̄ prelati puniuntur pro peccatis subditorū.Unde ibi Greg.Hoc si homes cogitarent:principatus nō ambirent.Sufficit enim pro peccatis ꝓpriis argui ꝛ reddere rationē.quid necesse est ꝓ peccatis populi ostentari contra solē:stuprate a stuprātorib⁹ dotarētur/ne passim fornicarētur:sed maritarent.e.ti.c.j. ¶ Sequitur. Principes manu suspensi sunt.De istis principibus vide quod scripsi.j. Threñ.ij.c.in litera Beth.sup verbo principes.in.§. quō. in ar.v.prelati ecclesie pncipes.xxxv.dist.ecclesie.j.q.vij.cōuenientib⁹.ꝗ.item thrasius.ꝓpter eorū praua opera designata per manū.ex de sacra vnc.c.vnico.ibi.per manus suspensi.i.suspendio mortis eterne digni sunt.ꝛ q: exēplū peccandi sunt populo.ex de vo.ꝛ vo.re.magne.§. pterea. Unde quū peccasset populus fornicās cū filiab⁹ Moab: iratus dñs ait Nume.xxv.Moysi. Tolle cunctos principes populi:ꝛ suspēde eos cōtra solē in patibulis:vt auertatur furor meus ab israel. Nā prelati tot mortibus digni sunt quot ad subditos suos perditionis exēpla transmittunt.xi.q.iij.precipue. ¶ Sequit.Et facies senū non eruburunt.f.hostes vel iuniores.qui intra ecclesiā seniores deridēt ꝛ increpāt:sicut dicebat Job.xxx. Nunc deridēt me iuniores tēpore.Cōtra illud Pauli. Seniorē ne increpaueris.j.ad Timo.v.q̄.q.vij.paulus. Vel facies vt fit nominatiuus pluralis/senū non erubuerunt scz peccare maxime in immūditia. Isti sunt mali senes impudici de quibus dicit Dañ.xiij. Egressa est iniqtas de Babylone a senibus iudicib⁹ ꝛc. ꝛ.j.inueterate dierū malorū ꝛc. De talibus senibus dicit Laqueus iuuenū.glos.malo exemplo. oēs vos.Esa.xlij.Et maledictus puer centū annorū.Esa. lxv.ꝛ.ij.q.vij.paulus.ibi.De malo sene.lxxxvi.distin.tanta. ¶ Sequit. Adolescentib⁹ impudice abuti sunt.Heu heu intra sanctā ecclesiam multi religiosi ꝛ clerici in suis latebris ꝛ cōuenticulis/ꝛ laici iā in plerisq̄ ciuitatibus/maxime in Italia publice quodāmodo nefandū gymnasiū cōstituunt ꝛ palestram:in illius flagitij abominatione se exercētes.ꝛ optimi quiq̄ epheborū in lupanari ponunt: vt factū fuit Hierosolymis tēpore Machab.ij.Machab. iiij.Quod flagitiū vtinā ꝓm leges vltore gladio punirēt. C.de adul.cum vir.als em timor dei eos a tāto malo non reuocat.ferro em necesse est vt abscindātur vulnera q̄ fomentorū non senserint disciplinam.xvj.q.j.in canonibus. lxxxij.dist.plurimos.in fi. Tantā enim abominabilē delectationē in illo flagitio immundus spūs subministrat: vt multo maiorē ibi sentiant q̄ in feore.ex de presump.cum in iuuentute.libidinis mulierū:qui isto morbo laborant. ficut audiui a talib⁹ hoc non erubescētibus cōfiteri. Propter hoc vitiū/q̄nq̄ ciuitates/due ꝓpter vicinitatē/tres propter sceleris actū/igne ꝛ sulphure cōsumpte submerse sunt.in aur.vt nō luxu.cōtra natu.circa fi.coll.vj. de peni.di.j.sed ꝛ cōtinuo. vbi de hoc. Sed cur nubit vir in feminā.i.ad modū femine vires porrecturus:q̄d cupit vbi sexus locum suū perdit:vbi scelus est id qd̄ non ꝓficit scire:vbi sexus mutat in alteram formā:vbi amor nec inuenitur:Tales ergo infames insurgētibus legib⁹ armatis viribus sunt vltore gladio feriēdi.vt pre.l.cū vir. ¶ Sed et ꝓm canones ꝓ hoc flagitio clericus deponit:ꝛ in arcū monasteriū detruditur ad perpetuā penitentiā peragendā.Religiosus vero incarceratur ꝓm religiosorū cōstitutiones.de hoc ex de excess pla.clerici. vbi de hoc.ꝛ de vi.ꝛ ho.cleri.vt clericorū. vbi de hoc.iij.q.vij.§.verū.ꝗ. alij ꝓhibētur.De solo verbo tali fedatur os:ꝛ polluitur aer:ꝛ aures audientiū polluūtur.xxxij.q.iiij.in eo. Per hoc peccatū societas que cū deo est/violatur.xxxij.q.vij.flagitia.et plus peccat talis q̄ cū matre propria.e.causa.ꝛ.q.adultery malū. Propter hoc crīnē dicit imperator: q̄ tēpestates ꝛ pestilentie inducūtur ꝛ fames ꝛ terre motus.in aur.vt nō luxu.cōtra natu.§.si enim.coll.vj. Et qui puerū impudicū facere attentauerit.iniuriarū tenetur.de pe.di.j.si qs tam masculū.ꝛ qui eū corrumpit capite punitur.e.di. qui prauo. Propter tamen actū sodomiticum non pōt vir dimitti ab vxore.legit ꝛ no.xxxij.q.vij. omnes causationes. ¶ Sciendū tñ ad hoc detestabile vitiū detestādum ꝛ cauendū q̄ magnitudo peccati cōtra naturā pōt ostēdi per sacram scripturā que hoc vitiū asserit maximū. Unde Beñ. xiij.homes aūt sodomite erāt pessimi ꝛc.ꝛ.xvij.dicit dñs. clamor sodomorū ꝛc.ij.q.j.deus.ex de accusa. qualiter.ij. Greg.Tāte ꝛ inaudite turpitudinis vitiū quasi admirationē ꝛ dubitationē parit in audiēte. Unde dñs quasi admirans ꝛ dubitans super tanto scelere/descēdam inquit ꝛ videbo ꝛc. Item Beñ.xxxviij.legit de Joseph q̄ accusauit fratres suos apud patrem suū crīnine pessimo.i.de vitio cōtra naturā:vel cū bestijs:vel ad inuicem:vel cū alijs ꝓm vnā acceptionē. ¶ Potest etiā ostēdi magnitudo huius pcti pervindictā sumptā de eorū qle fuit diluuium inter alias causas.quia sicut Methodi⁹ historiographus ait. Mulieres supgresse aburebant viris: ꝛ homes etiā in alterutrū exarserūt.Alia vindicta fuit q̄ dñs pluit ignem ꝛ sulphur sup sodomā ꝛc. Beñ.xix.Et submerse sunt q̄nq̄ ciuitates.ꝛ fecit lacū qui dicit mare mortuū.illa aqua nō est natabilis nec potabilis.ibi ferrū natat:ꝛ pluuia mergitur.ꝛ ibi sunt poma pulcherrima exterior: intus aūt plena fauilla ꝛ cinere.his verbis describit luxuria.vt no. de pe. di.j.sed cōtinuo.in glos.j. ¶ Alia vindicta fuit de Onam filio Jude patriarche de quo legit Beñ.xxxviij. q̄ semen fundebat.Unde ꝛ dñs percussit eū ꝛ mortuus est. Leuit.

Italica feditas.

Varia erecrandē de huiꝰ obscenitatis supplicia.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

etiã.xx.legitur. Qui dormierit cũ masculo coitu femineo: vterq; operati sunt nefas: morte moriãtur: sanguis eorũ sit super eos. xxiij.q.v.§. hinc apparet. Item qui cũ iumento coierit: morte moriat. pecus quoq; occidite. Qui lier q̃ succubuerit cuilibet iumento/simul interficiat cũ eo. sanguis eor fit super eos. Leuit. xx. xv.q.j. mulier. ⁊ Jobel. iij. Congregabo oẽs gentes ⁊c. Et post. Disceptabo ibi cum eis. quare sequit ibi. Posuerunt puerum in prostibulo. ad Roma.j. Propterea tradidit. i. permisit tradi. sic exponit xxiij.q.iiij. vasis. illos de in passiones ignominie. nã femine eorũ mutauerũt naturalẽ vsum/in eũ qui est contra naturã. similiter autẽ ⁊ masculi relicto vsu naturali. femine erarserũt in desiderijs suis. inuicem masculi in masculos turpitudinẽ operãtes: ⁊ mercedem quã oportuit erroris sui in semetipsis recipiẽtes. Itẽ ostendit per hoc q̃ multi antiqui inueniũtur non reputasse quasi adulteriũ vel stupr̃ũ respectu huius peccati. Beñ. xix. dicit Loth sodomitis. Nolite queso fratres mei: nolite hoc malũ facere. habeo duas filias que nondũ cognouerũt virũ: educam eas ad vos: ⁊ abutimini eis sicut placuerit vobis. xiiij. dist. quod ait Loth. xxxij.q.vij. offerebat ⁊c. Itẽ ibi in illo Beñ. c. xix. alia vindicta. Et eos q̃ foris erant/percusserũt cecitate a minimo vsq; ad maximũ. Et Judic. ix. Educ virũ qui ingressus est domũ tuam: vt abutamur eo. egressusq; est senex ad eos/⁊ ait. Nolite fratres; nolite facere hoc: q: ingressus est homo hospitiũ meũ. ⁊ cessate ab hac stultitia. habeo filiã virginẽ: ⁊ hic homo habet cõcubinã: educam eas ad vos vt humilietis eas ⁊ vestrã libidinẽ cõpleatis. tantũ obsecro q̃ scelus hoc cõtra naturã nõ operemini in virũ. ¶ Propter hoc vitium qd̃ erat in humana natura/filius dei fere desiit incarnari. dicit Aug. Hoc vitio laborantes/homicide sunt: etsi nõ gladio/tñ facto: quo dicũt deo. Tu fecisti masculũ ⁊ feminam vt multiplicẽtur homines. Beñ. j. nos operã damus vt minuãtur ⁊ deficiat genus humanũ feminis non parturientibus. Et cõgrue dicit peccatũ contra naturã: q: tales impij non obseruãt legẽ quam et bruta aialia. ar. bo. xxxij.q.vij. non solũ. in fi. De hoc etiã Bern. sup canti. sermone. lxvij. Tolle de ecclesia venerabile coniugiũ: nõne reples pcubinarijs/incestuosis/seminifluis/mollibus/masculorũ cõcubitoribus ⁊c. ¶ Aug. de adulterinis cõiugijs ⁊ trãsferr. xxxij.q.vij. adulteri malũ. Usus em naturalis si vltra modũ plabitur: in vrore qdẽ veniale est: in meretrice dãnabile est. sed illud quod cõtra naturã fit/execrabiliter quidẽ in meretrice fit: sed execrabilius in vrore. Itẽ Aug. cõtra Jouin. Usus naturalis ⁊ licitus est sicut in cõiugio: ⁊ illicitus sicut in adulterio. contra naturã vero semp illicitus. et pculdubio flagitiosior atq; turpior. quẽ sanctus apls ⁊ in feminis arguebat: dãnabiliores volẽs intelligi q̃ si in vsu naturali vel adulterãdo peccarẽt. xxxij.q.vij. vsus. ¶ Sodomite videtes angelos iuuẽculos immo vultus decore pręcipuos: et apud Loth secessisse cognoscentes: ad iniuriã eorũ pulchritudinis sunt cõuersi. Josephus. In terra sodomor gignũtur poma q̃ ad maturitatis faciẽ peruenium: que morsa in fauillã ⁊ fumũ euanescũt. Aug. de ciui. dei lib. xxi. Itẽ super illud Esa. ix. Habitãtib in regione vmbre mortis lux orta est eis. dicit Hiero. q̃ lux illa oẽs laborantes illo vitio extinxit. ⁊ hoc fecit christus: vt oẽs eradicaret: ne in natura quã assumpserat tãta de cetero immũditia inueniret. ¶ Furẽtes ista libidine degeneres esse ⁊ ignobiles ⁊ furẽtes libidine nec bello seculari fortes/nec in fide esse stabiles esse cõstat. lvj. di. fi gens anglor. Propter istud vitiũ filij paruuli eor morte puniũtur igni. sed ignis pena illis diminuta est/q̃bus successio paterni sceleris adempta est j.q.iiij.§. his ira. Itẽ paruulos. Illi etiã flagitiosi singulariter dicunt filij diffidẽtie. et de ex. pręla. derica. q: vt ibi dicit glos. de eor salute diffidendũ est. q: vir aut difficillime reuertũtur. fin Ostiẽ. Reuerti tñ possunt si volunt: q: de nemine desperãdũ est in hac vita. xxxij.q.iiij. ancillã. de pe. dist. vij. c.j. ¶ Ex superioribus authoritatib ⁊ originali/bus colligit q̃ istius flagitij abominabilis multiplex species est: ⁊ oĩs species criminosa: sed vna magis alia. quia gradus sunt in pcis: maxime in pcõ carnis. xxxij.q.vij.§. sunt em. cũ. c. seq. ⁊ vnũ est maius alio. vt ibi. Quos scribã licet me pudeat: ppter cõfessores vt sciant alleuiare paulisper ⁊ aggrauare semp hoc scelus. nõ ad predicãdũ nisi generaliter pcm sodomiticum super oia carnalia aggrauando: ⁊ si specialiter cautissime. ¶ Est autẽ vna species manib se vel aliũ tangere impudice: maxime membrum vel vicina ei. ar. xxxij.q.v. nec solo. ⁊.q.iiij. c. meretrices. in fi. xxxij. di. hospitiolũ. ¶ Scda species est se tangere ⁊ polluere. no. xxxij.q.vij. omnes. in glos. vester. ⁊ hec maior. Et iste vilissimus tactus ⁊ pollutio multũ hodie inualuit in omni genere hoim illor qui feroces libidinis amplexant. quũ secundã personã nõ habent: vel memoria act illis se turpissime fedant. ⁊ talis memoria cũ delectatione ⁊ eius consensu etiã sine tactu peccatũ mortale est. vt legit ⁊ no. xxxij.q.vij. nõ solum. ¶ Tertia species/polluere vrore extra claustra pudoris. de qua. xxxv.q.iij. extraordinaria. et de eo q̃ cog. psan. vro. sue. fraternitati. vel aliã mulierem. sed pma maior. de hac etiã pollutione no. xxxij.q.vij. omns. ¶ Quarta species/cũ iumentis. de qua. s. d. potest. dici. ¶ Quinta species/masculi cũ masculo. quo casu minus malũ est pati q̃ agere. no. xxxij.q.vij. adulterij. in glos. quo casu. Sed in ista pestifera specie horibilis ⁊ scelestius est retro in ano mẽbrũ immittere: q̃ facie ad faciẽ se amplexantes vel procũbentes se cõtingere agitare contrectare ⁊ fedare. ¶ Sexta species est/qñ mulieres supergrediũtur ⁊ abutũtur viris. ¶ Septima/qñ mulieres fede ⁊ impudice se adinuicem abutunt. vt. s. tetigi. d. pōt. ¶ Octaua/qñ mulier se supponit iumẽto. vt. s. dixi. d. pōt. ¶ Nona/qñ vir cõtra naturã abutitur muliere. qd̃ in meretrice est execrabile: in vrore detestabilius. vt. s. item. d. Aug. p baui. ¶ Decima ⁊ forsan inaudita. sz ego sepe audiui ab eisdem nefandis. qñ vna mulier formans sibi formã membri virilis alia abutit cũ eodem. Non dedignẽtur hypocrite se coram hoibus iustificantes audire talia. Sed cõfundãtur ⁊ reuereant ⁊ cõuertãtur ⁊ intantũ se non dissimulent si tanguntur. ¶ Undecima/qñ semen fundit sine tactu. s. d. alia vindicta. Intantũ tor mũdus mariue Italia isti sceleris speciebus obrutus est: q̃ remediũ nõ superest: nec pdicationũ/nec timoris pene tẽporalis: nisi ignis de celo sulphureus in ira dei ⁊ correctionẽ aliorũ/iterum sup istos sceleratissimos vtraq; morte dignissimos descendat velociter ⁊ cõsumat: sicut consumpsit ⁊ exterminauit pessimos sodomitas. Beñ. xix. ¶ Circa nouitios ephebos intantũ demon manũ misit ad fortia ingredientes ordines: q̃ super ista materia superabũdantissima cautela et custodia adhibẽda est. Job. xl. dicit de diabolo. Absorbebit fluuiũ. i. gẽtes infideles fluidas. nec mirabitur. i. magno nõ habebit si deuoret infideles. habet em fiduciã vt influat Jordanis in os eius. i. q̃ deuoret baptizatos maxime religiosos qui se lachrymis ⁊ penitẽtia iudicãt tota die. Jordanis em interpratur riuus iudicij. Vn Hiero. Job subuertere cupit. ⁊ deuorato Juda ad turbandos apłos expetit potestatẽ. ¶ Sequit in Threnis. Et pueri i ligno corruerũt. per pueros in sacro eloquio pcõres insensati sepe intelligũtur. Vn Eccls. x. Ue terre cuius rex puer est id est ratio puerilis. Et pharao pueros masculos submergi pcepit. Exo. j. A pharaone diabolo submergit q̃ fluctibus tribulationũ ad pcm inuoluit. submergit quidẽ nũc in culpa: randẽ in gehẽna. Hiere. lj. Sic submergetur Babylõ. Et. iiij. Reg. ij. Duo vrsi lacerauerũt. xlij. pueros. vrsi luxuriosi significãt spũs fornicationũ: q̃ de luxuria tentãt qui bene duo dicunt/ppter vtrũq; sexũ quem tentãt. vel q: in illo pcõ duas aias lacerãt: sicut bestie ⁊ aues ferũ cadauer. Beñ. xl. Lacerabunt volucres carnes tuas. Tales pueri in ligno corruerunt q: se in pcõ arido/maxime sodomitico suspenderunt. Sequit. Senes de portis desecerũt. Olim predicatores in porta sedebãt rẽpli: vt ingre-

Diffidentie filij.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

dicētes ⁊ egrediētes audirent verbū dñi. Hiere. vij. Sta in porta domus dñi. ⁊ Amos. v. Odio habuerūt corripientē in porta. ⁊ ps. lxviij. Aduersum me loquebantur qui sedebāt in porta. Ad literā hodie predicatores, q: adulatores sunt: non correctores: nec veritatis liberi denuntiatores. vñ ⁊ pdictores. ri. q. iij. nolite. Hodie omnes dicūt maxime prelati loqmini nobis placentia. Esa. xxx. Ad literā hodie verbū Hiere. cōpletur. Hiere. vj. Ecce verbū dñi factū est eis in opprobriū: ⁊ nō suscipiūt illud. q: increpationem ⁊ correctionē quantūuis generaliter predicatā reputāt vituperationē: ⁊ p se dictā vnusquisq; maxime platoꝝ accipit. Unde nō inuenit qui pretimore pnūtiare audeat veritatē: quā si dixerit pscutiones ⁊ tribulationes nedū ab alīs, sed etiā precipue a suis fratribꝰ sustinebit. sicut ego in meipo frequēter fui expertus. sed p persecutione a pdicatione cessare nō habet. xliij. di. scimꝰ. Contēnitur etiam hodie pdicator: ppter vilitatē psone. Unde Eccli. xiij. Diues locutus est: ⁊ oēs tacuerunt: ⁊ verbū illius vsq; ad nubes pducent. pauper locutꝰ est: ⁊ dicūt: qs est hic? ¶ Sed verbū Paulī de lōge ppheratis cōplet hodie. ij. ad Timo. iiij. Erit tēpus quū sanā doctrinā non sustinebunt: sed ad sua desideria coaceruabūt sibi magistros pruritētes auribus: ⁊ a veritate quidē auditū auertent: ad fabulas autē conuertentur. xxvj. q. v. nec mirū. vltra colū. Nemo audet hodie pdicare in genere etiā vitia. quū dicat Paulus. p. c. ij. ad Tim. iiij. Argue. obsecra. increpa. Thren. ij. Prophete tui. i. pdicatores tui viderunt tibi falsa ⁊ stulta: nec apariebāt iniquitatē tuā vt te ad pniam p uocarent. qd exponitur. xliij. dist. fit rector. Esa. lviij. Et annuntia ppło meo scelera eoꝝ: ⁊ domui Jacob pctā eoꝝ. Tales senes defecerunt. q: ⁊ ipsi predicatores senes multi etate nō moribꝰ: que senectus attrēdenda est. lxxxiiij. di. pro. Senes non eos sacra scriptura vocare cōsueuit: q sola tēporū quantitate, sed qui morū grauitate maturi sunt. Unde in li. Sap. iiij. c. Senectus honorabilis est. non diuturna neq; numero annorū cōputata. cani sunt sensus hois: ⁊ etas sincera vita immaculata. Greg. in moral. li. xxx. itē Amb. in hexameron. Senecꝰ ipsa in bonis moribus dulcior: in cōsiliis vtilior: ad cōstantiā subeūde mortis paratior: ad reprimēdas libidines fortior. Itē Thryb. sup epistolam ad Heb. homil. xiij. Nā ⁊ regem honoramus: ⁊ eiꝰ purpurā ⁊ diadema: q: ista sunt signa principatꝰ. Si vero audiuerimus illū cū purpura cōspui ⁊ ab armigeris suis cōculcari: nūq̃d reuereremur tūc purpurā aut diadema? Noli g ppter canos velle honorari: qn ipse eos iniurias. Itē sup Mat. Fides nūq̃ senescit: ⁊ religio fatigationē non sentit. Defecerūt. q: dicunt ⁊ non faciunt. xix. dist. hm. j. q. j. nō quales. ¶ Sequit. Et iuuenes de choro psallentiū. ideo nō psallunt iuuenes in ecclesia habētes officium psalmistatus a psalmis canendis vt. xxj. di. c. j. ℟. psalmiste. xxiij. di. psalmista. q: eos comedit ignis luxurie. ps. lxxvij. Iuuenes eorū comedit ignis. Amb. sup beati immaculati. Iuuentus est ad amorē liberior. ad ludū incauior. ad infirmitatē fragilior. ad correctionem durior. Et q: peccatū qd suo effectu tristiam ingerit. in eis est isto tpe: ideo ab eis recessit letitia spūalis. vñ Amb. de officijs. Ut in senibꝰ grauitas: in iuuenibꝰ alacritas: Ita in adolescētibus verecūdia velut quadā dote cōmendat nature. Iuuenes etiā hic accipiūtur non etate sed sensu ⁊ vitio. Unde glos. ij. Parat. x. Iuuenem nō etate sed vitio sepe dicimus. non em Roboā erat etate iuuenis: sz sensu. qui. xlj. anno etatis sue regnare cepit. Unde in pn. x. c. Parat. ij. dicit. At illi respōderūt vt iuuenes ⁊ nutriti cū eo in delicijs. Sicut etiā accipit. iij. Reg. xij. ⁊ xxxiiij. di. quorūdam. ibi. Merito iuuenis dicit: q: iuuenilibꝰ desiderijs occupatus, nulla grauitate cōstringitur. Unde Greg. in moral. li. xxx. Iuuenes dici solet q nulla cōsilij grauitate deprimūtur. ¶ D Sequit. Defecit gaudiū cordis nostri. Gaudiū cordis verum, puritas cordis est. qd vocatur ab apło. Rom. xiiij. gaudiū spūs sancti. De quo Phil. iiij. Gaudete in dño ⁊ c. ⁊ Eccli. ix. Bibe cū gaudio vinū tuū: q: deo placet opera tua. Esa. xij. Hauriētis aquas. s. cōsolationis. in gaudio de fontibꝰ saluatoris. Et Act. viij. Ibat eunuchus per viā suā gaudēs. Et Roma. xij. Gaudete cū gaudentibus ⁊ c. Hoc gaudiū est vbi crimen non est. peccato: em vere gaudere nō potest. Tob. v. Quale mihi gaudiū erit qui in tenebris sz peccatorū sedeo: de qbus. j. Jo. ij. Qui odit fratrem suū: in tenebris est. Et Jac. iiij. Omnis talis exultatio maligna est. q. d. non est vera exultatio. ⁊ nō solū maligna: sed etiā falsa. q: sibi effectū letitie causa tristis vsurpat. Unde Prouerb. xiij. Risus dolore miscebit: ⁊ extrema gaudij luctꝰ occupat. Luc. vj. Ve vobis q rideris nūc q: lugebitis. vbi Basilꝰ. Quū dñs rideres nūc arguat: planū est q nūq̃ erit fidei tēpus risus: ⁊ precipue in tāta multitudine eoꝝ qui in pcrō moriūtur: p quibus lugere oportet. superfluus aūt risus est immoderātie signū, ⁊ effrenis anime motus. sed vsq; ad vultꝰ iocunditatis exprimere passionē anime nō dedecet. ¶ Thryb. Dic mihi aūt cur concuteris ⁊ defluis: q debes adsistere terribili iudicio: et ponere rationē de oibus hic optatis? Et Ber. Nūquid qui induūtur purpura ⁊ byssō gaudiū ⁊ letitiā obtinebunt? Absit vt in terra suauiter viuentiū inueniat materia gaudioꝝ: quū tantis alterationibus tota mundi facies immutet: ⁊ eleuetur: ⁊ allidat: ⁊ respiret allisa. Aug. de verbis dñi. sermone. xxxviij. ⁊ glos. Phil. iiij. Gaudiū seculi ⁊ letitia est impunita neqtia. sz luxuriari: inebriari: ⁊ nihil mali pati. Itē Aug. super Joā. sermone. vij. Letitia seculi est vanitas. cū magna expectatione sperat vt veniat: nec pōt teneri quū venerit. ¶ Itē glos. super ps. xxxvj. Exultare est quū magna alacritate animi gaudere. letari est tēperata animi affectione gaudere. Item Ansel. sup ps. v. Letitia est animi exultatio et corporis. vñ a saltu dicit exulto. Item Greg. in mora. lib. ij. Prenūtia tribulationis est letitia satietatis. Itē Greg. in mora. li. xij. Vera mētis letitia creata est. dignū itaq; vt se semp homo merētē inueniat qui derelicto creatore in se gaudiū querebat. Itē Cesarius in sermone. Verum gaudiū non possidet nisi par ⁊ iustitia teneatur. Prima em ⁊ quasi radix est iustitia. Scda par. Tertia gaudiū. De iustitia nascitur par. de pace gaudiū. gaudiū vero fructus bonorū operū ostendit. Seneca in epis. Nunq̃ sapiēs sine gaudio est. gaudiū aūt non nascitur nisi ex virtute cōscientie. Hiero. ad Heliodoꝝ. Delicatus es frater: si ⁊ hic gaudere vis cū seculo: ⁊ postea regnare cū christo. Itē Seneca in epis. Patrie est non exilij frequētia gaudioꝝ. ⁊ numerositates festiuitatū ciues non exules. itē Greg. in moral. A veritatis pabulo ieiuni sunt: q in hac peregrinationis inopia letant. Beati tantū gaudebūt: quātū amabūt ⁊ tantū amabūt: quantū cognoscēt. Itē Aug. de agone. c. x. Gaudet piscis qn nō videt hamū: escā deuorat: sed quū piscator eū adducere ceperit: viscera torquētur primo: deinde, ab omni letitia p ipsam escā de qua ligatꝰ est ad consumptionē trahit: sicut sunt oēs qui de bonis tēporalibus beatos se putāt. hamū acceperunt. veniet tēpus quo sentiēt quāta tormēta cū auiditate deuorauerūt. Et ideo bonis nihil nocet q eis hec auferūtur q nō diligūt. bona auferre nemo pōt. ¶ Bern. de libero arbitrio. c. xiiij. Qui letant quū male fecerint ⁊ exultāt in rebus pessimis. Prouer. ij. Tale est qd faciūt quale quū phrenetici rideā. Nulla verior miseria: q̃ falsa letitia. Itē Bern. in sermone de oibus sanctis. Illud verū ⁊ solū est gaudiū, qd nō de creatura sed de creatore cōcipit: cui cōparata oīs aliūde iocūditas mero: est: oīs suauitas dolor: est: oē dulce amarū est: omne decor fedū: postremo omne quodcūq; delectare pōt molestū. Itē Greg. in homil. de virginibꝰ. Nemo pōt hic gaudere cū seculo: ⁊ illic regnare cū christo. Tullꝰ de officijs. Gaudia semp animos inquietāt. modus em raro letis rebꝰ imponitur: q magis in tristitijs inuenit. Merito igit dicit. Defecit gaudium cordis nostri. ppter peccata q̃ sunt intra ecclesiā: que tristes nos faciūt effectiue. Tristitia peccati est amaritudo cōscientie que semp est in prauo

De vero gaudio plurima

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

opere.de qua Eccl'i.xiiij.Beatus qui non est stimulat' in tristitia delicti. Isid. Vis nunq̃ esse tristis:bñ viue. Reus animus nūq̃ securus ⁊ letus est. Viere.xlvj. Vidi eos pauidos ⁊ terga vertẽtes. Sequit. Versus est in luctū chorus noster.i.instrumentū letitie.de quo ps.cl. in tympano ⁊ choro.Et Luc.xv.ibi.symphoniam ⁊ choruū.⁊ ex de celeriis.dolẽtes.ibi.chori silentiū fugiẽtes. ¶ E Versus est in luctū.i.tristitiā.vñ Augu.sup illud Mat.v. Beati q̃ lugent.Luctus est tristitia de morte charor̃. Vere hodie in ecclesia dei nō est materia gaudiorū:sed plāctus ⁊ luctus q: velim' nolimus/pctā grauia ⁊ frequẽtata/nec p luctū deleta/nobis luctū ⁊ tristitiā intulerūt.nec p in dño possumus exultare:q: iusti nō sumus iuxta illud ps.xxxij.Exultate iusti in dño. Sed vtinā ⁊ lugeremus.q: nō lugemus. ⁊ bonū luctū nobis p̃curarem': vt malū luctū expellere/ mus.Luctus em̃ fm deū est aīe contristatio:in dolore cordis affectio:quem fitit sempiterne feruẽter ⁊ impetuose querẽs:⁊ in priuatione cōsecutionis questi dolorose ⁊ laboriose persequẽs:⁊ post hūc lamẽtabiliter eiulās. Vel luctus est stimulus aureus aīe ois adhesionis ⁊ affectiōis mutatiuus.⁊ in visitatione cordis a sancta tristitia infix' timore liquefaciẽs ⁊ humiliās.fm Climac.abba.montis synai. ¶ F Sequit.Cecidit corona capitis nostri. Vere cecidit a capitib' clericorū corona regni/qd̃ in christo expectat designata.xij.q.j.duo sunt. ppter peccatum q̃ auferet regnū.vñ Mat.xxj.Auferet a vobis regnū dei: ⁊ dabit genti facienti iustitiā.xxiij.q.vij.c.ij. Scdm Ihm. in sermone.dupler est corona sanctor̃. Una est in via: q̃ dat ad meritū:q̃ est corona virtutis ⁊ gre:que est iustitia quā cādo: gre illustrat. vñ ps.lxiiij. Benedices corone anni benignitatis tue.i.multiplicabis virtutē gre. Habet aūt corona virtutis in gyro quatuor principales lapides.i.q̃tuor virtutes politicas.A parte anteriori/iustitiā.q: que sunt ante/sunt certa.A posteriori/prudentiā.q: q̃ sunt retro/sunt dubia.A dextra/tēperantiā. q: q̃ sunt a dextris/sunt pspera.A finistris/fortitudinē.q: q̃ sunt a finistris/sunt aduersa. In certis est adhibēda iustitia. In dubijs adhibenda prudētia. In psperis opus est tēperātia. In aduersis fortitudo est necessaria. ¶ Alia corona est in patria. de qua ps.viij. Gloria ⁊ honore coronasti eū. Hāc coronā perdimus:q: passionē christi nec in memoria nec in imitatione habem'.vñ.j.Macha.x.Misit Alexāder.i.christ' alleuās tenebras/ab intellectu:vel auferēs angustias/ab affectu Joā.j.Gratia ⁊ veritas p iesum christū. Jonathe.q̃ interpretat colūba doni. Purpurā.passionis.vñ illud. Gnata regis purpura.Et coronā.i.premiū passionis. ¶ Cecidit etiā corona capitis nostri.q: vitā ⁊ exēpla apl'or̃ nō tenemus:q̃ sunt corona principū ⁊ fundamenta ecclesie.ex de elec.fundamēta.lib.vj.vñ sup ps.xx. Posuisti in capite eius coronā de lapide pcioso.dicit glos.q: in pncipio sermonis eius ambierūt eū lapides preciosi.i.apl'i.qui sunt.xij.lapides in rationali iudicij.Exo.xxviij.⁊ Ezech.xij. fundamēta spūalis edificij.Apoca.xxj. ¶ Cecidit etiā corona capitis nostri.q: fides charitate formata: per quā coronā dat caput nostrū christus.defecit quasi.vñ Zacha.vj. Sume a trāsmigratione aurū ⁊ argentum.i.charitatē ⁊ fidē.Aurū em̃ species est metallorū. Et facies coronā ⁊ pones in capite iesu.q: oēm gloriā ⁊ honorē ⁊ virtutē christo debemus attribuere.sicut de sanctis legit Apoc.iiij.Mittebāt coronas suas ante thronū dñi dei sui. Sequit. Ue nobis quia peccauim'.subaudi.propter qd̃ cecidit corona capitis nostri:vt premittitur. Ue.i.eterna dānatio. Apoc.viij. Ue Ue Ue habitātib' in terra.Et Eccl.iiij.Ue soli.lxxxj. di.in oibus.Et Luc.vj.vbi quater ponit istud ve.⁊ Mat. xxiij.vbi ponitur octies ve. Ubi Thy. Hec em̃ dictio ve semp in scripturis d̃: de ijs q̃ nō possunt euadere a futuro supplicio.propterea factū est mestū cor nostrū.q: peccauimus:⁊ coronā perdidimus. Nd̃ em̃ bonū (dicebat frater Egidius socij beati Fracisci) pōt habere in hac vita:qui expectat habere oē malū in alia: Quā letitiā habere pōt: qui sperat oēm habere semp tristitiā: Nā (vt satis dictum est) omne pctm̃ tristitiā necessariā secū porrās infert cordi. ¶ Sequit. Ideo conteneb:ati sunt oculi nri.s.interiores. q: pctm̃ mēti tenebras ingerit:⁊ frequēter cordi.vñ Beñ. xix. Eos qui foris erant percusserunt cecitate.loquitur de Sodomitis.Greg.Carnalis delectatio mētē quā inficit obscurat:vt videre veri luminis claritatē nō valeat.⁊ vñ inferi' delectat:inde caliginē ad supna patiat. Apoca.iij. Dicis q: diues.supbis loquit. sum ⁊c. Et sequit.⁊ nesciis q: tu es miser/⁊ miserabilis/⁊ paup/⁊ cecus. Apl's vocat pctā opa tenebrarū.dicēs Ro.xiij. Abijciam' opera tenebrarū.Aug.in lib.cōfessionū.Et nimis instata facies claudebat oculos meos. ¶ Occecat etiā auaritia. Exo.xxiij. Nō accipies munera:q̃ excecāt etiā prudentes: ⁊ subuertūt ꝓba iustor̃.Eccl'i.xv.Encenia ⁊ dona excecāt oculos iudicū.xj.q.iij.paup.⁊.c.quatuor. Pastores hodie ecclesie/ pur cōiter/ceci sunt vtraq̃ cecitate ignorātie ⁊ peci.⁊ adimplet illud Esa.lvj. Oēs bestie agri venite ad deuorandū:vniuerse bestie saltus.speculatores ei' ceci oēs.Bestie demones/q̃si vastie a vastādo.ps.lxxiij. Ne tradas bestijs aīas cōfitentiū tibi ⁊c. Bestie agri/sunt q̃ impugnāt actiuos. Bestie saltus/q̃ cōtēplatiuos. Speculatores prelati sunt.Eze.iij.ibi. Fili hois: speculatorē dedi te domui isr'. Vñ pōt exponi lra superior. Cōteneb:ati sunt oculi nri.s. plati:q̃ sunt oculi in eccl'ia: pspicientes agēda ⁊ cauēda in subditis.xciij.di.diaconi.j.⁊.ij.⁊ ex de of.archi.ad hec. Et de talib' oculis dicit ps.lxviij. Obscurētur oculi.i.prelati glos.eor̃ subditor̃.ne videāt.xxxvij.di.j.vt itaq̃.vt ceci ceci ducatū prebētes/cū eis in foueā peccati pariter cadāt Luc.vj.⁊ pre.j.⁊.xxxviij.di.q̃ ipsis.⁊ ex de eta.⁊ q̃li. cū sit. Mat.xxiij. Duces ceci.excolātes culicē.camelū aūt gluriētes.⁊ ante pmisit in preal.c. Ue vobis duces ceci.⁊ sequit stulti ⁊ ceci.⁊ post sequit.q̃d em̃ maius est ⁊c. vbi Orige. Quō aūt nō existimant ceci:q̃ non vident qm̃ nihil pdest tantū esse dispēsatorē in reb' minimis: quū pncipalia negligūtur. ¶ Sequit in Thren. Propter montē syō q: disperijt. Mons syō ecclesia est speculatiua dicta mons dñi. Esa.ij. Venite ascēdam' ad montē dñi. Disperijt in malis filijs suis impudicis.ps.lxxxij. Disperierūt in endor: facti sunt vt stercus. vt.s.dixi in Thren.iiij.x. sequit in ar.illo. Vñ ⁊ pterea de terra viuētiū taliū memoria disperibit. ps.cviij. Dispereat de terra memoria eor̃. ¶ B Vulpes deambulauerūt in eo.heretici multi i eccl'ia.ex de purgatica.inter.Amb.sup Luca. Vulpes nunq̃ mā suescit: nec est alicui vsui aut cibo vtilis. ¶ Orosi' sup cantica. Vulpes est aīal qd̃ quū esurit apto ore se mortuū fingit. hereticī per abstinētiā.Mat.vj.vt simplices deuorēt. simplicitatē simulat dolosus. Mat.vij. Attēdite a falsis ppheris q̃ in conuēticulis occultis habitāt.C.de epis.⁊ cle. cōuēticula. ex de here. excōicam'.j.§.adhicim'.xxiiij.q.vltī. Feret p doctrinā erroneā. Nō gradit p recta itinera veritatis. Insidias tēdit/vt capiat simplices.⁊ ita aues decipit ⁊ deuorat plena fraudis:in foueis semp latere desiderās: odore tetro purēs:nūq̃ rectis itinerib' sed rortuosis anfractib' currēs:insidias cafib' (al's canibus) tendēs:q̃ oia hereticis cōueniunt. ¶ Amb. sup Beati immaculati. Sāson binas vulpes sibi nexuit:ad quarū caudas faces colligauit per hoc signās q̃ heretici linguā liberā habeāt ad latrandū:sed erit' impeditos.finē vero fraudis sue incēdio deprauant.Lañ.ij. Capite nobis vulpes paruulas q̃ demoliunt vineas.i.eccl'ias. Sicut habet anbelitū feris dū:ita heretici fetidā doctrinam. de talibus vulpibus ex de hereti. excōicamus.j.⁊.c.excōicamus.ij.⁊ de purga.ca. inter solicitudines.in pn. ¶ Noie etiam vulpiū dolosi et ficti in ecclesia intelliguntur.vñ super illud Mat.⁊ Luce ix. Vulpes foueas habent ⁊ volucres celi nidos. Aug.de verbis dñi. Filius hois non habet vbi reclinet caput in fide tua:q: dolosus es.quō enim dolosus sequitur simplicitatem. Item Greg.in moral. Vulpes valde fraudulenta sunt animalia:que in fossis aut specubus abscōdūtur.

Scdō:ū corona dupler.

Vulpes duo sunt parui heretici.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

quūq̃ apparuerint:nūq̃ rectis itineribus/sed tortuosis
currūt.volucres ꝺo alto volatu se subleuant. Nomine er
go vulpium/dolosa atq̃ fraudulenta: noīe autem volu
crum supba demonia designātur. ac si dicat/fraudulēta
⁊ elata demonia in corde tuo inuenīūt habitationem.hu
millitas autem mea requiē in supba ⁊ dolosa mente non
inuenit. ¶ Bualfredus. Quid nobis ꝓdest ꝯristianos
dici:⁊ esse potius antichristos:quid ꝓdest hoīcs ab homi
nibus appellari: ⁊ iudicio veritatis canes malitia: sues
immūditia:vulpes astutia:vana gloria volucres reputa
ri: Tales vulpes partes vulpiū.i.demonū erunt. ps.lxiij.
partes vulpium erūt. Sequitur. Tu aūt dñe in eternum
ꝑmanebis.ps.ci. Tu aūt idem ipse es ⁊ anni tui nō defi
cient.⁊ solū tuū in generationē ⁊ generationē.ps.cxliij.
Regnū tuū regnū omniū seculoꝝ. ⁊ dñatio tua in oi ge
⁊ gene. Quare in perpetuū obliuisceris nostri: Deus no
ster nostri nō obliuiscitur:sed nos eius ꝓpter peccata no
stra.vnde humano more loquit Hiere.ij. Populus vero
meus oblitus est mei diebꝰ innumeris.ps.cxxxvi. Si obli
tus fuero tui hierusalem obli.de.dextera mea. Exo.xxxij.
in cantico Moysi. Et oblitꝰ es dñi creatoris tui.ps.lxxvi.
aut obliuiscet misereri deus.q.d.nō. Et iterū. Nūquid in
eternū irasceris nobis? ¶ Derelinques nos in longitu
dine dierꝫ.ira si nos te dereliquerimus.ij. Parat.xv. Dñs
vobiscum q: fuistis cum eo:si quesieritis eū:inuenietis.si
autē dereliquerit eū:derelinquet vos. ¶ Cōuerte nos
dñe ad te ⁊ cōuertemur.ps.lxxxiij. Cōuerte nos deus sa
lutaris noster.ps.lxxvij.dixit dñs ex basan.i.cōfusione con
uertam:cōuertam in ꝓfundū maris/pnie. Thre.ij. Ma
gna est sicut mare cōtritio tua.ps.cxxv. Conuertere dñe
captiuitatē nostrā.ps.vj. Cōuertere dñe ⁊ eripe animam
meā. Jo.vj. Nemo pōt venire ad me/nisi pater meus tra
xerit eum.vbi Thryso. Hic aūt infilīūt Manichei dicen
tes/qm̄ nihil in nobis est positū. sed hoc nō quod in no
bis est destruit. Sed ostēdit nos diuino auxilio indigen
tes. Item Augu. Trahit pater ad filium eos qui ꝓpter
ea credunt in filium/ quia eum cogitant patrem habere
deum.deus em̄ pater equalem sibi genuit filiū: ⁊ q̃ cogi
tat atq̃ in fide sua sentit ac ruminat equalem esse pri eus
in quē credidit:ipm̄ trahit pater ad filium. Item Augu.
Nullum credimus ad salutem nisi deo inuitante venire.
nullum inuitatuz ad salutem suā nisi deo auxiliante ope
rari.nullum nisi oratentem auxilium ꝓmereri. ¶ Et cōuer
temur:in toto corde:in ieiunio/⁊ fletu ⁊c. Johe.ij.de pe.
dist.j.§.hoc idem.di.vij.nullus.ꝗ.q̃ quis. ⁊ cōuertemur.
vtinā hic.ps.lxxij. Cōuertetur populus meus hic. in hac
vita.sed nō tardemus. Eccli.v. Ne tardes cōuerti ad do
minū. ⁊ ne differas de die in diem. Aug. Ipsa res est que
multos occidit:quū dicunt cras cras. ⁊ subito clauditur
ostium.⁊ remansit foris cū voce corvina:quia nō habuit
gemitū colūbinū. cras em̄ cras/vox corvina est. vñ con
suetudinariī pcōres difficillime conuertuntur. Amos.j.
Super tribus sceleribus damasci ⁊ sup quatuor nō con
uertam. Hiero. Primū pcm̄ est cogitare que mala sunt.
Scdm cogitationibus acquieuisse puerfis. Terrium/qd
mente decreueris opere complesse. Quartū/post pecca
tum non agere penitentiā:⁊ suo sibi cōplacere delicto.de
pe.dist.j.super tribus.⁊ di.ij.sicut tribus.quia assidue pec
cantiū non miseretur deus.xcij.dis.diaconi.v.in fi. Osee
xiij. Cōuertere israel ad dñm deum tuū: qm̄ corruisti in
iniquitate tua. Ad hoc inuitat dñs Prouerb.j. Conuerti
mini ad correctionē meam. Et nisi fuerimus cōuersi:gla
dium suū eterne dānationis vibrauit.ps.vij. Nisi cōuersi
fueritis gladium suū vibrauit. Cōuertamur ad eū:q: be
nignus est. Johe.ij. Cōuertimini ad dñm deum vestrum:
q: benignus ⁊ misericors est. Et sequit. Et pstabilis sup
malitia ⁊c. Bern. Si supra modū peccaui:nō despero.q:
supra modū doluit in quo respiro.si exacerbatur immani
tate sceleris nostri:mitigabitur i dolore filij sui. ¶ Jn
noua dies nostros ficut a pncipio. Typicc.oratio Hiere.
fit pro ista ecclesia que tātū defecit a perfectione ⁊ sancti
tate sua: vt innouetur in plenaria sanctitate: sicut fuit in
ecclesia pmitiua.sed ista innouatio nō fiet:nisi prius fiat
purgatio: ⁊ vitiorum eliminatio. vt adimpleatur illud
Malach.iij. Et purgabit filios leui.scilz clericos: ⁊ cola
bit eos quasi aurum ⁊ quasi argentum: ⁊ erūt offerētes
dño in iustitia sacrificia:⁊ placebit dño sacrificium Juda
⁊ hierusalem sicut dies seculi ⁊ sicut anni antiqui. q̃ ver
ba exponūtur ab Hiero.l.dist. ⁊ purgabit.

¶ Articulus.iij. A

Ec autem renoua
tio ecclesie que fit per penitentiam.pul
chre figurat.j.Machab.iiij.vbi Judas
id est dñs papa vicarius christi descēdē
tis de tribu Juda. Matth.j. Confessor
ecclesie pncipalis. Unde Judas interpretatur confitēs
vel glorificans.ait fratribus suis.cardinalibus ⁊ plātis.
et qui fi.fint le.p venerabilem.§.sunt autem.xcix.di.ecce.
et de crimi.fal.q̃ graui. Ascendamus mūdare sancta. q̃
quātum ad alios coinquinātur:nō quātum ad se.xlix.di.
sacerdotes.xv.q.fi.c.fi.quātum ad alios sancta. Et reno
uare. Et ascēderūt ad montē syon.i.in eccliam.i.intraue
runt ad seipsos ascendentes sup se. Luce.xv.de filio ꝓdi
go dicitur in se aūt reuersus.vbi Amb. Bene autem in se
reuertitur:qui a se recessit.etem̄ quia ad dñm reuertitur:
se sibi reddit:⁊ q̃ recedit a christo:se sibi abdicat. ¶ Aug.
de q̃sti.euange. In se aūt reuersus est: quū ab eis que fo
rinsecus frustra illiciūt ⁊ seducūt: in ꝓscientie sue interio
ra intentionē reduxit. Et viderūt sanctificationeꝫ deser
tam.ad lr̄am.i.eccliam a sanctitate corruisse. Vel.i.men
tem a dei gra derelictā. Osee.ix. Ue eis quū recessero ab
eis. Et altare ꝓfanatū.p indigne in eo celebrātes.xlix.di.
c.fi.ps.lxxxviij.pfanasti i terra sanctuariū eius. Vel.i.cor
immūdis cogitationibus ⁊ affectionib repletū. Thre.ij.
Repulit dñs altare suū tamq̃ execratum:eo q̃ hō statuit
sibi idolum pcti.vnde.j.Reg.xv.sup illud Quasi peccatū
ariolandi est repugnare:⁊ quasi scelus idololatrie nolle
acquiescere.dicit exposito:. Idoluz hoīs est quicq̃d plus
q̃ deum colit ac diligit.maledixit sanctificatiōi sue. Ma
lach.ij. Maledicā benedictionibus vestris.j.q.j.maledi
cam.i.maledicturū se esse predixit: nisi reconcilietur. Et
sequit.i.Macha.iiij. Et portas exustas.i.sensus ardenti
illicitorꝫ desiderio iā cōsumptos. Hiere.ix. Ascēdit mors
per fenestras. Et in atrijs virgulta nata.i.mala opera ex
terius ꝓcedentia. Et pastopharia dirupta.i.loca in qui
bus sacerdotes coram dño sacrificia comedebāt.i.medi
tatiōes de vita eterna:q̃bus reficitur aia. Job.xxxvi. Re
quies mēse tue erit plena pinguedine. Sciderūt vestimē
ta sua.p ꝓtritionē.⁊ de pe.di.j.scindite. Et plāxerunt plan
ctu magno. Hiere.vj. Luctū vnigeniti fac tibi plāctū ama
rū.de pe.di.j.petrus.⁊.c.lachryme.in pn.di. Et ipo suerūt
cinerē sup caput suū.p mortis ꝓsideration em. Ben.xviij.
Loquar ad dñm quū sim puluis ⁊ cinis.de pe.di.j.predi
xerat. Et ceciderūt in faciem sup terram p humiliationē.
Ben.iij. Reuertaris in terrā:quia puluis es ⁊c. Et exclā
mauerūt tubis. per confessionem. Esa.xxiij. Frequenta
cantiū.scz cōfessionis.ps.cxviij. Clamaui in toto corde
meo. Et clamauerūt in celū.p cordis intentionē quā erau
dit deus.ps.xxxiij. Clamauerūt iusti:⁊ dñs exaudiet eos.
¶ B Sequit de emūdatione que est excisio ⁊ execratio
pcōr. Et elegit sacdores sine macula.q: maculosi nō de
bent offerre.j.q.j.sacerdotes. Leuit.xxj.xlix.di.hinc etem̄.
Sine macula.ꝓscientie. Job.xj. Si nō pmanserit in taber
naculo tuo.scz cordis.ps.xlvj. Sacrificauit tabernaculū
suū al. Jniustitia: Tunc leuare poteris facie tuā absq̃ ma
cula. Sine macula lingue. Jac.iij. Lingua cōstituit in mē
bris nrīs q̃ maculat totū corpus. Sine macula vite. Job
xvj. Si adheserit manibus meis macula: seram et alius
comedat. Ihū in canonica Jude. Odiētes eā q̃ carnalis

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

est maculatam tunicam. Macula fame. de qua Eccli xxxiij. Ne dederis maculam in gloriā tuā.i. in famā tuā. Eccli.xj. In electis ponit maculam. Sap.x. Mendaces ostendit qui maculauerūt illum. De istis maculis Thr.iv. Clerici nullam debēt habere maculam: neq; in cogitatu: neq; in verbo: neq; in facto: neq; in opinione. q: ipsi sunt pulchritudo et virtus ecclesie. ⁊ si mali fecerint totam deturpant ecclīam. ex de vo. ⁊ vo.re. magne. Voluntatē habentes in lege dei. ps.j. Et in lege dei medi. die ac nocte. xxxvij.di.c.ij.⁊.xxxviij.dist.c.j.⁊.xxxvj.di.ij.ecce. ¶ Et mūdauerūt sancta. in quo innuitur q̄ bonus ⁊ discretus cōfessor: est eligendus. de pe.dist.vj.c.j. Moraliter sacerdotes mūdantes aiam sunt ieiuniū. de peni.di.v. sint tibi.cōtra luxuriā. eleemosyna cōtra auaritiam. de pe.di.j.medicamentū. oratio cōtra supbiam. Et destruxerūt altare p̄fanatum. cōgeriem peccatorū. Et tulerunt lapides contaminationis. i. peccata cōtaminantia. In locū mūdum. s. in memoriā recolentes ea ad detestandū: nō ad delectandum. Esa.xxxviij. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine aie mee. q: nullum tale remediū/sicut continuata memoria delictorū. de pe.di.iij.iudas. de hoc legit ⁊ no.xxxij.q.vij. nō solum. in glos. sez vt delectetur. ¶ Sequit de renouatione: q̄ est reparatio virtutū. Et edificauerūt altare nouū: p̄m illud qd̄ fuit p̄us. scilz in ecclīa p̄ri mitiua. ⁊ altare cor. Leuit. vj. Ignis in altari meo semper ardebit. charitas in corde. ps.l. Cor mundum crea in me deus: ⁊ spm̄ rectū innoua in visceribus meis. q.d.a vitijs mūda: virtutibus innoua. Et edificauerūt sancta. sez bonas cogitationes: ⁊ castas affectiones. Et q̄ intra domū erant intrinsecus. i. ipsam p̄scietiam. ⁊ edem ⁊ atria sanctificauerūt. i. aiam interius: ⁊ corpus exterius. Et fecerunt vasa sancta noua. in nouitate cōuersationis componendo sensus ⁊ corda sua. Epb. iiij. Renouamini spiritu mentis vestre: ⁊ induite nouū hoiem: qui p̄m deuz creatus est. Et intulerunt candelabrū. i. exemplū bonorū operum. Matth.v. Luceat lux vestra corā hoibus. ar.xj.q.iij. nō sunt audiendi. Et altare incensorū. i. orōnis studium. ps.xl. Dirigatur dñe oratio mea sicut incensum in cōspectu tuo. Et mensam. refectionē scripturarū. Exo.xxv. Pone sup mensam panes. Et coronam. sicut ibi dicit. Corona vero. iiij. digitis alta fuit. quia p̄m glos. p doctrinā q̄tuor euāgelistarū ad ipsam puenitur. ⁊ in ps. xxij. parasti in cōspectu meo mēsam. sez sacram scripturā. ⁊ Eccli. xxix. Transi hospes ⁊ orna mēsam: ⁊ que in manu habes ciba ceteros. Et accenderūt lucernas. i. opa charitate ifiorauerūt. de pe.dist.ij. firmū. Et apprehenderunt velamina (als velamenta) sez gram̄ humilitatis ⁊ timoris que occultant ⁊ seruant bona interiora. Matth.vj. Et p̄summauerūt oia ⁊c. quia nihil d̄: actum quū aliquid supest ad agendū. legitur ⁊ no. ex de renun. c.j. oia ⁊c. ¶ Ad istā renouationē in ecclesia faciendā innocandus est ipse ecclesie institutor: ⁊ dicendū Emitte spm̄ tuū: ⁊ creabūtur. ps civ. q: sine spiritu dei nihil est hō. Creare em̄ est aliquid de nihilo facere. Et renouabis faciē terre. Ecclesie. vt fit noua creatura. Greg. Presentem mundum despicere: trāsitoria non amare: inentem medullitus in humilitate deo ⁊ p̄primo sternere: cōtra illatas p̄tumelias patientiā seruare: ⁊ custodita patientia dolorē malitie a corde repellere: egenis propria tribuere: aliena minime ambire: amicum in deum diligere: ⁊ inimicū ppter deum: de afflictione proximi lugere: de morte eius q̄ inimicus est nō se exaltare: hec est noua creatura. Et hoc est qd̄ dictum est in litera innoua in. h. ⁊ ar.prece. in fi. ¶ E Innoua dies nostros. Vere melio: erat ecclesie p̄mitiue. ps. lxxxiij. dies vna/sup milia illius ecclesie que nūc currit. dies illa superabat incōparabiliter diem istā. Eccli. xxxiij. dies diem superat. Illi fuerūt dies saluris. ij. Cor.vj. dies hodierna dies ire ⁊ amara valde. Sopho.j. Ve nobis q: declinauit dies. Hiere.vj. Utinā ascendamus in nocte. i. peniteam̄ in morte vere. qd̄ raro p̄ringit. Aug. Multos solet seroti-

tina penitentia decipere. de pe.di.vij. nullus. ¶ Illa dies primitiuorū patrū ecclesie dies sancta. Nume.xxviij. Dies primitiuorū quādo offeretis nouas fruges dño. dies venerabilis ⁊ sancta erit. noue fruges noue virtutes sunt hominē innouantes. ij. Cor.ir. Augebit incremēta frugum iustitie vestre. ¶ Illi patres portabūt pondus diei ⁊ est̄. Matth.xx. vbi Greg. Pondus diei et estus ferre est per longitudinis vite tempora carnis sue calore fatigari. Portabāt etiā illi p̄ses onera sua. defectū suorū adiuice. Bal. vj. Unde vnus patruz dixit alteri portanti mortuū ad sepulcrū. portas viuos nō mortuos. Sed ve nobis. q: vnusquisq; nostrū onus pctorū suorū portat. Bala.vj. neq; plastos cōportatores habemus. Bern. Quem platorū dabis mihi hodie q̄ potius nō intendit bursis implendis: q̄ vitijs extirpandis? ¶ Illorū etiā patrū iustorū semita arcta via. q: arcta est via q̄ ducit ad vitā. Matth.vij. ⁊ Eu.xiij. quasi lux splendens p̄cedebat ⁊ crescebat vsq; ad pfectā diem. Prouer.iiij. de pe.dist.iiij. nō reuertebant. Apud illos p̄ses dies expiationis. i. cōtritionis ⁊ purgatiōis aie erat celeberrimus: ⁊ vocabat sanctus. Leui.xxiij. ¶ Contra eos tota die verecūdia erat. ps.xliij. ⁊ peccādi ⁊c. peccabant in p̄fitendo sanctā verecūdiā. sustinendi etiā. sed vere dies peregrinatiōis nostre in isto tpe parui ⁊ mali. Ben. xlvij. q: parū viuim̄: ⁊ multū peccamus: ⁊ obūbramur pctis nostris in die belli in quo succūbim̄. ps. cxxix. obūbrasti sup caput meum in die belli ⁊c. ¶ Siluit terra in diebus illis: a pctō p̄tra p̄scientiam murmurāte. q: vera obedientia tūc regnauit: ⁊ ōrebat vnusquisq; bona gētis sue. j. Macha. xiiij. vbi d̄: Siluit terra Juda in diebus Simonis: quesiuit em̄ bona gētis sue ⁊c. Simon obediens interptatur. nūc pctā stimulant cōscientiā. cōtra nos inobedientes deo sumus/⁊ platis ecclesie: iudicātes eorū iurisdictionē: ppter malā vitam eorū. qd̄ fieri non debet. xix.di.fm. vnusquisq; quasi querit malū p̄tra primū suū: quia ignis charitatis extinctus est. marime ppter viriuz simonie. j.q.j. sicut eunuchus. ¶ In ecclesia pmitiua patres nostri sabbatizabant. i. a seruili opere qd̄ est peccare requiescebant. Hiere.xvij. Custodite aias vestras. ⁊ nolite onera sez pctorū portare in die sabbati. i. requiei. q: vera requies est nō peccare. Aug. Vis homo malus sabbatū hre non pōr: num̄q̄ em̄ illi p̄scientia requiescit. cui autem bona p̄scientia est: trāquillus est: ⁊ illa trāquillitas sabbatum cordis est. ¶ Nos autē hodie dicam̄ cū Hieremia. Maledicta dies in qua nati sum̄. i. malo pene pnie addicta. Hiere.xx. ⁊ cū Job. Pereat dies in qua nati sumus. Job.iij. Nascitur hō cū ostentat ⁊ laudatur. Talem diez hois desideramus hodie: in potentijs ostentari: placere hoibus: ⁊ eorū adulationes recipere. Talem die nō desiderat hieremias. Hiere.xvij. Diem hois non desiderauī: tu scis. Sequitur in thren. in ofone hieremie. Sed p̄sciens repulisti nos. sez peccata nostra. ps. lix. Deū repulisti nos als non repellet dominus plebem suam. ps. xciiij. Irat̄ es contra nos vehemēter: quia vehementer offendimus. q: isto tēpore iniquitates nostre supergresse sunt caput nostrum. ps. xxxvij. fm Greg. aūt Ira dei non est vt hois. i. perturbatio concitati animi: sed tranquilla iusti supplicij constitutio. de pe.dis.iij. pductio: ⁊ Hieron̄y. Neq; em̄ deus hoibus irascitur: sed vitijs. que quū in homie non fuerint: nequaq̄ punit qd̄ mutatū est. de pe.di.j. quāob: ⁊ Aug. Indignatio eius nō vltionis executio: sed magis absolutionis oratio est. de pe.di.j. sed cōtinuo. diri de hoc etiam supra in thren. super verbo. compulit dñs furorem suū. in fi. dicamus ergo dño. Domine ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripias me. vbi Bern. Ut oēm in me excellentiā cōprimat/nō accensus furore: sz infusus amore: vtinā discam nō supbire: sed humile sapere vnctione potius q̄ vltione in gra. vehemētia ergo ⁊ magna nostra ⁊ multa peccata peramus cum Dauid p magnā dei misericordiā indulgeri. ps.l. miserere. de pe.di.ij. si enim inquit. ante fi. per colum. Nec desperemus cū cayn/dicē-

Ira dei quid sit

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

tes. Maior: est nra iniqtas q̃ vt veniā mereamur. Beñ. iiij.de pe.dis.i.§.deniq;.xv.cayn. Sed dicam⁹ cū Manasse dño deo nostro. Immensa ꝓ̃o ⁊ inuestigabilis mia p:o; missionis tuc:qm̃ tu es dñs altissimus sup oēm terrā:longanimis/⁊ multum misericor:s: ⁊ penitens sup malitias hoim. Peccauim⁹ sup numerū arene maris ⁊ multiplicate sunt iniquitates nostre. Incuruati sumus multo vinculo ferri: ⁊ non est respiratio nobis:q: excitauimus iracūdiam tuā:⁊ malū co:ram te fecimus:statuentes abominationes/⁊ multiplicates offensiones. Et nunc flectim⁹ genua co:diū nostro; pcantes a te bonitate. Dñe peccauimus. dñe peccauim⁹. iniqtates nostras agnoscimus. petimus rogates tc. dñe remitte nobis:ne simul pereamus cū iniqtatibus nostris. neq; in eternū reserues mala nobis:q: idignos saluabis nos sm miserico:diā tuā.ij. Parali. vltī. in fi. Aug. Nullus de dei mia diffidat maior ē esse q̃ nostra miseria. tardius siquidē videt ei veniā dare/ q̃ pcō:i accipere. sic cm festinat a tormento ꝓscientie eum absoluere: quasi eū plus cruciet cōpassio miseri: q̃ ipsum miserū passio sui. Nūc vero ad th:eñ. pncipium reuertamur: ⁊ quatuo: eius capitula cū o:atione Hieremie per o:dinem exponamus: ⁊ adhuc ecclesiam plangamus. ¶ Aleph. lra hebraica interptat doctrina tentationū.

¶ Articulus.iiij.

Lamētationum hieremie interpetatio,

Quomodo glos. affectuose. admiratiue. Luce.j. quomō fiet istud. xxvij.q.ij.§.j.xfi. cū ergo doctrina. glos. Vera aūt doctrina est qua deus cognoscit: ⁊ vniuscuiusq; stat⁹ vel defect⁹ nō igno:at. vñ Esa. xxiiij. Glorificate dñm in doctrinis. Hanc plebs iudeo; nō habuit: ideo hostibus subiacuit. Unde bñ Hieremias spū mero:is plen⁹ ait. Et facrū est postq̃ in captiuitatem redactus est isrl: ⁊ hierl'm deserta est. Sedit Hieremias flens: ⁊ planxit lamentatione hac in hierusalē: ⁊ amaro animo suspirans ⁊ ciulans dixit. Quō sedet sola ciuitas plena ppło ⁊c. Principiū th:enorū. Hieremias qui interpratur excelsus dño: plus significat virū pfectū qui plangit hierl'm: q̃ interptat pacifica. i. sup eccl'iam militantē: que recessit a pace virtutū: ⁊ q̃ ducta est in captiuitatē vitio:q̃ faciūt hoiem seruū ⁊ captiuū. Jo. viij. ⁊ vide qd dixi. s. ar. ij. in oone hieremie. Recordare. in xbo. serui dñati sunt nostri. Et sedit solus in amaritudine. idē th:e. c. iij. sedebit solitari⁹. ⁊ op. facit ad hoc. xi. q. iij. quādo. ¶ Non plangit menia ciuitatis. sicut nec ch:istus hierl'm: sed ppłm. Lucc. xix. Sed tropice populū in captiuitatē ductū. vñ Esa. j. Et relinquet filia syō sicut tuguriū in cucumerario: ⁊ sicut ciuitas q̃ vastatur. Similis locutio in Michea. iij. c. Judices (al's pncipes) eius in munerib⁹ iudicabāt. sacerdotes eius in mercede respondebāt (al's docebāt) ⁊ pphete eius in pecunijs diuinabāt: ⁊ sup dñm requiescebāt dicentes. Nōne dñs est in nobis: nō veniet sup nos mala. Idcirco ppter vos syō quasi ager arabitur: ⁊ hierl'm vt custodia pomerij erit. ⁊ trāfferuntur hec xba ⁊ exponūtur. j. q. j. iudices. Et sic fit vehemens exclamatio pphete/ plena fletibus/ plena doloribus/ plena admiratione ⁊ stupo:e/ dicentis. Quō sedet. Sicut cm cantica canticor Salomonis pcellūt alia cantica. in q̃bus sponsus ch:istus ⁊ sponsa ecclesia dulcibus fruūtur amplerib⁹: ita ⁊ lamētatiōes Hieremie tropice sup eccl'iam sunt lamētationes lamentationū: in q̃bus spōsi ch:isti a spōsa eccl'ia absentia ppter multā pua ricationē multī flerib⁹ deplo:at. quū dic. Quō sedet: Cantica decēt in pria. Apoc. v. ibi. ⁊ cantabāt ⁊c. ⁊ xiiij. ibi. Et cātabāt ⁊c. Job. xiij. ibi. cantabit alleluia. Lamentatiōes i hui⁹ vite miseria. hinc Dauid ps. lxiiij. Te decet hymnus de⁹ in syon. ⁊ alibi. ps. lxxiij. Brūs vir cui⁹ est auxilium abs te ascēsiones in co:. suo. dis. in val. lach:y. in loco quē posuit. ¶ A Luget aūt Hieremias quadrato alphabeto per quatuo:. c. th:eno; vt oēs ad lamēta inuitet. q: hō quatuo: elementis ⁊ humo:ibus compactus. et de celestis in quadā. §. fi. contra. iiij. euangelia ⁊. iiij. ocilia generalia q̃ sunt sicut. iiij. flumina paradisi: in quibus velut in quadrato lapide sancte fidei structura cōsurgit ⁊ permanet. ⁊. iiij. xtutes cardinales. de q̃bus Sap. viij. peccauit. maxime illis tēpo:ibus malis. xv. di. c. j. et. c. sicut. cē de rēnū. post trāslationē. §. verū. Justus est ergo vt cū pphetapctā nostra cū q̃ternario numero defleamus: ⁊ materiali numero nos intus exteriusq; renouem⁹. de q̃ renouatiōe sup:a in oone Hiere. th:e. iiij. scripsi. in. §. pce. ps. cxxxvj. sup flumina. de pe. di. iij. in salicibus. vt q̃ sup flumina Babylonis captiui tenemur: absoluti pnia ⁊ gratia pfusi in nostra syon ecclesia triūphantes vera libertate pfruamur. Constat aūt multa gña rerū esse: ⁊ q̃rere multas differētias lachrymarum. aliter p:opria dāna: aliter plāgimus aliena. id est aliter plo:amus desideria celestis patrie. aliter p:o scelerū immanitate et terro:e gehēne. vñ Dauid ps. xlj. Fuerūt mihi lach:yme mee pa. ⁊c. Et alibi. Laboraui in gemitu meo. His affectib⁹ fideles mouent. q̃ totum illud volumen Ezech. in sensum mentis trajciūt in quo erant scripte lamentationes carmen ⁊ ve. Ezech. iij. in pn. al'. c. ij in fi. ps. cxviij. Exit⁹ aquarū deduxerūt oculi mei ⁊c. vbi expofito:. Tunc aqua vere deducit: qñ alternis vicibus/ nūc hec nūc illa culpa diluitur. quū vicissim modo p:o hac modo p illa gra fletus effuderit. Deducit aquā: qui nūc sua/ nūc aliena pctā deflet. vel qui nunc p:o sua nūc p aliena cōpungit miseria. Diuidit aquā: q̃ quādoq; luget mala que cōmisit. quādoq; bona que omisit. Diuiditur aqua: quādo vicissim p metu infernalium tormento; vel p:o desiderio lugetur celestium gaudio:um. Hoc modo est anima iuxta fluuiū: sicut ōr Numeri. xxiiij. de peni. dist. iij. in salicibus. j. c. ij. super litera Sade. super verbo. deduc quasi to:rentem. ⁊. c. iij. super litera. Phe. super verbo. diuisiones. ¶ B Est aūt lamentatio ex mero:e p:esentis vite/ aut ex desiderio eterne vite/ co:dibus humanis dono spiritussancti infusa cōpunctio. Terrene aūt hierusalem ⁊ populi excidium deplo:atur: vt p̃sentis ecclesie dāna defleantur. Et quia ruētes a fide populi captiuantur: vniuscuiusq; anime que fuit templū spūssancti ruina plangatur. j. ad Cor. v. Hiero. Verum ch:isti tēplum anima credentis est. illam exo:na: illam vesti: in illa offer donaria: in illa ch:istum suscipe. ¶ Plo:at aūt Hieremias ad ruinas singulas ciuitatis ⁊ populi: vt discant singuli deflere pp:ia: quū defleat ipse cōmunia ⁊ aliena delicta. Dicit ergo. Quomodo sedet sola ciuitas ⁊c. Histo:ice. Terrestris hierusalē ppło spoliata: ignominia plena: inter hostes humiliata. Olim populosa inter hostes glo:iosa. Facta est quasi vidua dña gentiū. regibus destituta. sacerdotibus desolata. templo pfanato. ⁊ vaso:um glo:ia explosa. auxilio dei destituta. Dña gentium: quas antea subuerterat ⁊ subiugauerat. ¶ E Item sm allegoriaz. Pascasius. Quō sedet sola ciuitas. Lachymosius plangenda est ecclesia culpis exigentibus. sponsi absentia viduata. quō sedet sola ciuitas dei ⁊ angelo:ū auxilio desolata. Si cm sponsus cū ipsa esset: nō esset lugenda. q: nō possunt filij sponsi lugere/ q̃ diu cum illis est sponsus. Mat. ix. ⁊ Luce. v. vñ ⁊ Hiere. p:e oibus ⁊ p:o oibus flebat: nō ruinā saxo; sz hoim. Et illi⁹ quā deplo:at signat miseriā. quū dicit. quō sedet. et sui plo:antis: sicut ⁊ Job sedere in sterqlinio phibetur. Job. ij. Et de hac captiuitate histo:ice ⁊ allego:ice d̃: in ps. cxxxvj. Sup flumina ba. il. sedi. ⁊c. de peni. dist. iij. in salicibus. ¶ Qui sedimus in th:ono; regni celestis ⁊ virtutū. ⁊ stare noluimus. iure super flumina tentationum sedentes dolemus. vnde Esa. xlvij. Descende: sede in puluere filia Babylonis. id est cōfusionis peccati. sede in terra. nō est solium filie chaldeorum. que verba exponuntur: ⁊ leguntur. xxxij. q. v. fi paulus. Sic nostra hierl'm sancta eccl'ia quū in membris suis q̃ plurimis multipliciter offendent: non est ei solium dignitatis virtutum ⁊ gratie: sed so:didatur in terrenis

Lamētacioq̃d fit

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

vitus. vnde Hiere. plangit nō modo quia sedet terrenis operibus sordidata: sed q: sola ⁊ quasi vidua. q: prio tur pitudinis feditate a sponso derelicta. Hiere. iij. Tu autē fornicata es cum amatoribus multis. tñ reuertere ad me dicit dñs. non vere vidua scz. nam etsi ad tēpus a sponso deijcitur: sponsalitatis tñ iura retinētur: vt si redire p penitentiā voluerit/ sponsum retribuat nulli tributo subiacens pcti. Vnde dicitur. Quomodo sedet sola. desolata destituta/ humiliata/ sola sine auxilio dei ⁊ angelorꝝ. Talis solitudo mala est. Eccl'. iiij. Ve soli. lxxxj. di. in oibus vij. q. j. illud. et de sta. mo. c. ij. id est sine charitate. als solitudo sancta est. de pe. di. ij. §. romanos. ℣. quādo adā. als est capitellum. vbi de hoc. ⁊ p. e. c. in oibus. ⁊ de qua Job iij. Edificant sibi solitudines. vnde Bern. Aia sancta sola esto. vt soli omniū seruies tei pm/ quē tibi ex oibus elegisti. fuge publicū: fuge ipsos domesticos: secede ab amicis ⁊ intimis/ etiam ab illo qui tibi ministrat. an nescis verecūdum te habere sponsum: q̄ nequaq̄ velit indulgere p: esentiā suam pseuribus ceteris: secede ergo potius mente q̄ corpore. non p: o tēpore: sed deuotione: sed spiritu: sed intentione: qui sic panibus spūalibus saturatur. Mar. viij. J. in. c. Thren. sup litera Jorh. i textu. Sedebit sola ciuitas/ aia vel ecclesia. quare ecclesia vocetur ciuitas diri in pma parte istius operis. s. in. §. ⁊ pmo quidē. ℣. q aūt ecclesia. in ar. lxj. Ciuitas ecclesia ciuium populi christiani vnitas. de cō. di. j. ecclesia. Ecclesia nūc scissa: occidentalis p vitam malā in pluribus. orientalis p hereses ⁊ schismata. xxiij. q. j. qm̄ vetus. Plena ppl'o. ecclesia ex gentibus ⁊ tribubus ⁊ linguis cōgregata: ⁊ p totū mundum dilatata infidelibus populis. xciij. dist. legimus. plena eriā quōdam virtutibus ⁊ suffragijs sanctorꝝ: quasi ciuitas plena populo: nūc desolata: que pus pollebat diuinis operibus inter frequētias sodaliū sanctorꝝ: nūc inter hostes demones ⁊ facinorosos hoies sedet squallida: cui nulla est societas sanctorꝝ. nulla cū fructu cōio sacramentorꝝ. nulla cum sponso participatio. sed redacta in tributa vitiorꝝ ⁊ seruiturē regū. et de immu. ec. non min'. Facta est quasi vidua. nō vere/ vel ex toto: ppter bonos intra ecclesiam. de ꝯse. di. iiij. queris. ibi. Sancta mater ecclesia que in sanctis est. Vidua/ absente ⁊ indignato spōso/ ppter multos amatores se derelicto assumptos. Hiere. iij. Tu aūt fornicata est cum amatoribus multis. Domina olim gentiū deuictarū scz vitiorꝝ. Princeps prouinciarū/ quas hierusalem tributarias fecerat. Facta est sub tributo. chaldeorꝝ. ¶ Allego. Princeps ꝓuinciarū ecclesia romana a/ pnceps aliarū ecclesiarū. xxj. di. de constantinopolitana. facta est sub tributo vitiorꝝ ⁊ censuū/ in membris in maior'ib' platis. Auferat christus cito a sua eccl'ia hoc tributū ⁊ hoc iugum/ ⁊ hanc virgam diaboli exactoris. sicut in die madian/ q̄ interpretatur ꝯtradictio. Esa. ix. ¶ Beth plorans plorauit in nocte. Pascasius. Plorat ecclesia in nocte. i. inter aduersa huius vite. de hac nocte Job. iij. vel in nocte peccati posita. vnde Rom. xiij. Nox precessit. Job. iij. Sit nox illa solitaria nec laude digna. Sed nō plorat suo arbitrio: sed miserante dño. nisi enim dñs misericordia motus. Luce. vij. de vidua/ eā solā sedere vidisset: minime plorasset. vnde ⁊ Luce. xxij. Conuersus dñs respexit petrum. ⁊ sequit'. Petrus fleuit amare. de pe. dist. j. petrus. in pn. di. vbi Beda. Respicere namq̄ eius/ misereri est. ps. xxiiij. Respice in me ⁊ miserere mei. q: nō solum quū agitur penitentia/ verū etiam vt agat dei misericordia necessaria est. ¶ Jtē Amb. Deniq̄ quos iesus respicit/ plorant delictum. vñ sequitur. Et recordatus est petrus ⁊c. Et lachryme eius in maxillis eius. Mar. Illa anime cōscientia est. vultus in maxillis formatur. Vnde vniuscuiusq̄ qualitas in conscientia monstratur. conscientia vero que nouit peccata sua/ semper debet fonte lachrymarū irrigari. de pe. dist. j. in pn. c. lachryme. c. petr'. Vel lachryme vtinam a maxilla ascendant vsq̄ ad celum. Eccl'i. xxxv. a maxilla enim ascendunt vsq̄ ad celū. ¶ Jtē

Solitudo duplex.

in nocte intus/ aliena aura. Luce exterius/ mūdi aduersitate. peccatorꝝ cecitate plorans plorat: q: intus pus purgitur. ⁊ sic exterius p: opijs lachrymis baptizatur: q̄ de cordis fonte ꝓducuntur. quarū vbertatem insinuans ꝓpheta Hiere. ait. Plorās plorauit. Hoc modo nō minus exterior: q̄ interior: homo reformādus abluitur. Lachryme eius in maxillis eius. Maxille ecclesie/ sunt doctores ⁊ rectores/ qui sciūt sua ⁊ aliena pctā plangere/ nō tegere: de q̄bus dicitur in canticis. j. c. Pulchre sunt gene tue sicut turturis. xliij. dist. in pn. ⁊ Canti. v. Bene illius sicut areole aromatum. ⁊ Canti. vj. Sicut cortex mali/ punici: sic gene tue. In his enim doctor'ib' ⁊ platis quū sci sunt/ ecclesie pulchritudo ostenditur. vt ait Chryso. Et ipsorum pdicatione in corpus ecclesie trahimur. qui sicut plus ceteris in corpore christi mystico laborant. et de renū. ℣. cū pridem. §. verum. ibi. ppter laborꝝ angustias. ⁊. §. porro. ibi. qm̄ si laboris causam ⁊c. Plus gemūt ⁊ plorant eos quos vident in nocte delictorꝝ versari ⁊ in cecitate erroris. ¶ Plorat sponsa ecclesia a cōplexu sponsi remota. de ꝯse. di. iiij. queris. ibi. sancta mater ecclesia que in sanctis est. In nocte ignorantie huiꝰ mūdi plorat p ijs qui mortui iacent in pctis. Plorat p: o virginibus/ continentib'/ ⁊ cōiugatis/ q̄ se hospites ⁊ peregrinos cōfitentur super terram. de pe. di. j. fleat. ¶ Non est q̄ ꝯsoletur eam ex oib' charis eius. sanctis scz vel angelis: nisi recipiat ꝯsolationem spiritussancti. qui ppterea paracletus. i. consolator dicitur Jo. xv. Vnde omnes amici eius sp: euerunt eam. quia deus sp: euit eam: dum subtrahit et auxiliū. xxiij. di. nabuchodonosor. ℣. idem. ibi. cum vero aliquos. ⁊ glos. tradere. Et facti sunt ei inimici. cuius deus inimicus. ar. xc. dist. sic inimicus. a cui' equitate nō possunt discordare. Item. Non est qui ꝯsoletur eam. vero ꝯsolatore amisso. s. spūsancto. qui sunt potius inimici. de quib' ō: Hiere. ir. Omis amicus fraudulenter incedit. Facti sunt inimici quū in die iudicij fm apl'm ad Roma. ij. insurgent cogitationes miseram aiam: cruciantes: ⁊ demones pessimi psuasores qui nūc decipiendo vt amici blandiūtur. ¶ Que sit aūt que superius plorat. Beth lra ostendit: q̄ interpretat domus/ scz ecclesia. xxiij. q. j. q̄ dignior. Quare eccl'ia vocet domus. s. in pma parte istius opis dixi. in. §. ⁊ pmo q̄dē. ℣. q aūt. in. lxj. ar. Ista est domus Jacob primū synagoga in egyptū ingressa/ ⁊ in captiuitate detenta/ ⁊ dñi dementia egressa. fm illud ps. cxiij. In exitu israel de egypto domus Jacob ⁊c. Et ecclesia sancta exigentibus pctis rursus in babylone captiuatur. i. in confusione pctorꝝ ⁊ ideo plorandа. ¶ Jtem. Omnes amici eius sp: euerunt eam. quia ecclesia nōnūq̄ p: o peccatis suis affligitur: et condēnatur tam ab interior'ib' q̄ ab exterior'ibus inimicis qui se dicunt amicos. ¶ Symel plenitudo interpretatur. ecclesia pmitiua plena gratia. Actuū. ij. Musto pleni sunt seruore spūsancti. Actuū. vj. Elegerūt stephanū plenū fide. Nunc aceto furoris ⁊ odij in membris plena. Jo. xix. Vas aūt positum erat aceto plenū. ⁊ dolo. Actuū xiij. ⁊ maledictione ⁊ amaritudine ⁊ dolo in ore. ps. x. quorꝝ os maledictione ⁊c. ¶ Migrauit Judas propter afflictionē ⁊ multitudinē seruitutis. Plenitudine enim delictorꝝ suorꝝ migrauit. Judas scz pctō: in captiuitatē qui sibi accumulādo pctā/ puocauit dei vltionē. aliter enim eccl'iam dilectā ⁊ gloriosam nō traderet. i. pmitteret tradi deus in tantam vitiorꝝ ignominiā. xxiij. q. iiij. nabuchodonosor. ℣. vasis ire. qui se amorreos nō posse tradere dicit: q: nōdum sunt cōpleta pctā amorreorꝝ. Ben. xv. xiij. q. v. §. hinc notandū. ℣. p sciētes. Vnde migrauit Judas Eccl'ia glorificās deū/ afflicta vitiorū seruiture/ de virtus ad vitia. nec inuenit requiē. vnde apl's Rom. vij. Video autē aliam legē in mēbris meis repugnantē legi mentis mee. xxxij. q. v. cum paulus. de ꝯse. dist. iiij. c. ij. Euadendi autē nulla alia via/ nisi quā ipse demonstrat apl's ibi ad Roma. gratia dei p iesum christū. ¶ Eccl'ia igit' libertate virtutum amissa/ sepe in seruiturē gentium et in affli

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

ctionem vitiorum migrat: et nullam inuenit requiem. quia fm Aug. nūq̃ mala conscientia quiescit: sed de loco in locū fugiens a pseuorib⁹ depbensa/grauior affligitur angustia. Iure em̃ fit vt qui leue iugū dñi fugiunt. Matth. xi. dura afflictione vitiorū premant. ⁊ qui libertatē fratrū in ch:isto ꝓmissam vilipēdūt: afflictiōe ꝓscie pmātur. sicut em̃ cayn fratricida abscōsus a facie dñi vagus ⁊ ꝓfugus in terra. Beā. iiij. sic in mēb:is ch:istū pseqntes dum pctm̃ suū ꝓfiteri recusant: fugiūt a facie dñi/indigni diuine miserationis respectu. de pe. di. j. §. ex his. ꝓ. cayn. non sic electi: qui etsi mala faciant in ꝓspectu dei faciūt ⁊ non descendūt ab eius mia ⁊ respectu pio:ſz coram ipso pniam faciunt. de pe. dist. j. ⁊ euenit. ¶ Habitauit inter gentes. vitia vel demones. nec inuenit requiem. in aia. Matth. xi. v: tijs instātibus vel demonibus. Oēs pseuto:es eius. Ecclesie/demones ⁊ tyrāni ⁊ vitia. sunt aūt hi mali pseuto:es. sunt ⁊ alij boni. de vtrisq̃ Augu. xiiij. q. iiij. qui peccat. ¶ D Inter angustias. pcto:ū ⁊ afflictionem. vtinā tales angustiati ⁊ opp:essi ere alieno. i. pctō qd̃ est deus alienus. vñ sup illud. ps. lxxx. Nō erit in te deus recens. dicit glos. Illud vnicuq̃ deus est: qd̃ deo p:eponit. in amo:e ⁊ amaro animo cōueniant ad Dauid j. Reg. xxij. ch:istū vultu desiderabilē. ⁊ cōuertant̃ ad eū. Multi em̃ (qd̃ est mirabile.) sic pctis angustiati mo:i apetētes: ⁊ de mo:te pcti ad mo:tē pene perpetue/q̃ est secūda mo:s. Apoc. ij. transire volētes: dicūt verbū Saul. iij. Reg. j. Sta sup me: ⁊ interfice me: qm̃ tenent me angustie. Contra tales d̃: Amos. v. Ue desiderātibus die dñi. Ad quid cā vobis? Dies dñi ista tenebre/⁊ nō lux. ¶ Ista etiam est angustia illa de qua Esa. xxviij. Coangustatus est stratū ita vt alter decidat. ⁊ palliū b:eue vtrūq̃ operire nō pōt. Lectus est ꝓscientia. de quo ps. vj. Lauabo per singulas noctes lectū meū. i. p singula pctā cōscientiam meā. que spōsum ch:istū ⁊ adultrerū diabolū simul nō valet admittere: q: nemo pōt duobus dñis seruire. Matth. vj. ⁊ Luc. xvj. de pe. di. j. §. hoc idem. ꝓ. item nos. post duas colum. Palliū b:eue amo:. q: nō pōt amari simul deus ⁊ diabolus. Unde poeta: Secta biptita quū mens discurrit vtroq̃: Alterius vires subtrahit alter amo:. ¶ Ista est etiā illa angustia ꝓscientie de qua Eccli. xiiij. Beatus qui nō est stimulatus in tristitia delicti. i. quem nō remo:det ꝓscia p delicto aliq̃ graui. qm̃ sicut dicit glos. sup illō ps. xlv. adiuto: in tribulationib⁹. Nulla maio: ⁊c. tribulatio/q̃ delicti ꝓscientia. De ista etiā angustia demonū et vitiorū. Luce. xix. ibi. coangustabunt te. B:ego. Maligni spūs vndiq̃ aiam coangustant. qñ ei nō solū operis verū ⁊ locutionis atq̃ cogitationis iniqtates replicāt. ¶ Deleth tabula interp:etat̃/vel ianua/ait paup. Tabula inquit de qua radūtur mali clerici. xij. q. j. nolo. l. dist. contumaces. vel tabula/pnia. de pe. di. j. secūda. Janua fo:amē laterale ch:isti ad ingrediendū in celū. Beā. vj. Ostium arce pones in latere deo:sum. i. vulnus in latere ch:isti. glos. paup ecclesia pmitiua. xij. q. j. dilectissimis. Uie syon ecce pdicato:es scilz parantes viam ch:isto veniendi ad animā. Jo. j. Uie syon. virtutes ad supnam hierusalē ducentes ad solēnitatē anime: cui sponsus ablatus est: quū anima de arce supne intentionis ad exterio:es labitur actiones. solēnitas eius est celestis vite intima ꝓtemplatio. sed nō sunt qui veniūt ad solēnitatem: affectus. s. p:ioris vite. q: scz nō veniūt ad solēnia ꝓtemplationis anime vel diuine. vera enim aie solēnitas ⁊ festiuitas est de deo. Amb. Qui ch:istū intra se recipit: maximis pascitur delectationibus voluptatis. Sed hodie in ecclesia magis celebrantur solēnia ventris q̃ mentis. xliij. dis. comestationes. xxxv. di. eccl'ie pncipes. Uie syon. Quoties ecclesia p pctis suis ītus fo:isve repletur furo:is dñi amaritudine: merito lugent vie. porte iacent destructe. gemūt sacerdotes. squallide sunt virgines. Uie sunt ꝓpbete patriarche ⁊ alij p quos ad ch:istum qui vera est via. Jo. xiiij. venit. sicut em̃ lux dicit a ch:isto luce: sic vie dicūtur ab ipo. Un Ab:aam pma via credendi appellatur. he lugēt eo q̃ nō sunt qui veniant ad solēnitatem/celestis patrie. qui enim p:esunt officio/nec ipsi intrant: nec alios intrare permittunt. Matth. xxiij. ¶ Iure autē sacerdotes virginibus copulantur inferius: quia virginitate sacerdotiū pollet. lxxxi. dist. minister. ⁊. c. oportet. ⁊ quasi per totū. ⁊ virginitas regimine sacerdotum eget. Lugent eo q̃ nō sunt qui veniant ad solēnitatem/patrie celestis. ps. cxvij. Constituite diem solen. in conden. vsq̃ ad co:. altaris. Uel angelo:. Omnes porte eius destructe. ecclesie. i. sensus dissipati ⁊ vagi. destructe que deberent esse ornate et custodite. ps. xxiij. aperite portas iustitie. Sed mo:s intrat per eas fm Hiere. ix. c. Et ideo squallet anime virginitas: et gemit regale. j. Pe. ij. sacerdotiū. dū p virtutibus replemur amaritudinibus vitiorū. Sacerdotes eius gementes. quā deberent gaudere in dño. Phil. iiij. Gementes p peccatis ex se gemitum puocantibus. Virgines eius. caste intentiones. eius/ecclesie. squallide. quia intus co:rupte q̃ deberent fulgere. Et ipsa/ecclesia scz/opp:essa amaritudine/vitiorū. Hiere. ij. Scito ⁊ vide quia malū ⁊ amarum est reliquisse te dñm deum tuū. ¶ Hec interpratur ista. q: p:opter ista peccata eueniūt sup ecclesiā que dicta sunt. ⁊ dicit. Facti sunt hostes eius in capite. heretici aut pagani aut mali catholici. Hostes. ecclesie. xxiiij. q. iij. de illis. in capite. q: capita ecclesie languent: ⁊ ideo cetera membra ecclesie inficiūtur. vj. q. j. ex merito. ⁊ Auaritia in capite omniū. Amos. ix. idest in platis ecclesie pcipue. Plena est ecclesia auaritia. xciij. dist. diaconi. v. Isti sunt optimates capita populorū. p:elati scilz ingredientes pompatice domū israel. Amos. v. Uacce pingues samarie/calūniā facientes egenis/clericis: que dicunt eis/afferte ⁊ bibemus. Amos. iiij. Hostes i capite. quia in platis demones hodie pcipue dominātur. Pingues sunt in peccatis p:e ceteris. psunt vt deuo:ent ⁊ inflentur. viij. q. j. sunt in ecclesia. Inimici eius. ecclesie. Locupletati sunt. disputandi facūdia quū sit intelligendi penuria. ¶ Item hostes in capite. quū bonū opus co:rupta mente concipimus: diabolus in pncipio dñatur diminutione boni/assiduitate mali. instāt em̃ hostes fo:rio:es aliquādo in capite/ipam bonis operis intentionē polluentes: aliqñ longio:i vsu voluptatum aiam renitentem impedientes. ab his tāto difficilius liberamur: quāto in capite superio:es ⁊ locuplectio:es dñantur. Propter multitudinē iniqtatū eius. plato:ū ecclesie. Paruuli eius. ecclesie. populus lacte idigēs consolatiōis/⁊ panē doctrine petens. j. eo. iiij. c. Paruuli petierūt panem ⁊c. ꝓpter defectū boni exempli plato:uz instructionis ⁊ co:rectionis. Ducūtur in captiuitatem. vitio:ū ⁊ demonū. xj. q. iij. p:ecipue. ⁊. c. ita. ibi. vt qui positus fueras ad gubernationem populo:uz/effectus sis ruina multo:ū non habentes recto:es aut defenso:es. Ante faciem tribulantis. hostis visibilis vel inuisibilis. vinculis delicto:ū constricti. ps. xij. Qui tribu. me. exulta. fi mo. fuero. ¶ Uau interp:etatur ipsa vel hec/scilz ruina multo:ū afflicta de qua sequitur. Et egressus est a filia syō omnis deco: eius. Ecclesia vel anima que filia est syon ecclesis hierusalem. Deco: puritas fidei/o:natus virtutum. Ista est ecclesia pulch:a. de qua in Canti. iiij. Tota pulch:a es amica mea. Ab ea deco: egreditur: quando heretico:um vel malo:um catholico:um rabie fides co:rumpitur. de qua dicitur. ps. ciij. Confessionem ⁊ deco:em induisti. iterum ps. xcv. Confessio ⁊ pulch:itudo in conspectu eius. Decus enim ecclesie ⁊ deco:virtus ⁊ sanctitas est. de pe. dist. ij. §. romanos. ꝓ. fi. p:inceps ⁊c. illa anima. Facti sunt pncipes eius. ecclesie pasto:es ⁊ recto:es. xxxv. dist. eccl'ie pncipes. q̃ vtroq̃ co:nuytriusq̃ testamēti subditos deberent defendere: vel rebellātes pcutere. xxiij. q. iij. cū i lege. Uelut arietes nō inuenientes pascua. quū tñ tāq̃ fortes arietes ducatur gregib⁹ pbere deberēt. vij. q. j. scisciteris. Facti sunt velut arietes macri absq̃ pinguedine. de qua pinguedine. ps. lxij. Sicut adipe ⁊ pinguedine. charita;

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

tis. Non inuenientes pascua. p se ⁊ populo. quia in scri-
pturis pascua vite nō inuenientes. Isio. Sanctarū scri-
pturarum altitudine quasi montes pascue sunt. Abierūt
absq; fortitudine. diuini verbi ⁊ virtutū/ vbicūq; eos er
ror impellit. Ante faciem subsequētis. ante suggestionē
diaboli. vt q̄ minare ad pascua vite gregē dñi negligūt:
ipsi ad pascua mortis ligati vadūt absq; robore virtutū.
decor em̄ ecclesie in omnibus fidelibus est: sed maxime
in sacerdotibus ⁊ altari seruientibus. ꝓm Chrysosto. de
hoc ex lib. vj. de immu. ecclē. ⁊ de re. ec. lxxxj. dist. per totū.
xliij. dis. sit rector. j. q. j. sacrosancta. ⁊. c. necesse. ¶ Zay in-
terpretatur oliua. ecclesia p̄mitiua pacifica. Beñ. viij. et
vncta donis spūssancti. Actuum. ij. extra de sacra vnc. c. j.
¶ Et recordata est hierusalem dierū afflictionis sue. et
preuaricationis omniū desiderabilium suorū: que habue
rat a diebus antiquis: quū tradceretur (al's caderet) po-
pulus eius in manu hostilī: ⁊ nō erat (al's esset) auxilia-
tor. Recordatur aia vel eccl'ia afflictionis corporalis et
spūalis ⁊ preuaricationis mandatorū pro qua affligitur.
recordatur inquā nō ad consolationem: ꝓ ad pene erag-
gerationē. iuxta illud Sap. v. q̄ in inferno dicturi sunt
impij. Errauimus a via veritatis. ⁊ iustitie lumen nobis
nō illuxit. sol nō est ortus nobis. lassati sum⁹ in via iniq̄ta-
tis ⁊ p̄ditiōis. ambulauimus vias difficiles. quid nobis
p̄fuit superbia ac diuitiarū opulentia: transierūt omnia
tā q̄ vmbra mortis. in malignitate nostra ꝓsumpti sum⁹.
Viderūt eam hostes ⁊c. Valde cauendum est vt non so-
lum ab interno iudice sabbata nostra exprobrentur: sed
etiā ab hostibus derideantur. Si aūt p vanis nostris co-
gitationibus sabbata nostra deridētur: quid de illis pu-
randum est: qui quū dño vacare debeant: etiam flagito-
sa cōmittere nō formidant. Si ergo deo vacare volumus
ipsi soli corde ⁊ corpore vacemus. vnde ps. xlv. Vacate ⁊
videte q̄m ego sum deus. Sepe etiā intuetur ecclesia po-
pulum suū cadētem in manus hostium. i. demonū. Alius
per auaritiam: alius per luxuriam cadit. ⁊ pro his ⁊ simi-
libus deplorans ecclesia/ recordatur omniū desiderabi-
lium suorū. i. que nobis promissa sunt in celis. vnde ⁊ nos
perlabimur: ⁊ ipsa peregrinatur. Exponō et antepono
rectum qui sequit. Deriserunt sabbata. Sabbata quoq;
nostra. i. festiuitates non minus a nobis violantur/ q̄ ab
hostibus deridentur. vnde ⁊ dicitur. Ubi est deus eorū.
dericorū. ex de vo. ⁊ vo. re. magne. Ūn ⁊ dñs odit ⁊ p̄ijcit
festiuitates nostras. Pleni em̄ homicidijs/ immūditijs/
ambitionibus/ ⁊ cupiditatibus/ ⁊ auaritijs/ ⁊ odijs/ et
sacrilegijs/ ⁊ fornicationibus/ ⁊ crapulis/ ⁊ ebrietatibus/ totis
manibus ⁊ cruentatis cordibus ⁊ conscijs/ nostra sabba
ta nō dñica celebramus. Esa. j. Audite verbum dñi p̄ncī-
pes sodomorū. plati ecclesie/ rectores mutorū a laude. po-
pulus gomorre. populus asper. quia Sodoma interpre
tatur muta. Gomorra aspera. i. indeuot⁹. Quo mihi mul
titudinē victimarum vestrarū/ dicit dñs: que victime im
pie sunt. Prouerb. xv. j. q. v. non est puranda. xxiij. q. v. scri-
ptum. Plenus sum. q. d. fastidio ⁊ nauseo sacrificia vra.
ps. xlix. Holocausta arietuz ⁊ adipē pinguiū ⁊ sanguinē
agnorū ⁊ vitulorū ⁊ hircorū nolui. Quū veneritis ante cō
spectum meū: quis quesiuit hec de manib⁹ vestris/ vt am
bularetis in atrijs meis? Ne offeratis vltra sacrificium
frustra. Incēsum abominatio est mihi. Neomenias ⁊ sab
batum ⁊ festiuitates alias nō feram. Iniqui sunt cet⁹ ve
stri. Kalēdas vestras ⁊ solēnitates ⁊ festiuitates vestras
odiuit aia mea. facta sunt mihi molesta ⁊c. Et quū exten
deritis manus vestras: auertam oculos meos a vobis. ⁊
quū multiplicaueritis orationē: nō exaudiā. manus em̄
vestre sanguine peccati cuiuscunq; plene sunt. Esa. j. ad
hec. j. q. j. §. sed objicitur. cum scr. c. sequētibus vsq; ad §.
cum vita. xlix. di. c. j. ⁊ ij. iij. q. vij. §. idem testatur. cū. c. seq.
vsq; §. sed objicitur. de cōse. dist. ij. qui scelerate. xxiij. q. j.
odi. ⁊ pre. c. nō est puranda. ⁊. c. scriptum. Et omniū desi-
derabilium suorū virtutum celestiū promissorū: que ha-
buerūt anima ⁊ ecclesia/ a diebus antiquis/ in eccl'ia p̄mi-
tiua. ps. lxvj. Cogitaui dies antiquos ⁊c. Quū cade-
ret populus eius. corādis affectus. In manu hostili demo
nū. Et non esset auxiliator. alius nō poterat. Deus q̄ indi
gnatus ꝓpter pctā nolebat. Viderunt eam/ ecclesiā. ho-
stes/ demones. deriserūt sabbata eius. sicut hodie deride
mus iudeos cū eorū synagogis ⁊ sacrificijs: q̄uis eos ex
misericordia tolleremus. ex de iude. cōsuluit. ⁊. c. sicut. ⁊. c.
etsi iudeos. Iterum viderūt eam hostes. sepe pro pecca-
tis a paganis ⁊ hereticis vel schismaticis afflicta est ecc-
lesia: ⁊ sue p̄uaricationis recordatur in ꝓfusionem sua-
⁊ tunc demones sabbata eius deridēt: quū eas a bonis
feriare vel cū peccatis solēnizare videt. vnde ps. xij. Qui
tribulāt me exultabūt si motus fuero. ¶ Heth interpretat
vita. q̄ ad hoc respicit. Semēs ⁊ cōuersa est retrorsum. j.
Ideo em̄ dñs inducit tribulationē/ vt peccatores cōuertat
⁊ viuat. conuersio em̄ pctōris vera vita est. Ezech. xxviij.
de pe. dist. j. §. hocidem. in p̄n. Peccatum peccauit hieru-
salem. ꝓpterea instabilis facta est. Per diuersa vitia stare
virtutis est: nō stare vel cadere vitij vel peccati. Ezech. ij.
Sta supra pedes tuos. l. dist. quid est. Peccatum pecca-
uit. ecclesia in mēbris suis aliqua hereti polluta pctm̄ in-
fidelitatis peccat. ideoq; instabilis vagat: ⁊ nulla fidei
soliditate fundatur que pus fundata erat supra firmam
petram. Mat. xvj. xxj. dist. in nouo. ꝓpter q̄ veri catholi
ci spernūt eos. ¶ Item quod cūq; peccatū facit hominē
vagum ⁊ instabilem. Gene. iiij. Dicitur de cayn. vagus ⁊
profugus. de pe. di. j. §. ex his itaq; ꝓ fi. cayn. ¶ Unde an-
geli vel viri sancti qui prius glorificabant eam despicīūt:
vt tandem gemat peccatum suū. ⁊ redeat ad deum: ⁊ au-
diat vocem monentis post tergum. vnde Esa. xxx. Erūt
aures tue audientes post tergum monētis. Inde maria
cōuersa retrorsum inuenit iesum quē querebat pus/ nec
inueniebat. Jo. xx. ibi. cōuersa illa. vbi Aug. Quia prius
cōuersa corpore q̄ non erat putauit: nūc corde cōuersa
q̄ erat agnouit. Sic ⁊ ecclesia in membris suis cōuersa
retrorsum/ inuenit christū qui apud eam per peccatum
mortu⁹ erat fibi/ resurrexisse a mortuis. qui vero incredu
li sunt: nec aspiciunt retrorsum: vsq; hodie sicut cayn in-
stabiles sunt: ⁊ portant ꝓfusionis sue signū: ⁊ in Babylo
nem. i. in confusionem suā tendunt. Omnes qui glorifica
bant eam. ecclesiam/ heretici applaudentes/ vel adulan-
tes/ vel angeli vel sancti viri. sprreuerunt eam. heresi vel
schismate confusam/ vel vitijs constuprata m. ¶ Ad lite-
ram hodie plati mali ⁊ doctores ꝓbales ecclesie amici/
hypocrisi q̄ populum beatificant ⁊ seducunt. iuxta illud
Esa. iij. c. Popule meus: qui beatum te dicunt/ ipsi te deci
piunt. ⁊ Esa. ix. Et erunt qui te beatificant populū istum
seducentes: ⁊ qui beatificantur p̄cipitati. Ipsi veraciter
spernunt ecclesiā/ q̄ eos exaltauit. quia necesse est q̄ pro-
pter ignominiā peccati/ ⁊ plati subditos ⁊ subditi prela-
tos despiciant ⁊ spernant. j. q. j. multi. iij. q. vij. §. porro. ꝓ.
item grego. Ipsa aūt gemens. i. fic peccatum agnoscens.
⁊ cōuersa est retrorsum. ad deum: quē reliquerat. Cōuer-
sa inquā per penitentiā ad cōuersationem celi vnde cecī-
derat. que autem sit vera cōuersio: de peni. distin. j. §. hoc
idem. de pe. di. vij. nullus. ¶ Teth interpretatur bonū. ps.
cxviij. Bonū mihi q: humiliasti me. Unde sequit. Uide
dñe afflictionē meā. Bonū em̄ est peccatorē se cognosce-
re: ⁊ cū gemitu ⁊ pnia exclamare. ¶ E Uide dñe Sor-
des eius in pedibus eius: non est recordata finis sui. Pe-
des ecclesie doctores ⁊ plati sunt: a quibus debet ecclesia
portari. Exo. xxviij. Portabit Aarō iniqtates filiarū isrl'.
Rom. xv. debem⁹ nos firmiores imbecillitates infirmorū
sustinere. Item Exo. xxviij. Portabit Aaron nōia filiorū
isrl' coā dño sup vtrūq; humerū ob recordationē. Ubi pe-
des deberēt ducere eccl'iam p viā q̄ christus est. Jo. xiv.
Ego sum via. sed sordibus scelerū inquinati sunt. ⁊ sic eccle-
sia non recordat finis sui. i. christi/ q̄ est finis ad iustitiam
omni credēti. Roma. x. Augu. Ipse finis nostrorū desidē-

Ecclesia pedes.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

rior erit qui sine fine videbitur: sine fastidio amabit: sine fatigatione laudabitur. Ecclesia etiã in pedibus. i. in affectibus sordes portat: q: in hui⁹ vite miseria nemo est q̃ sine squallore vitiorum incedat: saltẽ in pedibus q̃bus tãgitur terra. Inde dñs pedes discipulorum lauit. Jo. xiij. Ubi Origo. Prestandi sunt pedes. i. mentis affectus lauandi a iesu: vt sint pedes nostri decori: ⁊ pfertim quũ emulantes potiora bona volum⁹ enumerari eis q̃ euãgelizant bona. Esa. lij. viij. q. j. olim. Aug. ibi. sed est mũdus totus Jo. xiij. Totus vtiq̃ pter pedes/ vel nisi pedes/ quos hz opus lauare. hõ enim in baptismo totus abluit. non pter pedes. sed totus oino. verũtamen quũ rebus humanis postea innititur: terra calcatur. Ipsi igit humani affect⁹ sine quibus in hac moralitate nõ viuitur: quasi pedes sunt: vbi ⁊ humanis rebus afficimur. Unde si dixerimus quia pctm̃ non habemus: nosipsos seducimus. j. Joan. j. de pe. di. iij. si enim. Si aũt pfiteamur pctã nostra: q̃ pedes discipulorum lauit/ nobis pctã dimittet vsq̃ ad pedes quibus conuersamur in terra. ¶ Item Origo. Impossibile aũt puto nõ cõtaminari extrema aie ⁊ infima ei⁹: quãq̃ quoad hoies pfectus quis esse putetur. plurimi autem ⁊ post baptismũ replentur puluere scelerũ vsq̃ ad verticẽ qui vero legitimi discipuli christi sunt: erga solos pedes indigent lauatione. ¶ Item apl'is ait dñs. Excutite puluerem de pedib⁹ vestris. Luce. x. ⁊ Matth̃. x. vbi Beda. Per pedes ipm opus ⁊ incessus pdicationis significat. puluis vero quo aspergunt/ terrene leuitas est cogitationis: a qua ipsi summi doctores imunes esse nequeũt. Pedes autem christus discipulorum idcirco lauit: vt ⁊ pulchri essent ⁊ mũdi: ⁊ sic p totũ mũdum pdicaturi discurrerẽt. De q̃bus d̃: Tañ. vij. q̃ pulchri gressus tui in calciamentis filia pncipis. Et alibi Epb. vj. Calciati pedes i preparatione euãgelij pacis. Sordes aũt in pedibus sunt/ vita reproba in pdicatoribus. q: nõ recordãtur finis sui iudicij futuri. vnde deponũtur vehemẽter in conspectu dei nõ habentes spm̃ sanctũ ꝓsolatorem q̃ alios ꝓsolari debeant. cõuersi ergo ⁊ humiliati clamẽt. vide dñe ⁊c. De pedibus aũt speciosis euãgelizantiũ pacem. i. de bonis pdicatoribus ꝓficientibus sibi ⁊ ecclie. Esa. lij. q̃ pulchri super mõtes pedes ⁊c. viij. q. j. olim. De loris pedib⁹. de ꝓse. dist. iiij. quãdo. ⁊. c. si eos. ad fi. distin. De his pedib⁹ Abacduc vltĩ. Egredietur diabolus ante pedes eius. qõ tunc iplerũ est/ quũ ad pedes dñi remissa sunt pctã Magdalene. ⁊ implet quotidie quũ pctõ: cõpũgit ad pedes pdicatoris. Et dicuntur pedes dñi pdicatores: q: in eis dñs graditur ⁊ gestatur. vñ Deut. xxviij. Qui appropinquãt pedibus eius: accipient de doctrina illius. Ualde forsitan dat hos pedes diabolus. Unde de pisce qui Tobiam voluit deuorare: dicitur Tobie. v. Palpitare cepit ante pedes. Piscis ille diabolum significat. Tobias christum. Pedes pdicatores vel sacerdotes. ¶ Item eccl'ia sancta in mẽbris suis sordes habet in pedibus. sordes vitiorũ: q̃ celestis vite ⁊ pristine cõuersatiõis in sui pncipio candorem perdidit. vnde d̃: ei. Cõsurge hierl'm: excutere de puluere. Esa. lij. Ecclesia q̃ hodie intãtũ intẽdit terrenis actibus. i. pompis mundanis ⁊ delicijs: sordes necesse est vt habeat in pedibus. i. affectibus et actibus. vnde ps. xliij. Humiliata est in puluere aia nostra. Ab his quotidie lauandi sunt pedes: ne cõtingat q̃ sequit. Oblita est (al's nõ est recordata) finis sui. Deposita est vehemẽter/ nõ habens cõsolatorem. Sed dicat ecclesia captiua. Uide dñe afflictionẽ meã: vt miserearis. nõ iniquitatẽ aut pctm̃: vt dãnes. sed afflictionẽ: vt liberes. Dm̃ erectus est inimic⁹. diabolus tibi imputãs/ tibi insultãs: quasi nõ possis nos liberare. vñ Dauid ps. iij. Multi dicũt aie mee: non est salus ipsi in deo eius. ¶ Joth interpretat pncipiũ malorũ. sc̃z q: vidit deus gentes ingressas ad sanctuariũ suũ. q̃si hec est pcipua causa malorũ. Manũ suã. operationẽ suggestionis. Misit hostis diabolus: Ad oia desiderabilia ei⁹. ecclesie sacerdotiũ. regnũ. sanctasanctorũ. fidẽ. spem. charitatẽ. discretionẽ ⁊c. qõ iui⁹ iuder fieri pmittit: q: videt gẽtes/ scilz prauas suggestiones. vidit ⁊ cogitationes ⁊ voluptates in sanctuariũ ecclesie vel aie introire: que debuit ostiũ mentis claudere: ⁊ in cubiculo patrẽ orare. Matth. vj. vbi Aug. Per cubicula nra sunt intelligẽda corda nra: de q̃bus d̃: in ps. iiij. Que dicitis in cordib⁹ vestris ⁊ i cubi. ve. cõpungimini ⁊c. Ostium est carnalis sensus. foris sunt oia tẽporalia q̃ per sensum cogitationes nostras penetrant. ⁊ turba variorũ phantasmatũ orantibus obstrepit. Ingredientib⁹ aũt gentibus mentẽ. pudicitia corũpit: abstinentia euertitur: ⁊ pnceps coquorũ muros aie id est virtutes euertere conatur. xliiij. dist. §. j. Sic vindemiatam oibus bonis suis aiam sine ꝓsolatore relinquit. sicut legitur Luce. x. de vulnerato a latronibus spoliato ⁊ semiuiuo relicto. Contra tales dicit ps. lxxvij. Tradidit in captiuitatẽ virtutes eorũ ⁊ pulchritudinem eorũ in manus inimici. ¶ Item hostis antiq⁹ ad desiderabilia ecclesie manuũ mittit. in membris ipsius fidem cõtaminans: baptisma rescindẽs: doctrinam corũpens: corpus ⁊ sanguinem domini indigne cõtrectari suggerens: vasa preciosa. i. oues christi q̃ lupus deuastans. Et causa tanti mali redditur. quia gẽtes carnem amantes/ quasi preputiũ retinentes/ ⁊ christi circũcisionem nõ habentes/ ministri altaris cõstituũtur. Hiere. ix. Uisitabo sup oẽs qui attonsi sunt in comã habitantes in deserto. Isti sunt clerici ⁊ religiosi habitãtes in ecclesia solitarij in oratione vel in claustro: q: quasi omnes habent preputiũ ꝓprietatis propie voluntatis ⁊ voluptatis/ more incircũcisorũ viuentes spiritualiter laicorum. de qua circũcisione spirituali Deutero. x. Circũcidite preputia cordis. ⁊ Actuũ. vij. etiam incircumcisi cordibus ⁊ auribus. ⁊ Hiere. iiij. Circũcidimini domino: et auferte preputia cordium vestrorũ. ¶ Saph interpretatur manus: de qua dictum est. s. proxime. Manũ suaz. ex cuius tactu clamat vox ꝓphete. Omnis populus eius gemẽs. ecclesie angustia tribulationis vitiorum ⁊ tentationũ. maxime isto tempore carnali ⁊ hypocritali. Querens panem/ delectationis carnalis. de quo pane dixi. s. in ar. ij. in oratione Hiere. recordare. super verbo. ⁊ saturemur panibus. non panem verbi dei. Matth̃. iiij. Luce. iiij. Deutero. viij. Non in solo pane viuit homo ⁊c. vbi Rabanus. Testimoniũ autem h̃ et Deutero. sumptũ est viij. c. ergo si quis non vescitur verbo dei: iste non viuit. quia sicut corpus nõ viuit sine terreno cibo: ita anima viuere non potest sine verbo dei. Procedere autem verbuz dei de ore dicitur: quũ voluntatem suam per scripturarũ testimonia reuelat. De ista fame verbi dei. viij. q. j. audacter. Dederunt que q̃ preciosa/ celestia pro terrenis: virtutes pro vitijs: pro cibo/ voluptate carnali. ad refocillãdam nõ saziandam animam animalitate. Berñ. Nec animus vanitate/ nec voluptate corpus aliquãdo saziatur. Unde Osee. iiij. Fornicati sunt: ⁊ non cessauerunt. Ubi Hiero. Uoluptas insatiabilis est. habita irritat. famem non saturitatem parit. Aug. Delectatio pnsens non saziat: preterita nõ delectat. futura cruciat. Idez. Breuis est voluptas fornicationis: sed perpetua est pena fornicatoris. quãtũ enim btã Maria ꝓgo purissima moraberi celorũ aia fornicatoris torqbit in inferno. Quãtũ aia frequẽter ponat p aialitate ⁊ sensualitate. Actuũ. xx. Non facio animã meam pciosiorem q̃ me. Jo. xij. Et qui perdiderit

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

aiam suam ⁊c. Uide dñe/p compassionē. Uor ecclesie vi
tijs tribulate. Facturā tuā/non iniquitatē meā: vt pdas
me. qm facta sum vilis pctō. Uilis efficitur ecclesia: quū
crescente numero maloꝝ nō summa petit ⁊ celestia: sed
infima ⁊ terrena. Hiere. ij. ¶ Vilis facta es nimis iterās
vias tuas. Seneca. Si scirem deos ignoscituros ⁊ homi
nes ignoraturos: adhuc dedignarer peccare. Ambro. Di
sce homo vbi grandis ⁊ pciosus es. Uilem te terra mon
strat: sed preciosum te faciet imago. quid enim tam pre/
ciosum q̄ imago dei? quam timens/homo iure vocaris.
hominis vero nomen amittis: quū eadem neglecta in
vitia cadis. ¶ Lamech disciplina vel contritio interpre/
tatur. qd enim ppheta luget/alijs disciplina est: ⁊ cōtritio
cordis: vt lugeant sancti simili modo. ¶ vos oēs/sancti:
q̄ transitis p viam/celeriter: nō habentes hic manentem
ciuitatem. Heb. x. Uiam christū. Jo. xiiij. Ego sum via ve
ritas. Attendite/cōpatienti corde. Et videte charitatis
intentione. Si est dolor ⁊c. ij. Cor. xj. Quis infirmatur:
⁊ ego non infirmor? quis scandalizatur: ⁊ ego non vror?
Conqueritur ecclesia vel aia preuaricatrix. Sicut dolor
meus. p terrenis celestia pdidi. qm vindemiauit me bo/
nis virtutū: vt locutus est dñs/qui nō mentitur/p ppbe
tas: in die furoris sui iudicij q: exacerbaui eum. ¶ vos
oēs ⁊c. Ecclesia que parit ⁊ generat ⁊ nutrit ⁊ lactat/p
oibus contristatur. teneros lactat. auersos reuocat. pi/
gros expectat. pcipites vt puideant castigat: ne quem ho
stis extra castra inueniat: dum ipsa ordinato agmine ad
patriā festinat. Videte dolorem meū. Filios educare vo
lui: ⁊ educere de miseria exilij: ⁊ pducere ad gaudia celi:
sed multi errant. multi exasperant. multi languēt. pauci
sunt q̄ venire queāt. p oibus lugeo. p oibus vror. videte
ergo si est dolor sicut dolor meus. Tedite oculū ad extre
mi iudicij diem: de quo ps. vj. ⁊. xxxvij. Dñe: ne in furore
tuo arguas me. quādo reddet vnicuiq; fm opa sua. Jtē
¶ vos oēs ⁊c. Pascasius. Ecclesia in mēbris ⁊ filijs prae/
grauata vitijs/nō tñ oīno excecata/videns bonos filios
ad patriā festinātes p viā virtutis: cū ingenti merore ex/
clamat. ¶ vos oēs ⁊c. videte quib⁹ passionib⁹ subiaceā:
qm Vindemiauit me dñs: in filijs bona virtutū iusto iu/
dicio abstulit: q̄bus me quasi sponsam decorauit: in die
furoris sui exacerbatus malis filioꝝ meoꝝ. Vos ergo si/
lij qui transitis p viam. i. qui presentē despicitis vitā: ten/
dentes in viam verā/ que christus est: videte si est dolor
sicut dolor meus. celestia amisi in quibusdā filijs. thesau/
rizaui mihi irā. Roma. ij. ibi. Thesaurizas tibi iram ⁊c. p
eis in die iudicij: ⁊ grauor malis in eis: nō vobiscuꝝ pos/
sum festinare ad gaudia celi. Mali etiam filij qui preter/
grediuntur viam mādatoꝝ dei: iuxta illud ps. cxviij. viā
mādatoꝝ tuoꝝ cucurri ⁊c. vindemiant bonis racemis vi
neā: ecclesiam/que est vinea dñi/sabaoth. Esa. v. ⁊ paucos
bonos ibi racemos dimittūt. vnde ⁊ sponsus christi pro
ea cōqueritur/dicens Michee. vij. Ue mihi. q: facta sum
sicut qui colligit spicam in messe/⁊ sicut racemū in vin/
demia ⁊c. xvj. q. vij. ⁊ hec diximus. ¶ Dem interpretat
eripsis. scꝝ donis spūsancti eruditur ecclesia. De excelso/
alto filio diuino. ps. cj. Prosperit de excelso sctō suo ⁊c.
Misit ignē spūsancti. Actuū. ij. Apparuerūt disperrite
lingue tamq̄ ignis. Luce. xij. Ignē veni mittere ⁊c. Hic
ignis sanctus vrēs nō cōburēs/spūales viros illuminat
ad cognitionē veritatis: inflāmat ad amorē bonitatis: ⁊
cōfirmat ad tolerātiā aduersitatis. vñ Eccli. xliij. Tripli
citer sol exurens montes. i. christus perfectos viros igne
spūsancti. illuminādo rationē. accendendo voluntatem.
corroborando infirmitatem. De excelso. i. a patre. Jo. xv.
quē ego mittam vobis a pre. Jsti sunt illi tres panes q̄s
petit homo amicus a christo amico. Luce. xj. Deficit ratio
p ignorantiā veritatis. languet volūtas per inediā affe/
ctionis. infirmatur caro per inopiā fortitudinis. Nam et
ratio minus intelligit q̄ agenda sunt. ⁊ volūtas minus
diligit intellecta. ⁊ adhuc corpus qd corrumpitur aggra
uat animā. Sap. ix. vt non quecūq; volumus illa facia/
mus. Tres ergo panes sunt. veritas. charitas. fortitudo.
Cōmoda ergo christe amice tres panes mihi. ⁊ intelligā.
diligam. faciā volūtatem tuam. sic enim viuitur: ⁊ in tali
vita spūs mei. fm Bern. hec p te christe missus dabit spi/
ritussanctus. ¶ B Dicitur aūt pater excelsus ppter au
thoritatem pncipij. q: ipse a nullo. Alie psone scꝝ filius et
spūssanctus existunt ab eo. nec ppter hoc ponit ordo di/
gnitatis in trinitate: vt pater sit maior filio: vt mentitur
Arrius. seu spūsancto/vt mentiūtur Donatiste/ asseren/
tes minorē pre filium: ⁊ minorē filio spūsanctū. xxiij. q.
iij. qdā. ℟. donatiste. ⁊. ℟. boetiani. sed est ibi ordo nature.
sicut ait Aug. q̄ ordo nō ponit gdū in psonis fm essentiā:
sed fm ppietates psonales: q̄bus psone adinuicē distin
guūtur. vt persona patris sit que a nullo est: ⁊ a qua sunt
alie psone. ⁊ fm hoc dr: pater excelsus. nō tamen filius vel
spūssanct⁹ est inferior: eo. qm oīmoda equalitas ⁊ coeter
nitas est in psonis diuinis: nec alter est alteri prior: tēpo/
re/vel dignitate. ex de sum. tri. c. ij. Ossibus meis. i. apl'is
fortioribus. Ossa dicūtur apl'i ppter sustentationē ⁊ re/
ctificationē corporis. ⁊ sunt dura ⁊ ficca. tales igitur exi
terūt apl'i: sup quos fundauit dñs ecclam suā. xxi. dist. in
nouo. ex de elec. fundamēta. lib. vj. j. Reg. ij. Posuit super
eos orbē. Job. xxx. Ubi eras qn ponebā fundamēta terre
id est ecclie/que firma est fundata supra christū: Ambr.
xvj. xix. dist. ita dñs. Fundamenta apl'os. pre. c. fundamen
ta. quos tamq̄ lapides pciosos posuit in ecclesie funda/
mento. p hos sustentatur ⁊ rectificatur corpus ecclie. su/
stentatur meritis ⁊ intercessionibus: rectificatur fide et
moribus. Duri etiam exiterūt per tolerantiā. iuxta illud
ps. xxxiij. Unū ex his nō poterat. Gregor. ¶ Occidi possunt:
flecti nequeūt. Sicci etiā per tēperantiā. ij. ad Cor. x. In
carne ambulantes nō fm carnē militamus. ¶ Jtē misit
ignē diuinam vindictā. de qua Job. j. Ignis dei descen/
dit de celo ⁊c. ⁊. iiij. Regū. j. descendit ignis ⁊c. xxiij. q. iij.
q̄ christus. ⁊. c. ea vindicta. Ignem inquā/aereas poresta
res/q: de ore eoꝝ lampades pcedūt sicut rede ignis acce
se: halitus eoꝝ pumas ardere faciunt: ⁊ flāma de ore eoꝝ
egreditur. Job. xli. In ossibus meis: vt fortia scilz platos
interius exteriusq; affligant: ⁊ sic erudiantur q̄ deū blan
dientem audire noluerūt. Unde addit. Et eruditiuit me.
Esa. xxviij. Uexatio dabit intellectū auditui. Expandit
rete pedibus meis: ne post voluptates ⁊ desideria vana
vsq; ad finem vite irē. Cōuertit me retrorsum: ne p angu
stias ⁊ tribulationes vadā. Posuit me desolatam. Amos
iij. Tnmodo vos cognoui ex oibus cognationibus ter/
re. idcirco visitabo sup vos oēs iniquitates vras. ¶ Jtē
ecclesia collecta de iudeis ⁊ gentibus dicit. De excelso mi/
sit ignem ⁊c i. spiritūsanctū: fm quē corroborat ecclesia
virtutibus: ⁊ eruditur diuinitus: ne vltra idolis seruiat:
vel mundi delicias querat: caste viuat: caste timeat: et ex
ipsis erubescat vitijs quib⁹ seruierat. Roma. vj. ibi. Quē
ergo fructū habuistis tūc in illis/in q̄bus nūc erubescit⁹
de pe. dis. j. quē peniter. Expandit illius rete scꝝ pdicatio/
nis. Luce. v. Lauabāt retia. ⁊ iterū. Laxate retia vestra in
capturā. Beda. Piscatores sunt pdicatores ecclesie ⁊ do
ctores qui nos p rete fidei cōprehendunt. ⁊ quasi litora/
sic terre viuenti aduehūt. Sed hec retia modo laxantur
in capturā: modo lota plicātur: q: non oē tēpus est hab/
le doctrine. sed nunc exercenda est lingua doctoris: nunc
sibimet cura gerenda. Ibi etiā Ambr. Que sunt apl'oꝝ q̄
laxari iubent retia: nisi verboꝝ cōpletiones: ⁊ quasi q̄dā
oronis sinus: ⁊ disputationū recessus: qui eos quos cepe
rint nō amittant: Et bene apostolica instrumēta piscan/
di retia sunt: que nō captos perimūt/sed reseruant: ⁊ flu
ctuantes de infimis ad supna traducūt. Uñ ⁊ rete pisca
toꝝ/sunt eloquia predicatoꝝ de fide ⁊ moribus ⁊ diuer/
sis authoritatib⁹ vtriusq; testamenti cōplexa. Abacuc. i.
Facies hois quasi pisces maris. Bene ergo expanditur
rete pdicationis. ne ecclesia vadat post vanitates errorꝝ
⁊ pcupiscentias

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

et cōcupiscētias. Pedib⁹ meis/ voluptatib⁹/ p:auis affe/ crib⁹ Conuertit me retro:sum. de vitijs ad virtutes. de inui delitate ad fidē. Retro:sum. vt audirē vocē post tergum monētis. Esa. xxx. Cōuertit etiā me retro:sum. vt post ipm irē. et nō pirem. Hocrete aplis ⁊ viris aplicis ē cōmissus: vt de man hui⁹ mūdi pisces hoies ertrahāt. Luc. v. Pedib⁹. ps. cxviij. Ab oi via mala phibui pedes meos. Posuit me desolatā. terreno solatio/ ⁊ pnis vite dolo:e/ et desiderio future. vnde ps. xlj. Fuerunt mihi lacr:ymē ⁊c. Tota die. oi tpe. Mero:e cōfectā. dolo:e scz psentiū tribulationū/ ⁊ amo:e futuro:ū bonoꝝ. Et tanto fortiⁿ mero:e cōfecta/ p filijs plāgit ecclesia: ⁊ pnis vite cōsolationem nō recipit: quāto verius in eis per vana desideria puerse considerat aberrasse. Vñ ad Rom. vj. Sicut exhibuistis mēb:a vra ⁊c. xlviij. di. oēs. ¶ Nun sempiternū interpratur. Deut. xxxij. puocat dñs ad vindictā. in Canti. audite. Si acuero vt fulgur gladiū meū. Vigilauit. q̄si vindictā/ punit q̄ do:mire videbat. Jugū. de quo. xxx. c. Diere. Contera iugū eius de collo tuo. supponendū mihi. Iniquitatū mearꝝ. q̄ et me sunt. ps. l. Qm iniqtatē meā ego cognosco. In manu eiⁿ. in retributiōe dñi. Jugū ecclie vigilat i manu dñi: que se scelerib⁹ in suis mēb:is subdidit: nisi quotidie penitēdo/ ponat ea co:ā oculis suis. vñ. ps. Et pcm meū cōtra me est semp. de pe. di. j. ⁊ venit. Voluit em Danid vigilare: ⁊ pctā fletib⁹ abluere: ne vigilaret iugū eoꝝ i manu dñi. vñ dicit. Auerte facie tuā a pcris meis. q. d. vt in manib⁹ tuis vigilēt. sz vt ego pter peccata mea vigilē ⁊ fletib⁹ purgē: ne quoluras iniqtates imponas collo meo: nec me des in manu de q̄ nō potero surgere. Jtē dū ecclia tētationib⁹ q̄titur: vigilat in manu dñi iugū iniquitatis eius: et hostib⁹ tam visibilib⁹ q̄ inuisibilib⁹ subijcit: amissis monilib⁹ q̄ sibi dederat in o:namentū spōsus: vñ ingemiscēs ait. Cōuolute ⁊ imposite sunt collo meo: insolubili vinculo. tam q̄ suffocando: sicut laqueus Jude. de pe. di. iij. sceleratio:. Collo meo. trā q̄ graue pondus. Esa. iij. Quia filie sion/ aie in ecclia/ ambulauerūt et tento collo: auferenda esse oia o:namenta dicit: ⁊ inter cetera/ to:ques ⁊ monilia. To:ques in pectⁿ pēdētes/ intelligentiā mētis demonstrāt. Monilia/ oia o:namēta spūalia significāt. quib⁹ amissis viri ecclīastici mulieb:i affectu ambulāt et tēto collo: ⁊ nurib⁹ oculo:ū loquūtur: ⁊ plaudētes manib⁹ ⁊ pedib⁹ cōposito gradu incedūt/ seculi glo:iā sectātes. cōtra illud. xlj. di. clericus. ⁊. §. vlt. Jure ergo iugo iniqtatū pmit q̄ tantis o:namētis virtutū spoliat. vñ cōuolute iniqtates/ vinculo insolubili plangunt: ⁊ imposite collo eiⁿ q̄bus quedā mēb:a eiⁿ suffocant. sicut Judam se laqueo suspendisse legimⁿ. de pe. di. iij. iudas. Vñ addit ecclesia. Infirmata est virtus mea. vt non possim resistere. ps. xxx. Infirmata est in pauptate virtus mea. Dedit me dñs. dari pennisit. xxiij. q. iiij. §. vasis. iusto iudicio dei. In manu. diaboli. De q̄ nō potero surgere. p me. vñ non adiscet vt resurgat virgo filia israel. Infirmata est inquā virⁿ mea. q: impij tradunt in eternū: vbi vermis eoꝝ non mo:it/ ⁊ ignis non extinguit. Esa. vlt. Mat. ix. vbi Chr:ys. Nō de sensibili verme hoc dicit. sed vermē conscētiā vocat mo:dēte aiaz: q̄ fit nō opata bonū. vnusq̄sq̄ em suipsius accusator fiet/ rememo:ās que gessit in vita mo:tali: ⁊ sic eoꝝ vermis immo:talis permanet. Sicut superio: sentētia q̄ Mem intitulat. i. et ipsis/ que scz dominus misit de celo/ cōuertit eā ad penitētiam ira et iugo iniquitatū eiⁿ. Nun qd̄ sempiternū interpratur/ impegit in interitū: vt iusto dei iudicio fm impenitēs co:suū sempiternū incurrat suppliciū. non q̄ ecclesia ad vitam pdestinata. xxiij. q. iiij. obtineri. cum. c. se. his tradat supplicijs: sed que in mēb:is suis accidunt imputat sibi ac plangit. ¶ Jugū etiā iniqtatis est do:mire in neqcie to:pore. secure ⁊ impune quiescere. sz vigilat iugū ⁊c. Vñ Diere. j. Virgā vigilante ego video. cui dñs. Vigilabo ego super verbo meo: vt faciā illud. Nobis em to:pētib⁹/ pctā latēt: sed in manu dñi vigilāt: dū nos ad vindictā iuste retributionis accusant. vñ Gen. iiij. Vox sanguinis tui clamat ad me de terra. Job dicit ad dñm. xiij. c. Signasti q̄si in sacculo pctā mea. Osee. xiij. Colligata ē iniqtas effraim: ad similitudinē pecunie/ q̄ postq̄ numerata est/ ligat in sacculo et signat. Et cōuolute sunt: q̄si pondus ad pmeū. Et imposite collo meo. p to:que aurea. funiculo iniqtatis circūdant. vñ Prouerb. v. c. Jniqtates sue capiunt impiū: ⁊ funib⁹ pctōꝝ suoꝝ cōstringit. ¶ Samech adiuto:iū interp:etat. scilz dei qd̄ q̄si hodie pter pctā nimia sublatū ē. Abstulit dñs oēs magnificos meos: nō dei: de q̄b⁹: deposuit potētes de sede. Luc. j. Dñs de medio meī iusto iudicio. Vocauit aduersum me tps. qui diu distulerat. i. tpe accepto affligat me: quia non punit ante pctm: ⁊ expectat post peccatū. ps. lxxxiij. Cū accepero tēpus: ego iustitias iudicabo. Ber. Quid de iniustitijs cū iustitie iudicabūtur? Sed hoc ideo: q: quasi pānus mēstruate oēs iustitie nostre. Esa. lxiij. vt conterat electos meos. nō deiq̄s ipe nouit. Joā. x. Cognosco oues meas. ps. xx. Cognoscetur dñs iudicia faciens. Ber. Qui nū cignorat miseri co:diā querēs electos plātos. vel qui videbant virtutib⁹ eminētio:es: vel conatu mētis excellētes. Vñ Esa. iij. Auferet a hierlm validū ⁊ fortē: et oē robur panis. verbi dei scz: ⁊ omne robur aque. scilz sapientie salutaris. Eccli. xv. Fortē et virū bellato:ē iudicē ⁊ pphetā ⁊c. et sicut fecisse in hierlm legimⁿ. sic hodie in ecclesia angeli dicūt custodes eius: trāseamus et his sedib⁹. ⁊ dicūt Diere. lj. Curauimus babylonē/ ecclesiā in mēb:is cōfusam: et non est sanata: derelinquamⁿ eā. ¶ Jtē abstulit ⁊c. Quotiēs ecclesia querit: totiēs tribulationib⁹ agitat: vel hereticoꝝ infidijs impugnat. vñ merito plāgit dicēs. Abstulit dñs oēs magnificos. sepe em in toto o:be ppauci remanserūt magnifici: q̄ sana doctrina defenderēt causam fidei. Vocauit aduersum eā tps. pctis exigēnib⁹. tēpus vindicte: Adducit dñs vt cōte. elec. eius: q: nō est qui defendat vel murū ponat p dom oisrl. Ezechi. xiij. ⁊. xliij. di. sit rector. i pn. ¶ Ayn interp:etat fons vel oculus. Quū em christ⁹ plū crucis p:essit: de christi latere fons emanauit. vñ ⁊ continuo exiuit sanguis ⁊ aqua. Joā. xix. ex de cele. mis. in quadā. de sum. tri. in clemē. c. vnico. Hoc fonte lauat sponsa ecclia sponsi cōplexib⁹ sociāda. vñ idē Joan. xix. Latus eius aperuit. Aug. Vigilanti verbo euangelista vsus est: vt nō diceret latus eiⁿ pcussit aut vulnerauit: sz aperuit: vt illic quodāmodo vite ostiū pādereturⁿ: vñ sacramenta ecclesie emanauerūt: sine q̄bus ad vitā: que vere vita est: nō intratur. vnde sequit. Et cōtinuo exiuit sanguis ⁊ aq. Ille sanguis in remissionē fusus est pctōꝝ. Aqua illa salutare tēperat pculū. Hec lauacrū pstat ⁊ potū. hec pnuntiauerat q̄ noe in latere arce ostium facere iussus est quo intrarēt aialia que nō erāt diluuio peritura: q̄b⁹ pfigurabat ecclesia. pter hoc pma mulier facta est de latere viri do:mientis. ⁊ hic scōs adam inclinatus in cruce do:miuit vt inde fo:mareⁿ eius cōiunx. per id de latere do:mientis effluxit. o mo:s. vñ mo:tui reuiuiscūt. Quid isto sanguine mūdiⁿ? quid isto vulnere salubriⁿ? Chr:ys. q: hinc suscipiunt p:incipiū sacra mysteria. quū ad tremendū calicem vt ab ipa bibitur⁹ chr:isti costa accedas. de hoc ex de cele. mis. in quadā. ex i clemē. de fide. c. j. sacrosce. ¶ Ayn etiā interp:etat oculus. Nō imerito de b fonte oculus inebriatus/ aquā lacr:ymaꝝ deducit. ps. cxviij. Exitus aquarum deduxerūt oculi me:. To:cular crucis. vñ. Esa. lxiij. To:cular calcaui solus. oēs em apli reliqto eo fugerūt. Mat. xxvj. Mat. xiij. Luc. xxij. i. dolo:es crucis patienti sio superaui. in qua p:essus fuit: sicut vua pmi solet in to:cularī. Mat. xxi. Et fodit in ea to:cular. To:cular calcauit dominus virgini filie iuda synagoge vel ecclesie/ q̄ est filia synagoge vel anime cōfitenti. Idcirco ego plorās. vor ecclesie. et oculus meus deducēs aquā fonte lacr:ymaꝝ. alludit litere Ayn q̄ oculus dicit vt dixi. quia longe facⁿ est a me cōsolator. paradetus. oēs alijs consolatore onerosi sunt. Job. xvj. in pnn. cōuertens ad bonum scilz. ani-

Vermis vbi ꝓdicte.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

mā meā vacantē et errantē.facti sunt filij mei pditi.Ad li
terā ppter pcūm in guerris ⁊ inter se ⁊ in corpore ⁊ in ani
ma frequēter vel opera mala.de quib⁹ filijs Mat.xviij.
ibi:Jussit eū dñs ve.⁊ vro.eius ⁊ filios:qm cōualuit ini
micus diabolus.Mat.xiij.Inimicus homo fecit.¶ Jtē
tocular ⁊c.Quisquis doctorū sibi ecclesiā cōmissam ani
mus conuerti viderit:de fonte amoris hauriat:vñ lachry
mas pducat donec cōsolatorē ⁊ cōuertentē paracletū re
ducat.alioquin inualescēte inimico fiūt filij eius pditi:q:
sz nōdū ablacrati: nōdū in virū pfectū sunt pducti: sz p
guātes sunt.Mat.xxiiij.¶ Vel tocular fm Pascasium
vltionem significat ⁊ petōr supplicia.Esa.lxiij.Tocular
calcaui solus.illud sz quo malis supplicia.bonis premia
calcant.hoc solus dñs calcauit:q: nullum adiutoriū ha
buit.nec ē em angelus:nec ē archāgelus corpus humanū
assumpsit:vt p nobis mortēs aduersarij nri fortitudinez
calcaret atq; cōtereret.Hoc tocular calcauit dñs in pas
sione sua virgini filie iuda ecclesie ⁊ synagoge:vt credēti
bus pmia:⁊ incredulis ⁊ crucifigentib⁹ ppetue captiuita
tis ⁊ eterne dānatiōis effunderet supplicia.¶ Tocular
etiam dominus calcat quādo ecclesie sterili et absq; ope
ribus vacue et otiose penam ⁊ tribulationem infligit.vñ
sequit: Idcirco ego plo.q: sentit se amisisse cōsolatorem:
⁊ impenitentē ruere:vbi erit flet⁹ ⁊ stridor dentiū.Mat.
viij.⁊.xiij.xxij.⁊.xxv.Et Luc.xiij.vbi ingens aie fletus de
scribit:vt sibi sciat post mūdi hui⁹ vanā letitiā/oēm cōso
lationē defuturā vbi filij perdent:quia fructus malorum
dissipabitur:solus inualescit inimicus.¶ Phe interpra
tur os.dum sion.i.ecclesia manus suas expādit inter an
gustias.significat q̄ ore non valet exprimere qd patitur
in corde dum sit sine cōsolatore.¶ Expandit sion man⁹
suas/ecclesia quasi pturiēs:vt qd nō valet ore: significet
manuū extēsione.sicut moyses manus extendēs ad deū.
Exo.xvij.xxxvj.di.siquis.⁊ nō est q̄ cōsoletur eā.ps.lxxvj.
Renuit cōsolari aia mea.amissovero cōsolatore.Māda
uit dñs iuste dissipādo aduersum iacob in circūitu ei⁹.ec
clesiā solo nomine gloriantē:⁊ demones nō supplātantē
hostes ei⁹ demones.sacra est hierusalem ecclia quasi pol
lura menstruis in membris vana gloria:dum nobis attri
buimus bona ex ipsa vanitate:sicut menstruis quicquid
tāgimus/polluim⁹:⁊ sicut abominabilis est mulier dum
mestrua patit:sic hodie magna pars christianorum alijs
gētib⁹.¶ Jtē quotiēs ecclesia hereticorū vel schismatico
rū vel falsorū christianorū publicorū vallat exercitu: do
minus aduersus iacob/ecclesiam scilicet que debet vitia
supplantare cōtra eā instaurat inimicorū exercitus:q: spi
ritū sancū cōsolatorem amisit ⁊ doctorē sine quo nullus
ad fidē erudit.nullus a vitijs releuat.ideo expandit ma
nus suas in pssuras ⁊ dolores.nec est ei vlla vox doloris
digna.qua possit hostiū dogmata vincere ⁊ sua defende
re.vñ sepe fit pollura fediate carnaliū operū et sangui
ne carnaliū desiderior inter hostes.quib⁹ interius ⁊ exte
rius inpugnat.Unde ve pgnantibus ⁊ nutriētib⁹ in illa
die.Mat.xxiiij.pgnantes dicunt anime que cōcipiūt bo
nū ppositū:sed non ponūt in opere nutrientes:q adhuc
opus impfectū habēt: tales in magnis tērationib⁹ defi
ciūt.¶ Jtē expandit ⁊c.ecclesia q̄ est speculū dei i terris
et vitiorū supplātatrix:quā ppter iniquitatē traditur in
mēbris spūalibus nequicis frustra querit cōsolatorē ex
tra quū careat eo intra.Merito ergo mandauit dñs ad
uersus iacob ecclesia quondā vitia supplantantē:nunc
exteri⁹ gloriantem.vnde in circūitu spūales hostes obsi
dent eam:ne possit effugere.que sepe se vallaram videns
expandit man⁹ suas inter angustias cogitationū.nec em
est ei vox oris:nec vlla excusatio sermonis:q: mēstruis in
mēbris pollura.i.cruētis opibus maculata:a quib⁹ nūq̄
fine cōsolatore paracleto liberabit:quū etiā pphēta te
stet/q̄ oēs iustitie nostre/sic sunt coram eo/sicut pann⁹ mē
struate.Esa.lxiiij.¶ Sade iustitia interpretatur. significat
q: iustitie dei iuste:qd bene his verbis ostēditur. Ju
stus est dñs quasi iusta sentētia ore dñi ptra me plata. iu
stus dñs in omnib⁹ vijs suis.ps.cxliiij.Quia os eius ver
bum patris.Canti.j.Osculetur me osculo oris sui.i. filij
verbi incarnati. sic exponit ibi Bern. vel predicatores.
Hiere.xv.Si separaueris preciosum a vili:quasi os meū
eris.vel propheras.Hiere.j.Ecce dedi verba mea in ore
tuo.vel presentiā.Ad iracundiā puocat ecclesia peccādo
in mēbris.Audite obsecro aure cordis:quod est intellige
re.Mat.xv.Audite ⁊ intelligite vniuersi populi dolorē
meū:nō trāseūtes per viā vt supra.⁊ videte diligēter cō
siderate.ps.xliiij.Audi filia ⁊ vide. virgines mee ⁊ iuue
nes mei. virgines em nec alium ledere:nec se defendere
possunt.virgines caste intentiones.abierūt in captiuita
tem.sensuū exteriorū cū quib⁹ cibū recipit bestiarum.fm
Jsaac.qui aiam captiuat sub iugo suo.Luc.xiiij.ibi: Ju
ga boum emi q̄nq; qd exponit de curiositate.v.sensuum.
Justus est dñs ⁊c.ecclesia que superius oris iudiciū pen
lit.que os dñi in scripturis sanctis.ad iracūdiā puocauit
dicitur confiteri.Iustus est dñs.nihil em sine causa fit sup
terram.et in magna dei republica nihil sine prouidentia
dei fit.xxvj.q.v.nec mirū.vltra colū.⁊.nec ideo quisq̄.q:
os eius.non q̄ humana mēbra habeat deus: sicut dicit
heretici antropomorphite.xxiiij.q.iij.quidā.⁊.antropo
morphite.Sed sicut tropice adscribunt ei humani affe
ctus:ita ⁊ membra.Per os verbum de ore patris pgeni
tū significat.Canti.j.Osculet me osculo oris sui.ac si di
cat.flagitijs meis iustū iudiciū puocaui natura clemēte.
de pe.di.j.c.q: diuinitatis natura clemens est.cōpuli cō
tra me duram ferre sentētiā.Audite ergo vni.ppli ⁊c.ca
lamitatē suā duplicem pensat ⁊ ineffabilem.vnde ad cō
dolendū inuitat vt multorum compassione anxietas le
uior fiat:et vt eorū fit vna passio.ij.Cor.xj.Quis infirma
tur et ego non infirmor:Rom.xij.Gaudete cum gaudē
tibus:flete cum flētibus.quorū est vna nature conditio.
talis quippe est nature affectus vt dolores nri ⁊ gaudij
cōsortes ēram⁹:quorū participatione facili⁹ feram⁹.vñ
Luc.xv.Cōgratulamini mihi quia inueni ouem ⁊c.virgi
nes de quibus dicit.ij.ad Cor.xj.⁊.xxvij.q.j. nuptiarū.sz
iste fatue de quib⁹ Mat.xxv.⁊.xxxij.q.v.si paulus.iuue
nes quos in fonte baptismi regenerat mater ecclesia. de
con.di.iiij.mater ecclia.tales bone virgines/et iuuenes
laudāt dñm.ps.cxlviij.iuuenes ⁊ virgines ⁊c. sed muta
ti in malum vrunt igne maxime luxurie.vñ.ps.lxxvij.Ju
uenes eorū comedit ignis.et virgi.eorū nō sunt lamē.⁊c.
Hi cū aut heretica prauitate corrūpunt:aut vitijs cōstu
prant:non loco:sz mēte in babylonem.i.in cōfusionē ca
ptiuātur.qui em adheret meretrici:vnū corpus efficit cū
ea.j.ad Cor.vj.de talibus virginib⁹ cadentib⁹/Amos.v.
virgo israel cecidit.⁊ Amos.viij.⁊ virgines bone deficient.
iste sunt sine oleo.Mat.xxv.Esa.xvij.descende ⁊ sede in
in terra/virgo filia babylonis.de his oib⁹.xxxij.q.v.si pau
lus.de statu virginū scripsi in fine istius opis.de iuueni
bus dissolutis.Esa.xl.iuuenes i infirmitate sua cadēt ⁊c.
¶ Loph vocatio interpretat.vñ cōtinuo subiungit. Vo
caui amicos meos hereticos q̄ fraudulēter incedūt. Hie
re.ix.vel affectus animi.⁊ ipsi deceperūt me.Ecclia sepe
amicos vocat quos in fide socios putat:sz ipsi decipiunt
qui fidē corrūpunt:aut intus latēdo:aut in apertam he
resim prorumpendo.mali quoq; catholici in porestatib⁹
maxime cōstituti:in quib⁹ ecclesia sepe confidit quasi ami
ci sepe decipiūt eam.tales inimici sunt.v.q.v.non omnis
xciij.di.si inimicus.quodq; peius est:tūc crudelius seuiūt
quū sacerdotes ⁊ senes fame verbi dei psumpti sunt:qui
sequētes lucra carnalis vite:magis querūt cibum aiālis
vite q̄ celestem.de salomonis ferculo.Canti.iij.vel euan
gelico prādio.Mat.xxij.vel sapiētie cōuiuio.Prouer.ix.
ad quod oīm vocatio in Loph lra designat.sacerdotes
mei.regale.j.Pet.ij.Vos estis genus electum regale sa
cerdotium.et de elec. fundamenta.§.j.li.vj. Senes mei
maturitas cōsilij.lxxxiiij.di.porro.Canities hominū pru

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

dentia est. Sapientie.iiij.⁊ p:e.c.po:ro in v:be.in ecclesia consumpti sunt:quia intra ecclesiam sacerdotes nomē domini despiciunt.et quantum ad se panem pollutum offerūt:qui ad altare indigne accedūt quicq̃ dato munere sacerdotiū p̃sumunt. Malach.j.c.xlix.di.sacerdotes.cū. §. se. Et omissis euangelijs ⁊ ꝓphetijs comedias legunt et amato:ia bucolico:ū versuū verba cantant. xxxvij.di. sacerdotes. Pertinētia ad sua officia ignorāt ⁊ negligunt. xxxviij.q ipis. Pauci hodie boni.xl.di.multi.de altari fo:nicant.xliiij.di.§.j. Labia eo:ū nō custodiūt sciam.xxxvj. di.§.ecce.xliij.di.sit recto:. Cōuiuijs vacant contra illud xliiij.di.nō opo:tet.⁊.c.quando.que est palea.⁊.c. non liceat. Turba eos cōtēptibiles facit.xciij. di.legimus. ℣ si dicis. Impie agūt cū maculis celeb:antes.j.q.j. sacerdotes. P:o mercede rīdent:⁊ sacramēta vendūt.j.q.j.iudices.⁊.c.nullus ep̄us. Sua peccata non sanāt: ⁊ alio:um diluunt.iij.q.vij.sacerdos.de pe.di.vj.qui vult. De ecclesijs ad alias ecclesias migrant. vij.q.j. eos sacerdotes. Non libere ꝓnuntiant veritatem:ideo ꝓdito:es.xj.q.iij. nolite. Defraudant ecclesias.xij.q.iiij.c.j. Auaritie inoum būt.et de deci.c.j. In hoc etiā parentissimū est crimen sacerdotū ⁊ vltra modū detestabile p̃m Aug. qui nō p:ius se iudicāt ⁊ alios alligāt. de pe.di.vj.c.j. ℣.in hoc. ¶ Tales etiam sacerdotes sunt nūc:qui omnē iustitiā ꝓplo mādant:et ipsi nec modicā seruant p̃m Ch:yso. Mat.xxiij. xxvj.q.vij.alligant. p̃cipue ipi scindūt ecclesiā ⁊ de domo dñi ꝓphos seducūt:⁊ vbicq̃ ponūt scandula p̃m Hierony. xxiij.q.iij.trāsferūt. Difficile penitēt ⁊ cōuertunt. j. Reg. ij.si sacerdos peccauerit:q̃s o:abit ꝑ eo: de pe. di.j.§. qō autē. ℣.si sacerdos.⁊.c.quis aliqñ.ante.§. his autho:itatib⁹.⁊ ꝓprer hoc dicit cōsumpti sunt in aia ⁊ co:po:e. vñ in Cant.moysi/Audite:Deut.xxxij. Cōsument fame: et deuo:abūt eos aues.i. demones mo:su amarissimo. Sequit.q: quesierūt cibum/sibi lucra terrena vel vana desideria.vt refocillarēt.q: peccatū nūq̃ satiat.sup:a diti in lra Laph.animas suas.i.aia litatē.di.ri.§.in isto.c. Senes etiam mali.de quibus.ij.q.vij.paulus.⁊ diti.§.in expositione Hiere. ¶ Item q̃plurimi in ecclesia dulces carnis affectus vocāt amicos:sed ipsi eos decipiūt. Et q: in eis regale perit sacerdotiū:⁊ senium maturitatis vanis illecti desiderijs labo:āt ad refocillandā concupiscētiā carnis: sed egyptus vane auxiliat. Esa.xxxvj.xxiij.q.iij.§.j.q: mūdus transit ⁊ concupiscētia eius.j. Joan.ij.que est baculus arundineus:qui superinnitētis pfo:at manū. Esa.xxxvj.vt p:e.§.j. ¶ Res capitis interp:etat.i. mentis.et de sacra vnc.c.j.§.q: vero.℣.in vertice. Vide dñe qm̃ tribulo:. vox ecclesie.cōturbatio em̃ ventris:vel subuersio co:dis/est gemitus mentis que in capite designatur.iure ergo ꝓturbatio capitis dicitur/dū ecclesia suo:ū casibus amaritudine replet.que dolo:em ⁊ tribulationē suā quotidie clementissimo erponit iudici. Ecclesia em̃ varijs dolo:ib⁹ vexata/ventrē.i.mentē turbatā gemit.mēs em̃ designat in capite vt dictū est.vñ Hiere.iiij. Ventrē meū doleo.venine.doleo.⁊ exponēs adiunxit:sensus co:dis mei turbati sunt. Sicut em̃ in ventre cibi cōcipiuntur ⁊ ples:sic in mēte cogitatiōes. Ecclesia em̃ tētationib⁹ fatigata intus et extra/antiam se demōstrat fo:is pseculionibus:intus doloribus. fo:is em̃ flagellis atteriimur.intus carnis suggestionibus fatigamur. vnde addit:fo:is interficit gladi⁹: et domi mo:s similis est. ꝓturbatus est venter meus. ps. xxx. ꝓturbatus est in ira. Rom.xj.xj.q.iij.illa.oculus me⁹/aia mea/⁊ vēter meus. Subuersum ē co: meū in memetipsa:qm̃ amaritudine plena sum.subuersum est co:meū: q: sic super co:suū non posuit dei fignaculum. vñ Cant. vij. Pone me vt signaculū sup co: tuū.si em̃ ecclia signa ra'esset semp hostis eā nō pateret. Ezech.ix.ibi. Signa thau ⁊c.et sequit ibi: Dēm aūt super quē videritis thau: ne occidatis. Ferimur ergo ecclesia fo:is gladio pseculoꝝ: intus doctrina hereticorum.aut imp:obitate mo:um que felle amario:a sunt. vnde sequitur. Fo:is interficit gladius persecuto:ū exterio:ū. Apoca.vj. Exiuit ali⁹ equus rufus ⁊c.et sequitur. Et datus est ei gladius magnus. persecutio magna.tartaro:ū et saracenorū contra ecclesiā.q̃ hucusq̃ durat.vel quecūq̃ alia manifesta tribulatio contra ecclesiā diabolo ꝓcurante.vñ holofernes ait Achio: Judith.v. Gladi⁹ militie mee trāsiet per latera tua. Holofernes interp:etatur infirmans vitulū saginatum:⁊ signat diabolum persequētē christum in ecclesia sua. Luc. xv. Adducite vitulum saginatuꝫ ⁊ occidite.vel quēlibet iustū de ecclesia.ps.l. Imponēt super altare tuū vitulos. vnde Achio: interp:etat fratris mei lumen: et significat quēlibet christianū lumine christi fratris nostri illuminatū.christus frater est. Joā.xx. Vade ad fratres meos. Et domū.i.in mēte/mo:s tētationū et suggestionū cum consensu.ista est puella que domi mo:tua iacebat quam christus resuscitat. Mat.ix. Mar.v. Luc.viij.de pe.di.j.§.nō ergo.ibi:non sunt.⁊.c. quē penitet.⁊. dist.ij. sicut tribus. ¶ Sin interp:etat dentiū.i. predicato:ū.hic est fletus dētiū: de qnib⁹ Lam.iiij. Dentes tui sicut greges tonsarū.j. Cor.iij.h: sunt qui non lacte infantie indigent:sz māducant solidum panem. Heb.v.vñ Petro dicit Act.x. Occide ⁊ mādūca. Predicato:es aūt sunt vt greges tōsarū:q̃ vetustate vitio:ū spoliati ferib⁹ suis lac doctrine/⁊ indumenta virtutū.xliij.di.sit recto:. ministrāt. Audierūt inimici ecclesie.q: ingemisco ego.absente sponso. Et nō est qui cōsolet me.fugato spū. oēs inimici mei demones/heretici vel mali catholici/audierunt malū meū letati sunt afflictionē. Esa.xlv.ibi: Creans malū.xxiij.q.iij.quidam. ℣.colliciani.qm̃ tu fecisti.i.iusto iudicio ꝓmisisti.xxvij.q. v.nec mirū.℣.nec ideo.adduristi idest adduces diem iudicij ꝓsolatiōis mee/non illo:ū: ⁊ fient similes mei capti ui afflicti. ¶ Audierūt inimici sponsam ecclesiā plo:antē:que sentit sponsum absentē.qui etsi semp adest ꝑ maiestatem:patitur tn̄ spōsam tētationibus cōcuti. xij.q.j. futurā.vt semp solicita sit et timida ne co:ruptoꝝ suggestionē suscipiat. Judic.ij. Non delebo gētes quas dimisit iosue:vt in ipsis experiar israel. Nō est qui cōsoletur me. q: vt dicitur in li.Sap.j.c. Spiritus sanctus disciplinē effugiet fictum.i.hypocritā qui fingit se disciplinaꝫ habere: quū nō habeat:qm̃ tu fecisti.vnde Esa.xlv. Ego oēs faciēs pacem ⁊ creās malū.xxiij.q iij.quidā. ℣. colliciani.i. iusto iudicio ꝓmittens.xxvj. q.v.nec mirum.℣.nec ideo. Adduristi diem cōsolationis. Rhetoricorū more loquit: qui sibi iudicē conciliant ⁊ aduersarium incirant. ¶ Item audierūt q̃ videbant amici ecclesie tribulate:q̃ debuerāt cōpati scientes scelera membro:ū ecclesie irrident quasi inimici.vnde Aug.in.ps.xxxiij. Si aliqū pedes nostri humana infirmitate in aliqd̃ pctm̃ mouent:insurgūt lingue iniquissimo:ū inimico:ū:cui fuisset miserendum.irrident impij vñ dolent pij.v.q.v.§.sed aliud.in fi.vnde.ps.

Qui custodiebant aiam meā:con.fe.in vnū/dicen.deus dereliquit eū. Sed habet ecclesia dēres virtutes discernētes inter ꝓspera ⁊ aduersa:⁊ nouū consolantē spm̃ requirere:et in misericordia dei sperare:⁊ post angustias penitētibus cōsolantē veniam dari:⁊ insultantibus supplicia retribui. ¶ R Thau interp:etat signa pluraliter:q: ꝑ signo monstrat illud ad quod multa significātia referūtur.vnde Ezechi.ix. Signa thau in frōtibus viro:ū gemētiū ⁊c.in hoc crux dñi significat: sicut ipsius figura T testatur. Et sicut apud grecos ω.vltima est: ita apud hebreos thau.vnde dñs ait Apocal.j. Ego sum alpha ⁊ o. principium et finis. Hac cruce christiani signantur ne ab interfecto:ib⁹ interficiant.vñ Rabanus. Postea signat baptizandus signaculo sancte crucis tam in fronte q̃ in corde:vt ab eo tēpo:e apostata diabolus in vase suo pristino sue interēptionis cognoscens signaculū/iā sibi deinceps illud scrat esse alienum.vnde diabolus dicit. sicut narrat G:ego.in dialogo de quodam iudeo qui sup:a se fecerat signum crucis.heu heu vas vacuum:sed signatū. vnde nec ei nocuit.hoc legit ⁊ no.de cō.iiij.postea signa-

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

tur. Preterea thau/finis hebraicarū literarū: sic crux christi que est finis legis ad iustitiā. Rom.x. Et quia oia testamēti veteris signa dñice incarnationis ⁊ nostre redēptionis sunt sacramēta: ideo thau virū interpretat signa: vt per eadē signa/hoc vnū annūtietur in quo oia referūtur signa iudiciorū dei. Saluant aūt electi p gemitum ⁊ dolorem signati. p dunt impij indurati designati. Apoca.vj. ¶ Ingrediat omne malū/qd videris nescire/coram tevor ecclesie. ⁊ vindemia eos futuris bonis/sicut vindemiasti me psentib⁹ p eos/ppter iniqtates meas. fuste sc⁹ multi enim gemitus mei: q: multi excessus. ⁊ co: meū mereris. ¶ Ingrediat omne malū ⁊c. q. d. quare non vindicas dñe sanguinē nrm. ps. lxxviij. vindica dñe sanguinē seruorū tuorū ⁊c. et Apocal.vj. Usq; quo dñe scrūs ⁊ verus nō iudicas et vindicas sanguinē nostrū ⁊c. Et vindemia eos. hoc in iudicio cōplebitur: qñ mali recipient qd merent: sed impij auferunt tēporalia ⁊ in futuro amittēt eterna. Et sicut sanctos deo pmittente oppresserant: ita deo eos opprimēte/sustinebunt penas eternas. quod ri mens ecclesia conquerendo adiungit. multi enim gemi. mei: quia multa perdirio filiorum impiorū eius: q: multi perdūtur: pauci saluantur. Mat. xxij. ij. q. j. multi. in fi. ⁊c.

¶ Articulus Quintus. Aleph.

Quomodo exclamatio pphete p ecclesia a sponso deuiāte admiratiois et doloris plena. Quomodo. qñ non bene cōueniunt. obtexit subito caligine erroris peccati et ignorantie. Est caligo bona de qua dicit Exo. xix. Jam nunc veniam ad te in caligine nubis. et alibi. ps. xviij. ⁊ caligo sub pedibus ei⁹. sed sion ecclesia nunc caligine turbinis peccatorū et meroris regit: ⁊ piecta est p magna parte de celo cōtēplationis ⁊ celestis cōuersationis. de altitudine glorie virtutū. de tutela dei: q: diem dñi nō obseruat quem vidit abraam ⁊ gauisus est. Gen. xviij. Joan. viij. ⁊ impegit in die furoris. ¶ Itē quō obtexit: mystica sion ecclesia caligine peccati ⁊ erroris et ignorātie regitur: q tantis munerib⁹ antea in ecclesia primitiua a suo spōso ditabat. terrā inclytā israel. terrā promissionis. terrā ecclesie peculiarē. terrā hereditatis ecclesie sālicer specialiter acquisitā et emptā sanguine christi. Ad literā de celo piectā cōspicimus: q: quasi inhabitata est ⁊ deserta. et sic supsunt cultores: qsi arabes et saraceni sunt. Et hoc ideo: quia iā diu ipsa in mēbris puriorib⁹ actibus terrenis inherer: ⁊ eius vēter terre adherer. cui⁹ cōuersatio in celis prius erat: sed abiicitur iusto dei iudicio: ⁊ nō recordatur scabelli pedū suorū. Quis ēm ecclesia fuerit habitatio pulcherrima dei ministrātib⁹ angelis et dei protectione honorata multis miraculis: ⁊ diuinis solatijs educata: ⁊ adhuc sit in sanctis. de con. di. iiij. qris. vltra mediū. tamen scabellum dicit dei ppter adoratiōnē in terra. ps. xcviij. ⁊ adorate sca. pe. eius: quoniā scm est. Unde et moyses videbat dñm israel: et sub pedibus eius quasi opus lapidis sapphiri. ⁊ quasi celū. Exo. xxiiij. ad mediū. quod serenū est. hoc ē celum. i. ecclesia de quo dicit. ps. xviij. Celi enarrāt gloriā dei. In furore suo. s. c. primo dixi. ⁊. s. iiij. c. in ar. j. super verbo/cōpleuit dñs furorē suū in vindicta. filiam sion. quā tantū diligebat. proiecit de celo/de celesti cōuersatione. terram inclytam israel bonā pus que afferebat fructū euangelicū: ⁊ in ptemplatione videbat deum ⁊ nō est recordatus sca. pe. suorū. q: deseram eam paritur esse: que esse cōsueuerat sedes dei. ¶ Itē quō obtexit ⁊c. ecclesie lumen scientie ⁊ speculum diuine cōtemplationis habuit: ⁊ nomen eius antecē peccarer in mēbris in celo scriptum fuit. de pe. di. iiij. si ex bono. cum. §. se. Sed peccato detecto in terram pstruitur: ⁊ virtijs inquinat: et pedes dñi. i. vestigia pceptor eius deseruit quū esset templū in quo habitaret de⁹ ⁊ deambularet. ij. Cor. vj. Apocal. xxi. Ideo in die furoris sui ab hostibus conculcatur: nec dñs recordatur: quia in die dñi et in luce stare noluit: et tradidit eā in die furoris sui. Job. iij. Pereat dies in qua natus sum. ⁊ in qua homo de celo cecidit. et colles: ⁊ mēbra christi fecit mēbra meretricis. i. ad Cor. vj. i. babylonis. et ideo eius nō recordatur: sz iniuriā suā vlciscit. ps. xcviij. Et vlciscēs in oib⁹ adinuētionibus suis. ¶ Beth. Precipitauit. dñs qui solebat exaltare quia nō est conuersa. Job. xl. ij. de pe. di. j. cōuertimini nec pepercit grām subtrahēdo. oia speciosa iacob/virtutes que pulchre sunt. Sap. iiij. O q̄ pulchra est casta generatio. destruxit. qui cōstruxerat. in furore suo. qui natura miris ⁊ misericors est. de pe. di. i. quia diuinitatis. Monitiones. pastores doctores. virtutes q̄ armāt ⁊ munūt aiam. Ephe. vj. virginis iuda. ecclie vel anime pus caste: q: cecidit. xxxij. q. v. cū paul⁹. Deiecit in terrā. pinsit deiecit in terrena desideria qui eleuabat in celū/in celestē cōuersationē: vbi paulus cōuersabatur. Phil. iij. polluit. polluit. ostēdit. xj. q. iij. quomō. qui mundauerat. ps. l. Cor mūdum crea in me deus. Regnū. ecclesie de quo. xxiij. q. vij. si de rebus. sacerdotes. et de elec. fundamenta. j. rūso. vel aia que dei erat tēplū. j. ad Cor. vj. et. ij. c. pncipes. sensus quos pmouerat qui solidati erant. Ecclesiastes. x. Ve terre vbi rex puer est. i. ratio puerilis. ⁊ cui⁹ pncipes. i. sensus mane comedunt. i. in presentib⁹ delectant. Beata terra/cuius rex nobilis est/nobilitate morū. et cuius pncipes. i. sensus/comedūt in tpe suo. scilz in eterno cōuiuio ieiunātes in hoc exilio. ¶ A Uel pncipes prelatos/q delitijs affluunt: ⁊ iesum crucifixū pauperē ⁊ esurientē farris corporib⁹ ⁊ rubentib⁹ buccis pdicāt. xxxv. di. ecclesie. ibi pncipes non portant crucem/sup quā fundat⁹ est principatus eorū cū christo: q ea portauit sup humerū: quā mādauerat christus deferri. Mat. x. ⁊ xvj. Mar. viij. Luc. viij. et. xiiij. Esa. ix. factus est pn. sup hu. ei⁹. et Joā. xix. baiulās sibi crucē ⁊c. vbi Aug⁹. Grande spectaculū: sed si spectet impietas grā de ludibriū: sz si pietas grande mysterium. Rider impietas regem p virga regis lignū sui portare supplicij. videt pietas regem baiulantē lignū ad semetipm figendum: qd ipse etiam futurus erat in frontibus regū spermen dū oculis impiorū in quo erāt glorificāda corpora sanctorū ipam suam crucem gestans humero. cōmēdabat et lucerne arsure q̄ sub modio ponēda nō erat. candelabrū ferebat. Chryso. Et sicut victores: ita ⁊ ipse in humeris portauit victorie signū. ¶ Nec sunt hodie prelati pncipes pacis sicut christus: Esa. ix. sed guerre: et alios psequētes: de quibus. ps. cxviij. pncipes psecuti sunt me gratis. nōveniūt cū michaele in subditorū adiutoriū/in illud Daniel. x. Ecce michael vnus de pncipibus venit in adiutoriū mihi. sz in rapinā ⁊ in dispēdiū. xciij. di. diaconi. v. ⁊ crudelitatē et tyrānidē. x. q. iij. §. de his. cū q̄nq; c. vsq; ad fi. questionis. ¶ Pncipes sunt exercitus demonum: quū deberent esse exercitus dñi. Josue. v. Mala consilia tales pncipes dant: sz sperneda sunt. ps. xxxij. Reprobat cōsilia pncipū. Cōstituti sunt a christo super oēm possessionē suam pncipes. ps. cxiij. et pncipē ois possessionis sue. que sunt bona ecclesiarū: que christi dicunt esse. xii. q. j. sicut manifeste. ⁊. q. ij. c. j. ⁊. c. qui abstulerit. j. q. iij. saluator. ⁊. quisquis igitur. Sed ipsi mali pncipes possessionē christi dissipant et cōsumūt et defraudāt. xij. q. ij. q̄squis. quū q̄tuor ptes deberēt facere de bonis sue ecclesie cathedralis: et vnā sibi: aliā clericis: aliam paupibus: aliam fabrice distribuere. xij. q. ij. nobis. c. cōcesso. c. quatuor. c. de redditibus. c. cognouimus. c. nos. c. sancim⁹. rorum nunc quasi rapiūt. xciij. di. diaconi sunt. ⁊. sed cuncris auferunt vniuersa. ⁊. j. solus episcopus incumbit bonis. solus sibi vendicat vniuersa. solus partes inuadit alienas. solus occidit vniuersos. ¶ Pncipes nostri plati/prout cōmuniter infideles. Esa. j. Pncipes tui infideles: socij furum ⁊c. infideliter bona ecclesiarū dispensantes. consanguineis et amicis: vt pre. c. quisquis. ⁊. lxxxvj. di. non satis. vt de histrionibus ⁊ ioculatoribus/⁊ alijs qui seruūt in diaculo taceamus. Socij furum. Notariorum suorū et rem-

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

tũ sigilla sua: et cũ quib⁹ participãt lucra simoniaca: que recipiũt p:o chartis ⁊ sigillo. maxime in magna quãtitate: quũ concedũt literas o:dinationis ꝓtra iura. ſ.q.ij. nullus abbas. qõ.c. palea est granosa. ſz platis arsuris vt palea/est palea eos ardens. ⁊.c. sicut ep̃m. et ex̃ de simo. c.j. Adde qõ no.j.in.§.postq̃ dei gra. ℣. sed dicunt isti. in ar.r. Crederem tamẽ q̃ etsi p:o sigillo vel chartis post datum libere o:dinẽ/species mali fit ⁊ auaritia. ar.ſ.q.j. emenda ri. aliquid accipere ⁊ turpe lucrum. ex̃ ne de. vel mo. c.j. Si tamẽ o:do vel beneficiũ sine modo cõditione pacto ⁊ tatatione libere datũ est: nõ cõmittitur simonia. ij.q.j. q̃pio. ex̃ de pac. c.fi. ⁊ de simo. ca. tua. ⁊.c. dilectus filij⁹. A. in fi. ⁊. p:e.c. nullus abbas. que est palea. ibi: Aliqua pacti obseruatione. et p:e.c. sicut ep̃m. ibi. Si non ex pacto. vt in p:e.c de simo. j.c. ibi: Calamum vẽdere. ⁊ ibi in glos. q̃ incipit: Verbũ vẽditiõis. ⁊ hec est ibi mens Lau. ⁊ Vincẽ. Et hoc tenet ibi Joã. an. in sua additione in ope suo qõ dicit novella: dicens q̃ si non p:ecedente pacto vel tatatione aliquid reciperet: nõ diceret simonia detestabilis: sed fo:sanmẽtalis que p penitẽtiã aboletur. ⁊.e.t.fi. facit p:o hoc ex p:esse ex̃ de elec. statutum. in clemẽ. ℣. fructus sigilli successori reseruant. Et glos. Joã. an. ibi que incipit: ex qua. ⁊ in glos. siue ad vsuz. et si hoc simoniacũ esset: papa in curia ꝑ tacite minime app:obaret. lxxxiij. dist. erro:. ℣. p:o chartis plũbatis tot aurei et tatati reddũtur. Socij etiam furum idest mediato:ũ cũ quibus cõmittunt simoniacam p:auitatem: de quibus mediato:ib⁹. j.q.j. si quis epus. ⁊.q.iij. saluato:. ℣. alioq̃n. ⁊.c. si quis p̃bendas. ex̃ de testib⁹. mediato:es. li.vj. Oẽs isti p:incipes diligunt munera: sequũtur retributiones. vt. p:e.c. Esa. j. Ad literã nihil hodie cõmuniter faciũt p̃lati nisi ꝓpter munera ⁊ retributiones data vel danda: sed dare est quãdocũq̃ dare. ⁊ accipere est q̃ncũq̃ accipere ante vel post. j.q.j. eos. ſz ex pacto vt ibi no. et. q.iij. saluato:. ⁊.c. si q̃s obiecerit. ſz ex pacto: vt ibi no.c. si quis p̃bendas. ¶ Principes nostri p:elati vt leones rugiẽtes. i. seuientes/ ⁊ vt si esuriẽtes sunt sup ppl̃m ⁊ clerũ. Prouerb. xxviij. Leo rugiẽs/et vt sus esuriẽs: p̃nceps impius sup ppl̃m pauperẽ. Principes nr̃i p̃lati q̃ hodie libẽter audiũt mendacia reportationes ⁊ murmurationes: oẽs seruito:es impios sicut ipsi sunt habẽt. Prouer. xxix. Princeps q̃ libẽter audit ℣ba mẽdacij: oẽs ministros ꝯz impios ⁊c. Principes isti rota die queniũt aduersus dñm patrẽ/ ⁊ aduersus ch:istũ ei⁹ filiũ: vt i. ps. ij. Oẽs isti p̃ncipes declinãt ambulãtes fraudulẽter. Diere. vj. Isti p:incipes nõ cogitãt que sunt digna p̃ncipe ch:isto. Esa. xxxiij. ch:istus p̃nceps pacẽ q̃rit. Esa. ix. ibi. p:inceps pacis. P:elati nr̃i ad occidendũ armari incedũt: sicut p:incipes illi de quib⁹ Ezech. xxiij. dicit. Principes p:incipum et noiati ascẽso:es equo:ũ instructi curru. ⁊ rota multitudo ppl̃o:ũ lo:ica ⁊ clypeo ⁊ galea armabunt ⁊c. Stulti facti sunt p̃ncipes thaneos emarcuerũt. p:incipes mẽpheos decepẽrũt egyptũ ⁊c. Esa. xix. Jrẽ. Esa. xxij. Cũcti p̃ncipes tui fugerũt simul. dureq̃ ligati sunt p̃ncipes ecclie negotiato/res. Esa. xxiij. et p:incipes cõtaminati. Esa. xliij. in fi. Jrẽ de istis p:incipibus p̃latis nostris Ezech. xxij. ad fi. P:incipes ſz ecclesie quasi lupi rapiẽtes p̃dam ad effundẽdũ sanguinem ⁊ ad p̃dendas aias et auare secrãdo lucra. et Esa. iij. Dabo pueros p̃ncipes eo:ũ. effeminati dñabunt eo:. et sequit. §. in. e.c. ⁊ mulieres dñate sunt eis. Isti sunt p̃ncipes nr̃i p̃lati de quib⁹ Greg. P:incipis erro: multos inuoluit. ⁊ tantis obest: quantis p:eest. Nec cũ ch:isto p̃ncipe pasto:ũ recipiẽt immarcessibile co:onã. j. Pet. v. sed sociabũt se cũ beelzebub p̃ncipe demonio:ũ. Luc. xj. Qui est p̃nceps huius mũdi. Joã. viij. xij. ⁊. xiiij. de pe. di. ij. fi em̃ vitra colum. ℣. eligat. De quo p:incipe Greg. in homil. Magnis quotidie fletib⁹ cogitãdũ est q̃ seuerus: q̃ terribilis in die nr̃i exitus p̃nceps huius mundi veniat: si ad deũ in carne mo:iẽtem venit. Isti sunt ergo polluti p̃ncipes q̃plurim i ecclesie: quos hic Dieremias deplo:at alle go:ice. Adde hic qõ scripsi in o:one hieremie/ Reco:dare in p̃n. sup tertu/ matres nr̃e sicut vidue. in ar. viij. ¶ P:ecipitauit dñs ⁊c. Ad ecclesiam ppl̃o peccante hec inre referũtur: q: si ramis naturalib⁹ nõ pepercit de⁹: nec nobis q̃ de oleastro p̃cisi sumus. ad Rom. xj. Etsi eo:ũ desperit officia: quãtomagis et nostra polluũtur mente et ꝓsciẽtia. Speciosa autẽ ecclesia est. vñ. ps. xliiij. Adstitit regina a dextris tuis in vest. deau. et Canti. j. ⁊. ij. et. iiij. c. Pulchra es amica mea ⁊c. et macula non est in te. sed multis peccatibus deiecit dñs speciosa eius: q̃ olim in p:incipio virili/ter luctabat: et tradunt hostibus. dei autẽ deiscere/est iusto iudicio vnũquemq̃ in desiderio co:dis sui p̃mittere. Rom. j. ibi. Tradidit ⁊c. ⁊. xxiij. q. iiij. nabuchodonosor. §. vasis ire. Destruit autẽ quũ gr̃e sue subtrahit auxiliũ. destruũtur munitiones/ qn̄ ecclesie dei cultores auxilio dei nudant: et voluptatib⁹ dep:auant: Quia vero se destructos ⁊ dissipatos minus intelligũt: co:pus scrõz eo:ũ pulchritudinẽ ⁊ fo:titudinẽ deperisse deplo:at. Est nãq̃ ecclesia ch:isti hierl̃z q̃ edificat vt ciuitas. ps. xxxj. Et sicut turris dauid cũ p:opugnaculis. mille clypei pendent ex eãois armatura fo:tiũ. Can. iiij. Sed quũ muri. i. pasto:es ⁊ docto:es: qui debẽt defendere ciuitatem. id est ecclesiam. Ezechi. xiij. in p:in. et xliij. di. sit recto:. j. nisi o. destruũtur p̃ malã vitã: hostis ingredit ciuitatẽ et populatur: q: nõ est qui se opponat murũ ꝓ domo isr̃l. xliij. di. sit recto:. vñ sequit. Deiecit eã in terrã. quũ ſz terrenis vitijs ⁊ actib⁹ occupatur. nec est qui sustineat eã: vel doctrine verbis: vel operũ exẽplis: q: colũne eius ſz p̃lati co:ruerũt. ij.q.vij. accusatio. ex̃ de accusa. qualiter. ij. de of. custo. c.ij. Ideo diuina vltio sequit. Polluit regnũ et p:incipes eius. Deus aũt polluit quũ iuste pollutos ostendit: qui se et alios corã deo et ppl̃o castos exhibere ⁊ custodire debuerũt ⁊ immaculatos: q̃ facti erãt regale sacerdotiũ. vnde culpa sacerdotum ruina est ppl̃i. xj.q.iij. p̃cipue. xl. di. si papa. ex̃ de vo. ⁊ vo. redẽ. magne. §. p̃terea. ⁊ capite languescente mẽbra dolẽt. vj.q.j. ex merito. ¶ Gimel. Cõfregit in ira furoris sui omne co:nu. regnũ. Luc. j. Cãti. zacharie. Et erexit co:nu salutis ⁊c. fo:titudinẽ virtutum. Israel ecclesie vel anime. Auertit retro:sum dextrã suã. defensionẽ. ps. lxxiij. Ut q̃d auertis. Dextrã tuã de med̃. fi. tuo in fi. A facie inimici. Mat. xiij. inimicus homo ⁊c. diabolus. insequentis. Et succẽdit in iacob. ecclesia quasi ignẽ flamme. ire luxurie/ cõcupiscẽtie. de pe. di. iij. inter hec hircũ. j. deuo:ãtis in gyro. Job. xxj. Ignis est vsq̃ ad cõsumptionẽ deuo:ãs. vide. s.e.c.j. in verbo succendit ignem. ¶ Cõfregit ⁊c. nr̃a hierl̃m ſz q̃ est spõsa dei summi quũ a deo in mẽdis malis recesserit: ⁊ sceleribꝰ seruierit co:nu eiꝰ. i. potẽtia ꝓfringit q̃d erexit dñs in domo dauid pueri sui. in Cãti. zacharie. Luc. j. ne posit resistere inimicis fidei ⁊ vitijs. manũ auertit dñs retro:sum a facie inimici. quã extentã tenebat ad defensionẽ et vltionẽ. Sed p:ius ipsa auersa est retro:sum. Per dexterã dei filij⁹ intelligitur. et dei virtus et dei sapiẽtia. dist. xxviij. si iustra. Cui auxiliũ subtrahit: quum spõsa amato:ibus p̃stituit. succen. ig. q: quũ gr̃a dei deseruat: suis viribꝰ eneruat. ⁊ igne libidinis ⁊ vitio:ũ intus ⁊ fo:is deuo:at. hec est fo:nax babylonica q̃ septuplũ succẽditur. vij. vitijs capitalib⁹. de q̃bus no. xxxij. q. vij. q̃d in oibus. vt incendat quoscũq̃ reperit de chaldeis. Danie. iij. ¶ Deleth. Tetendit dñs arcum suũ. iudiciũ. ps. Nisi puer si fueritis arcum suũ tetendit. firmauit dextram potentiã ad p̃cutiendũ. suã quasi hostis et occidit omne quod pulchrũ erat visu. pasto:es. docto:es honestatẽ mo:ũ q̃ pulchri dicunt. Sap. iiij. in p̃n. in tabernaculis. co:po:e vel cõsciẽtia. Job. xj. Si nõ p̃manserit in tabernaculo tuo in iustitia ⁊c. filie sion ecclesie. effudit potestatez dando quasi ignẽ ire cõcupiscẽtie indignationẽ suã. Aug. Indignatio eius. non vltionis executio: ſz magis absolutionis opario est. de pe. di. j. sed cõtinuo. Tetẽdit cõtra ecclesiã. rẽdit dominus arcũ suũ quasi inimicus: q: ipsa quasi inimica/ non vult audire damantẽ vt peniteat ⁊ redeat. per arcum/ iudiciũ intelligitur. quo quisq̃ nunc percutitur vt co:rigat.

in iij

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

In arcu diuerse sunt sagitte. Alie mittuntur ad perimēdū vererē hominē. Ephe.iiij.cum acibus suis. Alie ad flagellādum: aut ad coronā.vt Job.j. Aut ad correcionem: aut ad penam/vt pharaonem. Ero.viij.xviij.q.iiij. nabuchodonosor. Illos autē gemit ecclesia et plangit quos percutit dñs quasi inimicus/aut per diabolum: aut per hereticos: de quibus dicitur/ Peccatores intenderūt arcū suū: para.sagit.su.hmōi enim sagitte de arcu dñi.i.de iudicio diuino veniūt.vñ.ps.xxxvij. Sagitte tue infixe sunt mihi. Quosdam aūt pcutit dñs:q: arcus in furore tenditur vt corde indurati duriūs feriant.vñ ps.lix.dedisti metuētib⁹ te signi.vt fugi.a fa.arcus. Firmat dñs manum suā quasi hostis contra ecclesiam/quū incessanter affligit vt correcta redeat: aut indurata sua luat supplicia.occidit pulchra visu dum pciosiora eius membra perire patit.effudit qsi ignē indigna.suam. videmus oia discordie incendijs et cōcupiscētie flāmis cremari.hoc critius in nobis ipsis legimus q: experimur:q̄ q̄ in scriptura recordamur. ¶ Dessactus est dñs velut inimicus.non vere:q: quis nos amare pōt amplius q̄ christus. Joā.xv. Maiorē charitatē ꝛc. xiij.q.iij.quis nos.precipitauit israel. precipitari pmisit ecclesiā.pcipitauit omnia menia eius/que sunt ornamenta ecclesie virtutes. de pe.di.ij.§.recta nos.v.al.c illa anima. dissipauit munitiones eius. ¶ Ad literā/magna pars ecclesiarū derelicta ꝛ dissipata iacet p mūdum ppter peccata ꝛ guerras vel dissensiones ecclesie.vel dona spūsscti auferendo vitijs succrescentib⁹: q: simul esse non possunt xxxij.q.j.quū renuntiat.ꝛ repleuit multiplicauit.in filia iuda ecclesia.humiliatū tribulatū et despectum.sic sumitur in ps.cviij. Bonū mihi q: humiliasti me. Et vide qd dixi super in orone hieremie.super verbo/mulieres in sion humiliauerunt.in.§.plange.in.ij.ar. Et humiliata in vtroq̄ seru. ¶ Dessactus est dñs. Quū sponsa dñi speciosa se auertit a cōplexibus spōsi cōtra pcepta ei⁹ agēdo inimicitiam dei cōtrahit:sed tēperat de⁹ sentētiā seueritatis:quia non absolute dicit inimicus.q.d. Quis enim ecclesia affligatur:et penitus destituta videat:vt redeat flagellatur: sicut pastor flagello ad gregem consueuit pecora errantia reuocare.sm Aug. qui ait. Exercet fame patriarchas.populū cōtumacem penis grauioribus agitat.nō aufert ab apostolo stimulū carnis vt virtutes in infirmitate pficiat. ij.Cor.xij.v.q.v.non omnis.xxiij.q.iiij.nimiū.c.quis nos. ¶ Sed notādū q̄ prius pcipitat israel:qñ mūditiam cordis aufert.deinde menia ei⁹que ad pulchritudinem ꝛ decorem ptinent religionis:que sunt exteriora ceremonialia in ecclesia.aliquos etiā de ecclesia dñs pcipitari permittit qui videbant sancti ꝛ ornamentū ecclesie.aut in heresim: aut in quelibet vitia.ppter eorū supbiam:aut hypocrisim. de pe.di.ij.citius.siue masculos siue feminas:vt fic humilientur.dist.l.fideliorē.de pe.di.j.potest. ¶ Dau.et dissipauit qsi hortū.i.dissipari pmisit hortū cōcupiscētiarū.istum hortū voluit facere achab de vinea naboth.iij.Re.xxj.de pe.di.iij.§.ecce.c.achab.xxiij.q.viij.cōueniorē.rentorū suū demolitus est. tabernaculum ecclesiam.ps.lxxiij. q̄ dilecta tabernacula ꝛc.in quibus quasi in tabernaculis videbatur quiescere. demolitus est tabernaculū suuz.de quo dicit.ps.xiiij. Dñe quis habitabit.in taber. tuo ꝛc. Obliuioni tradidit dñs in sion festiuitatē.in ecclesia ciuitatem populi vnitatez:q: ciuitas fidelis plena iudicij facta est meretrix. Esa.j.ps.liij.et ptradictionē in ciuitate. ¶ B Et sabbatum.non sabbatum delicatū sez requiescere a malis opibus et vacare mūditie interiori et cōtemplationi superiori.de quo sabbato Esa.lviij. Sed sabbatuz carnale sez vacare otio.nihil boni agendo:ꝛ cōmessationib⁹ et dissolutionib⁹.sicut iudei sabbatizant carnales carnaliter. sabbatū obseruātes vacantes cōmessationib⁹ ꝛ otio:quū ecōtrario dñs mandauerit eis sabbatū sanctificare. Ero.xx. et Deut.v. Memēto vt diem sabbati sanctifices.tale sabbatū carneū tradidit domin⁹ in obliuione.de quo Mar. xiiij. Orate ne fiat fuga vestra sabbato.i.in ignauia mentis seu torpore boni operis. Aug. Quū deus pcepit obseruari sabbatū:illi in his que deus prohibet exercent sabbatum. Vacatio nra a malis opibus:vacatio illorū a bonis opibus.melius est arare q̄ saltare.fodere q̄ murmurare. christiani carnale sabbatū non obseruant neclitterale.de cō.di.iij.peruenit.sed spūale.legit ꝛ no.di.vj.§.his ita.de quo Esa.vlt. Erit mēsis ex mense:et sabbatū ex sabbato. et Heb.iiij. Relinquit sabbatismus sez requies eterna populo dei:vt de sabbato pectoris pueniatur ad sabbatum eternitatis. Aliud carnale sabbatū nñi hostes deridēt:vt s. in Tre.j.c.sup litera Zaij. in verbo/viderunt. in.iiij.ar. Et in opprobriū et in indignationē furoris sui regē male se regentem.ij.q.j.scelus.de quo dicit:erunt reges nutritū tui. Esa.xlix.et mamilla regum lactaberis. Esa.lx.ꝛ sacerdotiū.al.sacerdotem.de quo dicit Job.xij.sacerdotes ducit inglorios.de quibus satis.s.dixi pmo.c.in Thre.in lra. Loph.sup vbo/sacerdotes mei.in ar.iiij. ¶ C Dissipauit in ecclesia multa dissipari videm⁹ quasi hortū. Hortus hic est ecclesia:de qua Can.iiij. Hortus cōclusus ꝛc.ꝛ.xxiij.q. j.qm.ibi. Puteus aquarum viuētium. sapiētie salutaris. Eccli.xv. Ibi spirat hauster calidus amor inflāmans:q: deus charitas est.j. Joā.iiij.spiritusscti. et remouet aquilo vētus frigidus q̄ ruit a deserto. Job.j.infidelitatis vel torporis ꝛ ignauie.fluunt aromata gratiarū sez et sancte fame.et de sacra vnc.c.vnico. Sauuin cum melle comedit sponsus. Luc.xxiiij.opus bonū cum deuotione. Sed alia est hortus deliciarū carnaliū:de quo dicit Gen.xiij. Eleuauit oculos suos loth:et vidit omnē regionē iordanis/que irrigabat ficut paradisus dei et sicut egyptus: vt esset qsi hortus deliciarum et voluptatis.ad has delicias suspirabant iudei cepas et pepones ꝛ cucumeres egyptiorū desiderantes. Num.xj.j.ad Cor.x.q̄ oia in animo eorū sunt q̄ terrena sapiunt.vñ et in ecclia nra multi et q̄plurimi sunt et seculares et clerici et non min⁹ multi religiosi tale paradisum desiderātes carnalē mētē:et quantū possunt corpe in egyptū reuertentes. ptra illud de pe.di.ij.pennata.quia ipam terrā pmissionis nō intrāt:sed eorū cadauera in deserto hui⁹ mūdi a dei grā derelicto/sepulta sunt. lxxvj.di. ieiuniū.contra quos Bern. Expergiscimini ebrij et flete. hecine cruciatuū diuitis causa tota/q̄ in hoc seculo bona recepit.nec enim nos ad hoc de paradiso voluptatis aiaduersio diuina eiecit:vt hic alterū paradisuz humana adinuentio ppararet si talis est finis.si tale est iudicium: vt terrena gaudij luctus occupet. Prouerb.xiiij. Nunqd nō pferenda sunt in hoc seculo mala bonis? Ad hui⁹ hori fiūtudinē dissipat dñs in ecclesia lasciuiētes: ꝛ ad sodomorū et gomorreorū et egyptiorū desideria suspirātes: sicut in synagoga aberrātes demolit tabernaculum:quum quosdā in ecclesia degētes flagitijs exterminari et cōcremari vitijs pmittit. Non enim habitat in tabernaculo dei numero et merito:nisi q̄ ingreditur sine macula ꝛ opatur iustitiam.ps.xiiij.q̄bus pmissis obliuioni tradit dñs festiuitates et sabbata nra.non q̄ eis nō placeant festa nre religionis:sed q: in nobis tabernaculū.i.templū dei violatur. ¶ D Respicit eis offerentes/ꝛ sacrificantes: non sacrificia. xiiij.q.v. scriptum. iij.q.vij. in grauibus. xxiij. q.j.odi. Non est enim in nobis vnde placeant ei sacrificia que offerunt. vnde obliuisci dicitur que nobis ad iustitiā violato dei tēplo non imputant. Inde rex et sacerdotes opprobrio tradunt qui ecclesie iuxta Esa.xlix.c. quasi nutritij ppnunt.vñ erūt reges nutritij tui.dicit ibi.et Esa. lx. Suges lac gentium:et mamilla regum lactaberis.sed quia violant templū spūssancti magis in ecclesia opprobriū sunt q̄ decus.de quibus dauid.ps.ij. Et nunc reges intelligite ꝛc. Et quibus verbis insinuat.q: regale genus et sacerdotiū sanctum sumus si salutares hostias offerre deo volum⁹.j. Pet.ij.et de elec.fundamēta.li.vj.salutare spūssancti tēplū sumus:in quo digne deo hostie offeruntur. Hoc ne vitijs demoliat diligenter obseruem⁹, vnde ps.xlix. Nūquid mānducabo car.tau.aut sang. hir.po. iiij

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca